ഫലിതകവി

പെട്ടരഴിയത്തിന്റെ

കൃതികൾ

തൃശൂർ

KB

ഫലിതകവി പെട്ടരഴിയം

വലിയ രാമനെളയതിന്റെ

കൃതികൾ

പ്രസാധകന്മാർ:—

പി. കെ. ബ്രദേർസ്

കോഴിക്കോട്ട്.

പരിഷ്ക്കരിച്ച രണ്ടാം പതിപ്പ്.

വില 3—0—0

പകർപ്പവകാശം പ്രസാധകന്മാർക്ക്

അച്ചടി:

പ്രകാശകൌമുദി അച്ചുക്കൂടം, കോഴിക്കോട്.

1955

സമൎപ്പണം.

കരുണാകുലയായ കൈരളീദേവിയുടെ കളങ്കമററ

കാൽത്തളിരിൽ കരാംവഴിഞ്ഞ

ഭക്തിയോടെ സവിനയം

സമൎപ്പിച്ചുകൊ

ള്ളുന്നു.

—ഗ്രന്ഥകൎത്താവ്

അവതാരിക

"വാസനാബലംകൊണ്ടുമാത്രം കവിതയുണ്ടാക്കി സഹൃദയഹൃദയാഹ്ലാദനം ചെയ്യുന്ന കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രഥമഗണനീയനായിരുന്നതു് ഒരു കാലത്തു വെണ്മണി മഹൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടായിരുന്നു എങ്കിൽ അതിനു ശേഷം അടുത്ത തരത്തിൽ ഗണിക്കപ്പെടാവുന്ന ഒരു വാസനാകവി കഴിഞ്ഞ 1110 കൎക്കടകം 6-ാനു- കഴിഞ്ഞുപോയ പെട്ടരഴിയത്തു വലിയ രാമനിളയതവർകൾതന്നെയാണെന്നു പറയണം. ബാല്യത്തിൽ പഴയ രീതിയിലുള്ള പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസമോ, നവീനസമ്പ്രദായത്തിലുള്ള വിദ്യാശാലകളിലെ താണതരത്തിൽ കിട്ടാവുന്ന ചുരുങ്ങിയൊരു പഠിപ്പോ അല്ലാതെ പറയത്തക്ക പാണ്ഡിത്യമൊന്നും ഗുരുമുഖേന സമ്പാദിക്കാതെയാണു് ഇദ്ദേഹം ഭാഷാസാഹിത്യലോകത്തിൽ മഹാകവികളുടെ ഇടയിൽ ഒരു മാന്യസ്ഥാനമലങ്കരിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നറിയുമ്പോൾ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധിശക്തിയും വാസനാവൈഭവവും ആൎക്കാണാശ്ചൎയ്യം ജനിപ്പിക്കാത്തതു്? നമ്മുടെ കവി സംസ്കൃതത്തിൽ നല്ല വ്യുല്പന്നനായിരുന്നു എന്നത്രേ പലരുടെയും ധാരണ. മകൻ ചെറിയ രാമനിളയതവർകൾ എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുള്ള "എന്റെ അച്ഛൻ" എന്ന ജീവചരിത്രാംശം വായിക്കുകയോ, പരേതനായ സ്വൎഗ്ഗപുരുഷനോടു് വളരെ അടുത്തു പെരുമാറുകയോ ചെയ്യുവൎക്കല്ലാതെ യഥാൎത്ഥസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഭാഷയെ അത്രമാത്രം സ്വാധീന

പ്പെട്ടത്തി സ്വച്ഛന്ദവിഹാരം ചെയ്തിരുന്ന ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതചരിത്രവും കവിതാരീതിയും ചുരുക്കത്തിൽ ഇവിടെ കാണിക്കാം.

അന്നു 'വഴിപോക്കർക്കു വഴിയമ്പലം തന്നെ'യായിരുന്ന പെട്ടരഴിയത്തില്ലം 1042 കർക്കടകത്തിൽ പൂയംനക്ഷത്രം കൊണ്ടു പ്രസ്തുത ചരിത്രനായകൻ ജനിച്ച കാലത്തുകൂടി പൊന്നാനിതാലൂക്ക് ഇടക്കഴിയൂരംശത്തിലായിരുന്നു. അഞ്ചു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചാവക്കാടംശത്തിൽ 'ചക്കംകണ്ടം' കടവിന്നടുത്തു് ഒരില്ലം പണിയിച്ചു കുടുംബം മുഴുവനും അവിടെ താമസമാക്കി. ആ സ്ഥലത്തു വെച്ചായിരുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരനുജത്തി 1048ലും, അനുജൻ വാസുദേവനിളയതവർകൾ 1054-ലും ജനിച്ചതു്. ഇവരുടെ അച്ഛനും തറവാട്ടിൽ കാരണവരുമായിരുന്ന വാസുദേവനിളയതു് ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ നല്ലൊരു വിദ്വാനും, തികഞ്ഞ നാട്ടുകാര്യസ്ഥനുമായിരുന്നതു കൂടാതെ, സ്വജനങ്ങൾക്കു സമ്മതനും, പ്രഭുക്കന്മാർക്കു പ്രത്യേകം ബഹുമാന്യനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തൃശ്ശിവപേരൂർക്കടുത്തു് മയ്യമ്പിള്ളിയില്ലത്തു വാദ്ധ്യാർ ഇട്ടിവാസുദേവനിളയതിന്റെ പ്രഥമപുത്രിയെ ധർമ്മപത്നിയായി സ്വീകരിച്ചതിലുണ്ടായവരാണു് മേൽപറഞ്ഞ സന്താനങ്ങൾ. അതിൽ സീമന്തപുത്രനായ പ്രസ്തുത കഥാനായകന്റെ നേരെ താഴെ ഒരുണ്ണികൂടി ജനിച്ചതു് രണ്ടുവയസ്സായപ്പോൾ കഴിഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തിരുന്നു.

മേൽപ്രസ്താവിച്ച രണ്ടാമത്തെ ഇല്ലത്തുവെച്ചാണു് നമ്മുടെ കഥാപുരുഷന്റെ ചൌളോപനയനാദികർമ്മങ്ങളും വിദ്യാഭ്യാസവും മററും നടന്നതു്. പൊന്നാനാത്തു് അച്ഛ

തൻനായർ എന്നൊരാളായിരുന്ന അന്നത്തെ ഗുരുനാഥൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽനിന്ന പഴയ രീതിയിൽ ഗണാഷ്ടകം, മുകുന്ദാഷ്ടകം മുതലായി സിദ്ധരൂപം വരെയുള്ള ബാലപാഠങ്ങൾമാത്രമേ പഠിക്കകയുണ്ടായുള്ളൂ. പിന്നെ കുറെക്കാലം ഒന്നും നോക്കാതിരുന്നു. അതിനിടയ്ക്ക് ഉപനയനവും സമാവൎത്തനവും കഴിഞ്ഞ് ഒരു കുട്ടിയെളയതായി സ്വന്തം കുലപ്രവൃത്തിയിൽ ധാരാളം പ്രവേശിച്ചുതുടങ്ങി.

അക്കാലത്തു സർ. സി. ശങ്കരൻനായരവർകൾ ചാവക്കാട്ടു മുനിസിപ്പായി വരികയും, തന്റെ അച്ഛനായ മമ്മായിൽ രാവുണ്ണിപ്പണിക്കർ താസിൽദാരൊന്നിച്ചു മമ്മായിൽ താമസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എളയതിന്റെ ഇല്ലവും മമ്മായിൽ വീടും തൊട്ടടുത്തായതിനാൽ കുട്ടി എളയതിന്റെ ബുദ്ധിവിശേഷം ശങ്കരൻനായരവർകളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെടാനിടവരികയും, മഹാമനസ്കനായ അദ്ദേഹം സകല ചിലവും കൊടുത്തു കുട്ടിയെ സ്കൂളിൽ പഠിക്കുവാനയക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ അതും അധികകാലം നിലനിന്നില്ല. കഷ്ടിച്ചു മൂന്നാംക്ലാസ്സുവരെ പഠിച്ചപ്പോഴയ്ക്കു് അച്ഛനായ വാസുദേവനിളയതിനെസ്സംബന്ധിച്ച ചില അനിഷ്ടസംഭവങ്ങളാൽ പഠിപ്പു നിൎത്തേണ്ടിവന്നു. അതിന്നുശേഷം പറയത്തക്ക വിദ്യാഭ്യാസമൊന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. എങ്കിലും കോടതിക്കെഴുതുവാൻ പോയി കയ്യെഴുത്തു നന്നാക്കുകയും, അതോടുകൂടി കോടതിക്കാൎയ്യങ്ങളിൽ ഒരു പരിചയം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്വാൻ സാധിച്ചു. ഓലയിലും കടലാസ്സിലും ഒരുപോലെ വൃത്തിയായും തെററുകൂടാതെയും എഴുതുവാൻ

ഇദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സാമൎത്ഥ്യം പ്രത്യേകം പ്രശംസിക്കത്തക്കതായിരുന്നു.

അച്ഛനെസ്സംബന്ധിച്ച ചില അനിഷ്ടസംഭവങ്ങളാലാണ് കുട്ടിഎളയതിന്റെ സ്ക്കൂൾപഠിപ്പ് നിൎത്തേണ്ടിവന്നതെന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. നല്ല കാൎയ്യസ്ഥനും വിദ്വാനുമായിരുന്ന വാസുദേവനിളയതിന്നു നിൎഭാഗ്യശക്തിയാൽ കുറച്ചു കടം വരികയും, അതിലൊരു വിധികടത്തിന്നു ജെയിൽവാസം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. അതുനിമിത്തം സ്വജനങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ഭ്രഷ്ടന്റെ നിലയിൽ കരുതിവന്നു. ഈ ഒരു സംഭവം കുട്ടി എളയതിന്നു വലുതായ മനോവ്യസനത്തിന്നും ബുദ്ധിമുട്ടിന്നും ഇടയാക്കിത്തീൎത്തു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലൊ. ഇതുനിമിത്തം സ്ക്കൂൾപഠിപ്പു നിൎത്തുക മാത്രമല്ല, കഷ്ടിച്ചു യൌവനദശയിലെത്തിയപ്പോഴയ്ക്കു് കുടുംബഭരണംകൂടി നമ്മുടെ ചരിത്രനായകൻ കയ്യേല്ക്കേണ്ടതായും വന്നു. സ്വത്തുകളധികവും ക്ഷയിച്ചുപോയ ഒരു പഴയ തറവാട്ടിൽ ഗൃഹഭരണം നടത്തിക്കൊണ്ടു പോരുവാനുള്ള ക്ലേശം എത്രമാത്രമാണെന്നു് അതനുഭവിച്ചവൎക്കേ അറിഞ്ഞുകൂടൂ. കുടുംബം ഭരിക്കുന്നവൎക്കു കാശിക്കു പോകേണ്ടാ എന്ന പഴമൊഴി പരമാൎത്ഥംതന്നെയാണ്. ഏതാണ്ടു് 1062നുശേഷം നമ്മുടെ കഥാനായകനു മരണപൎയ്യന്തം വിധിയോടു പൊരുതിക്കൊണ്ടുതന്നെ കുടുംബഭാരം വഹിച്ചിരിക്കേണ്ടതായിവന്നു.

ഈപ്പറഞ്ഞ കാലത്തിന്നടുത്തുതന്നെയായിരുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വിവാഹവും. തൃപ്രയാററമ്പലത്തിൽനിന്നു് ആറുനാഴിക തെക്ക് കയ്പമംഗലം എന്ന ദേശത്തുള്ള 'ബ്ലാഹ'യില്ലത്തെ കാരണവരായിരുന്ന വാസുഎളയതിന്റെ

മകൾ സാവിത്രി എന്ന കന്യകയെയാണ് ഇദ്ദേഹം വേളി കഴിച്ചത്. ആ വാസുഎളയതിന്റെ അച്ഛന്റെ അമ്മാത്തു മുത്തച്ഛനായിരുന്ന സുപ്രസിദ്ധനായ മച്ചാട്ടിളയത്. കൊച്ചിയിലെ ശക്തൻതമ്പുരാനെയെന്നല്ല, 'മൈസൂർ പുലി' എന്നു പറയപ്പെട്ടിരുന്ന മഹാശൂരനായ ടിപ്പുവിനെപ്പോലും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ പല ഭാവിഫലങ്ങളും പറഞ്ഞൊപ്പിച്ചു പാട്ടിലാക്കിയിരുന്ന ആ മച്ചാട്ടിളയതിന്റെ അത്ഭുതകൃത്യങ്ങൾ ഇന്നും നാട്ടിൽ പാട്ടാണല്ലോ. ആ രക്തബന്ധമുള്ള കന്യകയ്ക്കും ആ മഹാന്റെ യോഗ്യതയുടെ ഒരംശം കിട്ടാതിരുന്നിട്ടില്ല. ഇവക്ക് എഴുത്തും വായനയും വശമായിരുന്നതു കൂടാതെ അത്യാവശ്യം ജ്യോതിഷവും അറിയാമായിരുന്നു. ഈ അനുരൂപദമ്പതികളുടെ ഗാർഹസ്ഥ്യഫലമായി ആറു സന്താനങ്ങൾ ജനിച്ചതിൽ ആദ്യത്തെ പെൺകുട്ടിയും, മൂന്നാമത്തേയും ആറാമത്തേയും ആൺകുട്ടികളും ജനിച്ച് അധികം ദിവസമാകുന്നതിനുമുമ്പു തന്നെ കഴിഞ്ഞുപോയി. മൂത്തമകനായ വാസുദേവനെളയതു് 1072-ലും, രണ്ടാമനായ രാമനെളയത് 1075-ലും മൂന്നാമത്തെ മകൻ നാരായണനെളയത് 1078ലുമാണു് ജനിച്ചത്. ഈ മൂന്നുണ്ണികളും വളൎന്നു് അച്ഛനെ പിന്തുടരുവാൻ ധാരാളം പ്രാപ്തന്മാരായിത്തീൎന്നിട്ടുമുണ്ടു്.

ഇവരിൽ ജ്യേഷ്ഠപുത്രനായ വാസുദേവനെളയത് അസാധാരണമായ ബുദ്ധിസാമൎത്ഥ്യമുള്ള ഒരാളാണ്. മലയാളത്തിൽ നല്ലവണ്ണം എഴുതുവാനും വായിക്കുവാനും അദ്ദേഹം ഒരുമാസംകൊണ്ടു പഠിച്ചു എന്നാണ് കാണുന്നതു്. കവിത, ചിത്രമെഴുത്തു്, ശില്പവേലകൾ മുതലായ

തിലെല്ലാം ഇദ്ദേഹത്തിന്ന് അസാമാന്യമായ ഒരു വാസന യുണ്ടെന്നറിയുന്നു. പക്ഷെ ഒന്നിലും പരിപൂൎത്തി വരത്തക്ക പരിശ്രമം ചെയ്യാൻ നിൎഭാഗ്യവശാൽ അദ്ദേഹത്തിന്ന സാധിച്ചിട്ടില്ല. അനവധി കവിതകൾ എഴുതീട്ടുണ്ടെങ്കിലും 'വൎഷത്തിന്റെ വരവ്' എന്നൊരു കൃതിമാത്രം 'കവനകൌമുദി'യിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഇതേവരെ പുറത്തുവന്നുകണ്ടിട്ടില്ല. മററുചില യുവകവികളെപ്പോലെ പേരച്ചടിച്ചു കാണുവാനുള്ള ധൃതികൊണ്ടു തെരുങ്ങിപ്പിടിച്ചു വല്ലതും എഴുതിക്കൂട്ടുന്ന സമ്പ്രദായക്കാരനുമല്ല അദ്ദേഹം

നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ ദ്വിതീയപുത്രനായ രാമനെളയതു സാഹിത്യലോകത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധനായതുകൊണ്ടു് ഇവിടെ വളരെയൊന്നും പറയേണ്ടതായിട്ടില്ല. പാവൎട്ടി 'സാഹിത്യദീപികാ'സംസ്കൃതസ്കൂളിൽനിന്നു പ്രാഥമികപാഠങ്ങളെല്ലാം പഠിച്ചശേഷം പട്ടാമ്പി 'സാരസ്വതോദ്യോതിനി' സംസ്കൃതകോളേജിൽ ചേൎന്നു ശിരോമണിക്ലാസ്സിൽകൂടി പഠിപ്പു കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഇദ്ദേഹത്തിന്നു ഫൈനൽ പരീക്ഷ ജയിക്കുവാൻമാത്രം ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടില്ല. മലയാളത്തിൽ ഗദ്യവും പദ്യവും ഒരുപോലെ എഴുതി ഫലിപ്പിക്കുവാൻ പ്രത്യേകമൊരു സാമൎത്ഥ്യമുള്ള പെട്ടരഴിയം ചെറിയ രാമനെളയത് കവിതാവിഷയത്തിൽ വലിയ രാമനെളയതുതന്നെയാണെന്നുമാത്രം പറഞ്ഞാൽ മതിയാവുന്നതാണ്

നാരായണനെളയത് എന്ന മൂന്നാമനു മേൽപറഞ്ഞ രണ്ടാളേക്കാൾ വയസ്സുകൊണ്ടു മാത്രമേ താഴ്ചയുള്ളു.

അദ്ദേഹം ആദ്യം പാവർട്ടി സംസ്കൃതപാഠശാലയിൽ പഠിച്ചതിൽപിന്നെ തൃശ്ശൂർ ആയുർവ്വേദവൈദ്യൻ പി വാസുദേവനമ്പീശനവർകളുടെ അടുക്കൽനിന്ന് അഷ്ടാംഗഹൃദയവും മററും പഠിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തിൻെറ വൈദ്യശാലയിൽതന്നെ കുറച്ചുകാലം നിന്ന് ഔഷധനിർമ്മാണവും ചികിത്സയും പരിചയിക്കുകയും ചെയ്തുശേഷം ഇപ്പോൾ ഗുരുവായൂര് ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ച് നടത്തിവരികയാണ് ഇങ്ങനെ നമ്മുടെ കഥാനായകനു പുത്രസമ്പത്തിനുള്ള ഭാഗ്യം പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടെന്നുതന്നെ പറയണം.

പ്രസ്തുതകുടുംബത്തിൽ ചരിത്രനായകൻെറ അനുജനായ വാസുദേവനെളയതും നല്ലൊരു രസികനും കവിയുമാണ്. അദ്ദേഹവും വേളി കഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ആകെ എട്ടു സന്താനങ്ങളുണ്ടായതിൽ മൂന്നുകിടാങ്ങൾ ക്ഷയിച്ചുകഴിച്ച് അഞ്ചു സന്താനങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്. വാസുദേവനെളയത്, കൃഷ്ണനെളയത് എന്നീ രണ്ടാൺകുട്ടികൾ പഠിപ്പും പ്രാപ്തിയുമുള്ളവരായിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ രണ്ടു താവഴിയിലുംകൂടി ചിലവിന്നു പത്തുപന്ത്രണ്ടാളുകളുണ്ടായി വരികയും, കുടുംബത്തിൽ സ്വത്തു കമ്മിയാവുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ട് 1097-ൽ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു പാർക്കേണ്ടതായി വന്നു. ഇതിനിടയ്ക്ക് ഇല്ലപ്പറമ്പുകൂടി കടക്കാർ കൈവശപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ ഈ രണ്ടു താവഴിക്കാരും ഓരോ മാന്യന്മാരെ ആശ്രയിച്ച് അവരുടെ സ്ഥലങ്ങളിലാണ് താമസിച്ചുവരുന്നത് ശ്രീയും സരസ്വതിയും തമ്മിലുള്ള സ്പർദ്ധ ഇത്രത്തോളം മൂത്തു കാണാവുന്ന മറെറാരു ഗൃഹം മലയാളത്തിലുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്

ഇത്രമാത്രമാണ് പെട്ടംഴിയം കുടുംബത്തെപ്പററി ചുരുക്കത്തിലൊന്നു പറയുവാനുള്ളത്. ഇനി ഈ കുടുംബത്തിൻെറ നായകസ്ഥാനം വഹിച്ചിരുന്ന പ്രസ്തുത ചരിത്രനായകൻെറ ചില വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചും രണ്ടുവാക്കു പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ഇദ്ദേഹത്തിനു ഗുരുമുഖേന സിദ്ധിച്ച വിദ്യാഭ്യാസം തുച്ഛമായിരുന്നു; എങ്കിലും സ്വന്തം പരിശ്രമംകൊണ്ട് ഇത്രയും ലോകപരിചയം സമ്പാദിച്ചവർ കേരളീയകവികളുടെ ഇടയിൽ ചുരുക്കമാണെന്നു തന്നെ പറയണം. ഇല്ലത്തു പിടിപ്പതിലധികം പ്രാരബ്ധവും കടക്കാരുടെ ശല്യവും എപ്പോഴുമുണ്ടായിരുന്നിട്ടും, പണ്ഡിതന്മാരോ കവികളോ ഒത്തുകൂടുവാനിടയുള്ള ഏതു സ്ഥലത്തും നമ്മുടെ കഥാനായകൻ ഹാജരില്ലാതിരിക്കയില്ല. തൃശ്ശൂർപൂരം, പെരുമനത്തുപൂരം, ആറാട്ടുപുഴപൂരം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലപ്പൊലി മുതലായി ആളുകൾ ധാരാളം കൂടുന്ന കാഴ്ചസ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ഒരുവിധം നിവൃത്തിയുണ്ടെങ്കിൽ കൊല്ലംതോറും പോയേ കഴിയൂ എന്നായിരുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ നിശ്ചയം. ആവക സ്ഥലങ്ങളിൽവെച്ചു പല പണ്ഡിതന്മാരുടെയും കവികളുടെയും സഹവാസത്തിന്നും, പലവിധത്തിലുള്ള അറിവുകൾ സമ്പാദിക്കുവാനും ഇദ്ദേഹത്തിനു സംഗതി വന്നിട്ടുണ്ട്. അതിന്നുപുറമെ, അനേകം സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ച് അനവധി വിദ്വാന്മാരുമായി പരിചയപ്പെടുകയും, പല പ്രഭുക്കന്മാരുടെയും പ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഒരിക്കൽ കണ്ടു രണ്ടുവാക്കു സംസാരിക്കുമ്പോഴക്ക് ഏതൊരാളും ഇദ്ദേഹത്തെ ആജീവനാന്തം സ്നേഹിക്കാതിരിക്കയില്ല. അത്രയ്ക്കുമാത്രം ഒരു മുഖവശ്യവും വാക്ചാതുര്യവും പ്രസ്തുത ചരിത്രനായകനു

ണ്ടായിരുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ, ഇദ്ദേഹത്തെ നല്ല പരിചയമില്ലാത്ത ഒരു പണ്ഡിതനോ കവിയോ ഇപ്പോൾ മലയാളത്തിലുണ്ടോ എന്നുതന്നെ സംശയമാണു്.

സ്വതേ സുഭഗനായ ചരിത്രനായകന്നു് ഏതു വേഷവും കെട്ടാമായിരുന്നു ഇദ്ദേഹം നേരമ്പോക്കിന്നുവേണ്ടി ചിലപ്പോൾ വേഷം മാറി നടക്കുകതന്നെ ചെയ്തിരുന്നുവത്രെ. ഒരിക്കൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ആവശ്യപ്രകാരം സ്ത്രീവേഷം കെട്ടിവന്നു് കാണികളെ ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായെന്നും, അന്നു് അവിടെ കൂടിയിരുന്നവർക്കാർക്കും ആളെ മനസ്സിലായില്ലെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. നടതിലകമായ ശ്രീമാൻ തിരുവട്ടാർ നാരായണപ്പിള്ളയുടെ ശാകുന്തളം കണ്ടശേഷം കുറെക്കാലം കേരളത്തിലെങ്ങും നാടകാഭിനയത്തിന്റെ തിരക്കായിരുന്നുവല്ലോ. അന്നൊക്കെ ശാകുന്തളം, ഉത്തരരാമചരിതം മുതലായ നാടകങ്ങളിൽ പ്രസ്തുത ചരിത്രനായകൻ പ്രധാന സ്ത്രീവേഷം കെട്ടി കാണികളുടെ പ്രീതിബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്ചാതുര്യവും പ്രത്യേകം പ്രശംസിക്കത്തക്കതാണു് ഫലിതമായിട്ടല്ലാതെ ഇദ്ദേഹം സംസാരിക്കുകയില്ല ഇപ്പോഴത്തെ ചില ഫലിതക്കാരെപ്പോലെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫലിതം ആരേയും മുഷിപ്പിച്ചിരുന്നതുമില്ല സ്വതേ വാക്കിലുള്ള ഫലിതം തന്നെയാണു് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിലും പ്രായേണ പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്നതു് അതിന്നുപുറമെ, കഥപറയുന്നതിലും ഇദ്ദേഹത്തിന്നു് അസാമാന്യമായ ഒരു സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ഒരു വിഷയത്തിൽ തിരുന്നിപ്പിള്ളി കുഞ്ഞനെളയതു്,

മഹാകവി വള്ളത്തോളിന്റെ അച്ഛൻ മല്ലിശ്ശേരി ദാമോദരൻ എളയത്, ഇവരെപ്പോലെ ഇദ്ദേഹവും പേർകേട്ട ഒരാൾ തന്നെയായിരുന്നു.

ഇല്ലത്തു സ്വത്തില്ലാതിരിക്കുകയും, പ്രാരബ്ധം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടു് നമ്മുടെ കഥാനായകൻ പല മാന്യന്മാരേയും ആശ്രയിച്ചിട്ടാണു് കുടുംബഭരണം നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നതു്. അങ്ങനെ ഓരോ അവസരങ്ങളിൽ ഇദ്ദേഹത്തെ ഏറെക്കുറെ സഹായിച്ചിട്ടുള്ള മഹാന്മാരുടെയെല്ലാം പേരുകളെണ്ണിപ്പറയുവാൻ തന്നെ സാദ്ധ്യമല്ല. എങ്കിലും നിയമേന സഹായിച്ചിരുന്ന ചില ഉദാരശീലന്മാരെ ഇവിടെ വിസ്മരിക്കുവാനും നിവൃത്തിയില്ല. ആ കൂട്ടത്തിൽ മേലേ കിടയിൽതന്നെ പറയേണ്ട ഒരാളായിരുന്നു ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം കാര്യസ്ഥനായിരുന്ന മേലെപ്പുറത്തു കോന്തിമേനോനവർകൾ. നമ്മുടെ ചരിത്രനായകൻ പത്തൊമ്പതുകൊല്ലത്തിലധികം കാലം അദ്ദേഹത്തെ ഒരു നിഴൽ പോലെ വിടാതെ ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടാണു് കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് പള്ളിപ്പുറത്തുവെച്ചു് തീപ്പെട്ട സാമൂതിരിപ്പാടായ കവിരാജനെന്ന വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ, പുന്നത്തൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ, ഒ. ചന്തുമേനോൻ, ഉള്ളനാട്ടു പണിക്കന്മാർ മുതലായി പലരും പ്രസ്തുത കഥാനായകനെ വേണ്ടവിധം സഹായിക്കുവാൻ സദാ സന്നദ്ധരായിരുന്നു. എന്നാലങ്ങനെയുള്ളവരിൽ ഒരാൾക്കെങ്കിലും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ ഒരപ്രീതി ഒരിക്കലുമുണ്ടാകുവാനിടവന്നിട്ടുമില്ല ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പരേംഗിതജ്ഞാനസാമർത്ഥ്യവും സേവാശുദ്ധിയും വിശദമാകുന്നുണ്ടല്ലൊ.

സ്വജനങ്ങളുടെ ഇടയിലും സർവ്വസമ്മതനായ ഒരാളായിരുന്നു നമ്മുടെ കഥാനായകൻ. ഇളയതു സമുദായത്തിൽ പ്രഭുത്വംകൊണ്ടു മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്ന ശാന്തന്വിള്ളി എളയത്, പുതുമനഎളയതു് മുതലായവരെല്ലാം ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ മാന്യസ്നേഹിതന്മാരായിരുന്നു. അവരൊക്കെയും ഓരോ അവസരങ്ങളിൽ ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉപദേശവും സഹായവും ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല, ഒരുകാലത്തു വലിയനിലയിൽ നടന്നുപോന്നിരുന്ന എളയതുസമാജത്തിൻെറ കാര്യദർശിയായി ഇദ്ദേഹത്തെയാണു് സമുദായപ്രമാണികൾ ഐകകണ്ഠ്യേന തിരഞ്ഞെടുത്തതെന്നുകൂടി പറഞ്ഞാൽ സമുദായത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്നു് എത്രമാത്രം പ്രാധാന്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു് സ്പഷ്ടമാകുമല്ലൊ.

ഇനി പ്രധാനമായി പറയുവാനുള്ളതു് ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ കവിതാപരിശ്രമത്തെപ്പററിത്തന്നെയാണ്. പഠിച്ചു പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു കവിതകളുണ്ടാക്കിത്തുടങ്ങുകയല്ല ഇദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ജന്മാന്തരവാസനകൊണ്ടു് ചെറുപ്പം മുതല്ക്കേ ഓരോ കവിതകളുദിച്ചുതുടങ്ങി ആദ്യത്തെ ഗുരുവിൻെറ അടുക്കൽനിന്നു പ്രാഥമികപാഠങ്ങൾമാത്രം പഠിച്ചു കഴിഞ്ഞശേഷം കയ്യിൽ കിട്ടുന്ന പുസ്തകങ്ങളെല്ലാം—പ്രത്യേകിച്ചും കവിതകൾ—വായിക്കുക പതിവായിത്തീൎന്നു. അതോടുകൂടിയാണു് ചില മുറിശ്ലോകങ്ങളും പാട്ടുകളും മററും പുറപ്പെട്ടുതുടങ്ങിയതു് ഇതൊക്കെ സമാവൎത്തനത്തിന്നും മുമ്പാണു്. ബ്രഹ്മചര്യം അവസാനിപ്പിച്ചു സ്വതന്ത്രനായി പുറത്തിറങ്ങി സഞ്ചരിക്കുവാൻ സൌകര്യം കിട്ടിയശേഷം ഇതിനുമുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ തര

മുള്ള ദിക്കിൽ വെച്ചെല്ലാം കവികളും പണ്ഡിതന്മാരുമായി സഹവസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ആ കൂട്ടത്തിൽ കവിതാമർമ്മങ്ങളധികവും പഠിപ്പിച്ചതു മഹാകവി കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടായിരുന്നു. അവയുടെ ഗുണദോഷനിരൂപണം കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമേനിയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. സ്വതേ അതിബുദ്ധിമാനും നല്ല വാസനാക്കാരനും ആയിരുന്ന ഇദ്ദേഹത്തിന്ന് ഇങ്ങനെ മഹാകവികളുടെ സഹവാസംകൂടി സിദ്ധിച്ചപ്പോൾ, ഇദ്ദേഹമുണ്ടാക്കുന്ന കൃതികൾ, കറകളഞ്ഞ സ്വർണ്ണംപോലെ അധികമധികം പ്രകാശിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

"ആചാര്യഃ സർവ്വചേഷ്ടാസു
ലോക ഏവ ഹി ധീമതഃ"

എന്നീ ആചാര്യവചനം വാസ്തവമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കവി നമ്മുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് ഇദ്ദേഹം തന്നെയാണെന്നു പറയാം. ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ള അപരിമിതമായ പരിജ്ഞാനം മുഴുവനും ലോകത്തിൽനിന്നു മാത്രം സമ്പാദിച്ചതായിരുന്നു.

പ്രസ്തുതകവിയുടെ കൃതികൾക്കെല്ലാം രചനാഭംഗി, ലാളിത്യം, അർത്ഥപുഷ്ടി ഈ മൂന്നു ഗുണങ്ങളാണ് പ്രധാനമായിപ്പറയുവാനുള്ളത്. ഈവക ഗുണങ്ങളുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാൻ ഇദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുകയോ ശ്രമിക്കുകയോ പതിവില്ലതാനും. ജന്മസിദ്ധമായ വാസനാവൈഭവമുള്ളവൎക്കു കവിത ഞെക്കിത്തുറപ്പിക്കേണ്ടിവരികയില്ലല്ലൊ. എന്നല്ല, ഏതു വിഷയത്തെപ്പറ്റിയായാലും എത്ര വേഗത്തിൽ കവിതയുണ്ടാക്കണമെങ്കിലും ഇദ്ദേഹത്തിന്നു പ്രയാസമില്ലായിരുന്നു. എന്നാലങ്ങനെ ഉണ്ടാക്കുന്നതെല്ലാം

സന്ദർഭത്തിന്നനുസരിച്ചു് ഏററവും ഹൃദ്യമായിരിക്കയും ചെയ്യും.

"കവിതാ വനിതാ ചൈവ
സ്വയമേവാഗതാ വരാ"

എന്നീ വാക്കിലന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്ന തത്വം കവിതയെസ്സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യക്ഷരം പരമാത്ഥം തന്നെയായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ പണ്ഡിതന്മാരേയും പാമരന്മാരേയും ഒരുപോലെ ആകർഷിക്കുവാനുള്ള കാരണവും ഈ വാസനാവിശേഷം തന്നെയായിരുന്നു.

നമ്മുടെ കവിശ്രേഷ്ഠൻ അനേകം കൃതികളെഴുതീട്ടുണ്ടെങ്കിലും 'പെട്ടരഴിയം രാമനെളയത'' എന്ന പേർ പരത്തിയതു് അധികവും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒററശ്ലോകങ്ങളാണു്. ആരെങ്കിലുമാവശ്യപ്പെട്ടാൽ, അല്ലെങ്കിൽ വല്ല സന്ദർഭവും വന്നാൽ മാത്രമേ ഇദ്ദേഹം പ്രായേണ കവിതയുണ്ടാക്കിയിരുന്നുള്ളു. പണത്തിന്നോ പേരിന്നോ വേണ്ടി കവിതയെഴുതുന്ന സമ്പ്രദായമേ ഇദ്ദേഹത്തിന്നില്ലായിരുന്നു. ഒററശ്ലോകങ്ങളല്ലാതെ എഴുതീട്ടുള്ള ഖണ്ഡകൃതികളധികവും 'ലക്ഷ്മീഭായി', 'കവനകൌമുദി' ഈ മാസികകളിലാണു് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുള്ളതു്. അതല്ലാതെ സ്വന്തമായി ഒരു കൃതിയും ഇദ്ദേഹം അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഇത്രമാത്രം കൊണ്ടുതന്നെ മഹാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഗണിക്കപ്പെട്ടിട്ടും വിനയസമ്പന്നനായ ഇദ്ദേഹം മഹാകാവ്യനിർമ്മാണമെന്ന സാഹസത്തിന്നൊരുമ്പെടുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. അപ്പപ്പോളാവശ്യം പോലെ ഓരോന്നെഴുതും; ആവശ്യം കഴിഞ്ഞാൽ അതെവിടെയെങ്കിലും ഇട്ടേക്കുകയും

ചെയ്യും; ഇങ്ങിനെയല്ലാതെ എഴുതുന്നതൊക്കെ നിഷ്കൃഷ്ടയായി സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുന്ന പതിവും ഇദ്ദേഹത്തിന്നില്ലായിരുന്നു. ഇതുനിമിത്തം ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ പല കൃതികളും, പ്രത്യേകിച്ചും ആദ്യകാലത്തെ കൃതികൾ, തീരെ നശിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. പിന്നെയും ചില കൃതികൾ അപൂൎണ്ണങ്ങളായിക്കിടക്കുന്നതിനുള്ള കാരണവും ഈ ഒരു നിഷ്കൃഷ്ടക്കുറവുതന്നെയായിരിക്കണം. എങ്കിലും കൈരളിയുടെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടു് മകൻ രാമനെളയതു് അച്ഛൻെറ കൃതികൾ കുറെ ശേഖരിച്ചു് 1106-ൽ ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്. ഈ ഉപന്യാസത്തിൻെറ ആദ്യത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചതു് ആ പുസ്തകത്തെപ്പററിയാണു്. അതിൻെറ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാനുള്ള ഭാഗ്യം ഈ ലേഖനകൎത്താവിന്നും കുറച്ചൊന്നുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നുകൂടി സന്തോഷപൂൎവ്വം ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ഈ സരസകവിയുടെ ചില കവിതകൾകൂടി ഇവിടെ എടുത്തു കാണിക്കാതിരുന്നാൽ വായനക്കാൎക്കു വലിയ ഇച്ഛാഭംഗത്തിന്നിടവരുമല്ലൊ. രസികശിരോമണിയായിരുന്ന ഒ. ചന്തുമേനോനവർകൾക്കു് ഒരു കവിയുടെ നിലയിലാണിദ്ദേഹത്തെ ആദ്യമായൊരാൾ പരിചയപ്പെടുത്തിയതു്. എന്നാൽ "ഈ നില്ക്കുന്ന കാളയെപ്പററി ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കൂ" എന്നദ്ദേഹം പറകയും, അപ്പോൾതന്നെ നമ്മുടെ കവി താഴെ എഴുതുന്ന ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു:—

"ക്രൂററൻകൊമ്പും കളമ്പും കടമതിനുമകം
കാഞ്ഞിടും ക്രൂഞ്ഞയും താ-
റേറെറന്നും കാച്ചിവിട്ടീടുവനിതി കരളിൽ
കൊണ്ട ഡംഭം കുറുമ്പും
കററക്കാർ വേണിഗംഗാപതി കയറുമൊരാ-
ക്കാളയെക്കാക്കൽ വീത്തി-
ക്കാററാക്കീടുന്ന കാന്തിപ്പൊലിമയുമെഴമി-
ക്കാളയെക്കാണ്കെ ചിത്രം."

ഇതു കേട്ടദ്ദേഹം "ഭേഷ് ഭേഷ്" എന്നുപറഞ്ഞു പ്രശംസിക്കുകയും, അതിനുശേഷം മരണപര്യന്തം നമ്മുടെ കഥാനായകനെ പ്രത്യേകം ഒരു താല്പര്യക്കാരനായിക്കരുതുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇത്തരത്തിൽ നിമിഷകവിത നിർമ്മിക്കുവാൻ ഇദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു പ്രയാസവുമുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതിനു വേറെയും അനേകം ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുണ്ടു്. അതിലൊന്നുരണ്ടെണ്ണംകൂടി ഇവിടെ കാണിക്കാം.

പള്ളിപ്പുറത്തുവെച്ചു തീപ്പെട്ട വിദ്വാനേട്ടൻതമ്പുരാൻ സാമൂതിരിപ്പാടായ ശേഷം ഇദ്ദേഹം കാണ്മാൻ പോകയും, ശ്ലോകങ്ങൾ സമപ്പിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അവിടുന്നു് ഓണപ്പുടവയ്ക്കു പുറമെ പാരിതോഷികമായി അവിടത്തേയും തീപ്പെട്ട സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേയും ഓരോ ഛായാപടംകൂടി കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. പടങ്ങൾ വാങ്ങുമ്പോൾ അതിനെപ്പററി ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കണമെന്നുകൂടി കല്പിച്ചുകൊണ്ടാണു് അവിടുന്നു് അതു സമ്മാനിച്ചതു്. ആ നിന്ന നിലയിൽതന്നെ നമ്മുടെ നിമിഷകവി,

"ഇടവും വലവും രാജപടവും വെച്ചിരിക്കുവാൻ
ഇടവന്നതിനാൽ ഞാനിന്നടവല്ല കൃതാത്ഥനായ്"

എന്നീ ശ്ലോകം ചൊല്ലുകയുമുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്.

"സരസദ്രുതകവികിരീടമണി"യായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും നമ്മുടെ കഥാനായകനും തമ്മിൽ ഒത്തുകൂടുന്ന സമയങ്ങളിൽ ഇത്തരം നിമിഷകവനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുക അവർക്കൊരു നേരമ്പോക്കായിരുന്നു. ആ കൂട്ടത്തിലൊരിക്കൽ ഉണ്ടാക്കിയ കൂട്ടുകവിതയാണിത്:-

"കടലോടിടയും വണ്ണമുടലിന്നുള്ള ദൈവമേ!
(രാമനിളയത്)
ഇടയപ്പെണ്ണുമുലക്കുന്നിലിടയും പൈതലേ! തൊഴാം."
(തമ്പുരാൻ)

1082-ലോ മറ്റോ മഹാകവി ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ 'ഭാരതവിലാസം' സഭക്ക് അദ്ധ്യക്ഷനായി തൃശ്ശൂർ വന്ന അവസരത്തിൽ അവിടെ സന്നിഹിതനായിരുന്ന പ്രസ്തുത കവിയോടു വേഗത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കാനാവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോളദ്ദേഹമുണ്ടാക്കിയതാണ് താഴെ കാണുന്ന പദ്യം:—

"ഓക്കാതേ വാ പിളന്നാൽ കവിത തുരുതുരെ-
ച്ചേർന്നു ചാടുന്ന നിങ്ങൾ-
ക്കോക്കാനം വന്നിടാനും മതി മമ കവിതാ-
രീതി കാണുന്ന നേരം,
മാക്കാരും ലേശമെന്നാകിലുമിവനുതരി-
ല്ലെങ്കിലും നാലുപാദം
ചേക്കാഞ്ഞാൽ പോരെയെന്നോത്തെഴുതിയൊരുവിധം
പദ്യ; മായെങ്കിലായി."

ഇതുകേട്ടു വളരെ സന്തോഷിച്ച ഉള്ളൂർ, "വെണ്മണി-ശിവോളിമാരേപ്പോലെ കവിതയുണ്ടാക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു വാസനാകവിയാണ് നമ്മുടെ രാമനെളയതെ"ന്നു തന്റെ അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അന്തരിച്ച

പോയ കേരളവൎമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ വയ്ക്കത്തുവെച്ചു നടത്തിയ കവിതാപരീക്ഷയിലും, വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ (സാമൂതിരിപ്പാട്ടുതമ്പുരാൻ) തിരുമനസ്സിലെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പട്ടാമ്പി സംസ്കൃതപാഠശാലയിൽ വെച്ചുണ്ടായ പരീക്ഷയിലും പ്രസ്തുത കവിവൎയ്യൻ പ്രശംസാൎഹമായ വിധത്തിൽ വിജയം നേടിയ കഥമാത്രം ആലോചിച്ചാൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനകലാസാമൎത്ഥ്യത്തിന്നു മറെറാരു ദൃഷ്ടാന്തവും ആവശ്യമില്ലല്ലോ.

ഓരോ കവികൾക്കും ഓരോ അലങ്കാരപ്രയോഗത്തിലാണല്ലൊ മെച്ചം. വള്ളത്തോളിന്നു സ്വഭാവോക്തിയാണധികം പ്രിയപ്പെട്ടതെങ്കിൽ ഉള്ളൂരിന്നിഷ്ടം ഉല്ലേഖമായിരിക്കും. പ്രസ്തുത കവിയ്ക്കാകട്ടെ ശ്ലേഷയിലാണധികം സാമൎത്ഥ്യം. നാനാൎത്ഥശബ്ദങ്ങൾ സുലഭമായിട്ടുള്ള സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ശ്ലേഷയ്ക്കത്ര പ്രയാസമില്ലെങ്കിലും, ഇന്നും വേണ്ടവിധം വളൎന്നിട്ടില്ലാത്ത കൈരളിയിൽ കവിതയുണ്ടാക്കുമ്പോൾ ശ്ലേഷാലങ്കാരം സുഗമവും സുഖപ്രദവുമാക്കിത്തീൎക്കുവാൻ സാമാന്യക്കാരെക്കൊണ്ടൊന്നും സാധിക്കുകയില്ല. ഇന്നത്തെ യുവകവികളധികവും ഇതിലേക്കു തിരിഞ്ഞു നോക്കാത്തതും മറെറാരു കാരണത്താലല്ല എന്നാൽ നമ്മുടെ കവിയ്ക്കാകട്ടെ ശബ്ദാൎത്ഥശ്ലേഷകൾ സുലഭമായി പ്രയോഗിക്കുവാൻ ഒരു ഞെരുക്കവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സർ. സി. ശങ്കരൻനായരുടെ വകയായി ഗുരുവായൂർ സ്ഥാപിച്ച ദീപസ്തംഭത്തെയും, അതു പണി കഴിപ്പിച്ച ദേവസ്വം കാൎയ്യസ്ഥനേയും താരതമ്യപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു ശ്ലോകംതന്നെ നോക്കുക:—

"നല്ലോരോട്ടുള്ളിണക്കം, ചെറിയൊരു നിലതൻ
വാഴ്ച മേലെപ്പുറത്തെ-
ന്നല്ലാ, ചേരും ഗുണംക്രൂടിയ വകതിരി,യാ
സ്സദചിജക്കീഴടക്കം,
ചൊല്ലേറും സ്നേഹവാ,യ്തേതിനുമൊരു വിവരം,
വമ്പിതെല്ലാം നിനച്ചാൽ
കല്യശ്രീകൊന്തിമേനോനവർകളൊടെതിരാം
ദീപികാസ്തംഭമിപ്പോൾ."

ഉപനയിച്ചിരിക്കുന്ന ഉണ്ണിയെപ്പററിയുള്ള ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ ഈ പദ്യം സുപ്രസിദ്ധമായതാണ്—

"തോലും, മുപ്പിരിക്രൂട്ടിയ
നൂലും, ചേലാന്ന കേളിതൻവായ്പും,
കോലും ശീലയുമീവക
കോലുന്നീയുണ്ണി ചെണ്ടയോടൊക്കും."

ഇങ്ങനെ അതിരസകരമായ അത്ഥശ്ലേഷാപ്രയോഗത്തിൽ ഇദ്ദേഹം അദ്വിതീയൻ തന്നെയായിരുന്നു.

ശബ്ദചിത്രത്തിലും ഈ വാസനാകവിയുടെ സ്വാധീനശക്തിക്കു കണക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. സാമൂതിരിപ്പാടിലെ തിരുമാസത്തെപ്പററി ഇദ്ദേഹം എഴുതിയിരുന്ന ഒരു ശീതങ്കൻ തുള്ളലിലെ

"ഇന്നാട്ടുത്തുണ്ടു വെച്ചുണ്ണുവാൻ ലാക്കെങ്കി-
ലിന്നാട്ടുത്തുണ്ടു വെച്ചുണ്ണുവോനല്ല ഞാൻ;
ഇന്നിലയ്ക്കീത്തിരുമാസം കഴിയുമ്പൊ-
ളിന്നിലയ്ക്കീത്ര പിശുക്കു കാട്ടേണമോ"

എന്നീ ഭാഗവും മററും ശബ്ദാലങ്കാരത്തിന്ന് ഉത്തമോദാഹരണങ്ങളാണെന്നു മാത്രമല്ല, ഇതൊക്കെ രസികത്വം വിളിച്ചുപറയുന്നതുമുണ്ടല്ലൊ. സബ് ജഡ്ജിയുദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പെൻഷൻപററി ഈയിടെയന്തരിച്ച കവിതിലകൻ

പി. ജി. രാമയ്യരവർകളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം നമ്മുടെ കവി പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാപഹരണം എന്നൊരു വഞ്ചിപ്പാട്ടെഴുതീട്ടുണ്ടു്. അതിലെ ഈരടികളിലെല്ലാം ഓരോപദത്തിലും നാലും മൂന്നും വീതം സപ്തപ്രാസം പ്രയോഗിക്കുവാൻ ഈ കവിക്കു് ഒരു ക്രസലുമുണ്ടായിട്ടില്ല.

ഏതു വിഷയത്തെപ്പററി കവിതയുണ്ടാക്കുന്നതായാലും അതിൻെറ മമ്മത്തിൽ തട്ടിപ്പറയുമ്പോൾ മാത്രമാണല്ലൊ തികച്ചും തന്മയത്വം വരുന്നത്. അതുതന്നെയാണു് രസവും. അതിന്നു നമ്മുടെ കവിക്കുണ്ടായിരുന്ന ജന്മാന്തരവാസനയെ എത്രതന്നെ ശ്ലാഘിച്ചാലും ഏറുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 'ഗുരുവായൂർ പത്മനാഭ'നെന്ന ആനയുടെ ചരമത്തെപ്പററി അക്കാലത്തു സുപ്രസിദ്ധന്മാരായ പല കവികളും ഓരോരാതരത്തിൽ കവിതകളെഴുതിയിരുന്നു. ആ വകയിൽ ചിലരുടെ ചില ഉല്ലേഖങ്ങളും മററും സാമാന്യേന നന്നായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാമെങ്കിലും ഈ കവിയുടെ നിരീക്ഷണചാതുയ്യത്തിന്നു നമസ്കരിക്കുകതന്നെ വേണം.

"കൂട്ടിച്ചൊല്ലുകയല്ലാ, ചെവിയിണ
കൂട്ടിത്തൊട്ടമവനാട്ടുന്നേരം"

ഇതിലധികമായി ആനയുടെ ഒരു പ്രധാനഗുണം എങ്ങനെ തന്മയത്വത്തോടുകൂടി വണ്ണിക്കും? ഇങ്ങനെ സാധാരണക്കാക്കൊന്നും തോന്നാത്ത തരത്തിലും, എങ്കിലും സ്വാഭാവികമായിട്ടുമാണു് ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രയോഗങ്ങളധികവും.

"പേരിന്നുപോലുമൊരി നെല്ലിന്നു പോന്ന കണ്ടം
പേരിൽ പതിഞ്ഞറിവു ഭൂസുരനില്ല പണ്ടേ;"

"മാററിത്രയുള്ളൊരു പതിവ്രത കഷ്ടം,മീറൻ
മാററി,ല്ലതിന്നൊരു മുറിത്തുണിപോലുമില്ല;

മാററിത്തമെന്തു പറയേണ്ടതു; രണ്ടുനേരം-
മാററിൽക്കുളിക്കുമതുതന്നെ പിഴിഞ്ഞുടക്കും;"

ചോററിന്നെഴുന്ന രുചിയോൎമ്മയിലില്ല, വാട്ട-
മേററിട്ടുഴക്കരി പചിച്ചുടനച്ഛയാമ്പോൾ

ഈററിപ്പിടിച്ചു തനയൎക്കു കൊടുത്തു വെള്ള-
മൂററിക്കുടിപ്പതിനു ദമ്പതിമാർ കൊതിച്ചു;"

"ഉണ്ടെങ്കിലേ നിറയു തൻവയർ, 'വായകീറി-
ട്ടുണ്ടെങ്കിലെത്തുമിര'യെന്നു നിനച്ചിരുന്നാൽ

കണ്ടെത്തുകില്ല ദിവസം കഴിയാനുപായം
രണ്ടെങ്കിലും ചിലതരം തിരയേണ്ട ദിക്കായ്."

ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ ഒരപൂൎണ്ണകൃതിയായ കുചേലവൃത്തത്തിലെ ഈവക പദ്യങ്ങളുടെ ഹൃദ്യതയും തന്മയതവും ആസ്വദിച്ചുതന്നെ അറിയേണ്ടതാണു്. ഇദ്ദേഹം സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ തൎജ്ജമചെയ്യുമ്പോൾക്കൂടി ഈ ഒരു മിടുക്കിന്നു കുറവു കാണുന്നില്ല.

"കാമിനീകായകാന്താരേ കുചപൎവ്വതദുൎഗ്ഗമേ
മാ സഞ്ചര മനഃപാന്ഥ! തത്രാസ്തേ സ്മരതസ്കരഃ"

എന്നീ സംസ്കൃതശ്ലോകത്തിന്നു് ഇദ്ദേഹമെഴുതിയ ഭാഷ നോക്കുക:—

"നടക്കാൻ ഞെരുക്കം കൊടുക്കും കുചക്കു-
ന്നിടയ്ക്കുന്ന് തന്വംഗിതൻമെയ്‌വനത്തിൽ
നടക്കൊല്ല നീയെൻമനപ്പാന്ഥ! നന്നായ്-
ക്കിടപ്പുണ്ടതിൽ കാമനാം കാട്ടുകള്ളൻ."

ഇവിടെ 'കാട്ടുകള്ള'നെന്നു പ്രയോഗിച്ചതെത്ര ഉചിതമായിരിക്കുന്നു!

കവിതാവിഷയത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്നു വേറെ ഒരു വിശേഷവിധി യോഗ്യതയുള്ളതു കലിസംഖ്യകൾക്കു പേരി

ടുന്നതിലാണ്. ചരമശ്ലോകങ്ങളെഴുതുമ്പോഴും, ചില അസാധാരണസംഭവങ്ങളുണ്ടായാലും ആവക ദിവസങ്ങളിലെ കലിസംഖ്യകൂടി കവിതയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതു കവിമര്യാദയായിട്ടാണ് കരുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. അത്തരം കൃതികളിൽ കലിദിനം എത്രമാത്രം ഭംഗിയിൽ ഘടിപ്പിക്കുന്നുവോ അത്രയുമാണ് കവിയ്ക്കുള്ള ശ്ലാഘ്യത. കേരളീയസംസ്കൃതകവികളിൽ മേല്പത്തൂർ നാരായണഭട്ടപാദരാണ് ഈ കൂട്ടത്തിലഗ്രഗണ്യൻ. ഒരു വെള്ളപ്പൊക്കമുണ്ടായ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം അന്നത്തെ കലിദിനം ഒരു ശ്ലോകപാദത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

"നദീപൃഷ്ഠിരസഹ്യാന്ന"

'നേരെമറിച്ചുമാകട്ടെ' എന്നൊരു വിദ്വാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ

"നഹ്യസാരം പയോജനി"

എന്നു വലത്തോട്ടു വായിക്കാവുന്ന വിധത്തിലൊരു പാദവും ചൊല്ലി. എന്നാലിനി ഇങ്ങനെതന്നെ ഉത്തരാർദ്ധംകൂടി ഉണ്ടാക്കിയേ കഴിയൂ എന്നഭിപ്രായപ്പെട്ടപ്പോൾ താഴെ കാണുന്ന വിധം പൂരിപ്പിച്ചു.

"നിരാൽ കുടീരാൽ സായാഹ്നേ
നഷ്ടാത്ഥാഃ പ്രയയുർജ്ജനാഃ"

ഇതേരീതിയിൽ ചില ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ നമ്മുടെ കഥാനായകനായ കവിയും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

"സ്വാമിപോയ് വല്ല ദിക്കിന്നും"
"നാട്ടിൽദുർഗ്ഗന്ധം കാണവേ;
"ദശ്യം കോവിലദിഷ്ഠാഗ്നൌ"
"നോക്കഹോ ലഭിയാ ശുഭം.

തൃപ്പൂണിത്തുറെ ക്ഷേത്രം കത്തിയ ദിവസത്തെ കലിയാണ് ഈ ശ്ലോകത്തിന്റെ നാലുപാദങ്ങളിലും ചേർത്തിട്ടുള്ളത്. ശ്ലോകംചൊല്ലി കേൾക്കുമ്പോൾ എന്താണിതിനർത്ഥ പ്രയാ

സമുണ്ടോ എന്നു ചിലർക്ക് തോന്നിയേക്കാമെങ്കിലും പ്രകൃത സംഭവത്തിന്റെ ഫലം കാണിച്ചുകൊണ്ടു് കലിസംഖ്യ ഇങ്ങനെ ഭംഗിയായിച്ചേർക്കുവാൻ ചില്ലറക്കാരേക്കൊണ്ടൊന്നും സാധിക്കുകയില്ലെന്നു പരീക്ഷിച്ചാലറിയാം. ഇതു പോലെ ചില ചരമശ്ലോകങ്ങളിലും മററും ഇദ്ദേഹം കലി ചേർത്തിട്ടുള്ളതു വളരെ വിശേഷമായിട്ടുണ്ടെന്നാണ് സഹൃദയന്മാരുടെ അഭിപ്രായം.

ഇങ്ങനെ നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ കവിതയ്ക്കുള്ള ഗുണങ്ങളോരോന്നും ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാ ലവസാനിക്കുകയില്ല. എങ്കിലും ഒരു സംഗതികൂടി പറ യാതേയും കഴിയില്ല. ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിൽ കവിതയെഴുതു ന്നതാണ് ഭാഷയിലധികവും ഭംഗി എന്നൊരഭിപ്രായം ഇപ്പോൾ പ്രബലപ്പെട്ടുവരുന്നുണ്ടല്ലോ. അടുത്തകാലത്തു് ഈ സിദ്ധാന്തം സ്ഥാപിച്ചത് ഇന്നത്തെ യുവകവികളാ ണെന്നും, അവരാണിതു പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതെന്നും ചില രൊക്കെ ധരിച്ചു വശായിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. അതു ശരി യല്ല. അടുത്തകാലത്തു കഴിഞ്ഞുപോയ മഹാകവികളും മററുപല കവികളും സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളേയും ദ്രാവിഡവൃത്ത ങ്ങളെയും യഥോചിതം സ്വീകരിച്ചു കവിതകളെഴുതീട്ടുണ്ടു്. കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പു രാൻ, കാത്തോള്ളിൽ അച്യുതമേനോൻ മുതലായവരെല്ലാം ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളിൽ എററക്കുറെ കൈവെച്ചു മെച്ചംനേടീട്ടു ള്ളവരായിരുന്നു. ആ കൂട്ടത്തിൽ നമ്മുടെ കവി കുറച്ചധികം ദ്രാവിഡവൃത്തപക്ഷപാതിയാണെന്നുകൂടിപ്പറയാം. ഇദ്ദേഹ മുണ്ടാക്കീട്ടുള്ള കൃതികളിൽ ഒരു വലിയ ഭാഗം ദ്രാവിഡവൃത്ത

ത്തിലാണെഴുതീട്ടുള്ളതു്. എങ്കിലും ഇന്നത്തെ ചില യുവകവികളെപ്പോലെ കവിതയെ 'പാട്ടി'ലാക്കുവാൻ ഇദ്ദേഹം ഒരിക്കലും പാടുപെട്ടിരുന്നില്ല. പാദസന്ധികൾ മുറിച്ചും, അപശബ്ദം കേൾപ്പിച്ചും കവിതയെ ക്ലേശിപ്പിക്കുവാനും ഇദ്ദേഹം ഒരുമ്പെടാറില്ലായിരുന്നു. കുസന്ധി, വിസന്ധി മുതലായ ദോഷങ്ങളൊന്നും കൂടാതെയും സുഗമമായ വിധത്തിലും ശുദ്ധ മലയാളപദങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്തു നല്ല ഫലിതത്തോടും തന്മയത്വത്തോടും കൂടിയ ഗാഥാകൃതികളായിരുന്നു നമ്മുടെ കവി എഴുതിയിരുന്നതു്. എന്തിനധികം? വള്ളത്തോളിന്റെ മകളുടെ വിവാഹത്തിന്നു പല പ്രസിദ്ധകവികളും മംഗളങ്ങളയച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും, നമ്മുടെ കഥാനായകന്റെ കവിതതന്നെയായിരുന്നുവത്രെ മഹാകവി ആ മഹാസദസ്സിൽ വായിക്കുവാൻ തിരഞ്ഞെടുത്തതു് എന്നല്ല, അക്കാലത്തു രാമനെളയതിനെപ്പോലെ കവിതയുണ്ടാക്കാറാകണമെന്നാണു് വള്ളത്തോളാഗ്രഹിച്ചിരുന്നതെന്നുകൂടി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അത്രമാത്രം പ്രശസ്തനായ ഒരു മഹാകവിതന്നെയാണു് ഇപ്പോൾ നമുക്കു നഷ്ടപ്പെട്ടതു്.

ഇദ്ദേഹം വാതരോഗം ബാധിച്ചു് കുറെ അവശനായിട്ടു രണ്ടു കൊല്ലത്തിലധികമായിരുന്നു. അതിന്നു് യഥാശക്തി ചില ചികിത്സകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു എങ്കിലും രോഗം ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ വന്നു. പ്രായവും എഴുപതിനടുത്തിരുന്നുവല്ലോ. എങ്കിലും സ്വതേ അരോഗദൃഢഗാത്രനായിരുന്ന ഇദ്ദേഹം കുറെക്കാലംകൂടി ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നായിരുന്നു സാമാന്യമെല്ലാവരും വിചാരിച്ചിരുന്നതു്. പക്ഷെ ഹതവിധി അതിന്നു സമ്മതിച്ചില്ല. ജീവിതത്തി

ലാദ്യംമുതല്ക്കവസാനംവരെ വിടാതെയുണ്ടായിരുന്ന ക്ലേശം തന്നെയായിരിക്കണം ഒരു സമയം ഇദ്ദേഹത്തെ ഇത്തരത്തിൽ രോഗബാധിതനാക്കിത്തീർത്തത്. ഏതായാലും സുമാർ നാലു വ്യാഴവട്ടത്തോളം കാലമെങ്കിലും കൈരളിക്ക് ഈ സരസകവിവയ്യന്റെ കരലാളനകളനുഭവിക്കുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായല്ലൊ എന്നുമാത്രം സമാധാനിക്കുക.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ ചിലതെല്ലാം കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലൊ അതുപോലെ ഇനി രണ്ടു പുസ്തകംകൂടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയാൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളെല്ലാം ഒതുങ്ങുകയുള്ളൂ എന്നു തോന്നുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ പ്രധാനമായി ശ്രമിക്കേണ്ടത് കഴിഞ്ഞുപോയ മഹാന്റെ മക്കളാണ് അവർ മൂന്നാളും ഇതിന്ന് ഏറക്കുറെ പ്രാപ്തന്മാരുമാണ്. പക്ഷെ ഇതിന്നു വേണ്ടതായ ധനവ്യയം ചെയ്യാൻ അവരിപ്പോൾ ശക്തന്മാരായിരിക്കയില്ല. അതിന്നു കേരളീയരായ ഉദാരശീലന്മാരും, ഭാഷാപ്രണയികളും പ്രത്യേകം സഹായിക്കേണ്ടതുമാണ്.

കോട്ടക്കൽ,
7–5–'55.

കവികേസരി,
പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ.

ഒന്നാം പതിപ്പിലെ

പ്രസ്താവന.

ഒരു മൂന്നുനാലുകൊല്ലമായി അച്ഛന്റെ കവിതകൾ ഒന്നിച്ചുചേൎത്ത് ഒരു പുസ്തകമാക്കി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തണമെന്നു ഞങ്ങൾക്കു തോന്നിയിട്ട്. അച്ഛന്റെ സ്നേഹിതന്മാരായ പല സാഹിത്യകുശലന്മാരും കാണുമ്പോഴും എഴുതിയിട്ടും ഞങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. അച്ഛന്നു് ഇതിന്നു് അൎദ്ധസമ്മതവും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നിട്ടും ഇതു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ ഇത്രയും താമസിച്ചതിന്നുള്ള പ്രധാനകാരണം, ഇതിൽ ചേൎത്തിട്ടുള്ള ജീവചരിത്രം വായിച്ചാൽ വായനക്കാൎക്ക് ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. പകൎപ്പവകാശം കൊടുക്കാതെ കഴിഞ്ഞാൽകൊള്ളാമെന്നു കലശലായ മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. അവകാശം കൊടുക്കുകയാണെങ്കിൽ ഇതിന്നു് എത്രയോ മുമ്പു് ഇതു പുറത്തുവരുമായിരുന്നു. ഇത്രയും വലിയ ഈ പുസ്തകത്തിന്നു നമ്മുടെ ഭാഷാലോകത്തിൽ അവകാശവില 50—60— ഇത്രയത്രേ. ദാരിദ്ര്യമുണ്ടെങ്കിലും ആ വിലയ്ക്കു കൊടുപ്പാൻ തോന്നിയില്ല. സാധിക്കുമ്പോൾ അച്ചടിപ്പിക്കാമെന്നു വെച്ചു മിണ്ടാതിരിക്കുമ്പോളാണ്, സാഹിത്യപ്രണയിയായ ശ്രീമാൻ, പി വി. കൃഷ്ണവാരിയരെ തൃശ്ശൂർ ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടത്തിൽവെച്ചു യാദൃച്ഛികമായി എനിക്കു കാണുവാൻ ഇടയായത്. എന്റെ ഒരു മാന്യസുഹൃത്തായ അദ്ദേഹം മുമ്പുതന്നെ അച്ഛന്റെ കവിതകളെപ്പററി അന്വേ

ഷണം ചെയ്യാറുണ്ട് അച്ചുക്കൂടത്തിൽവെച്ചു കണ്ടപ്പൊഴും ഈ വൎത്തമാനം ചോദിച്ചു. ദാരിദ്ര്യംകൊണ്ടു ഇതേവരെ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ള എന്റെ മറുപടികേട്ട് അദ്ദേഹം കുറേനേരം മിണ്ടാതിരുന്നു. ഒടുവിൽ "കോപ്പി കയ്യിലുണ്ടോ?" എന്നു ചോദിച്ചു. 'ഉവ്വ്' എന്നു ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. "എന്നാൽ ഇങ്ങോട്ടു തന്നേയ്ക്കു; ഞാൻ അച്ചടിപ്പിക്കാം. അച്ചടിച്ചു പുസ്തകം വിററു കിട്ടുന്ന ആദ്യത്തെ സംഖ്യ അച്ചടിച്ചിലവിലേയ്ക്കു തരണം. അച്ചടിക്കൂലി അങ്ങിനെ തന്നുകഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷമേ എടുക്കാവൂ" എന്ന് അദ്ദേഹം പറയുകയും, ഞാൻ സമ്മതിക്കയും ചെയ്തു. അതുപ്രകാരമാണ് ഈ പുസ്തകം ഇപ്പോൾ രംഗപ്രവേശം ചെയ്യുന്നത്. കൃഷ്ണവാരിയരവൎകളുടെ കരുണാമസൃണമായ ഈ ഉദാരതയ്ക്കു ദൂരനമസ്കാരം ചെയ്കയല്ലാതെ മറെറാന്നും പ്രതിവിധി ചെയ്വാൻ പെട്ടരഴിയം കുടുംബം ഇന്നു ശക്തമല്ല. മററു സാഹിത്യബന്ധുക്കളുടെ സഹായമേ ഞങ്ങൾക്കു മേലിൽ ഗതിയുള്ളൂ. ഈ അവസരം അവരോട് അപേക്ഷിപ്പാൻ വിനിയോഗിക്കട്ടെ.

ഈ പുസ്തകത്തിൽ എടുത്തിട്ടുള്ള കവിതകൾ അച്ഛൻ ഓരോ സന്ദൎഭങ്ങളിൽ ഉണ്ടാക്കിയവയാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇതിൽ അധികവും മുമ്പു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താത്തവയാണ്. പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയവയിലും അല്ലാത്തവയിലും അല്പം ചില വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തിയാണ് ഇതിൽ ചേൎത്തിട്ടുള്ളതു്. ഈ പുസ്തകംകൊണ്ടു് അച്ഛന്റെ കവിതകൾ മുഴുവൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഇതുപോലെ ഒരു രണ്ടുപുസ്തകത്തിന്നുകൂടി ഇനിയും വകയുണ്ടാകും. ഈ പുസ്തകംകൊ

ണ്ടുള്ള ആദായത്തിൻെറ 'ആക്കത്തൂക്കം' അനുസരിച്ചിരിക്കും സഹോദരങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം. സാഹിത്യലോകം തന്നെ ഒന്ന് ഉള്ളഴിഞ്ഞു വിചാരിക്കാതെ വഴിയില്ല.

'അവതാരികയും ജീവചരിത്രവും മററും വേഗം അയച്ചോളൂ' എന്ന പറഞ്ഞാണ് കൃഷ്ണവാരിയർ കയ്യെഴുത്തു കോപ്പി കൊണ്ടുപോയത്. പരമാർത്ഥം പറയാമല്ലോ— "ആവാം, ആവാം" എന്ന വിചാരിച്ചു ദിവസം പോയതറിഞ്ഞില്ല. എല്ലാം അടി കഴിഞ്ഞുവെന്ന കോട്ടയ്ക്കൽ നിന്ന് എഴുത്തുംവന്നു. അവതാരികയുടെ കാര്യം പോകട്ടെ; ജീവചരിത്രം എഴുതണമെങ്കിൽ അച്ഛനെ നല്ലവണ്ണം അടുത്ത് അറിയുന്നവരും എഴുതാൻ അറിയുന്നവരും ആയിരിക്കണമല്ലോ. അധികം ദൂരംചെന്ന വേഗത്തിൽ ഒന്ന് എഴുതിത്തരാൻ ഒരാളോടാവശ്യപ്പെടുന്നതും ഭംഗിയില്ല. എന്നിട്ടാണ് ഒടുവിൽ ഞാൻതന്നെ എഴുതാമെന്ന വെച്ചത്. ഇങ്ങിനെ മതിയെന്ന പല മാന്യസ്നേഹിതന്മാരും എന്നെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. എനിക്കാണെങ്കിൽ ഈവക എഴുതി പരിചയമില്ല. പഠിച്ചിട്ട് എഴുതുവാൻ സമയവുമില്ല. അങ്ങിനെയുള്ള ഞാനാണ് അച്ഛൻെറ ജീവചരിത്രം എന്ന പറഞ്ഞു ഒന്ന് എഴുതീയിട്ടുള്ളത്. അതിലെ അസാരസഭാഗങ്ങൾ സഹൃദയലോകം ക്ഷമാതരളമായ ഹൃദയത്തോടെ വായിച്ചുകൊള്ളണം എന്നമാത്രം പറഞ്ഞേയ്ക്കാം. അച്ഛനെപ്പററി വല്ല അറിവും മുമ്പറിയാത്ത വായനക്കാർക്ക് എൻെറ ആ കുറിപ്പുകൊണ്ടുണ്ടായെങ്കിൽ ഞാൻ എത്രയും കൃതാർത്ഥനായിക്കൊള്ളാം. ജീവചരിത്രത്തിൻെറ യഥാർത്ഥോദ്ദേശം അതാണല്ലോ. അവതാരികയും വേറെ

ചേക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അതു വേണമെന്നുള്ള പക്ഷവും ജീവചരിത്രവും ഈ പ്രസ്താവനയുംകൂടി ഒരു അവതാരിക യുടെ ഫലം ഉണ്ടാക്കുമെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.

ഈ പുസ്തകം ഇത്രയും വൃത്തിയായി അച്ചടിച്ചുതന്ന ലക്ഷ്മീസഹായം അച്ചുക്കൂടക്കാരേയും ആദ്യം പ്രസ്താവിച്ച പോലെ ഇങ്ങിനെയൊരു ദയാബുദ്ധി ഉണ്ടായ അച്ചുക്കൂടം മാനേജർ സാഹിത്യരസികൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരവ ർകളേയും ഒരു കാലത്തും ഞങ്ങൾ മറക്കുന്നതല്ല. അദ്ദേ ഹത്തിന്നു ഒരു അനശ്വരമായ നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

ഇനി ഈ പുസ്തകം നിമ്മത്സരമായ ഭാഷാലോക ത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കാം. മററു കർത്തവ്യം ബാക്കി ഇല്ല. കൈരളി കൈതവംവിട്ടു കരളലിഞ്ഞു കടാക്ഷിക്കട്ടെ!!

1106] —പെട്ടരഴിയം ചെറിയ രാമനെളയതു്

വിഷയാനുക്രമണിക.

ആമുഖങ്ങൾ:— പേജ്.

അവതാരിക—കവികേസരി പി. വി. കൃഷ്ണ വാരിയർ i

ഒന്നാം പതിപ്പിലെ പ്രസ്താവന-ശ്രീ. വെട്ടരഴിയം ചെറിയ രാമനിളയത് ...i—iv

എന്റെ അച്ഛൻ 1–30

കവിതകൾ:—

1. ശ്രീ വാസുദേവാഷ്ടകം... 31
2. അംബോപദേശം 33
3. ഒരു സ്വപ്നം 39
4. ആരോഗ്യസ്തവം 47
5. ശംബരവധം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) 52
6. കുചേലവൃത്തം 62
7. രണ്ടഷ്ടകങ്ങൾ 71
8. തൃപ്പൂണിത്തുറ കവിസമാജത്തിൽ വായിച്ച പ്രബന്ധം 76
9. ഒരു മിടുക്കൻ 81
10. വസ്ത്രാപഹരണം(കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്) 89

11. ചരമശ്ലോകങ്ങൾ:—

1) മുൻസീഫ് കത്താമ്പള്ളി ഗോവിന്ദൻ നമ്പ്യാർ 94

2) മയ്മ്പിള്ളി ഇട്ടിവാസുഇളയത് 96
3) ശ്രീമതി അമ്പാട്ട് ഇട്ടിമായ് 96
4) ചളിക്കാട്ട് അന്തർജ്ജനം 97
5) ഉളനാട്ട് കുഞ്ഞപ്പണിക്കർ 97
6) മയ്മ്പിള്ളി അന്തർജ്ജനം 98
7) കുത്താമ്പിള്ളി കുന്നത്തള്ളി അമ്മാളു അമ്മ 98
8) ബ്ലാഹയിൽ കുഞ്ചുഇളയത് 99
9) മച്ചാട്ടിളയത് 100
10) പെട്ടരഴിയത്ത് മറവിലമ്മ 100
11) വിദ്വാൻ മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ 101
12) ആട്ടോർ ചളിക്കാട്ടുണ്ണി 102
13) തിരുവിതാംകൂർ മൂലം: തിരുനാൾ മഹാ
രാജാവ് 102
14) മജിസ്ട്രേട്ട് എം. കോന്തിമേനോൻ 103
12. അമ്മമാരോട് ഒരു വാക്ക് 103
13. ഒരു സന്ദേശം 106

14. ഒററശ്ലോകങ്ങൾ:—

1) തീവണ്ടി 114
2) കാള 114
3) ഉപനയിച്ച ഉണ്ണി 115
4) ഒരു പാട്ടുകച്ചേരിയിൽ ചൊല്ലിയത് 115
5) മുണ്ട് 115
6) തൃപ്പൂണിത്തുറ ക്ഷേത്രം കത്തിയത് 116
7) തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ 116

15. പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാക്ഷേപം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) 117
16. തർജ്ജമകൾ 121

17. വിവാഹമംഗളാശംസകൾ:—
1) കത്താമ്പിള്ളി രാമൻനമ്പ്യാർ 123
2) ശ്രീമതി വട്ടോളി ജാനകി അമ്മ 125
3) കത്താമ്പിള്ളി ജാനകി അമ്മ 127
4) പാട്ടത്തിൽ ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ ബി. ഏ. 127
5) ചാത്തനാത്ത് ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ 131

18. സമർപ്പണങ്ങൾ:—
1) സാമൂതിരിപ്പാട്ട് തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു് 133
2) ടി. 135
3) വിദ്വാൻ മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു് 136
4) ടി. 137

19. എഴുത്തുകൾ:—
1) വിദ്വാൻ മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു് 138
2) മഹാകവി കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക് 139
3) ടി. 141
4) ശിവൊള്ളി നാരായണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കു് 141

5)	ഒടുവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ ബി. ഏ.ക്ക്	143
6)	ടി.	144
7)	കവിതിലകൻ കണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ ബി. ഏ. ക്ക്	145
8)	മഹാകവി വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോനവർകൾക്ക്	146
9)	മഹാകവി ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യരവർകൾക്ക്	149
10)	പുന്നത്തൂർ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്	154
11)	ടി.	156
12)	മങ്കട കൃഷ്ണവർമ്മതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്	156
13)	പുതിയ കോവിലകത്ത് കുട്ടുണ്ണി തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്	157
14)	പി. സി. മരുമകൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്	158
15)	പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകത്ത് (എടത്രാപ്പാട്) തിരുമനസ്സിലേക്ക്	159
16)	എം. സി. കേളുനമ്പ്യാർക്ക്	160
17)	വഞ്ചിപ്പുഴ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്	160
18)	മുൻസീഫ് വെങ്ങാലിൽ രാമൻമേനോനവർകൾക്ക്	161
19)	മുൻസീഫ് വി. കേളു ഏറാടി അവർകൾക്ക്	161
20)	മജിസ്ട്രേട്ട് ത്യാഗരാജയ്യർക്ക്	163

21) മുൻസീഫ് ചേറൂർ ഗോവിന്ദൻനായരവർകൾക്ക് 164

20. **സഭാസമർപ്പണങ്ങൾ:—**

1) പട്ടാമ്പി പ്രൈമറി സ്കൂൾ സമ്മാനദിനം 164

2) തൃശ്ശിവപേരൂർ ഭാരതവിലാസം അച്ചുക്കൂടം 165

3) പാവറട്ടി സ്കൂളിൽവെച്ച് വി ഗോപാലൻ നായരവർകൾക്ക് 167

4) എളയത് സമാജം 168

5) ജോർജ്ജ് പട്ടാഭിഷേകം 170

6) ഗുരുവായൂർ സ്കൂൾ സമ്മാനദാനം 171

7) പാവറട്ടി സംസ്കൃതസ്കൂൾ സമ്മാനദാനം 172

8) ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം കാര്യസ്ഥൻ എം. കോന്തിമേനോന്ന് വീരശൃംഖല സമ്മാനിച്ച സഭയിൽ 172

9) പാവറട്ടി സംസ്കൃതകോളേജ് സഭ 174

10) ശ്രീമതി വട്ടോളി കുട്ടിപ്പാറു അമ്മക്ക് 177

11) നെടിയംവീട്ടിൽ അമ്മുക്കുട്ടി അമ്മക്ക് 180

12) പെൻഷൻഡ് പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ പാറക്കാട്ട് ഗോപാലമേനോനവർകൾക്ക് 180

21. നട്ടുമൽപ്പാടിന്റെ നയചാതുര്യം 193

22. ഭ്രാതൃസ്നേഹം—ഭാഷാനാടകം 196

23. **ഷഷ്ടിപൂർത്തി മംഗളങ്ങൾ:—**

1) സ്ഥാനത്യാഗം ചെയ്ത കൊച്ചി തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക് 209

2) ശ്രീ നാരായണഗുരുസ്വാമികൾക്ക് 212

3) കവിസാർവ്വഭൗമൻ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക് 216

4) വിദ്വാൻ പുന്നശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകൾക്ക് 217

24. ശൃംഗാരശ്ലോകങ്ങൾ 219

25. മംഗളശ്ലോകങ്ങൾ 224

എന്റെ അച്ഛൻ

അന്ന് ഇന്നത്തെപ്പോലെ പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരപ്പടപ്പ് കേരളത്തെ അത്രയും ബാധിച്ചിട്ടില്ല. കൊളമ്പിലേയും സിങ്കപ്പൂർക്കും ഒന്നും ചെറുപ്പക്കാരാരും ചാടിപ്പോകാതെ സ്വദേശത്തുതന്നെ പ്രവൃത്തിയെടുത്ത് ഒരുവിധം സമാധാനത്തോടെ ജീവിച്ചിരുന്നു. അതു കൊല്ലവർഷം 1042ആണ്. ആ കാലത്തെ എന്റെ ഇല്ലത്തിന്റെ ചരിത്രം വിചാരിക്കുമ്പോൾ എനിക്കു രോമാഞ്ചമാണുണ്ടാകുന്നത്. കഴിഞ്ഞുകൂടുവാൻ ധാരാളം നിവൃത്തിയുള്ള ഇല്ലങ്ങളിൽ പെട്ട രഴിയത്തില്ലത്തിന്ന് ഒരു മാന്യസ്ഥാനംതന്നെ അന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഇല്ലത്തെ അന്നത്തെ നിത്യവൃത്തിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെ ഓരോരുത്തരും പുകഴ്ത്തുന്നതു ഞാൻ ഇന്നും കേൾക്കാറുണ്ട്. വഴിപോക്കർക്ക് വഴിയമ്പലം തന്നെയായിരുന്നു അന്നത്തെയില്ലം. "വലിയ മറവിലമ്മയുടെ പുളിങ്കറി" എന്ന് ഇന്നും ജനങ്ങൾ പറയാറുണ്ട്. നാട്ടുകാരുടെയെല്ലാം തത്താദൃശപ്രശംസകൾക്ക് പാത്രമായിത്തീർന്ന എന്റെ ആ ഇല്ലം അന്നു സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതു് പൊന്നാനിതാലൂക്ക് ഇടക്കഴിയൂരംശത്തിലായിരുന്നു. അക്കാലങ്ങളിൽ ഇല്ലത്തു കാരണവസ്ഥാനത്തിരുന്നു കൈകാര്യം നടത്തിയിരുന്നതു് വാസുദേവൻ എളയത് എന്ന എന്റെ മുത്തച്ഛനാണ്. മുത്തച്ഛൻ ഒരു തികഞ്ഞ നാട്ടുകാര്യസ്ഥനായിരുന്നു. ഇന്നതു് മുത്തച്ഛനറിഞ്ഞുകൂടെന്നു് അദ്ദേഹവുമായി സംസാരിപ്പാൻ ഇടവന്നിട്ടുള്ളവർക്കും പറവാൻ സാ

ധിക്കുന്നതല്ല. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്നുള്ള അറിവുകളിൽ
വെച്ച് അഗ്രിമസ്ഥാനം ജ്യോതിഷത്തിലും കാൎയ്യസ്ഥതയി
ലുമുള്ള അറിവുകൾക്കാണ്. ഏതു കാൎയ്യവും വാസുഎളയ
തിനോട് ചോദിച്ചു ചെയ്യുക എന്നത് അന്നത്തെ നാട്ടമ
ൎയ്യാദകളിൽ ഒന്നത്രെ. മുത്തച്ഛൻ ഒരു കാൎയ്യം പറഞ്ഞാൽ
അതു തള്ളിക്കളയുന്നവർ അന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല മുത്തച്ഛനെ
മുമ്പിലിരുത്താത്ത പ്രഭുക്കന്മാരും അന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇതി
ന്നെല്ലാം പുറമെ പുന്നത്തൂർതമ്പുരാക്കന്മാരുടെ ആശ്രിതന്മാ
രിൽ ഒരു മാന്യസ്ഥാനവും മുത്തച്ഛൻ നേടീട്ടുണ്ട്. പുന്ന
ത്തൂർസ്വരൂപത്തിൽ നിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ള സഹായങ്ങളുടെ
സാധുത്വംകൊണ്ട് പെട്ടരഴിയത്തില്ലം അന്ന് ഉത്തരോ
ത്തരം അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുവന്നു. അപ്രകാരമെല്ലാമുള്ള അന്ന
ത്തെ ആ മംഗളകാലത്തെ ഓൎക്കുമ്പോൾ ഇപ്പോൾ ഞാനെ
ങ്ങിനെ കോൾമയിർക്കൊള്ളാതിരിക്കും? അന്നുള്ളവരുടെ
രക്തമല്ലേ എന്നിലും ഉൾക്കലൎന്നിട്ടുള്ളതു്?

തൃശ്ശിവപേരൂർ കണിമംഗലത്തിന്നടുത്തുള്ള മയ്മ്പി
ള്ളിയില്ലത്ത് വാദ്ധ്യാൻ ഇട്ടിവാസു എളയതിന്റെ പ്രഥമ
പുത്രി ഉണ്ണിമായയെന്ന കന്യകയെയാണ് മുത്തച്ഛൻ വേളി
കഴിച്ചതു് അവരിൽ നാലു സന്താനങ്ങളുണ്ടായി. ആദ്യ
ത്തെ സന്താനം എന്റെ അച്ഛനും, മൂന്നാമത്തേത് അച്ഛൻ
പെങ്ങളും, നാലാമത്തേത് അച്ഛന്റെ അനുജൻ അപ്
ഫനുമായിരുന്നു. രണ്ടാമത്തു പുരുഷപ്രജയാണ് ഉണ്ടായതു്
എങ്കിലും രണ്ടുകൊല്ലത്തിലധികം ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ ആ
പ്രജയ്ക്കു സംഗതിവന്നില്ല. അച്ഛൻ ഭൂജാതനായതു്

1042 കക്കടകം പൂയം നക്ഷത്രത്തിന്നാളാണ്. അച്ഛൻ പെങ്ങൾ 1048ലും, അപ്ഫൻ 1054ലും ജനിച്ചു. അച്ഛന്ന് 5 വയസ്സ് പ്രായമായപ്പോൾ, അതായത് 1047-ൽ, ഒരു പരിവത്തനം പെട്ടരഴിയത്തു കാണപ്പെട്ടു. ചാവക്കാടംശത്തിൽ 'ചക്കങ്കണ്ടം' കടവിന്നടുത്ത് ഒരില്ലം പണിയിച്ച് അതിലേക്കു പെട്ടരഴിയം കുടുംബം മാറിത്താമസിച്ചത് ആ കാലത്താണ്. ആ രണ്ടാമില്ലത്തുവെച്ചാണ് അപ്ഫൻ ജനിച്ചതും, അച്ഛൻെറ ചൌളോപനയനാദികമ്മങ്ങളും വിദ്യാഭ്യാസവും നടന്നതും. പൊന്നോത്ത് അച്ചുതൻനായരവർകൾ പഴയരീതിയിൽ ഗണാഷ്ടകം, മുകുന്ദാഷ്ടകം, സിദ്ധരൂപം, അമരകോശം മുതലായവ അച്ഛനെ പഠിപ്പിച്ചു ഈ ഒന്നാമത്തെ ഗുരുവിങ്കൽനിന്ന് ഇത്രയും വിദ്യാഭ്യാസമേ സമ്പാദിപ്പാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടുള്ളുവെങ്കിലും വിദ്യാഭ്യാസത്തിലുള്ള ഈ അപൂണ്ണത അച്ഛന്നുണ്ടെന്ന് ആക്കും അത്രവേഗം മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കയില്ല; അത്രമേൽ ഭാഷാപരിജ്ഞാനം അച്ഛനെ അലങ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അച്ഛൻ ഒരു തികഞ്ഞ വ്യുല്പന്നനാണെന്നു ധരിച്ചിട്ടുള്ളവർ ഇന്നും ഭാഷാലോകത്തിൽ അപൂർവ്വമല്ല. പൊന്നോത്ത് അച്ചുതൻനായരവർകളുടെ അടുക്കലുള്ള പ്രഥമപാഠം കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം കുറച്ചുകാലം ഒന്നും നോക്കാതെതന്നെ അച്ഛന്നു ദിവസം കഴിക്കേണ്ടതായി വന്നു. പുസ്തകം നോക്കാനും കവിതകൾ വായിപ്പാനും അച്ഛൻ അന്നുതന്നെ തല്പരനായിരുന്നു. ചില ചില്ലറ മുറിശ്ലോകങ്ങളും അന്നൊക്കെ ഉണ്ടാക്കാറില്ലെന്നില്ല. അച്ഛൻ അപ്പോഴേക്കും സമാവത്തനം കഴിഞ്ഞു പൂണൂലും

മുണ്ടും ധരിച്ച് ഒരു കുട്ടി എളയതായി കാണികൾക്ക കണ്ണിനു കൌതുകംവളൎത്തി. ഈ കാലത്താണ് സർ. സി. ശങ്കരൻനായരവർകൾ മുൻസിപ്പായി ചാവക്കാട്ടുവന്നത്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ അച്ഛൻ ഇല്ലത്തിൻെറ തൊട്ടടുത്തുള്ള മമ്മായിൽ രാമുണ്ണിപ്പണിക്കർ ദാസിൽദാരവർകളാണ്. തൻെറ അച്ഛനൊന്നിച്ചു ശങ്കരൻനായരവർകൾ മമ്മായിൽ താമസിച്ച് ഉദ്യോഗം ഭരിച്ചുവന്നു അന്നു ദയാശീലനും ദാക്ഷിണ്യസമ്പന്നനുമായ അദ്ദേഹം എൻെറ അച്ഛൻെറ ബുദ്ധിവിശേഷത്താൽ ആകൃഷ്ടചിത്തനായിട്ട് സകല ചിലവുകളും കയ്യാൽ ചെയ്തു അച്ഛനെ സ്കൂളിൽ പഠിപ്പിക്കയുണ്ടായി. എന്നാൽ ആ പഠിപ്പ് വളരെ കാലമൊന്നും നിലനിന്നില്ല. മൂന്നാംക്ലാസ്സുവരെ മാത്രമേ ഇങ്ങിനെയായിട്ടും സാധിച്ചുള്ളു. മുത്തച്ഛനെസ്സംബന്ധിച്ച ചില അനിഷ്ടസംഭവങ്ങളാൽ അവിടെവെച്ചു പഠിപ്പ് നിൎത്തേണ്ടിവന്നു. എന്നാൽ ഇത്രയും ഉണ്ടായ പഠിപ്പുകൊണ്ടു് ഒരു മെച്ചം അച്ഛനുണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്തെന്നാൽ ഇന്നത്തെ പരിഷ്കൃതലോകത്തെ കാണുവാനുള്ള കണ്ണ് സമ്പാദിപ്പാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ളതാണ്. പിന്നെ കുറച്ചുകാലം പറയത്തക്ക പഠിപ്പൊന്നുമുണ്ടായിട്ടില്ലെങ്കിലും കോടതിക്കെഴുതാൻപോയി. കയ്യെഴുത്ത് നന്നാക്കുകയു, കോടതിക്കാൎയ്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഓലയിലും കടലാസ്സിലുമുള്ള അച്ഛൻെറ കയ്യെഴുത്ത് അന്നത്തെ മറെറഴുത്തുകാരെ അസൂയപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. തെററുകൂടാതേയും വൃത്തിവരുത്തിയും എഴുതുവാനച്ഛനുള്ള വിരുത് ഇന്നും പുകൾകൊണ്ടതാണ്.

മുത്തച്ഛന് ഈ കാലത്തു കടത്തിന്നു ജയില്വാസം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. തന്മൂലം അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ഭ്രഷ്ട ന്റെ നിലയിലാണ് സ്വജനങ്ങൾ കരുതിവന്നതു്. ഇതു നിമിത്തം അച്ഛന്നു ഭാരം വർദ്ധിച്ചു. സ്ഥലംപറ്പ്പു നിറ ത്തേണ്ടിവന്നു. തൊട്ടതിന്നും പിടിച്ചതിന്നുമെല്ലാം അച്ഛൻ തന്നെ വേണം എന്നായി. കുടുംബഭരണം ഏതാണ്ടച്ഛൻ തന്നെ നിർവ്വഹിപ്പാൻ തുടങ്ങി. യൌവനത്തിൽ കടന്ന് അച്ഛൻ 20 വയസ്സിലെത്തി. കൊല്ലം 1062-ാം ആയി. കണ്ണാങ്കുളത്തു ബ്ലാഹയിൽനിന്നു് അച്ഛൻ വേളികഴിച്ചു. തൃപ്രയാറമ്പലത്തിൽനിന്ന് ആറുനാഴിക തെക്ക് കയ്പ്പമംഗലം എന്ന ദേശത്താണ് "ബ്ലാഹ"യില്ലം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അവിടെ അന്നത്തെ കാരണവരായ വാസുഏളയതിന്റെ മകൾ "സാവിത്രി" എന്ന കന്യകയെയാണ് അച്ഛൻ വേട്ടതു്. അവൾക്ക് അന്നു പത്തുവയസ്സായിരുന്നു. ആ വാസുഏളയതിന്റെ അച്ഛന്റെ അമ്മാത്തു മുത്തശ്ശനാണ് സാക്ഷാൽ വിദ്വാൻ മച്ചാട്ടിളയതു്. എന്റെ അമ്മയായ ആ കന്യകക്ക് എഴുത്തും വായനയും അല്പാല്പം ജ്യോതിഷവും അറിയാം. ഗൃഹസ്ഥനായിത്തീർന്ന അച്ഛൻ ലോകയാത്രയിൽ പൂർവ്വാധികം ബദ്ധശ്രദ്ധനായി. ഇല്ലത്തു സ്വത്തു കഷ്ടിയാണെങ്കിലും അച്ഛന്റെ ജീവിതം അതറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഉള്ളതുകൊണ്ടു് ഓണംപോലെ കഴിയുവാൻ ഇല്ലത്തുള്ളവർ ശീലിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഒട്ടും അല്ലലേല്ക്കാതെ ആഹ്ലാദഭരിതനായി കഴിഞ്ഞുകൂട്ടന്ന അച്ഛൻ അതിന്നനുസരിച്ചു കവിതയെഴുതി കൈരളിയെ ആരാധിപ്പാൻ തുടങ്ങി. സ്വപ്നം, അഷ്ടകങ്ങൾ,

സന്ദേശം ഇതെല്ലാം ആ കാലങ്ങളിലെ കവിതകളാണ്. കവിതകളുടെ പുരങ്ങിയ നിരൂപണം മേലിൽ കൊടുക്കുന്നതാണ്. പുരുട്ടയാത്ര ഈ കാലങ്ങളിലാണ് അച്ഛന്ന് പ്രജമാനന്മാരേയും സ്നേഹിതന്മാരേയും സമ്പാദിപ്പാൻ സാധിച്ചതു ഒരു തികഞ്ഞ പ്രാപഞ്ചികന്റെ നിലയിൽ അച്ഛൻ എത്രയും പ്രശംസനീയനെന്നുവേണം പറയുവാൻ. തൃശ്ശൂർ പൂരം, പെരുമനത്തുപൂരം, ആറാട്ടുപുഴപ്പൂരം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലപ്പൊലി എന്നുവേണ്ട, കേരളീയർ സഭക്തികം കൊണ്ടാടുന്ന ഏതു കാഴ്ചരംഗങ്ങളിലും പ്രവേശിച്ച് അനന്യസുലഭങ്ങളായ വിജ്ഞാനശകലങ്ങളെ വശീകരിക്കുവാൻ അന്ന് അച്ഛന്ന് അത്യുത്സാഹമാണ്. ഇത്തരം കാഴ്ചരംഗങ്ങളിൽവെച്ച് യാദൃച്ഛികമായി കണ്ടെത്തുന്ന പല മാന്യരസികന്മാരുടേയും സമ്പർക്കം സമ്പാദിക്കുംതോറും അച്ഛന്റെ ഹൃദയം വിശദവും വിശാലവുമായി വിളങ്ങിയെന്നതിൽ വിസ്മയിപ്പാനില്ല. അച്ഛനെ ഇത്രയും സമ്മതനാക്കിയതു് ആവക ഉത്സവാദികളെന്നു വരുമ്പോൾ അവയുടെ ആവശ്യകതയെപ്പററി എന്തു പറയട്ടേ!! മലയാള സാഹിത്യത്തിൽ മാന്യസ്ഥാനം ഒന്ന് അച്ഛന്ന് ഒഴിഞ്ഞു കിട്ടിയതു പ്രധാനമായി കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലപ്പൊലിയിൽ നിന്നാകുന്നു. ദേവീഭക്തന്മാരായ കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ സംസർഗ്ഗം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവരാരും ലോകപ്രശംസയ്ക്ക് അർഹന്മാരായിത്തീരാതിരുന്നിട്ടില്ല. അപ്രകാരമുള്ള ആ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ കാററ് അനല്പമായി ഏററ അച്ഛൻ അതിഭാഗ്യവാനാണല്ലോ.

ഇങ്ങിനെ പലതുകൊണ്ടും പരമാനന്ദത്തോടെ അച്ഛൻ അല്പകാലം ഗാർഹസ്ഥ്യസുഖം അനുഭവിച്ചു. ആ

ഗൃഹസ്ഥജീവിതത്തിന്റെ പരമഫലം അനുഭവിക്കേണ്ട കാലമായി. അമ്മ ആറു പ്രസവിച്ചു. മൂത്ത പെൺകുട്ടിയും മൂന്നാമത്തേയും ആറാമത്തേയും ആൺകുട്ടികളും, പ്രസവിച്ചു അല്പദിവസത്തിന്നുള്ളിൽതന്നെ ലോകം വെടിഞ്ഞു. ശേഷമുള്ള മൂന്നുണ്ണികളിൽ മൂത്തമകൻ വാസുദേവൻ എളയത് 1072-ലും, രണ്ടാമത്തെ മകൻ രാമൻ എളയതായ ഞാൻ 1075-ലും മൂന്നാമത്തെ മകൻ നാരായണനെളയത് 1078-ലും ആണ് ജനിച്ചത്. ഞങ്ങളിൽ ജ്യേഷ്ഠനുള്ള ബുദ്ധിസാമൎത്ഥ്യം അത്ഭുതാവഹമെന്നു തന്നെ പറയാം. ഒരു മാസംകൊണ്ടു മലയാളത്തിൽ നല്ലവണ്ണം എഴുതുവാനും വായിക്കുവാനും ജ്യേഷ്ഠൻ പഠിച്ചുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ ബുദ്ധിവിശേഷത്തെ ഏറെക്കുറെ വായനക്കാർക്കൂഹിക്കാമല്ലൊ. കവിത, ചിത്രമെഴുത്ത്, മററു കരകൌശലങ്ങൾ തുടങ്ങിയ കലാവിദ്യകളിൽ ജ്യേഷ്ഠന്നു നല്ല വാസനയുണ്ട്. തറവാടിന്റെ ഭാഗ്യക്ഷയംകൊണ്ട് ഒന്നിലും പരിപൂൎണ്ണത സമ്പാദിപ്പാൻ ജ്യേഷ്ഠന്നു കഴിഞ്ഞില്ലെന്നു സങ്കടപ്പെടട്ടെ ജ്യേഷ്ഠനെപ്പോലെ ഈ ചെറുപ്പംകൊണ്ട് ഇത്രയധികം കവിതകൾ ഉണ്ടാക്കീട്ടുള്ള യുവകവികൾ ചുരുങ്ങും. "വൎഷത്തിന്റെ വരവ്" എന്നൊരു കവിത കവനകൌമുദി'യിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നതു് സാഹിത്യലോകം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണല്ലൊ മറെറാരു കവിതയും ഇതുവരെ പുറത്തായിട്ടില്ല. പരസ്യപ്പെടുത്തിപേരുനേടുന്ന കാൎയ്യത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠൻ അത്രയും അലസനാണ്. മററുള്ള ഞങ്ങൾതന്നെ ഇനിയും ജ്യേഷ്ഠന്റെ കവിതകൾ മുഴുവൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

രണ്ടാമത്തെ മകൻ—ഇതെഴുതുന്ന ഞാൻ—പാവട്ടി സാഹിത്യദീപികാസംസ്കൃതസ്കൂളിൻെറ പ്രവൎത്തകനായ മിസ്റ്റർ പി. ടി. കുരിയാക്കു് അവർകളുടെ പ്രധാനശിഷ്യനായി ആദ്യം ആ സ്കൂളിൽ പഠിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അവിടെയുള്ള പഠിപ്പു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പട്ടാമ്പിയിലുള്ള സാരസ്വതോദ്യോതിനീ സംസ്കൃതമഹാപാഠശാലയിൽ ചേൎന്നു പഠിച്ചു. സാഹിത്യശിരോമണിക്ലാസ്സുകളിലെല്ലാം ഞാൻ പഠിച്ചുവെങ്കിലും അവസാനം ഫൈനൽ പരീക്ഷയിൽ തോൽക്കുകയാണുണ്ടായതു്. ഉടനെ എനിക്കു കോളേജു് വിടേണ്ടതായും വന്നു. അതിനാൽ വീണ്ടും പരീക്ഷക്കു പോകുവാനും വിജയം നേടുവാനും ഇതുവരെ എനിക്കു സാധിച്ചിട്ടില്ല. എൻെറ രക്ഷിതാവായി പട്ടാമ്പിയിലുണ്ടായിരുന്ന മേലേപ്പുറത്ത് കോന്തിമേനവനവർകൾ പെട്ടെന്നു് അന്തരിച്ചുപോകയാലാണു് എനിക്കന്നു കോളേജ് വിടേണ്ടിവന്നതു്. നിർഭാഗ്യന്മാരായ നിസ്വന്മാരുടെ അനുഭവം അന്നുമുതൽ ഞാൻ അറിഞ്ഞുവരുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ വിദ്വാൻ പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശൎമ്മാ അവർകളുടെ ശിഷ്യനായിത്തീരുവാൻ സാധിച്ചതിൽ എനിക്കെന്തെന്നില്ലാത്ത ചാരിതാൎത്ഥ്യമാണുള്ളതു്.

നാരായണൻ എളയതാണു് മൂന്നാമത്തെ മകൻ. ആയാൾ എന്നെപ്പോലെ ആദ്യം കുരിയാക്കുമാസ്റ്റരുടെ ശിഷ്യസ്ഥാനമാണു് വഹിച്ചതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ സ്കൂളിലുള്ള പഠിപ്പിനുശേഷം ആയാൾ ആയുൎവ്വേദം പഠിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ആ ആഗ്രഹത്തെ നിറവേററിയതു്

ആയുൎവ്വേദവൈദ്യൻ പി. വാസുദേവൻ നമ്പീശൻ അവർകളുടെ അടുക്കൽനിന്നാണ്. അനുജനു തൃശ്ശൂർ താമസിച്ചു നമ്പീശന്റെ അടുക്കൽ അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിക്കാൻ സാധിച്ചതു് പാലിയത്ത് ഇപ്പോഴത്തെ ചെറിയച്ഛനായ ബഹുമാനപ്പെട്ട "കൊച്ചാപ്പു അച്ഛൻ" അവർകളുടെ ഉള്ളഴിഞ്ഞ കാരുണ്യം ഒന്നുകൊണ്ടാകുന്നു. അനുജൻ, നമ്പീശന്റെ അടുക്കൽ അഷ്ടാംഗഹൃദയവും പഠിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദ്യശാലയിൽ കുറച്ചുകാലം നിന്നു് ഔഷധനിൎമ്മാണവും ചികിത്സയും പരിശീലിച്ച് ആചാര്യാനുഗ്രഹവും വാങ്ങി ഇപ്പോൾ ഗുരുവായൂർ വന്നു സ്വന്തമായി ഒരു വൈദ്യശാലവെച്ചു പരോപകാരം ചെയ്തുവരികയാണ്. ഗദ്യംകൊണ്ടും പദ്യംകൊണ്ടും കൈരളിയെ ആരാധിപ്പാൻ ഗുരുഭൂതന്മാരുടെ അനുഗ്രഹത്താൽ അനുജനു സാധിച്ചുവരുന്നുണ്ടു്.

അച്ഛന്റെ അനുജൻ വാസുദേവൻ എളയതു് രസികത്വവും കവിതാവാസനയും തികഞ്ഞ ഒരു ദേഹമാണ്. അപ്ഫൻ ഹൃദ്യനും മൎയ്യാദക്കാരനുമാണെന്നു ലോകസമ്മതം നേടിയിട്ടുണ്ടു് അദ്ദേഹം എടപ്പാൾ സന്നിശ്ശേരി ഇല്ലത്തുനിന്നു വിവാഹംചെയ്കയും, അതിൽ എട്ടു് സന്താനങ്ങൾ ജനിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മൂന്നുകുട്ടികൾ കാലധൎമ്മം പ്രാപിച്ചുതു കഴിച്ച് അപ്ഫനിപ്പോൾ അഞ്ചു് കുട്ടികളെ കാണ്മാനുണ്ടു്. മൂത്തതു് പെൺകുട്ടിയും, രണ്ടും മൂന്നും ആൺകുട്ടികളും, നാലും അഞ്ചും പെൺകുട്ടികളുമാകുന്നു. ആദ്യത്തെ പെൺകുട്ടിയെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊ

ട്ടത്തു. ഒട്ടവിലത്തെ കുട്ടികൾക്ക് ഇപ്പോൾ കാലമാക ന്നേയുള്ളു. വാസുദേവൻ എളയത്, കൃഷ്ണൻ എളയത് എന്ന രണ്ടാൺകുട്ടികളും ലോകജീവിതം നയിക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള മിടുക്കന്മാരാണ്. എവിടെച്ചെന്നാലും കഴി ച്ചുകൂട്ടുവാനുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം അവൎക്ക് രണ്ടുപേൎക്കും ദൈവം അനുഗ്രഹിച്ചു നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മൂത്തമകൻ യഥാ വിധി ഗൃഹസ്ഥധൎമ്മം അനുഷ്ഠിച്ചുവരുന്നു.

ഇങ്ങിനെ സന്താനസമ്പത്തു് നിറഞ്ഞ ഇല്ലമാണ് പെട്ടരഴിയം ചിലവിന്ന് ആളുകൾ വൎദ്ധിച്ചതോടുകൂടി ഇല്ലത്തെ ധനസ്ഥിതി പരിതാപകരമാവുകയാണുണ്ടാ യത്. മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന മുതലെല്ലാം കടക്കാർ കൈവശ പ്പെടുത്തി. കടംവന്ന് ഉള്ളതെല്ലാം നശിച്ചാൽ പത്തുപ ന്ത്രണ്ടംഗങ്ങളെ ഭരിക്കേണ്ടതായ ഒരു ഗൃഹസ്ഥന്ന് എ ന്തൊക്കെ വരാമോ അതൊക്കെയും വന്ന് അനുഭവിച്ച ആളാണ് എന്റെ അച്ഛൻ എല്ലാം പോയി അച്ഛന്നു ബാക്കിയുള്ള മുതൽ നായന്മാരുടെ പൌരോഹിത്യവും, ഉണ്ണികളും മാത്രമാണ്. ഇല്ലത്തെ ആ ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തെ വിവരിക്കാൻ എനിക്ക് കൈവരുന്നില്ല. ഇത്രത്തോളമു ണ്ടെന്നു് വായനക്കാൎക്കൂഹിക്കാൻ ഒരു സംഗതിമാത്രം പറയാം. കുടുംബഭരണക്ലേശം ലഘൂകരിപ്പാൻവേണ്ടി മററു യാതൊരു വഴിയും കാണാതെ 1097-ൽ അച്ഛനും അപ്ഫനും പിരിഞ്ഞുപോകേണ്ടിവന്നു. കൊളാടി അപ്പു മേനോന്റെ കാരുണ്യാതിരേകംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തി ന്റെ വക കോട്ടപ്പടിയിൽ ഒരു സ്ഥലം 'ഉള്ളതിലാണ് അച്ഛനും ഞങ്ങളും കുടികേറിത്താമസിച്ചത്. ഇല്ലപ്പറ മ്പു് കടക്കാർ കൈവശപ്പെടുത്തുകയാൽ അപ്ഫനും

മററൊരു ഗൃഹം തേടേണ്ടിവന്നു. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ പെട്ടരഴിയം രണ്ടു താവഴിയും അന്യാലയത്തിലാണു് ഇന്നു പുലർന്നുപോരുന്നതു്. 'ചാലുവെള്ളം' വററാതെ ഞങ്ങളെല്ലാം നിലനിന്നുവരുന്നതെങ്ങിനെ എന്നു ദൈവത്തിന്നുമാത്രമറിയാം.

അച്ഛന്നു സമ്പന്നനാവാനുള്ള ഭാഗ്യമില്ലെങ്കിലും മററെല്ലാ ഭാഗ്യങ്ങളും ഉണ്ടെന്നു വേണം പറയുവാൻ അച്ഛനെപ്പററി അറിയാത്തവരോ നല്ല അഭിപ്രായം പറയാത്തവരോ ആരുംതന്നെയില്ല. ആരുടെ അടുക്കൽ ചെന്നാലും അച്ഛന്നു മാന്യസ്ഥാനമുണ്ടു്. ഫലിതമയമായി സംസാരിപ്പാനും നേരംപോക്ക കാണിക്കുവാനും അച്ഛനെ ആവശ്യപ്പെടുന്നവർ ഇന്നും അപൂർവ്വമല്ല. വേഷംമാറിനടക്കുക എന്നതും അച്ഛന്നു സാധിച്ചിരുന്നു. കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ആവശ്യപ്പെടുകയാൽ ഒരിക്കൽ സ്ത്രീയുടെ വേഷംകെട്ടിവന്നു് അച്ഛൻ കാണികളെ അത്ഭുതപരതന്ത്രന്മാരാക്കി. ആരുംതന്നെ അന്നു് ആളെ അറിയുകയുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നാണു് കേട്ടിട്ടുള്ളതു്. ഉത്തരരാമചരിതം, ശാകുന്തളം എന്നീ നാടകങ്ങളിൽ പ്രധാനസ്ത്രീവേഷംകെട്ടി പേരുകേൾക്കുവാനും അച്ഛന്നു സാധിച്ചു. എളയതു് സമുദായത്തിൽ തിരുത്തിപ്പിള്ളി "കുഞ്ഞൻ" എളയതു്, മല്ലിശ്ശേരി എളയതു് (വള്ളത്തോളിൻെറ അച്ഛൻ) എന്നിവരെ കഴിച്ചാൽ കഥപറഞ്ഞു രസിപ്പിക്കാനും ഫലിതംപറഞ്ഞു ചിരിപ്പിക്കാനും ഉള്ള നൈപുണ്യം അച്ഛന്നാകുന്നു. ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രബുതകൊണ്ടു മുന്നിട്ടുനിൽക്കുന്ന ശാന്തമ്പിള്ളി പരമേ

ശ്വരൻ എളയതും, പുതുമന ത്രിവിക്രമൻ എളയതും അച്ഛ ന്റെ മാന്യസ്നേഹിതന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യന്മാരാണു്. അവർ പല കാൎയ്യങ്ങൾക്കും അച്ഛനെ ആശ്രയിക്കുക ഇന്നും പതിവുണ്ടു്. ഇപ്പോൾ ഇല്ലെങ്കിലും അല്പം മുമ്പു ണ്ടായിരുന്ന വമ്പിച്ച എളയതുസമാജത്തിന്റെ കാൎയ്യദ ൎശിയായിരിക്കാൻ സ്വജനങ്ങൾ അച്ഛനെയാണു് തിര ഞ്ഞെടുത്തതു്. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ അച്ഛനോടാലോ ചിക്കാതെ സമുദായത്തിൽ ഇന്നും ഒന്നും നടക്കുന്നതല്ല.

ഇങ്ങിനെ ഒരു സമുദായപ്രമാണിയുടെ നിലയിലും, വാസനാകവിയുടെ നിലയിലും ജീവിതം കഴിക്കുവാൻ ഭാഗ്യ മുള്ള അച്ഛൻ അതു നിൎവ്വഹിച്ചിരുന്നതു് പല മഹാന്മാ രേയും ആശ്രയിച്ചായിരുന്നു. സ്വതന്ത്രനായി കുടുംബഭര ണം നടത്തുവാൻ അത്രയും സമ്പത്തു തറവാട്ടിലേക്കില്ലെന്നു് ആദ്യമേ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ ഒരു കാലം കഴിച്ചു കൂട്ടേണ്ടിവന്നതു് അച്ഛന്റെ യൌവനത്തിന്നു ശേഷമാണു്. ഈ ചരിത്രമെഴുതുന്ന വൎത്തമാനകാലം ആ കഷ്ടകാലത്തി ന്റെ താഴികക്കുടമാണെന്നുതന്നെ പറയാം. അപാരമായ പ്രപഞ്ചദുഃഖക്കടലിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ ഊറി ഇഴുകി ക്കിടക്കുന്ന പാഴ്ച്ചളിയെല്ലാം ഏതോ ദുരദൃഷ്ടശക്തികൊ ണ്ടു് അടിഞ്ഞടിഞ്ഞുകൂടുന്നതു് പെട്ടരഴിയത്തില്ലത്തായി രിക്കണമെന്നു് അവിടത്തെ പടി കടന്നുനോക്കിയാൽ ആൎക്കുമറിയാൻ പ്രയാസമില്ല. ദേഹംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല വാക്കുകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും പ്രവൃത്തിയെടുപ്പാൻ പരാ ശ്രയം വേണ്ടിവന്ന ഈ ഒരു ഘട്ടത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുന്ന

അച്ഛനെപ്പററി ഇതിലധികമൊന്നും എഴുതുവാൻ ഒരു മകനായ എനിക്കു മനസ്സിന്നു കരുത്തുകാണുന്നില്ല അന്താവുഘട്ടത്തിൽ അച്ഛനെ ആത്മനിർവ്വിശേഷം ത്രിവിധകരണങ്ങളെക്കൊണ്ടും യഥാശക്തി സഹായിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ളവരെ ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു പാടുള്ളതല്ല. ആ ഉദാരശീലന്മാരിൽവെച്ചു പുന്നത്തൂർതമ്പുരാക്കന്മാർ, ഉളനാട്ടു മൂത്തപണിക്കന്മാർ, പെരുമ്പായിൽ മേനവന്മാർ, കുന്നത്ത് അപ്പുനമ്പ്യാർ, കുത്താമ്പിള്ളി രാമൻനമ്പ്യാർ, മമ്മായിൽ പണിക്കന്മാർ, വാക്കയിൽ രാമൻനായർ, കിട്ടവത്തു കൃഷ്ണൻനായർ, വാരിയത്തു ഗോപാലമേനോൻ, പയ്യത്ത് രാമുണ്ണിമേനോൻ, ചക്കാലക്കുമ്പിൽ കുട്ടിരാമമേനോൻ, കൊളാടി അപ്പുമേനവൻ എന്നീ ദേശപ്രമാണികളും, "ഇന്ദുലേഖാ" കർത്താവെന്നു സുപ്രസിദ്ധനായ ഒ. ചന്തുമേനവനവർകൾ, ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം കാര്യസ്ഥനായിരുന്ന മേലേപ്പുറത്തു കോന്തിമേനോനവർകൾ എന്നീ മഹാശയന്മാരും മുന്നിട്ടുതന്നെ നിൽക്കുന്നുണ്ട്. അവരോടെല്ലാം പെട്ടരഴിയത്തുതറവാട്ടിന്നുള്ള കടമ ഒരുകാലത്തും തീർത്താൽ തീരാത്തതുതന്നെ. മേൽപ്പറഞ്ഞ മാന്യബന്ധുക്കളിൽവെച്ചു മേലെപ്പുറത്തു കോന്തിമേനോനവർകളെ ഒന്നു പ്രത്യേകമെടുത്തുപറയാതെ നിവൃത്തിയില്ല. അച്ഛനെ അത്രയും ഉള്ളഴിഞ്ഞു സ്നേഹിച്ചിരുന്ന ഒരു നായർമഹാൻ ഇല്ലായിരുന്നു. 15½കൊല്ലമാണ് അച്ഛൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രിതനായിനം ഒന്നിച്ചു താമസിച്ചുംകൊണ്ടു ഗുരുവായൂർവെച്ചു നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളത് കോന്തിമേനവൻ അവർകളുടെ നിഴലായിരുന്നു അച്ഛൻ എന്നു പറഞ്ഞാൽ

അച്ഛന്റെ സേവാനൈർമ്മല്യത്തെപ്പററി ഇനിയൊന്നും പറയേണ്ടതായിട്ടില്ല. കോന്തിമേനവൻ എവിടെപ്പോകുമ്പോഴും അച്ഛൻ ഒരുമിച്ചുണ്ടു്. "എട്ടേത്തേ" എന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിളി ഇന്നും ഗുരുവായൂരിൽ പ്രസിദ്ധമാണു്. അതുപോലെത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിനെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപകാരവും അവർണ്ണനീയമായിരുന്നു. കോന്തിമേനവനുള്ള ആശ്രിതവാത്സല്യത്തിന്റെ പാരമ്യത്തേയും നൈർമ്മല്യത്തേയും കാണിപ്പാൻ സന്ദർഭാലിപുലാകന്യായേന ഒരു ഉദാഹരണം മാത്രം ഇവിടെപ്പറയാം. എന്നെ പട്ടാമ്പിസംസ്കൃതകോളേജിൽ ചേർക്കാൻ അച്ഛൻ കൊണ്ടുപോയി. എല്ലാ ചിലവും കോന്തിമേനവൻ ചെയ്യാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ കാലത്തു കോന്തിമേനവൻ കാര്യസ്ഥതയെല്ലാമൊഴിഞ്ഞു നാട്ടിലായിരുന്നു താമസം. കോളേജിൽ ചെന്നു് എന്നെ ശിരോമണി ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ ചേർക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണു് പ്രവേശനഫീസ്സു് വേണമെന്ന കഥ അച്ഛനു മനസ്സിലായതു്. അതു തൽക്കാലം കയ്യിലില്ലായിരുന്നു. ഈ വിവരം കോന്തിമേനോനവർകൾ മനസ്സിലാക്കി. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കലും തൽക്കാലം പണമില്ലാത്ത അവസരമായിരുന്നു അതു്. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം ചെയ്ത ആ പ്രവൃത്തിയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദാരതയ്ക്കു മൂർദ്ധന്യോദാഹരണം. മകളുടെ മകൾ വിരലിൽ അണിഞ്ഞിരുന്ന പൊന്മോതിരം ഊരിവാങ്ങിത്തരികയാണു് ഉടനെ അദ്ദേഹം ചെയ്തതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനഃസ്ഥിതിയുടെ മഹനീയതയ്ക്കും, അച്ഛനിലുള്ള യഥാർത്ഥകാരുണ്യാതിരേകത്തിന്നും സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്ന ഉദാഹരണങ്ങളിൽ ഉത്തമമായി

ഇതും എടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ സഹോദരങ്ങൾ ഇനിയും അനേകമുള്ളവ വിവരിപ്പാൻ തുടങ്ങിയാൽ അവസാനിക്കയില്ല. അച്ഛന്റെ ഏതാണ്ട് അവസാനത്തെ സേവ്യപുരുഷനായ ആ കോന്തിമേനോനവർകൾ 1099 മേടം 6-ാംനു- കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചതിന്റെ ശേഷം പെട്ടരഴിയത്തില്ലും ആദിത്യൻ മറഞ്ഞ അംബരംപോലെ അന്ധകാരത്തിലകപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു എന്നുതന്നെ പറയാം.

അച്ഛന്റെ കവിതകളെക്കുറിച്ചും കുറഞ്ഞൊന്നു വിവരിച്ച് ഇതു് അവസാനിപ്പിച്ചേക്കാം. "പെട്ടരഴിയം" എന്ന പേര് മലയാളത്തിൽ പരന്നതു അച്ഛൻനിമിത്തമാണ്. "പെട്ടരഴിയം" എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഉടനെ അച്ഛനെയാണ് ആരും ഓക്കുക. ഇതുയും പടന്ന പുകൾച്ചാത്തുകൊണ്ടു് അച്ഛനു് അഴകേലുവാൻ പ്രധാനകാരണം സഹജമായ കവിതാവാസനയാണെന്നുവേണം പറയുവാൻ. കവിതാനിമ്മാണത്തിൽ അച്ഛനുള്ള പാടവം അന്യാദൃശമെന്ന് അന്നും ഇന്നും പ്രസിദ്ധമാണ്. ജനനാലുള്ള അച്ഛന്റെ ആ കവിതാവാസനയെ മനോഹരമായി വളർത്തി നിലനിൎത്തുവാൻ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തുടങ്ങിയ തമ്പുരാക്കന്മാരും മററു മാന്യകവികളും ലക്ഷ്മീഭായിപ്രവത്തകന്മാരും ഉൾക്കൊണ്ടു ചെയ്തുപോന്നിരുന്ന സമയോചിതസഉപദേശങ്ങളും സഹായങ്ങളും സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ പുസ്തകത്തിൽ ചേത്തിട്ടുള്ള എഴുത്തുകൾ മാന്യകവികളുടെ സഹായത്തിന്നും, 1103 കർക്കടകംലക്കം ലക്ഷ്മീഭായിയിൽ അച്ഛന്റെ ഷഷ്ടിപൂത്തിയെപ്പററി ഘോഷിച്ചിട്ടുള്ളതും മററും തൽപ്രവ

ത്തകന്മാരുടെ സ്നേഹമസൃണമായ സഹായത്തിന്നും ഉത്തമോദാഹരണങ്ങളാകുന്നു. കാവ്യകുശലന്മാരായ മഹാന്മാരുടെ സമ്പൎക്കവും അവരുടെ അവസരോചിതങ്ങളായ ഉപദേശങ്ങളും അച്ഛനെ അച്ഛനേക്കാളും ഉൽകൃഷ്ടനാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നത്തെ മാത്രമല്ല, അല്പംമുമ്പു് അന്തരിച്ചുപോയ എല്ലാ മഹാകവികളും അച്ഛന്റെ കവിതാവാസനയെ പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ടു് പണ്ഡിതസമാജം, വിദ്യാപോഷിണി, സന്മാർഗ്ഗപോഷിണി, ഭാഷാപോഷിണി എന്നീ സാഹിത്യസമാജങ്ങൾ അച്ഛനെ സബഹുമാനം കൊണ്ടാടുവാൻ മടിച്ചിട്ടില്ല കേരളവൎമ്മ വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വെച്ചുവെച്ചു നടത്തിയ കവിതാപരീക്ഷയിലും, വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പട്ടാമ്പി സംസ്കൃതമഹാപാഠശാലയിൽ വെച്ചു നടത്തിയ കവിതാപരീക്ഷയിലും വിജയം നേടി പാരിതോഷികം വാങ്ങുവാൻ അച്ഛന്നു ഞരുക്കമുണ്ടായില്ല. അച്ഛന്റെ കവിത കേൾക്കാൻ ആശിക്കാത്തവർ അന്നും ഇന്നും സാഹിത്യലോകത്തിൽ ഇല്ലതന്നെ. മഹാകവി വള്ളത്തോളിന്റെ മകളുടെ പുടമുറിക്കല്യാണത്തിന്നു വളരെ വളരെ മംഗളാശംസകൾ വന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നിട്ടും രംഗത്തിൽവെച്ചു ചൊല്ലുവാൻ മഹാകവി തിരഞ്ഞെടുത്തതു് അച്ഛന്റെ പദ്യങ്ങളെയാണു്.

രചനാഭംഗി, ലാളിത്യം, അൎത്ഥപുഷ്ടി ഈ മൂന്നും അച്ഛന്റെ കവിതയ്ക്കുള്ള പ്രധാനഗുണങ്ങളാകുന്നു. ഈ വക ഗുണങ്ങൾ ചേർന്ന കവിത എത്രവേഗത്തിൽ വേണ

മെങ്കിലും അച്ഛന്നു് ഉണ്ടാവും. ഈ പുസ്തകത്തിൽ ആദ്യം ചേർത്തിട്ടുള്ള ശ്രീവാസുദേവാഷ്ടകവും അംബോപദേശവും രചനാഭംഗിക്കു ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണു്.

“കാലത്തു നീ കുളികഴിക്കണമമ്പലത്തിൽ
നീലത്തഴക്കുഴലി! പോയ് തൊഴുതീടവേണം,
ചേലററമാതിരി നടക്കരുതേ വെളുപ്പാൻ-
കാലത്തുറങ്ങരുതു മംഗളഗാത്രിയാളേ!”

(അംബോപദേശം)

ഇങ്ങിനെ രചനാഭംഗിയിണക്കിച്ചേർത്തു സമുചിതമായി കവിതയിൽ കാര്യം പറയാൻ അച്ഛന്നുള്ള പാടവം ഏതുപദ്യത്തിലും പരിലസിച്ചുകാണാവുന്നതാണു്

“വിടന്ന തണ്ടാർകളിൽ നല്ല വണ്ടിൻ-
കിടയ്ക്കു ഗോപാംഗനമാർ കരങ്ങളിൽ
ഉടൻ കളിച്ചീടിന കണ്ണനുണ്ണി
കടന്നു കാക്കും കവിവര്യ! താങ്കളെ.”

(ഒട്ടുവിന്നുള്ള എഴുത്തു്)

“കൈവററാക്കാനുപായം പുനരൊരുപൊഴുതും
കണ്ടുകിട്ടാഞ്ഞൊടുക്കം
പൈവല്ലാതേററ പൈതങ്ങളിലലിവൊടണ-
ഞ്ഞാക്കുചേലന്റെ കക്ഷ,
കൈവച്ചാക്കീറമുണ്ടിൻ പൊതിയിലവിൽമണി-
യ്ക്കായിരം പൊൻകൊടുത്താ-
കൈവല്യക്കുമ്പിനെക്കുപ്പുക മമ മനമേ!
പിന്നെ വേണ്ടാ വിഷാദം”.

(ഒററശ്ലോകം)

ഇങ്ങിനെ ലളിതമായിട്ടല്ലാതെ അച്ഛന്ന കവിതയു ണ്ടാക്കാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. അത്ഥപുഷ്ടിയും അച്ഛൻെറ കവിതയിൽ അന്യാദൃശമായി കാണാവുന്നതാണ്. എ ന്നാൽ രചനാഭംഗിയും ലാളിത്യവും വിട്ടിട്ടുള്ള അത്ഥ കല്പനക്ക് അച്ഛൻ മിനക്കെടുകയില്ല. ഈ മൂന്നും സഹ ജഗുണങ്ങളാകയാൽ അവയിൽ പ്രത്യേകം പ്രയത്നവും ആവശ്യമില്ല

"പാരാകും നല്ലരങ്ങിൽ പലവക മനുജ-
കൂട്ടരെക്കൂട്ടി വേഷ-
ക്കാരാക്കിച്ചേത്തു വേണ്ടുന്നഭിനയവിരുതോ-
രോന്നു കാട്ടിക്കൊട്ടത്തും,
നേരായ്ക്കണ്ടും രസിച്ചീടിന നവരസവി-
ജ്ഞാനി വാതാലയത്തിൽ
പേരാണ്ടുള്ളോരു നാരായണനടരസിക-
സ്വാമി കാമം തരട്ടെ".

(ഒരു മംഗളം)

ഈ പദ്യത്തിൽ അടങ്ങിയ ഭക്തിരസപ്രധാനമായ അത്ഥകല്പന ഏതു സഹൃദയനെയാണ് സശിരഃകമ്പ നാക്കാത്തത്? ഇങ്ങിനെ ഉദാഹരിക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ അവസാനിക്കുന്നതല്ല എന്നാൽ ചില വിശേഷങ്ങൾകൂടിയു ള്ളത് എടുത്തു കാണിക്കാതിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അത്ഥ പുഷ്ടിക്ക് ഓരോ കവികൾ ഓരോ അലങ്കാരമാണ് സ്വീകരിച്ചുവരാറുള്ളത്. ചിലക്ക് ഓരോന്നിൽ പ്രത്യേ കം സാമത്ഥ്യം ഉണ്ടാകും. സംസ്കൃതകവികളിൽ കാളിദാ

സന്ന് ഉപമാലങ്കാരവും, ഭവഭൂതിക്കു സ്വഭാവോക്തിയും, മലയാളകവികളിൽ ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന വള്ളത്തോളിന്നു സ്വഭാവോക്തിയും, ഉള്ളൂരിന്നു് ഉല്ലേഖവും പ്രത്യേകം പ്രിയതമങ്ങളത്രേ. അവർ ആവക അലങ്കാരങ്ങൾ കൊണ്ടു കാവ്യത്തിന്നു് അർത്ഥപുഷ്ടിവരുത്തി ചമൽക്കാരവിശേഷം ഉണ്ടാക്കുന്നതുപോലെ, അച്ഛൻ ശ്ലേഷാലങ്കാരം കൊണ്ടാണു് കാവ്യത്തെ അപ്രകാരം ചമൽക്കരിക്കുന്നതു്. മലയാളഭാഷയിൽ ശ്ലേഷംകൊണ്ടു പേരെടുത്തിട്ടുള്ളവർ അച്ഛനെപ്പോലെ ആരും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല അച്ഛന്നു് യാതൊരു ഞെരുക്കവും കാണുന്നില്ല. എവിടെ വേണമെങ്കിലും ഹൃദ്യമായി ശ്ലേഷം ഉപയോഗിക്കും. തീവണ്ടിശ്ലോകങ്ങളും തലയും മുലയും ഒരുപോലെയെന്നു വരുത്തിയ പദ്യവും സുപ്രസിദ്ധങ്ങളാണല്ലോ. ഇതെല്ലാം ഈ പുസ്തകത്തിൽ ഉള്ളതിനാൽ ഇവിടെ ഉദാഹരിക്കുന്നില്ല. ഇതിൽ ചേർക്കാൻ സാധിക്കാത്ത ഒരു പദ്യം ഇവിടെ ഉദാഹരിച്ചു കാണിക്കാം. ഗുരുവായൂര് ദേവസ്വം കാര്യസ്ഥനായിരുന്ന മേലേപ്പുറത്ത് കോന്തിമേനവനേയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശ്രമത്തിൽ സർ സി. ശങ്കരൻനായരവർകളുടെ വകയായി ഗുരുവായൂരു് കിഴക്കെ നടയിൽ വഴിവാടായി സ്ഥാപിച്ച ദീപസ്തംഭത്തേയും പററിയുള്ള പദ്യമാണു് താഴെ കൊടുക്കുന്നതു്.

"നല്ലോരോട്ടുള്ളിണക്കം, ചെറിയൊരു നില തൻ-
വാഴ്ച മേലേപ്പുറത്തെ-
ന്നല്ലാ, ചേരും ഗുണംകൂടിയ വകതിരി,യാ-
സ്ഥപിജക്കീഴടക്കം,

ചൊല്ലേറും സ്നേഹവാ,യ്യേതിനുമൊരു വിവരം,
വമ്പി,തെല്ലാം നിനച്ചാൽ
കല്യശ്രീ കോന്തിമേനോനവർകളൊടെതിരായ്
ദീപികാസ്തംഭമിപ്പോൾ".

ഇതുപോലെതന്നെ ഉപനയനം കഴിച്ച ഉണ്ണിയെ പ്പററിയുള്ള പദ്യവും ഹൃദ്യതമമാകുന്നു.

"തോലും മുപ്പിരികുട്ടിയ
നൂലും ചേലാന്ന കേളിതൻവായ്പും
കോലും ശീലയുമീവക
കോലുന്നീയുണ്ണി ചെണ്ടയോടൊക്കും".

സ്വഭാവോക്തിമസൃണമായ ഇങ്ങിനെ ഒരു ശ്ലേഷാലങ്കാരം സുഭിക്ഷമല്ല. ഈ പദ്യം വായിക്കുമ്പോൾ ഏതൊരു സഹൃദയനാണ് ഉണ്ണിയേയും ചെണ്ടയേയും കണ്ണിന്നു മുമ്പിൽ കാണാത്തത്?

ശബ്ദാലങ്കാരവും അച്ഛന്നു് അധീനമാണ് അതിന്നു് അച്ഛൻെറ ഏതു കവിതയും ദൃഷ്ടാന്തമാണെങ്കിലും "പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാപഹരണം" വഞ്ചിപ്പാട്ടാണ് മികച്ചു നിൽക്കുന്നതു്. കവിതിലകൻ പി. ജി. രാമയ്യർ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടാണ് അച്ഛൻ ആ വഞ്ചിപ്പാട്ടു് എഴുതിയിട്ടുള്ളതു്. അതിനെ അദ്ദേഹം എത്രമേൽ ശ്ലാഘിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ അവസാനിക്കയില്ല. ശബ്ദാലങ്കാരത്തിൽ യമകത്തിന്നുള്ള മേന്മയും അച്ഛൻ വളർത്തിയിട്ടുണ്ടു് മഹാമഹിമശ്രീ സാമൂതിരി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തിരുമാസത്തെപ്പററി അച്ഛൻ ഒരു ശീതങ്കൻ ഉണ്ടാക്കിയതിൽ, (ഇതിൻെറ കയ്യെഴുത്തുകോപ്പി കാണ്മാനില്ല)

“ഇന്നെടുത്തുണ്ടു വെച്ചുണ്ണുവാൻ ലാക്കെങ്കി-
ലിന്നെടുത്തുണ്ടു വെച്ചുണ്ണുവോനല്ല ഞാൻ;
ഇന്നിലക്ക്ത്തിരുമാസം കഴിയുമ്പോ-
ളിന്നിലക്കിത്ര പിശുക്ക കാട്ടേണമോ?”

എന്നുള്ള ഭാഗം കേട്ടു കൊണ്ടാടാത്തവർ ഉണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്.

“എള്ളേതരം വാസന മാത്രമുള്ളോരീ-
യെള്ളേതരം തീർത്തൊരു പദ്യമാർക്കുമേ
കള്ളേതരം സ്വാദു കലർന്നമൂലമുൾ-
കള്ളേ തരംപോലെ രുചിക്കയില്ലഹോ!!”

ഇതും പേർകൊണ്ട പദ്യമാണു്. ഇങ്ങിനെ അചുംബിതങ്ങളും ചമൽക്കൃതങ്ങളും ആയ യമകങ്ങൾ, യമകങ്ങളെക്കൊണ്ടും ആസ്വാദ്യത വരുത്താമെന്നുള്ളതിന്നു് ഉത്തമോദാഹരണങ്ങളത്രെ

പണ്ഡിതന്മാർക്കും പാമരന്മാർക്കും ഒരുപോലെ രസിക്കുന്ന ഫലിതപ്രയോഗങ്ങളും അത്യന്തം സുലഭങ്ങളാണു് ഒരു കവിയുടെ ജന്മാന്തരവാസനയെ കാണിക്കുന്നവ അത്തരം ഫലിതപ്രയോഗങ്ങളായിരിക്കും. മററാരും വിചാരിക്കാത്ത വിധത്തിൽ ഒരു കാര്യം പെട്ടെന്നു് ഒരാൾക്കു തോന്നുന്നതു ജന്മാന്തരവാസനകൊണ്ടാണെന്നു വേണം പറയുവാൻ. ഇത്തരം പ്രയോഗങ്ങളാണു് അത്യന്തം സുലഭങ്ങളെന്നു ഞാൻ പറയുന്നതു്. അതു ഫലിതമയവും കൂടിയായാൽ അതിന്റെ ആസ്വാദ്യതയ്ക്കു് അവസാനമുണ്ടോ? ഒന്നുരണ്ടു ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിക്കാം.

"കൂട്ടിച്ചൊല്ലുകയല്ലാ ചെവിയിണ
കൂട്ടിത്തൊട്ടുമവനാട്ടുംനേരം."

(ഓട്ടൻതുള്ളൽ)

ഗുരുവായൂർ പത്മനാഭനാനയുടെ ചരമത്തിലെ ഒരു ഭാഗമാണിതു്. ഇതിൽ ചുവട്ടിൽ വരയിട്ടിട്ടുള്ള രണ്ടാമത്തെ വരി ഇങ്ങിനെ പറയുമെന്നാരും വിചാരിക്കാത്തതും, തന്മൂലം ജന്മാന്തരവാസനാജന്യവും, ചമൽക്കാരവിശിഷ്ടവും ആയി ഭാഷാലോകത്തിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ ലഭിപ്പാൻ അർഹപ്പെട്ടതാണെന്നാണു് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്

"കൂട്ടാളികളും പിശാചുക്കളും വേട്ടാളോ വേടനല്ലയോ?
കാട്ടാനയല്ലേ കുഞ്ഞെന്തു കാട്ടാനാണചലാത്മജേ!"

"പെരിന്നുപോലുമരിനെല്ലിന്നു പോനകണ്ടം
പേരിൽ പതിഞ്ഞറിവു ഭൂസുരനില്ല പണ്ടേ"

(കുചേലവൃത്തം)

"നടക്കാൻ ഞെരുക്കം കൊടുക്കും കുചക്കു-
ന്നിടയ്ക്കൊന്നു തന്വംഗിതൻ മെയ് വനത്തിൽ
നടക്കൊല്ല നീയെൻമനപ്പാന്ഥ! നന്നായ്-
ക്കിടപ്പുണ്ടതിൽ കാമനാം കാട്ടുകള്ളൻ"

(പരിഭാഷ)

ഇതുകളിൽ വരയിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുക. ഇത്തരം പ്രയോഗങ്ങൾ സാധാരണക്കാരുടെ നാവിന്മേൽ തോന്നുന്നതല്ല. ഇവ അച്ഛൻെറ പേരിനെ നിലനിർത്താൻ എത്രയും പര്യാപ്തങ്ങളായിട്ടുണ്ടു്.

ഇതിന്നെല്ലാം പുറമെ, ഈ കവിതകളെല്ലാം എത്ര വേഗം വേണമെങ്കിലും അച്ഛന്നുണ്ടാക്കാൻ പ്രയാസമില്ല. അരമണിക്കൂർകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ രണ്ടഷ്ടകങ്ങൾ ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ളത് അതിന്നു ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണ്. കവിതാപരീക്ഷകളിൽ അച്ഛൻ വിജയം നേടിയെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സ്മരണീയമാകുന്നു. മഹാകവി കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടായിരുന്നു അച്ഛന്റെ നേതാവ്. അവിടുന്നും അച്ഛനും രണ്ടല്ലായിരുന്നു. രണ്ടുപേരും ഒന്നിച്ചു വളരെക്കാലം—അല്ല, മരിക്കുന്നതുവരെ—ആഹ്ലാദിച്ചു കഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദ്രുതകവിതയും മററും അനുഗ്രഹത്തിന്റെ സാഹചര്യംമൂലമാണ് അച്ഛന്നു സാധിച്ചത് ഒരിക്കൽ ആറാട്ടുപുഴ പൂരത്തിന്നു തമ്പുരാൻ അച്ഛനേയും കൂട്ടിപ്പോയി. അവിടെച്ചെന്നു നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാർ ഇരിക്കുന്നേടത്തുചെന്നു തമ്പുരാൻ ഇരുന്നു. അച്ഛനേയും ഒപ്പം ഇരുത്തി. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അച്ഛൻ തമ്പുരാന്റെ മടിയിൽ തലയുംവെച്ചു കിടപ്പായി. അങ്ങിനെ കിടക്കുമ്പോൾ അച്ഛൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തല പിടിച്ചു കുമ്പിടുവിച്ചു ചെവിയിൽ ഈ ശ്ലോകം ചൊല്ലി:—

“ഉൾപ്പൂവേററമലിഞ്ഞിടുന്നവകയാ-
ണിക്കണ്ടതെല്ലാമത-
ല്ലിപ്പോൾ നോക്കിവിടത്തിലെക്കഥകളെ-
ത്തെല്ലൊന്നുപേക്ഷിക്കണം;
മുപ്പാരൊക്കെ മുറയ്ക്കു കാത്തതിമുദാ
വാഴുന്നൊരാ “തൃപ്രയാ-
ററപ്പൻ” വന്നു; വരു നമുക്കമവിടെ
ച്ചെല്ലാമതല്ലേ രസം ?”

ഇതിന്നു തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി:—

"കൊണ്ടൽക്കാർനിറവും തടിച്ച കരുണാ-
പീയൂഷവും വായ്ക്കുമീ-
ക്കണ്ടീടുന്നൊരു തൃപ്രയാററുഭഗവാനൊ-
ട്ടൊട്ടുമില്ലുഭയാ ?
ഉണ്ടിട്ടിക്കിലുമിന്ദുസുന്ദരവദനമാർ
ത്തുകം സ്മിതാർദ്രാമൃതം
രണ്ടുംകൂടി നമുക്കു നോക്കുകിലിതാ-
ണല്ലോ രസം തോഴരേ!"

എന്നായിരുന്നു. പിന്നീടൊരവസരത്തിൽ, "ഏതോ കർമ്മം തുടങ്ങേണ്ടതു്" എന്നാദിയായ പദ്യം തമ്പുരാനും, "കൈ വററാക്കാനുപായം" എന്നാദിയായ പദ്യം അച്ഛനും അതു പോലെ ഉണ്ടാക്കിയതാണു് പകുതി അച്ഛനും പകുതി തമ്പുരാനും ആയി ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള പദ്യങ്ങളും ഉണ്ടു്.

"കടലോടിടയും വണ്ണമുടലിന്നുള്ള ദൈവമേ!
(അച്ഛൻ)
ഇടയപ്പെണ്മുലക്കുന്നിലടയും പൈതലേ! തൊഴാം."
(തമ്പുരാൻ)

ഇങ്ങിനെ പല അവസരങ്ങളിലും അഛനും അവിടുന്നും തമ്മിൽ കൂടിയാടീട്ടുണ്ടു്. ഒരു രാത്രികൊണ്ടു 'തുപ്പൽ ക്കോളാമ്പി' മുഴുവനും, ഭാരതം പരിഭാഷയിൽ ഏതാനും ഭാഗവും തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു കൊടുക്കുക, അച്ഛൻ എഴുതുക ഇങ്ങിനെയാണു് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതു്. കുണ്ടൂരിനെ ക

ഴിച്ചാൽ അച്ഛൻ എഴുതുന്നതാണ് അവിടെക്കിഷ്ടം. അദ്ദേഹത്തിന്നു് അച്ഛനെ അത്രയും ബോദ്ധ്യവും ഇഷ്ടവും ആയിരുന്നു. അന്യോന്യം ചങ്ങാതിമാരെപ്പോലെ ഇവർ നടത്തിയിട്ടുള്ള എഴുത്തുകളിൽ ചിലതു് ഈ പുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്.

അച്ഛൻ, തൻെറ ആരാധനാപുരുഷന്മാരിൽ എല്ലാംകൊണ്ടും അഗ്ര്യസ്ഥാനം വഹിച്ചിരുന്ന വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സാമൂതിരിപ്പാടായപ്പോൾ കാണ്മാൻ പോവുകയും പദ്യങ്ങൾ സമപ്പിക്കുതയും ചെയ്തു. (ആ പദ്യങ്ങൾ ഈ പുസ്തകത്തിൽ കാണാം.) അവിടുന്നു് ഓണപ്പുടവകൊടുത്തതിന്നു പുറമെ പാരിതോഷികമായി രണ്ടു ഛായാപടങ്ങൾ കൊടുക്കുകയുമുണ്ടായി. ഒന്നു് അവിടുത്തേയും മററതു തീപ്പെട്ട സാമൂതിരിപ്പാടുതിരുമനസ്സിലേയും ആയിരുന്നു. പടങ്ങൾ വാങ്ങുമ്പോൾ ശ്ലോകംചൊല്ലണമെന്നു് അവിടുന്നു കല്പിച്ചതനുസരിച്ചു് ഒരു ശ്ലോകം ഉടനെ നിമ്മിച്ചാണ് അച്ഛൻ അവ കൈക്കൊണ്ടതു്. പദ്യം ഇതാണു്:—

"ഇടവും വലവും രാജപടവും വെച്ചിരിക്കുവാൻ
ഇടവന്നതിനാൽ ഞാനിന്നടവല്ല കൃതാത്ഥനായ്."

മഹാകവി ഉള്ളൂർ മുമ്പു ഭാരതവിലാസം സഭക്കാലത്തു സഭാനാഥനായി തൃശ്ശൂക്ക് വന്നപ്പോൾ അച്ഛനോടു് വേഗത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അച്ഛൻ താഴെ കാണുന്ന ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കി:—

"ഓക്കാതേ വാപിളന്നാൽ കവിത തുരുതുരെ-
ച്ചോൻറു ചാടുന്ന നിങ്ങൾ-
'ക്കോക്കാനം' വന്നിടാനും മതി മമകവിതാ-
രീതി കാണുന്നനേരം;
മാക്കാരും ലേശമെന്നാകിലുമിവനു തരി-
ല്ലെങ്കിലും നാലുപാദം
ചേക്കാഞ്ഞാൽ പോരയെന്നോത്തെഴുതിയൊരുവിധം
പദ്യ,മായെങ്കിലായി."

ഇതുകേട്ട ഉള്ളൂർ വളരെ ബഹുമാനിച്ചു. സഭയിൽ വെച്ച് ഉപസംഹാരപ്രസംഗത്തിൽ അദ്ദേഹം അച്ഛനെ വളരെ ശ്ലാഘിച്ചു. "വെണ്മണിശീവൊള്ളിമാരുടെ കിടയിൽ പദ്യങ്ങൾ നിമ്മിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന ഒരു വാസനാകവിയാണ് പെട്ടരഴിയം രാമൻഎളയത്" എന്നാണ് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതിൻെറ സാരം. അച്ഛൻ പ്രസിദ്ധ ഗദ്യകാരനായ മി: ചന്തുമേനവൻെറ അടുത്ത ആശ്രിതനായി വളരെക്കാലം താമസിച്ചിരുന്നുവെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഒന്നാമതായി അദ്ദേഹത്തെ കാണ്മാൻ ചെന്നപ്പോൾ കവിതക്കാരനാണെന്നു പറഞ്ഞതുകേട്ട് അദ്ദേഹം 'എന്നാൽ ഈ കാളയെപ്പററി ഒരു കവിതയുണ്ടാക്കൂ' എന്നു പറയുകയും, ഉടൻതന്നെ അച്ഛൻ ഒരു പദ്യം എഴുതുകയും ചെയ്തു. അതു താഴെ ചേക്കാം:—

"ക്രൂററൻകൊമ്പും കുളമ്പും കടമതിനുമകം
കാഞ്ഞിട്ടും ക്രുഞ്ഞയും താ-
നേററന്നും കാച്ചിവിട്ടിട്ടവനിതി കരളിൽ
കൊണ്ട ഡംഭും കുറുമ്പും

കററക്കാർവേണി ഗംഗാപതി കയറുമൊരാ-
ക്കാളയെക്കാക്കൽവിട്ടത്തി-
ക്കഃററാക്കിടുന്ന കാന്തിപ്പൊലിമയുമെഴുമി-
ക്കാളയെക്കാണ്മ ചിത്രം."

ഇതു വായിച്ചു ചന്തുമേനവനവർകൾ, തന്റെ സഹജമായ ധീരതയോടെ "ഭേഷ്, ഭേഷ്" എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നീടദ്ദേഹം അച്ഛനെ അവിടുന്നു പറഞ്ഞയച്ചിട്ടില്ല. അന്നുമുതൽക്കാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രിതനായി അവിടെ താമസിച്ചതു്. ഇങ്ങിനെ പല പ്രാവശ്യവും പലദിക്കിൽനിന്നും അച്ഛൻ മെച്ചം നേടിയിട്ടുണ്ട്.

കവിതാവിഷയത്തിൽ അച്ഛന്നു വേറെയും ഒരു സാമത്ഥ്യമുണ്ട്. കലിസംഖ്യക്കു പേരിടുക എന്നൊരു പതിവു പണ്ടുണ്ടായിരുന്നു. ചരമശ്ലോകങ്ങളിലും മററും അതുണ്ടായിരുന്നാലേ അന്നു മാർക്കുള്ളൂ. അതിലും അച്ഛൻ അസാമാന്യ സമത്ഥനാണ്. തൃപ്പൂണിത്തുറെ അമ്പലം കത്തിയതിനേയും, തിരുവിതാംകൂർ മൂലംതിരുനാൾ നാടുനീങ്ങിയതിനേയും മററും പററി നാലുപാദവും കലിസംഖ്യയായുള്ള പദ്യങ്ങളും ചരമശ്ലോകങ്ങളും മററും ഈ പുസ്തകത്തിൽ ചേത്തിട്ടുള്ളവ അതിന്നു മകുടോദാഹരണമാണ്. തൃപ്പൂണിത്തുറെ ക്ഷേത്രം കത്തിയതിനെപ്പററിയുള്ളതുമാത്രം കാണിക്കാം.

"സ്വാമി പോയ് വല്ലദിക്കിന്നും"
"നാട്ടിൽ ദുഗ്ഗർവ്വു് കാണവേ"
"ദശധം കോവിലദിഷ്ഠാനൌ"
"നോക്കഹോ ലഭിയാ ശുഭം."

സ്വഭാവോക്തികൊണ്ടു കവിതയ്ക്കു ചമൽക്കാരവിശേഷം വരുത്തി വായനക്കാരുടെ അന്തഃകരണത്തെ ആവർജ്ജിക്കുവാനുള്ള സാമർത്ഥ്യം അച്ഛന്റെ കവിതയ്ക്കു മററു ഗുണങ്ങളെപ്പോലെത്തന്നെ മഹനീയത വളർത്തുന്നുണ്ടു്. മലയാളത്തിൽ ഛായാശ്ലോകം എന്നു പറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ടല്ലോ. അതു സ്വഭാവോക്തിയിൽ അന്തർഭവിക്കുന്നതാണെന്നു പറയാം. ചിത്രനിർമ്മാണം എന്നും ഇതിന്നു പറയാറുണ്ടു്. ചിത്രം നിർമ്മിച്ചു വർണ്ണ്യപുരുഷനെ വായനക്കാരന്റെ ഹൃദയഭിത്തിയിൽ ഒരുകാലത്തും അടന്നുപോകാതെ അത്രയും ഉറപ്പിൽ പശവെച്ചു പതിക്കുന്നത് ഒരു കവിയുടെ കവിതാവിശേഷത്തെ തെളിയിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ അച്ഛൻ അതും അനന്യസാധാരണമായി സാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വിദ്വാൻ പുന്നശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാ അവർകളുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിക്കു് ഉണ്ടാക്കിയ മംഗളപദ്യങ്ങളിൽ അവിടുത്തെ ഒരു ചിത്രം എഴുതിയിട്ടുള്ളതു° ഒന്നു മതി അച്ഛനെ ആ വിഷയത്തിൽ മെച്ചക്കാരനാക്കാൻ. അതു° ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

"മോടിക്കില്ലാശ, വായിച്ചറിവു്, തനു വെളു-
ത്തൊട്ടു ചെല്ലി, ച്ചിതെല്ലാം
മൂടിക്കാണുന്ന ഭസ്മക്കുറി, വലിയ മുഴു-
പ്പുള്ള രുദ്രാക്ഷമാല്യം,
കോടിപ്പാവൊന്നു, കൂടെസ്സകലസമയവും
ശിഷ്യ, രിച്ചൊന്നതെല്ലാം
കൂടിക്കാണും മഹാത്മാവിനു കുശലമണ-
ക്കേണമേ ദൈവമേ! നീ."

ഈ പദ്യം വായിച്ചാൽ "ഗുരുനാഥ"നെ കാണാത്തവർക്കുകൂടി കണ്ടഫലം ഉണ്ടാകുന്നതാണ് എന്നുതന്നെയല്ല, കണ്ടാലത്തേക്കാൾ അധികം ഛായ മനസ്സിൽ പതിയാനും എളുപ്പമുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ പല ഛായകളും അച്ഛൻ കവിതയിൽ വരച്ചിട്ടുണ്ട് അതെല്ലാം അതിവിശിഷ്ടങ്ങളും ആയിട്ടുണ്ട്.

സമാധാനം പറയാനില്ലാതെ യാതൊരു പദവും അച്ഛൻ പ്രയോഗിക്കുമാറില്ല. വാഴ്ചയൊഴിഞ്ഞ കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിമഹോത്സവത്തിന്ന് അച്ഛൻ ഉണ്ടാക്കിയ മംഗളം ആ ഉടനെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ ചൊല്ലികേൾപ്പിക്കയുണ്ടായി. ആ മംഗളത്തിൽ "തഞ്ചാരത്തിട്ട മണിമയമഞ്ചം" എന്ന ഭാഗം അവിടേക്കു രുചിച്ചില്ല. "മഞ്ചം ഇടുക" എന്നതു ശരിയായോ എന്ന് അവിടുന്ന് അച്ഛനോടു ചോദിച്ചു. "പന്തലിടുക, നെടുംപുരയിടുക, എന്നൊക്കെപ്പറയാറുണ്ടല്ലോ" എന്ന് അച്ഛൻ സമാധാനം പറഞ്ഞപ്പോൾ അവിടുന്നു സമ്മതിക്കയാണുണ്ടായത് കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ എന്ന സാമൂതിരിപ്പാടു തമ്പുരാൻ, ശിവൊള്ളി, ഒടുവ്, കരുത്തപാറ, ഒറവങ്കര എന്നീ അന്തരിച്ചുപോയ മഹാന്മാരും, അപ്പൻതമ്പുരാൻ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, കണ്ടൂർ, ഉള്ളൂർ, വള്ളത്തോൾ, പി. ജി. രാമയ്യർ, നടുവം മഹൻ, പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ എന്നീ ജീവൽകവികളും തങ്ങളുടെ മൈത്രീഭാജനമായി അച്ഛനെ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അച്ഛനുമായി സംസാ

രിപ്പാൻ ഇവക്കെല്ലാം വളരെ സന്തോഷമാണ്. ഒരിക്കൽ സംസാരിച്ചാൽ പിന്നെ അച്ഛനെ അത്രവേഗം ആരും മറക്കുന്നതല്ല; അങ്ങിനെയുള്ള ഗുണവിശേഷം അച്ഛന്റെ സംസാരത്തിന്നു സഹജമാണ് വള്ളത്തോൾ ഇന്നും ഒരു ഗുരുവിനെപ്പോലെയാണ് അച്ഛനെ കരുതിവരുന്നത് അച്ഛനെപ്പോലെ ശ്ലോകമുണ്ടാക്കാൻ മോഹിച്ചിട്ടുള്ളാളാണ് വള്ളത്തോൾ എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഇപ്രകാരം ഒരു എണ്ണത്തക്ക സാഹിത്യകാരനെന്നു പണ്ടു പണ്ടേ പരബോധ്യം വന്നിട്ടുള്ള ഒരു ഭാഗ്യവാൻ തന്നെയാണ് എന്റെ അച്ഛൻ. വാർദ്ധക്യത്താൽ വരുന്ന ആലസ്യംകൊണ്ടും, കട്ട ബഹുക്ലേശത്തിൽനിന്നു തുടച്ചയായുണ്ടാവുന്ന അസ്വാസ്ഥ്യംകൊണ്ടും തന്റെ ചങ്ങാതിമാരെല്ലാം മറഞ്ഞുപോകയാലുള്ള മുടൽകൊണ്ടും ഈയിടെ അധികമായൊന്നും കവിതയെഴുതുവാൻ അച്ഛന്നു സംഗതി വരുന്നില്ല. പ്രായം അറുപത്തിനാല് തികഞ്ഞു; മേനിക്കും മനസ്സിന്നും ക്ഷീണംതട്ടി; മുന്നുണ്ണികളായ ഞങ്ങളെ കാണുന്നതു മാത്രമേ അച്ഛന്നു വയസ്സുകാലത്തു നിർവൃതികരമായിട്ടുള്ളു. മതി; ഇതുകൊണ്ടച്ഛൻ ഭാഗ്യവാനെന്നു ഞാൻ സമാധാനിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

വെട്ടരഴിയം ചെറിയ രാമനെളയത്.

പെട്ടരഴിയത്തു

വലിയ രാമനെളയതിന്റെ

കവിതകൾ

ശ്രീവാസുദേവാഷ്ടകം

ശ്രീമാധവ! മധുസൂദന!
രാമാനുജ! നന്ദപുത്ര! നരകാരേ!
സീമാതിഗഭവജലധിയി-
ലീമാതിരിയിട്ടു കൊട്ടയാട്ടൊല്ലേ. 1

വാതാലയമതിലമരും
നീതാനല്ലാതൊരാൾക്കൊരവലംബം
പൂതാശയ! മൂന്നുലകിലു-
മോതാനില്ലെന്റെ പൂതനാരാതേ! 2

സുമസായകജനക! സുര-
ദ്രുമമാം തവ പാദപങ്കജദ്വന്ദ്വം
മമ മതിമദ്ധ്യേ പുരുഷോ-
ത്തമ! മാരുതഗേഹനാഥ! വിലസേണം. 3

ദേവാധിപസഹജ! ഭവൽ-
സേവാമൃതമിശ്ശിവന്നു കിട്ടിടുകിൽ
ഹാ! വാച്ചൊരു പാപക്കാട്ടു-
ദാവാനലനാറുമീഷലില്ലേതും. 4

വായുപുരാധിപ! കടൽനിറ-
മായുള്ളുടൽ കണ്ടു കൈതൊഴുന്നേൻ ഞാൻ;
ആയുസ്സററാൽ വരച-
ക്രായുധ! തരണേ തനിച്ച പരമപദം. 5

യതികൾക്കും തവ മഹിത-
സ്ഥിതിയിതുവരെയും മനസ്സിലായില്ല;
അതിനെപ്പണിയുന്നേൻ; ദുര-
യതിനുണ്ടോ ഹന്ത! പാർക്കിലവസാനം? 6

നളിനായതനയന! ഭവൽ-
ക്കളിയാണിക്കാണ്മതൊക്കെയെന്നകമേ
തെളിവായിട്ടു മുറയ്ക്കു-
ന്നളിവർണ്ണ! നിനപ്പവർക്കു സുഖമല്ലോ. 7

മല്ലാന്തക! തവ കരുണ-
ത്തെല്ലാണെല്ലാർക്കുമോർക്കിലാധാരം;
എല്ലായ്പോഴും കരളിലി-
തല്ലാതില്ലിന്നു മേ മനോരാജ്യം. 8

അംബോപദേശം

പാതിദ്ധരയ്ക്കുടമ പാണ്ഡുസുതക്ക് ചേപ്പാൻ
ദൂതിന്നു ചെന്നു ദുരിയോധനനോടു തത്വം
ഓതിക്കൊടുത്ത ഗുരുവായുപുരേശ! നീയ-
ല്ലാതില്ല മററു ശരണം കരുണാപയോധേ ! 1

മാരാരി വേൾപ്പതിനമുന്നുപദേശവാക്യ-
സാരാമൃതം കനിവൊടമ്മ കൊടുത്തതെല്ലാം
നേരായ്° ധരിച്ചു ഗിരിനന്ദിനിതന്റെ തൃക്കാൽ-
ത്താരാണെനിക്കു ശരണം മരണംവരെയ്ക്കും. 2

മാരാരിതന്റെ മകളേ! മഹനീയചാരു-
ശ്രീരാമവാപിയുടെ വക്കിലിരിക്കുമമ്മേ !
പോരാത്ത ഞാനെഴുതിടുമ്പൊഴുതൊട്ടു നന്മ
ചേരാൻ മുറയ്ക്കടിയനിന്നടി കുമ്പിടുന്നേൻ. 3

“മങ്കേ! മരാളഗമനേ! മകളേ! കനിഞ്ഞു-
ന്നങ്കേ വസിച്ചിടുക വന്നു വഴക്കിടാതെ;
കങ്കേളിബാണനിതി കേളികലർന്ന സാക്ഷാൽ
കെങ്കേമനാണിനി നിനക്കൊരു മുഖ്യശത്രു.” 4

എന്നോതിടും ജനനി തന്റെ വചസ്സു കേട്ടു
വന്നോരു നന്ദിനിയെ നന്ദികലർന്നു നന്നായ്
കുന്നോടു പണ്ടു പൊരുതീടിന കൊങ്കയിൽച്ചേ-
ർത്തോന്നോതിയമ്മ ബഹുനന്മയൊടിപ്രകാരം:— 5

“പ്രായം നിനക്കു പതിനാറു വയസ്സുചെന്നു,
കായം മിനുത്തു, മുലമൊട്ടടിയിട്ടുരുണ്ടു;
ചായം കൊടുപ്പൊരു പഠിപ്പു തികഞ്ഞതില്ല;
ഞായം കഥിക്കിലിതു ദുൎഘടവേളയല്ലോ. 6

മേലസ്സുലാഭരണവും വിലയേറെയുള്ള
ശീലത്തരങ്ങളുമണിഞ്ഞു തെളിഞ്ഞിടൊല്ലേ;
ചേലല്ലതൊന്നുമകതാരഴകാക്കിവെച്ചെ-
ന്നാലല്ലയോ വലിയ നന്മ? വരാംഗിയാളേ! 7

പാടാൻ കുറച്ചറിവു, സാഹിതിയിൽ പടുത്വ,-
മീടാൎന്ന പാചകവിധിപ്രകൃതങ്ങൾ, തുന്നൽ,
കോടാതെ ചിത്രമെഴുതീടുക,യെന്നിതൊന്നും
നേടാതിരിക്കരുതു ബാലചികിത്സയും നീ. 8

കാലത്തു നീ കുളികഴിക്കണ,മമ്പലത്തിൽ
നീലത്തഴക്കുഴലി! പോയ്ത്തൊഴുതീടവേണം,
ചേലററ മാതിരി നടക്കരുതേ; വെളുപ്പാൻ-
കാലത്തുറങ്ങരുതു മംഗളഗാത്രിയാളേ! 9

മാരത്തിളപ്പൊടരികത്തണയും ചെറുപ്പ-
ക്കാ;രത്രയല്ലവരു ‘നൊട്ടി നുണച്ചു’ കൂടും;
ധീരത്വമാൎന്ന നില നീ വെടിയായ്ക; നിന്നോ-
ത്താരന്നു തെററരുതു കാൎയ്യമബദ്ധമാമേ. 10

മുത്തശ്ശിതൻ മരണവേളയടുത്തനാളി-
ലത്തുള്ളയെന്നെയരികത്തു വിളിച്ചിരുത്തി
മൽത്തനപി! വേശ്യയുടെ വൃത്തി നടത്തിടേണ്ടു-
മത്തഞ്ചമൊന്നിടവിടാതെ പറഞ്ഞുതന്നു. 11

മിണ്ടാതിരുന്നവ മനസ്സുമടുത്തു കേട്ടു-
കൊണ്ടായവൾക്കരികിൽനിന്നു തിരിച്ചു പിന്നെ
വണ്ടാറണിക്കുഴലി! ഞാൻ മനതാരിനപ്പോ-
ളുണ്ടായ ദുഷ്ട കളവാനൊരു മുങ്ങമുങ്ങി. 12

ചെന്താമരാക്ഷി! മമ ജീവിതനാഥനാകും
നിന്താതനുള്ള ഹിതമാസകലം നടത്തി,
എന്താകിലും ശരി, മനം ചലിയാതെയെന്റെ
സന്താനമേ! വലിയ മോടിയിൽ ഞാൻ കഴിഞ്ഞു. 13

താതൻ വെടിഞ്ഞു ഭുവനം ശിവരാമ! കഷ്ടം!
ഹാ! തൽഗുണങ്ങളൊരുവനു ഗണിക്കവെയ്യാ;
ചേതസ്സുട,ഞ്ഞതുമുതൽക്കിത ഞാനിരിപ്പായ്;
നീ തന്നെ നമ്മുടയ കണ്ണിനു കാഴ്ച മേലാൽ. 14

ആരോടുമോതരുതൊരപ്രിയവാക്കു, ചിത്ത-
താരോടു കോർത്തിടുക നിന്നുടെ തോഴിമാരെ;
നേരോടു ഞാൻ പറയുമിത്ര വിശേഷമായ
സാരോപദേശമിതുപോലിനിയാർ തരുന്നു? 15

തീരെ ത്യജിക്ക പരദൂഷണ,മഗ്ഗുരുക്ക-
ന്മാരെക്കുറിച്ചു പുരുഭക്തി മനസ്സിൽ വേണം,
'ആരെന്നൊടൊട്ടു കിട'യെന്നൊരു തള്ളൽ നാശ-
വേരെന്നു നീ കരുതണം കരിമീഞ്ചലാക്ഷി! 16

സത്യം, സരോജമിഴി! ഞാൻ പറയുന്നതുണ്ടു
സത്യം, കനത്ത ദയയെന്നിവ വിട്ടിടാതെ
അത്യന്തമാദരമൊടും മനതാരിൽ വെച്ചു
നിത്യം വസിക്കിലൊരു ദോഷവുമേൽക്കയില്ല. 17

കുട്ടിക്കുരംഗമിഴി! കുസലകന്നുറക്കെ-
പ്പൊട്ടിച്ചിരിക്കലുരിയാടലിതൊന്നുമാകാ;
മട്ടിന്നു മാധുരികെടുത്തെവനും രസിക്കും-
മട്ടിൽപ്പറഞ്ഞിടുക വാക്കുകളൊക്കയും നീ. 18

കാണുന്നതാസകലവും കരതാരിലാക്കാൻ
കാണുന്ന കാംക്ഷ കളഭാഷിണി! കൈവിടേണം;
വേണുന്ന വസ്തുവിൽ മനസ്സുണയിച്ചുകൊണ്ടു
വാ,ണുള്ള കാലമതു പോക്കണമോക്കണം നീ. 19

പോരായ്മ ചേർക്കുവതിനായ് പശയായൊരല്പ-
ന്മാരായ് മനോഹരതനോ! കളി നല്ലതല്ല;
നേരായ് മനസ്സുവിടണം ഭജനം മുഴുത്തി-
ട്ടൂരായ്മയെന്നപടി വന്നുപെട്ടും സുശീലേ! 20

അക്കാപ്പി, ചായ, പലഹാരമിതൊക്കെ നമ്മൾ-
ക്കൊക്കാത്തതാണതിനു സംശയമില്ല തെല്ലും;
തൽക്കാലമുള്ള രസമോർത്തു നടക്കിൽ മേലാൽ
നിൽക്കാതെകണ്ടു നില തെറ്റുമതോർമ്മവേണം. 21

വായിച്ചുവെങ്കിലതിയായ് ഗുണമുള്ള മട്ടും,
വായിച്ചിടുന്നസമയം രസമുള്ള മട്ടും,
ആയിട്ടു ബുക്കുകളനേകവിധത്തിലുണ്ടു;
നീയിച്ഛവെച്ചവ തിരിച്ചറിയേണ്ടതാണേ. 22

വായിക്കുവാനുമെഴുതാനുമഹോ! മനസ്സി-
ലായി,ട്ടതിന്റെ പൊരുളൊട്ടറിയേണ്ടതിന്നും
ആയില്ലയോ വിരുതു ഹൂണകവാണിതന്നിൽ?
നീയിന്നി നിർത്തുകതു;സംസ്കൃതവും പഠിക്കു. 23

കായാദ, കാൽ കരമിവയ്ക്കു കനപ്പു, രോഗ,-
മായാസമൂലകഗുണങ്ങളിതൊക്കെ ന്യൂനം;
നീയായതോർത്തനുദിനം നിജകെല്പിനൊക്കും
വ്യായാമവും സുതനു! ഭംഗിയിലാചരിക്കു. 24

ഭൃത്യാളി ചെയ്യുവയിൽ വല്ല തിരക്കുകൊണ്ടും
വ്യത്യാസമോ ചിലതിലൊക്കെയമാന്തമട്ടോ
അത്യായതാക്ഷി! തവ കണ്ണിലകപ്പെടുമ്പോ-
ളത്യാദരാലവ നടത്തണമോമലേ! നീ. 25

നോക്കുള്ള വക്ശനസാധനമൊക്കെ, മാൻനേർ-
നോക്കുള്ള ചാരുമിഴി! നമ്മുടെ പാചകന്മാർ
നോക്കും മുറയ്ക്കു,തില്ലുമൊന്നു മനസ്സിരുത്തി-
നോക്കുന്നതിന്നു മകളൊന്നു മിനക്കെടേണം. 26

എന്നാരിമാർമുടിമണേ! ശൃണു ബന്ധുവർഗ്ഗം
വന്നാലവർക്കൊരു മുഷിച്ചൽ വരാതെതന്നെ
നന്നായി നോക്കണം;മതിൽ ചില തെറുവന്നു-
വെന്നാകിൽ നമ്മുടയ നാട്ടുനടപ്പു പോമേ. 27

എല്ലാപ്പദാർത്ഥവുമഹോ! ബഹുവ്യന്തിയായി-
ട്ടെല്ലായ്പ്പൊഴും കരുതിവെക്കണമല്ലയെങ്കിൽ
ചില്ലാനമല്ല ചില ചുററൽ, ചിലപ്പോളൊട്ടു-
മില്ലാതെവന്നുപെട്ടുമോക്ക് പരോപകാരം. 28

ആകാത്തതാണറികസൂയ,യതുൾക്കരുന്നി-
ലാകാതെകണ്ടു കമനീമണി! കാത്തിടേണം;
ഹേ! കാന്തിയൊത്ത മകളേ! പരിതോഷമാക്കു-
മേകാത്ത മട്ടുകളൊഴിച്ചുകളഞ്ഞിടേണം. 29

എന്നല്ല കുട്ടി! പറയേണ്ടതിനിത്രമാത്ര-
മെന്നല്ല നോക്കിതിനടുത്തിനിയുണ്ടനേകം;
എന്നല്ല കുപ്പിയൊടു കുട്ടികളൊത്തിരിക്കു-
മെന്നല്ലയോ പഴയ വാക്കു പയോജനേത്രേ! 30

ബാലേ! നിനക്കു പതിനെട്ടു വയസ്സുചെല്ലും-
കാലേ തിരഞ്ഞൊരനുരൂപവരന്റെ പക്കൽ
നീലേക്ഷണേ! ഭവതിയെ ക്ഷണമൻപൊടേല്പി-
ച്ചാലേ നമുക്കു സുഖമുള്ളു സുവർണ്ണവർണ്ണേ! 31

അന്നേമുതൽക്കു നിജഭർത്തൃഹിതങ്ങൾ നോക്കി-
ത്തന്നേ കഴിച്ചിടുക നിന്നുടെ ജീവകാലം;
എന്നേ നമുക്കു തറവാട്ടുനടപ്പിനൊക്കു”-
വെന്നേവമമ്മ മകളോടു പറഞ്ഞടങ്ങി. 32

ഒരു സ്വപ്നം.

കഷ്ടം! കണ്ണീരൊലിച്ചിക്കവിൾ കമനി! നന-
ഞ്ഞും, കറുപ്പുള്ള കുന്തൽ-
ക്കെട്ടെല്ലാം വിട്ടു ചിന്നിച്ചിതറിയതു നില-
ത്തൊക്കെ വല്ലാതിഴഞ്ഞും,
ഒട്ടേറെക്കാന്തിതേടും തവ പൊടികളണി-
ഞ്ഞും, കിടക്കുന്നതെന്തേ?
പൊട്ടുന്നെൻചിത്തമാർത്തേ! പറക തവ കട-
ക്കണ്ണഹോ! വയ്യ കാണ്മാൻ. 1

തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു, കളകമലദള-
കണ്ണി! നിൻകണ്ണേഴതോ
മങ്ങിത്തെല്ലോന്നലിഞ്ഞും, സ്തനകഠിനതയാ-
മാറിടം കൈവെടിഞ്ഞും,
ശൃംഗാരശ്രീവിളങ്ങുള്ള ധരമിളകിയും,
ദീർഘമായ് നിശ്വസിച്ചും,
തങ്ങൾക്കെന്തോ പിണഞ്ഞെന്നൊരു കരുതലോടും
വാഴ്കിലോ മാഴ്കിലോ നീ. 2

ഫുല്ലാബ്ജത്തിന്നിതൾക്കൊത്തതിസുരുചിരമായ്
നീണ്ടിടംപെട്ട നേത്ര-
ത്തെല്ലാൽ നോക്കുന്ന നോക്കും തവ കളർമയെഴും
പുഞ്ചിരിപ്പൂനിലാവും
നല്ലാരിൻമൌലിമാലേ! പരിമൃദുമൊഴിയും
നിത്തിവെച്ചാത്തയായി-
ട്ടല്ലോ കാണുന്നു നിന്നെക്കരളിവനു കരി-
ഞ്ഞിന്നു വെണ്ണീറടിക്കും. 3

അമ്മയ്ക്കോ, കൂറെഴുംനിൻ കളിരൊളി ചിതറും
പിഞ്ചിളംകുഞ്ഞിനോ, ചി-
റ്റമ്മയ്ക്കോ, കുട്ടികൾക്കോ, ബഹുരസികശിരോ-
രത്നമാം സോദരനോ,
തമ്മിൽ കൂറൊത്തുവാഴും പരസഖികളിലാ-
ർക്കെങ്കിലും വല്ലവർക്കോ
വൻമുഷ്കേറുന്നൊരാതങ്കമണവതിനിടയായ്
വന്നിതോ വന്ദ്യശീലേ! 4

പാരം ഘോരത്തിളപ്പോടൊരുവഹ്നിമെതിരി-
ല്ലെന്നുറച്ചിന്നു വാഴു-
ന്നോരാകും നിൻെറ ഭൃത്യപ്പരിഷകളാഹിതം
ചെയ്തുപോയയ്യോ സുശീലേ !
ആരെന്തായാലുമെല്ലാററിനുമൊഴിവുവരു-
ത്തീടുവാനായെനിക്കി-
ന്നേരം കൂസേണ്ട, കൂറും ഭവതിയിലതിയാ-
യുണ്ടതും കണ്ടതല്ലേ ? 5

താലികെട്ടിൻദിനംതൊട്ടിതുവരെ നിവസി-
ച്ചുള്ള തൊന്നുള്ളിലോത്തെ-
ന്നാലിക്കാട്ടുന്ന കാര്യം കരിവരഗമനേ !
കണ്ടിരിക്കാവതാണോ ?
പാലൊക്കും വാണിയാളേ ! വെറുനിലമതിൽ നീ
വീണുരുണ്ടാകിൽ നിന്നെ-
പ്പാലിക്കാനായി നോൽമ്പിട്ടമരുമൊരിവനോ
വെന്തുപോമന്തരംഗം.” 6

തങ്കം താ പാലിതോതിത്തരളനയനയെ-
ത്താങ്ങി നന്നായെടുത്തി-
ട്ടങ്കേ മെല്ലെക്കിടത്തിത്തെരുതെരെ വരുമാ-
ക്കണ്ണുനീരൊപ്പിയൊപ്പി,
കൊങ്കപ്പന്തിൽപ്പുരണ്ടുള്ളൊരു പൊടിമുഴവൻ
ദീർഘനിശ്വാസമോടും
തങ്കക്കൈകൊണ്ടു പോക്കീട്ടൊരുവനൊരുവിധം
ചൊല്ലിനാൻ വീണ്ടുമേവം: — 7

“കൊണ്ടൽക്കാർ, തിങ്കളേണം, തിലസുമ,മരമ-
ഞ്ഞൊണ്ടി, കണ്ണാടിയെല്ലാം
കണ്ടുത്വം കൈവിടും നിസ്സിതുവിധമധികം
വീണുടൻ കേണിടുമ്പോൾ
വേണ്ടുംമട്ടാശ്വസിക്കെ”ന്നവളുടെ വദനേ
വല്ലഭൻതാൻ മൃായ്യുൾ-
ത്തണ്ടിൽത്താപം സഹിക്കാഞ്ഞുടനഥ പനിനീർ
നല്ലവണ്ണം തളിച്ചു. 8

അപ്പോളപ്പങ്കജാക്ഷീമണിയുടനെഴുമന-
റോമനപ്പട്ടുകൈക്കൊ-
ണ്ടുല്പന്നാമോദപൂർവ്വം വദനസരസിജം
മെല്ലെമെല്ലെയുയർത്തി
കെല്പേറും ക്രൂരിരുട്ടായ്പ്പൊരുതി വിലസിടും
ചാരുവാർക്കുന്തൽ ബന്ധി-
ച്ചുൾപ്പൂവാടീട്ടിരിക്കും കണവനൊടു കര-
ഞ്ഞേവമോതാൻ തുടങ്ങി:— 9

“നാം തമ്മിൽ ചേർന്നനാൾതൊട്ടിതുവരെ വളരും
കൌതുകത്താലകന്നാർ
വെന്തോരോന്നിങ്ങപേക്ഷിച്ചവർകളെ മുഴുവൻ
തള്ളി ഞാൻ പുല്ലുപോലെ;
“എന്താഹോ! സൌഖ്യമോ?”യെന്നവരിനി വെറുതേ
ചോദ്യമിട്ടീടുമപ്പോ-
ളെന്തും താപം സഹിപ്പാനരുതു ചെറുതും
കാന്ത! ബോധിച്ചിടേണം”. 10

“മിണ്ടല്ലേ മിഞ്ചലാക്ഷിമണി! തവ മൊഴിയി-
ന്നോവരെക്കേവലം കൽ-
ക്കണ്ടം പഞ്ചാമൃതം പാലമൃതിവയൊടിണ-
ങ്ങീട്ടു ഞാൻ കേട്ടുപോന്നു;
ഉണ്ടിപ്പോഴും കാളക്രൂടം കഠിനതരമിണ
ങ്ങീട്ടതിന്നെന്തു ബന്ധം കണ്ടി-
ക്കാർവേണി! ചൊല്ലൂ”ന്നൊരുമൊഴി ചെവിയിൽ-
ക്കേട്ടു ചൊന്നാളിവണ്ണം:— 11

“നമ്മാലാപം മുതൽക്കാക്കമലശരകലാ-
കേളിയെല്ലാം നടത്തി-
ച്ചെമ്മേ നേരം പുലർന്നിട്ടൊരുവിധമിവിടു-
ന്നങ്ങു പോയോരു ശേഷം
നിർമ്മായം നിത്യകൃത്യം ചിലതുചിതമുടൻ
ചെയ്തു ഞാൻ ചായയും തെ-
ല്ലുന്മേഷത്താൽക്കഴിച്ചിത്തളിമമതിലണ-
ഞ്ഞീടിനേൻ ബുക്ക നോക്കി. 12

അന്നേരം നിദ്രയായുള്ളൊരു സഖിയരികിൽ-
ച്ചെന്നു വല്ലാതലട്ടീ-
ട്ടെന്നെപ്പാട്ടിൽപ്പെടുത്തീ മമ ദയിത! മനോ-
രാജ്യമായ് ഞാൻ മയങ്ങി;
ധന്യശ്രീ ചേർന്ന ശാകുന്തളമതു കരതാർ-
വിട്ടു നിദ്രയ്ക്കു ഭംഗം
വന്നേല്ക്കണ്ടെന്നു വെച്ചിട്ടതിഝടിതിയതാ
മെത്തയിൽത്തന്നെ വീണു. 13

മുത്തേലും കൊങ്കയാളാമൊരുവൾ തവ സമീ-
പത്തിലപ്പോളണഞ്ഞു
കണ്ണൊന്നൻപോടെടുത്തായതു കരതളിരിൽ
ക്ഷിപ്രമർപ്പിച്ചുകൊണ്ടാൾ;
ചിത്തേ മെത്തും രസത്താലഴകിലതു പൊളി-
ച്ചൊന്നുവായിച്ചുനോക്കി-
പ്പൊൽത്താരമ്പോപമശ്രീ തടവുമൊരു ഭവാൻ
മന്ദഹാസത്തൊടോതി:— 14

‘അന്തിക്കെൻ കാന്ത മെത്തപ്പുറമതിലഴകിൽ-
ച്ചെന്നുറക്കം പിടിച്ചാൽ-
പ്പന്തിയ്ക്കാരും ഗ്രഹിക്കാതവിടമതിലരം
ഞാനണഞ്ഞീടുമെന്നും
എന്തെന്നില്ലോർക്കിലിന്നാളിവനു കരളതിൽ-
ത്തൃപ്തിവന്നില്ലയെന്നും
പണ്ടൊക്കും കൊങ്കയാളോടയി സഖി! സകലം
ചെന്നു ചൊല്ലിന്നുതന്നെ. 15

പിന്നീടത്താഴമുണ്ടെന്മണിയറയിലമ-
ന്ദാദരം നമ്മളൊന്നി-
ച്ചുന്നീടും കൌതുകത്താൽ ചിലതു പതിവുപോ-
ലാദരിച്ചോരുശേഷം
ധന്യാത്മൻ! ഞാനുറങ്ങുന്നിതി കപടമൊട്ടും
മെത്തയിന്മേലടക്കൽ-
ത്തന്നേ തെക്കോട്ടുനോക്കിച്ചിതമൊടഥ ചെരി-
ഞ്ഞൊന്നു നന്നായ്ക്കിടന്നു. 16

എന്തോ പെട്ടെന്നുറങ്ങീടുകിൽ മമ ദയിതൻ
താമസിക്കാതെ ചാടും
ചെന്താർബാണന്നു നേരം നിലയിവ പിടിപാ-
ടില്ലയെന്നോർത്തുകൊണ്ടേ
ചിന്നും വേഗാൽ തിരഞ്ഞിട്ടവിടെ മുഴുവനും
തപ്പി! ഞാനപ്പൊളില്ലെൻ-
ചന്തം ചിന്നുന്ന പൂമെത്തയിലൊരുവനമ-
ക്കാര്യമോക്കാവതാണോ? 17

പെട്ടെന്നപ്പോളെഴുന്നേററിവിടമതിലിരു-
ന്നല്പമെന്നിട്ടിറങ്ങി-
ക്കഷ്ടേ! കാന്തൻ ചതിച്ചെന്നൊരു നിലവിളിയോ-
ടൊന്നു മാറത്തടിച്ചു,
പിട്ടല്ലേ പിന്നെയുണ്ടായതിലൊരു വകയും
രൂപമില്ലിപ്പൊഴാണ്-
ങ്ങൊട്ടൊക്കെബ്ബോധമുണ്ടായതു ബത സുമതേ!
സ്വപ്നമാണാവതുണ്ടോ?” 18

“അല്ലാ വല്ലാത്തൊരാപൽപ്പുഴനടുവിലിവൻ
ചാടുവാനോടിവന്നീ-
ച്ചൊല്ലേറീടുന്ന നല്ലോരമൃതജലധിയിൽ-
ത്തന്നെ തീരെപ്പതിച്ചു;
കല്യാണാംഗീമണേ! ഞാൻ തവ ഹിതമതിനെ-
ത്തന്നെ നോക്കീട്ടൊടുക്കം
പൊല്ലാപ്പിൽച്ചാടിയോയെന്നൊരുവയർമണി കേ-
ളെങ്കലെശ്ശങ്കതീർന്നു. 19

നന്നായ് നാമൊത്തു പൂമെത്തയിലമിതരസം
ചേൎന്നു പുൽകുന്നതായു-
ള്ളനേരത്തെന്റെ കൈ മുമ്പയവതിനിടയായ്-
ക്കണ്ടിതോ കൊണ്ടൽവേണി!
പിന്നെച്ചന്ദ്രാനനേ! നീ പറയുക ഭവതി-
ക്കെപ്പൊഴെന്നാകിലും വ-
ന്നന്നിച്ചോ ചുംബനത്തിന്നൊരുതരമധികം
ചൊല്ലെടോ കല്യബുദ്ധേ! 20

അല്ലേ കേളിപ്രകാരം പലവകയുമെവ-
ൎക്കും പെടാനായെളുപ്പം
വല്ലാതെ വന്നുപോമിത്തിവനിലിതുവര-
യ്ക്കായതും പോയതില്ല;
ചില്ലാനത്തെററുമെൻകയ്യുതിലൊരുവിധവും
കാണ്മതിന്നായ് തരം വ
ന്നില്ലെന്നിങ്ങുണ്ടുറപ്പെൻ കളമൊഴിയതിനാ-
ലാണു ഞാൻ കേണതെല്ലാം". 21

ഈവണ്ണം ജീവനാഥൻ പറയുമൊരളവിൽ-
ത്തെല്ലു നാണിച്ചു നന്നായ്
മേവും മാൻകണ്ണി മന്ദം കണവനെയതിരാ-
ഗേണ മാറോടണച്ചു;
പൂവില്ലപ്പൊന്തിടമ്പാമവളതുസമയം
മേലിലീവണ്ണമൊന്നു-
ണ്ടാവില്ലെന്നായ്ക്കരാർചെയ്തിരുവരുമവിടെ-
പ്പാൎത്തു ചിന്താൎത്തി നീക്കി. 22

ആരോഗ്യസ്തവം *

വാതാദിരോഗനിരയും വലുതായ മററു-
ള്ളതാർത്തിയും നിജപദത്തിലണഞ്ഞുവെന്നാൽ
പ്രീതാശയേന കളയും പതിവുള്ള സാക്ഷാൽ
വാതാലയേശചരണം ശരണം സദാ മേ. 1

വാട്ടന്തരുന്ന കടുവാർത്ത ചെവിക്കകത്തു
കേട്ടമ്പരന്നു മമ കണ്ണിണ മഞ്ഞളിച്ചു;
കോട്ടമ്പിണഞ്ഞു കരളിന്നു പോര, ചോര-
യോട്ടമ്മുടങ്ങിയടിയൻ പിടിയാതെയായി. 2

ഇന്നുള്ള സൽക്കവികൾതൻ നടുനായകക്ക-
ല്ലെന്നുള്ള പേർപുകഴുമാ 'നടുവ'ദ്വിജങ്കൽ
വന്നുത്ഭവിച്ചു കഠിനവ്രണമൂക്കനായി-
ട്ടെന്നുള്ളതാരുലകിലിന്നു സഹിച്ചിടുന്നു? 3

പുത്തൻചെരിപ്പൊരു ദിനം നിജകാലിലിട്ടാ-
സ്സത്തൻ നടന്നു പതിവിൻപടിയായ് പതുക്കെ
പുത്തൻതളിക്കു കിടയാകിയ കാലി'ലൊററ-
പ്പുത്തൻ' വലിപ്പമതിലാത്തൊലിയൊന്നയഞ്ഞു. 4

പെട്ടന്നുതൊട്ടതു കണക്കിനു കത്തിവീർത്തു
പെട്ടന്നു ചോരനിറമായതുരണ്ടുകൂടി
വട്ടത്തിലങ്ങിനെ വളർന്നഥ പൊട്ടി വിപ്രൻ
വട്ടത്തിലായടിയടച്ചു പഴുപ്പുകേറി. 5

കാലത്തിനൊത്ത നില, വൃത്തിഗുണം, വെളുപ്പാൻ-
കാലത്തുണൎന്നു കുളിതൊട്ടൊരു നിത്യകൎമ്മം,
ശീലത്തിനുള്ള രസികത്വമിതൊക്കെയൊത്തി-
ക്കാലത്തു മററൊരുവനെക്കണികാണുകില്ല. 6

മല്ലായതേക്ഷണ! മരുൽപ്പുരനാഥ! നീതാ-
നല്ലാതെ മററു ഗതിയില്ലിനി വൈകിടാതെ
വല്ലാത്തൊരീ നിലയിൽ വന്ന പിഴപ്പു മാററീ-
ട്ടല്ലാതെ ഞാൻ നടയിൽനിന്നൊഴിയുന്നതല്ല. 7

ദീനസ്വരം വരികയില്ല മുഖത്തു നല്ലൊ-
രാനന്ദമാണിതിനു നീക്ക വരില്ല മുമ്പേ
മാനം കലൎന്നൊരു മഹീസുരനീവകയ്ക്കി-
ന്നൂനം ഭവിച്ചു വനജാക്ഷ! മനസ്സുവേണം. 8

തോരയ്ക്കൊരാമയമണയാത്തതു കണ്ടു കഷ്ടം,
ചാരത്തിരുന്നു കരയുന്നു കിടാങ്ങളെല്ലാം!
ധീരത്വമുള്ള മകനും നില മാറിയോരീ-
നേരത്തുമെൻ മധുരിപോ! കനിവില്ലയെന്നോ? 9

മാറുന്നതിന്നു പലമട്ടു മരുന്നുചെയ്തി-
ട്ടേറുന്ന കാലഗതി കാറൊളിവൎണ്ണ! കഷ്ടം
നീറുന്ന ചിത്തമിതു വല്ല വിഷംകടന്നു
കേറുന്നതോ? കഠിനകാളിയദൎപ്പഹാരിൻ! 10

മാടക്ഷമാപകുലവാരിധിതന്നിൽനിന്നു
കേടററുയന്ന ശശിതന്നഗദാമൃതത്താൽ
ഈടററിടാത്ത വിഷമി,ല്ലതു ചെയ്തിടുന്നു-
ണ്ടാടൽക്കു ശാന്തിയരുളീടുക പൂതനാരേ ! 11

തൽക്കാലമത്തൊരടിവെച്ചെഴനേററുനിന്നി-
ട്ടിക്കാലമീയിവനു ചെന്നൊരു കണ്ണുകാണാൻ
തൽക്കാലമുൾക്കനിവു വെപ്പതിനായിതാ ഞാൻ
തൃക്കാലിണത്തളിരിൽ വീണു വണങ്ങിടുന്നു. 12

ഓരോ മരുന്നുകൾ കൊടുത്തു കടുത്ത ദീനം
വേരോടറുത്ത നടുവദ്വിജനിപ്രകാരം
ഈ രോഗമാണ്ടു പിടയാനിടയാകുമെന്ന-
താരോർത്തി,താപ്പൂരുഷനിങ്ങനെ വന്നുവല്ലോ ! 13

സത്തായിടുന്ന ഗുണമുററിടുമിക്കവീന്ദ്ര-
നൊത്താരുമില്ലുലകിടത്തിലതോർമ്മവേണം;
മൽത്താമരാക്ഷ! ശൃണു വല്ലതുമൊന്നു വന്നാൽ
ചിത്താർത്തിപൂണ്ടു വലയും മലയാളവാണി. 14

ഗോപാലകൃഷ്ണ! നടുവദ്വിജചാരുഃമനി-
യാപാദചൂഡമതികോമളമല്ലയല്ലീ ?
ഹാ! പാർക്കിലിദ്ദ്വിജശിരോമണിയിത്രയെല്ലാം
മാപാപമെന്തിതിന്നു, മുമ്പു നടത്തിവെച്ചു ? 15

കായാവിനുള്ള കുസുമം കഴൽകുമ്പിടുന്ന
കായാഭയുള്ള ഗുരുവായുപുരാധിനാഥാ !
മായാമണാള ! മധുസൂദന ! രോഗശോക-
ത്തീയാളുമീദ്വിജനിലൊന്നു കനിഞ്ഞിടേണം. 16

ഒന്നിച്ചു ഞങ്ങളഖിലം മുറവിട്ടടുത്തു-
വന്നിത്തരം മുറയിടുമ്പൊഴുമുൾക്കരുന്നിൽ
കുന്നിക്കുമില്ല കനിവെന്നു വരുന്നതായാൽ
കുന്നിച്ച പേരിനു പരിക്കവിടെയ്ക്കു പററും. 17

ശയ്യാഗുണം, പദവിശേഷ,മൊരർത്ഥപുഷ്ടി,-
യയ്യാ ! രസം, ഫലിതമാർന്നിയലും പഴക്കം,
വയ്യാത്ത വൃത്തമൊഴിവാക്കലിതൊക്കെയോർത്താൽ
പൊയ്യാസ്സ്വരാ കവിതതാൻ നടുവദ്വിജേന്ദ്രൻ. 18

പാകാന്തകാനുജ! ഭവൽത്തിരുമേനി നിത്യം
ശ്രീകാന്ത ! പാർത്തു കഴിയും നടുവദ്വിജൻെറ
ഏകാന്തസങ്കടമൊഴിച്ചു തഴച്ച സൌഖ്യ-
മേകാൻ തവാംഘ്രിയുഗളം പണിയുന്നിതാ ഞാൻ. 19

പാങ്ങില്ലനങ്ങ[illegible]തിന്നുകൊണ്ടു നീരു വന്നു
വീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു വളരെക്കഠിനം! വലങ്കാൽ
തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു തനയൻമുതൽപേർ പതുക്കെ-
ത്താങ്ങീട്ടുവേണമുടനൊന്നെഴുന്നേററിരിപ്പാൻ. 20

വട്ടം പെരുത്ത മുറിവായിനകത്തുനിന്നു
കട്ടച്ചലം കലശലായൊഴുകുന്ന നേരം
പെട്ടന്നു ചെന്നത്തു തുടച്ചുകളഞ്ഞു പാരം
നട്ടന്തിരിഞ്ഞിതു മഹാൻ മഹനീയശീലൻ. 21

വമ്പൂരിലുണ്ടു, വലിയോരുടെ നല്ലൊരിഷ്ട-
സമ്പത്തിയുണ്ടു, വളരെസ്സുഖിയാണുതാനും,
മുമ്പുജ്ജിതത്തൊടു മുഴത്തഴലേവമച്ഛൻ—
നമ്പൂരിയൊട്ടനുഭവിച്ചറിവില്ല നൂനം. 22

മല്ലായതാക്ഷ! ഭവദീയപദാരവിന്ദ—
മല്ലാതെ മറ്റൊരു വിചാരമടുത്തിടാതെ
എല്ലാരിലും പ്രിയമണച്ചു വസിപ്പവന്നീ-
വല്ലായ്മ ചേർത്തതവിടയ്ക്കപവാദമല്ലേ? 22

നിഷ്കല്മഷപ്രകൃതിയാന്ന മഹാജനങ്ങൾ-
ക്കിക്കണ്ട കഷ്ടനില മേലിൽ വലിച്ചിടൊല്ലേ;
ഒക്കെപ്പറഞ്ഞു, പറവാനിനിയില്ല ബാക്കി,
വെക്കത്തിലാ മുറി കണക്കിനണക്കിടേണം. 24

മാറേറും കവിവര്യനായ നടുവ-
ത്തച്ഛന്റെ ദീനം ക്ഷണം
മാറേണം, കല കാലിൽ വന്നഴകുകേ-
ടാക്കാതെ നോക്കിടണം,
പാറേണം കരുണാമൃതം, നടുവഭ്രു-
ദേവാലയത്തെണ്ടുവാൻ
പോരേണം ഗുരുവായുമന്ദിരപതേ!
മററില്ലവക്കാശ്രയം. 25

ശംബരവധം

(വഞ്ചിപ്പാട്ട്)

മാമലക്കാഞ്ഞിൻെറ നല്ല കോമളക്കൈത്താരിലക-
പ്പൂമലർ കളത്തു നിത്യം പൂർണ്ണസന്തോഷം
താമസിക്കും പഞ്ചവർണ്ണപ്പൂമേനിയുള്ളോരു പൂന്തേൻ-
നേർമൊഴിയാം കിളിപ്പെണ്ണേ! നേരം വൈകാതെ,

മണ്ടിവന്നിരിക്ക, നിന്നെക്കണ്ടിട്ടേറെനാളാ,യിത്ര-
കണ്ടിട്ട് നീട്ടുന്ന കാര്യം കഷ്ടമല്ലേ?
ഉണ്ട് വഴിക്കുമിണമെങ്കിലുണ്ടതിന്നും ചിലതു ഞാൻ
കണ്ടുവെച്ചി,ട്ടതു കൊത്തിക്കഴിക്കകാദ്യം.

പാലോ നല്ലോരിളന്നീരോ നീലക്കരിമ്പിൻെറ നീരോ
മാലാററാനായെടുത്തീടാം, മടിച്ചിടേണ്ടാ;
ചാലേ ചെറുതേനിലിഷ്ടംപോലെ ചക്കച്ചുള മുക്കി-
ക്കാലേ വെച്ചിരിക്കുന്നു ഞാൻ, കളിവാക്കല്ല;

വെല്ലം വാഴപ്പഴങ്ങളെന്നല്ല കല്ക്കണ്ടം പഞ്ചാര
നല്ല മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴം നറുനെയ്യിവ
എല്ലാമുണ്ട്, പഥ്യമേതിലെല്ലാമാണെന്നാലാവക
കല്യബുദ്ധേ! കനിവോടു കഴിച്ചുനോക്കാം.

എന്നു കേട്ടു ചിലതെല്ലാം വന്നമോദാൽ കഴിച്ചിട്ടു
വന്നിരുന്നീവഞ്ചിപ്പാട്ടു വഴിക്കു പാടാൻ
ഒന്നുറച്ചു വാതഗേഹത്തിന്നധീശൻതൻെറ പാദം
വന്ദിച്ചു കിളിക്കിടാവീവണ്ണം പാടിനാൾ.

കററച്ചിടയന്റെ സാക്ഷാൽ നെററിക്കണ്ണിൽപ്പെട്ടു മൃത്യു
പററിക്കാമൻ ചാമ്പലായിപ്പറന്നശേഷം
തെററന്നു പോയ് രുഗ്മിണിയാം കററമററ സാദ്ധ്വിതൻ വ-
യററിൽച്ചെന്നു പററിക്കൂടിയതുലാമോദം.

ആയതൊന്നും രതിയാളാമായതാക്ഷിക്കു മനസ്സി-
ലായതില്ല പൊട്ടിക്കരഞ്ഞാർത്തയായല്ലോ.
കായം വെന്തു വെണ്ണീറായിപ്പോയ ജീവനാഥനെയോ-
ർത്തായവളുഴന്നു വല്ലാതാടൽതേടിനാൾ.

“ഇങ്ങിനിയ്ക്കാരുററവനായെങ്ങിനിപ്പോയ്ക്കഴിച്ചീടു?-
മംഗന ഞാനെന്തു ചെയ്യുമറിയുന്നില്ല”
ഇങ്ങിനെയോരോന്നുമോർത്തു മങ്ങിന മനസ്സോടവ-
ളങ്ങിനെയങ്ങിങ്ങു ചുററിയലയുംകാലം,

വാരിരാശിയുടെ തീരത്താരാൽ പാക്കും “ശംബരന്റെ”
പാരം ഭേദപ്പെട്ട വീട്ടിൻപടിക്കൽ ചെന്നു;
നേരായ് വേഷംമാറുകയാലാരെന്നറിയാത്ത മട്ടിൽ
നേരേ ചെന്നുകേറി മധ്യേനേർവാണി മെല്ലെ.

വേണ്ടില്ലിവളേതായാലും വേണ്ടില്ലെന്നു ശംബരന്നു
കണ്ടനേരംതന്നെ തന്റെ കരളിൽത്തോന്നി;
കൊണ്ടുപോയ്ക്കപ്പത്തന്നിൽക്കൊണ്ടിട്ടാലും നാണ്യക്കററം
കണ്ടീടുമോ നന്മാണിക്കക്കല്ലിന്നു പാരിൽ ?

“വന്നതെന്തിനെ”ന്നടുത്തു ചെന്നു ചിലർ ചോദിച്ചപ്പോൾ
മന്ദമവൾ തന്നവസ്ഥ മറച്ചുചൊന്നാൾ:—
“ഇന്നാരുമില്ലുററവരായ് ചെന്നേൻ ഞാനും പാർത്താൽ
മെന്നാണാശയത്തിലാശ”യെന്നൊക്കാക്കേണം. [കൊള്ളാ-

സ്വാമിയോടു മണ്ടിച്ചെന്നീ വാമമിഴി തനിക്കുള്ള
കാമിതത്തെസ്സേവകന്മാർ കഥിച്ചുകൊണ്ടാർ.
"നാമിവളെയെന്നും രക്ഷിക്കാമിവ,ട്ടെപ്പാൎത്തീടട്ടെ-
യാമെന്ന പണിയേയവളാചരിക്കേണ്ടു".

നീചനേവം കഥിച്ചപ്പോൾ മേചകവേണിയാളവൾ
"പാചകപ്രവൃത്തിചെയ്യാം പതിവാ"യെന്നാൾ
വാചമേവം കേട്ടവളെപ്പാചകപ്രവൃത്തി നിത്യ-
മാചരിക്കാനസുരേശനാക്കിനാനപ്പോൾ.

ഇച്ഛയൊത്ത പദാൎത്ഥങ്ങൾ മെച്ചമായിത്താൻ മനസ്സു-
വെച്ചു വേണ്ടുന്നേരത്തെല്ലാം വെച്ചുകിപ്പാൎത്താൾ,
വാച്ച കാലക്കേടാം വൃക്ഷം കാച്ചാലത്തെക്കടുതാപം
മാച്ചുകോൾവാനിന്നാരാനും മതിയാകുമോ?

അക്കാലത്താദ്വാരകയിലക്കാർവേണി രുഗ്മിണിയാം-
മയ്ക്കണ്ണിക്കു മകനുണ്ടായ്, വിളഞ്ഞുതോഷം;
അക്കഥ ശംബരൻകേട്ടിട്ടുൾക്കോപത്താലോടിച്ചെന്നു
നൽക്കുഞ്ഞിനെക്കട്ടെടുത്തു നടന്നുകൊണ്ടാൻ.

ഉൽക്കടമാം തിരമാല വക്കടിച്ചു തകൎത്തീടു-
മക്കടലിൻവക്കത്തെയ്ക്കങ്ങണഞ്ഞു നേരെ
നൽക്കളായകാന്തികാളുമക്കോമളകുമാരനെ
നില്ക്കാതതിലെയ്ക്കെറിഞ്ഞാൻ നിഷ്ഠുരചിത്തൻ.

മീനകേതു വീണതൊരു മീനറിഞ്ഞു ചാരത്തെത്തി-
ത്താനതിനെ വിഴുങ്ങിനാൻ തൽക്ഷണം തന്നെ.
താനേ വെള്ളത്തുള്ളിയൊന്നന്യൂനം മുത്തുച്ചിപ്പിക്കുള്ളിൽ
മാനത്തുനിന്നൊററുവീണമട്ടായിതപ്പോൾ.

ദാശവംശത്തിന്നൊക്കെയുമീശനായിട്ടൊരാളുംബ്യു..
രാശിതീരത്തുണ്ടു മത്സ്യരാജിയെയെല്ലാം
ആശകൊണ്ടു നിത്യവും മൃഷ്ടാശനത്തിന്നൊരുക്കുവാൻ
വിശവും ദയയില്ലാത്ത വിരുതന്മാരായ്,

പത്തായിരം മുക്കുവന്മാരൊത്താണിരിപ്പൊരു ദിനം
കത്തും മോദാൽ മത്സ്യവേട്ട കഴിപ്പതിന്നായ്
പത്തേമ്മാരി, കെട്ടുവള്ളം, പുത്തൻചെറുതോണിതൊട്ടു-
ള്ളിത്തരങ്ങൾ കടലിൽക്കൊണ്ടിറക്കി നേരേ,

തീരെത്തടിച്ചുള്ള തിര തിരത്തടിച്ചുടിച്ചിട്ടു
പാരൊത്തിരമ്പുന്ന ഘോരപാരാവാരത്തിൽ
പാരിച്ച ക്രൂററരാടലുൾത്താരിൽച്ചെറുതുമില്ലാതെ
നേരേ കടൽനടുക്കെത്തി നെടിയ രസാൽ.

'കാളം', 'ചൂണ്ട'ലിവയാൽ തെങ്ങോളംപോന്ന മത്സ്യങ്ങളെ-
ക്കാളുംമോദാൽപ്പിടിക്കുന്ന കാഴ്ച കാണ്മവാൻ
ആളൊട്ടല്ലാക്കരയ്ക്കു പട്ടാളംപോലെ നില്പതെല്ലാ-
നാളും പതിവാണതിനു നീക്കവുമില്ല.

പേടിച്ച മത്സ്യത്തെ വള്ളമോടിച്ചുകൊണ്ടിവർ പാട്ടു-
പാടിച്ചെന്നു വലവീശിപ്പാടേ കൊന്നീടും;
കേടററവകളെക്കൊണ്ടു പാടേ കറിവെച്ചല്ലാരും
കൂടിച്ചേർന്നു തിന്നും നിത്യം കൂട്ടനാമോദാൽ

മുക്കുവന്മാർ വലവീശീട്ടക്കടെലിലുള്ള മത്സ്യം
മിക്കതും പിടിച്ചാരതിൽ മീനതും പെട്ടു;
വെക്കമൊക്കെക്കരെയ്ക്കെത്തിച്ചുക്രൂരന്മാർ നോക്കുന്നേര-
മക്കൂട്ടത്തിൽത്തിളങ്ങിക്കൊണ്ടതിനെക്കണ്ടു.

പണ്ടു കാണാത്തോരു കാന്തിയുണ്ടീമീനിനെന്നുവെച്ചു
കൊണ്ടുപോയി മൂപ്പൻപക്കൽ കൊടുത്താരവർ;
കണ്ട മാത്രയിലാശ്ചര്യമുണ്ടായില്ലതിന്റെ തത്വം
രണ്ടായാലുമിതു മത്സ്യരത്നമെന്നോർത്തു

'നമ്മെയെല്ലാം രക്ഷിക്കുന്ന ശംബരത്തമ്പുരാനായി-
ട്ടിമ്മഹാമത്സ്യത്തെ നാമൊത്തിന്നു കൊണ്ടുപോയ്
ചെമ്മേ കൊടുക്കേണമിതിൻ നന്മ കണ്ടാലരചക്കാ-
ണിമ്മട്ടുള്ള ദിവ്യരത്നമിരുന്നിടേണ്ടു'.

പെട്ടെന്നേവമുറച്ചവർ പുഷ്ടഭക്തിയോടെടുത്തു
കൊട്ടും കുഴൽവിളിയുമായ്ക്കൊണ്ടുചെന്നുടൻ,
എട്ടു ദിക്കിങ്കലും വിളിപ്പെട്ട ശംബരന്റെ മുമ്പിൽ
വട്ടമിട്ടു വെച്ചു കരം വലിച്ചുകൂപ്പി.

അമ്മീനിനെ സ്വീകരിച്ചിട്ടമ്മാനി ശംബരനവർ-
ക്കുണ്മാനരി,യെണ്ണയെല്ലാമുടനേ നല്കി;
ചെമ്മേ മുക്കുവക്കൂട്ടത്തിലമ്മൂപ്പനെ വിളിച്ചേറ്റം
സമ്മോദേന കുറേ ദ്രവ്യം സമ്മാനമേകി.

'പോവാ'മെന്നു കല്പിച്ചപ്പോളാവന്ന മുക്കുവരെല്ലാം
കൈവണങ്ങിപ്പോന്നു മോദം കൈവളർന്നവർ.
"ഈ വന്ന മത്സ്യത്തെക്കീറി വേവിച്ചൊരു കറിക്കൂട്ടി-
യാവട്ടെയിന്നെ"ന്നു ചൊന്നാനാശു ശംബരൻ.

ഭൃത്യന്മാർ മത്സ്യത്തെപ്പാകകൃത്യം നോക്കും മയ്ക്കണ്ണികൾക്കു
സത്വരം കൊടുത്താളവർ സാദരം വാങ്ങി,
കത്തികൊണ്ടു കീറുമ്പോളകത്തു കളതരകാന്തി
കത്തുമൊരു പൈതലിനെക്കാണായിവന്നു.

ആരും കാണാതതിനെത്താൻ നേരേ പുറത്തേയ്ക്കെടുത്തു
ചാരുവെള്ളം വീഴ്ത്തിത്തേച്ചു ചളികളഞ്ഞു.
പാരം നീണ്ടിടമ്പെട്ടിരിപ്പോരു നേത്രം മിഴിച്ചൊന്നു
പാരാതേ പുഞ്ചിരിയിട്ടു പൈതലന്നേരം.

കണ്ടളവെന്തെന്നില്ലാതേകണ്ടളവററുള്ള രതി-
യുണ്ടായീ രതിയുൾത്തെല്ലൊന്നുഴന്നുപോയി.
രണ്ടായാലും നന്നായെന്നുൾക്കൊണ്ടതിനെ വളർത്തിനാൾ
കണ്ടോർക്കെല്ലാം കുട്ടി നല്കീ കണ്ണിന്നാനന്ദം.

ഏണമിഴി രതിയേവം വാണീടുന്ന കാലത്തിങ്കൽ
വീണാപാണിയാകും മുനി വിരവിൽ വന്നു.
ചേണാർന്നോരിക്കുട്ടി പുഷ്പബാണനാണസ്സാക്ഷാൽ കള-
വേണുപ്രിയതനയനായ് വെളിപ്പെട്ടെന്നും,

പെററുരുഗ്മിണിതാ,നപ്പോൾ തെററന്നിശ്ശംബരൻചെന്നു
പററിച്ചോരു കടുങ്കയ്യും പറഞ്ഞുപോയാൻ.
കുററമേററോരക്കുട്ടിയെപ്പോററിക്കൊണ്ടു ലേശംതാൻ ക-
യ്യേററ കാര്യങ്ങൾക്കു വീഴ്ചയൊരുപോകാതെ

വാണു രതിദേവി, കുട്ടി കാണേക്കാണേ വലുതായീ,
കാണുംതോറും കാമംമൂത്തു കളവാണിക്കും.
"താണീടാത്തീ രാഗത്തിനെന്താണിന്നു കാരണം പറ-
യേണ"മെന്നു കുട്ടി ചൊന്നാനേറിയ മോദാൽ.

"മക്കളോടമ്മമാർക്കുള്ളോരുൾക്കളവാത്സല്യം നാട്ടി-
ലിക്കണക്കല്ലെന്നതല്പമെനിക്കറിയാം.
ഓർക്കുന്നേരമിതിൽത്തെല്ലൊന്നുൾക്കളവുണ്ടെന്നൂഹിക്കാം
വെക്കം പറയേണമെല്ലാം വെട്ടപ്പിലിപ്പോൾ."

വാക്കേവം കേട്ടപ്പോൾ വെളിവാക്കാതെ താൻ വെച്ചിരിക്കും
തൽക്കാലത്തെ നിലയെല്ലാം തൃപ്പാദങ്ങളോതി.
നോക്കീവണ്ണം വന്നോരാപത്താകിലും സഹിക്കാവതല്ല
“പാർക്കാതേ ഞാൻ പരമാർത്ഥം പറയാം കേൾക്ക.

പുണ്ഡരീകക്കരിമ്പിൻെറ ദണ്ഡെടുത്തു വില്ലാക്കിയോ-
രർണ്ണോജസായകൻ കാമനാകുന്ന ഭവാൻ
പുണ്യവാനങ്ങേയ്ക്കു കണ്ണിലുണ്ണിയായിട്ടുള്ള പൊന്മാൻ-
കണ്ണി രതി ഞാനാണിതിൽക്കളവില്ലേതും.

കായകാന്തിയതുകണ്ടസൂയയേന്തിപ്പുരമീശ-
നായപാപിയുടെ തീക്കണ്ണായതിൽ മുന്നം
മായം കൈവിട്ടുവിട്ടത്തെക്കായം വെണ്ണീറായെങ്കിലു-
മായവേഗത്തോടെ പോന്നിട്ടാമോദത്തോടും.

പൊൽത്താർമാതിൻ കണവനു പുത്രനായി രുഗ്മിണിയാം
മത്തേഭഗാമിനി പെററു മദീയഭാഗ്യാൽ.
ചിത്തമോദത്തോടുമവർ കാത്തീടുമ്പോളിശ്ശംബരൻ
കത്തും കോപാൽ കടൽതന്നിൽ കളഞ്ഞു കഷ്ടം!

വന്നോരു മകരം കൊത്തിത്തിന്നു ഭവാനെയതിനെ-
ച്ചെന്നു മുക്കുവന്മാർ പിടിച്ചെടുത്തു വെക്കം
ഇന്നാട്ടിന്നരചനായീട്ടുള്ളോരിപ്പാപിക്കു നല്കി,
തന്നു മൽക്കരത്തിൽ കറി തരത്തിൽ വെപ്പാൻ.

കീറിനോക്കിയപ്പോൾ കാന്തിതേറിക്കണ്ടെടുത്തു ഞാനും
കൂറോട് വളർത്തീടുന്നു കുറേ നാളായി.
ആറണിയും തമ്പുരാൻ വെണ്ണീറാക്കിയ കായം കാണു-
മാറായതു പാർക്കിലിന്നു മദീയഭാഗ്യം.

ഇത്രിലോകകണ്ടകനാം ദൈത്യവീരൻ ശംബരനെ-
ശ്ശത്രുവെന്നറയ്ക്കുകാദ്യം ശങ്കയെന്നിയേ.
എത്രയും വേഗത്തിൽച്ചെന്നടുത്തു കൊന്നു നോക്കപോയി-
പ്പത്രിവാഹനന്റെ സമീപത്തു ചെല്ലേണം".

ഇത്തരമാകുന്ന പൂർവ്വവൃത്തമെന്നറിഞ്ഞു തന്റെ
ചിത്തരംഗേ കോപമേററം ചിതറിക്കൊണ്ടേ
"സത്വരം താൻ കണ്ടുകൊൾകെന്നുത്തമേ! നിശ്ശ്യേ"ന്നുമാത്ര-
മുത്തരം തൻപ്രിയയോടന്നരിയാടിനാൻ.

നൽക്കരിമ്പുവില്ലു പൂക്കളെക്കരിങ്കുവളംതൊട്ട-
തൊക്കെയെടുത്തമരിന്നായൊരുക്കത്തോടെ
ഉൾക്കരുത്തോടങ്ങു ചെന്നു പോക്കു വിളിച്ചതു കേട്ടു
നില്ക്കനോതിശ്ശംബരനും നില്ലാതണഞ്ഞു.

ശക്തി, മുൽഗ്ഗരം, കൃപാണം, പത്തി, വാ,ളിട്ടി, തോമരം,
ശക്തിക്കൂട്ടം പട്ടസവും, ശരജാലവും,
പത്തുനൂറായിരം പേരെടുത്തടുത്തു ചാരുശത-
പത്രശസ്ത്രന്റെ നേരേ പട വെട്ടുവാൻ.

അംബുരാശി കോപിച്ചാലുള്ളമട്ടു പരന്ന പട
കൺമുന്നിൽക്കണ്ടപ്പോൾ മോദം കരകവിഞ്ഞു.
ശംബരാസുരനവരിൽ നന്മിടുക്കു കൂട്ടുന്നോരെ
നിർമ്മായം വിളിച്ചരികിൽ നിർത്തിക്കല്പിച്ചാൻ:—

"ചെററകത്തു പേടി വിട്ടു വററു കത്തി മരിക്കുന്ന
ചെററച്ചെക്കൻതന്റെ തല ചെത്തുവിൻ ചെന്നു.
തെററന്നീ വമ്പടക്കോപ്പും മററും നമുക്കിപ്പോളെന്തി-
ന്നററ കയ്യു കറിക്കത്തിയതുകൊണ്ടാക്കാം.

വെപ്പുകാരത്തിയേ നിനച്ചപ്പമാദ്യം ക്ഷമിച്ചേൻ ഞാ-
നപ്പൈതലിൻ കുറുമ്പിപ്പോളളവില്ലാതായ്".
ഇപ്പറഞ്ഞ കല്പന കേട്ടപ്പുറത്തു ചെന്നിട്ടവ-
രപ്പൈതലിനെപ്പിടിപ്പാനടുത്തുചെന്നു.

ബാലന്തക്കോടമ്പയച്ചിട്ടാലസ്യം കൂടാതവരെ-
ക്കാലന്തക്ക് കാൽക്ഷണത്തിൽക്കടത്തിവിട്ടു.
ചാലേ കേട്ടുകേട്ടോരീറയാലേ ചെന്നു യുദ്ധംചെയ്തു
കാലം നീട്ടാതവരേയും കണക്കെഴുതി.

കൂട്ടമില്ലാതിരുന്നവർ കൂട്ടരൊക്കെച്ചത്തനേരം
വാട്ടമേറും ശംബരനും വടിവിലെത്തി.
ഒട്ടധികം കോപത്തോടെ മട്ടലർസായകനോടാ-
യിട്ടു വിളിച്ചോതിനാൻ താനിവകളെല്ലാം.

"നില്ലെടാ! നിന്നോടിപ്പോൾ ഞാൻ മല്ലടിച്ചു മടിക്കാതെ
പല്ലടിച്ചു കൊഴിച്ചേക്കാം പരമനീച!
തെല്ലിട നീ ജീവിച്ചിരിക്കില്ലെടാ ! യല്ലെങ്കിലീ ഞാ-
നല്ലെടാ ! യിപ്പറഞ്ഞതെന്നറിഞ്ഞിരിക്ക.

എച്ചിലൊക്കെത്തിന്നു തിന്നിട്ടിച്ചിലയ്ക്കുന്ന നിന്നെ ഞാൻ
വെച്ചിരിക്കയില്ലെ"ന്നീറ വെച്ചവൻ ചൊൽകേ
മെച്ചമോടണഞ്ഞു പോരടിച്ചുമാറി മന്മഥനും;
മെച്ചമാർക്കുമില്ല രണ്ടും മികച്ച വീരർ.

കത്തിയ കോപേന ദൈത്യൻ കത്തിയമ്പെട്ടത്തെയ്താലും
സത്വരം പുഷ്പമ്പുകൊണ്ടു സകലം കാമൻ
എത്തിത്തടുപ്പതു കണ്ടാലെത്രയുമത്ഭുതം! പക്ഷേ-
യിത്രിലോകേ വില്ലാളിയൊന്നിപ്പടിയുണ്ടോ ?

പട്ടാംഗമായ് പത്തുലക്ഷം പട്ടാളക്കാരകക്കാമ്പിൽ-
പ്പെട്ടാളും കോപേന ബദ്ധപ്പെട്ടടുക്കുമ്പോൾ,
വട്ടം ചുററിക്കൊണ്ടോമനക്കുട്ടൻ തല കൊയ്തറുക്കും-
മട്ടു കണ്ടാലേതവൎക്കും മതിയാവില്ല.

പൂവില്ലായാലെന്തുവേണ്ടു പൂവമ്പായാലെന്തുവേണ്ടു
കേവലമിക്കുട്ടി കുറേക്കേമനാണെന്നും,
ആ വില്ലാളി ശംബരനിന്നാവില്ലെതിൎക്കുവാനെന്നും
പാവം ചത്തു മണ്ണു കപ്പിപ്പുരുങ്ങുമെന്നും,

കണ്ടുനില്ലോരെല്ലാമോതിക്കൊണ്ടു നില്ക്കേത്തരം മാറി-
ക്കണ്ടു പോ,രക്കഥയേതും കഥിക്ക വയ്യാ.
തണ്ടാരമ്പനൊട്ടുക്കമുൾക്കൊണ്ടു കോപാലമ്പൊന്തൂരി-
ക്കൊണ്ടെയ്തിട്ടാശ്ശംബരനെക്കൊന്നു വീഴ്ത്തിനാൻ.

ദേവകളന്നേരം മഴ പൂവുകളെക്കൊണ്ടു കാമ-
ദേവൻതന്റെ കാന്തികാളും ദേഹത്തിൽപ്പെയ്തു.
ആ വകതിരിവുകൂട്ടും ദേവകളേപ്പോലിന്നാരു-
ണ്ടീവകയിൽ വേണ്ട കൎമ്മമീവിധം ചെയ്യാൻ?

കൈവന്നാ മോദേന രതിദേവിയോടൊന്നിച്ചുകൊണ്ടു
പൂവമ്പൻ തൻതാതാന്തികം പുക്കു മംഗളം.

കുചേലവൃത്തം

സത്യസ്വരൂപന്റെ പാദപയോജയുഗ്മ-
മത്യന്തനിഷ്ഠയൊടു ചേർന്നു ഭജിച്ചു ഭാഗ്യാ-
ഗത്യന്തരക്കരുതൽ വിട്ടു കുചേലവിപ്രൻ
നിത്യം വസിച്ചിതു പുരാ പുരു പുണ്യശാലി. 1

സാപ്പാടു വിട്ടൊരു ദരിദ്രകുലത്തിലേക്കു
മൂപ്പാണു; മൂപ്പരതിനുള്ള നിവൃത്തിമാർഗ്ഗം
ചെപ്പാൻ തുനിഞ്ഞിടുകയില്ലുലകാകമാനം
കാപ്പാനിരിപ്പു ഹരിയെന്നു നിനച്ചിരിക്കും. 2

ആ യോഗ്യവിപ്രവരനത്ര ദരിദ്രനായി-
പ്പോയൊരു മൂലമതിയായവനീതലത്തിൽ
ആയോ മഹാകഠിനമെന്നതു മൂക്കു കീഴ്പ്പോ-
ട്ടായോരടച്ചു പരിതാപമൊടും പറഞ്ഞു. 3

പേരിന്നുപോലുമരിനെല്ലിനു പോന്നു കണ്ടും
പേരിൽ പതിഞ്ഞറിവു ഭൂസുരനില്ല പണ്ടേ
പാരിന്നകത്തു പൊരുതിയ്ക്കൊരു മാർഗ്ഗമില്ലാ-
ത്തോരിൽ കുചേലനെതിരന്യൊരു മർത്ത്യനില്ല. 4

കാത്തോളമക്കമെലലോചനനെന്നുറച്ചു
കാത്തോരയും തടവു വന്നുപെടാതെ നിത്യം
ഓത്തോതി നൽതനു മെലിഞ്ഞധികം ചുളിഞ്ഞു-
ള്ളാത്തോലൊടൊത്തുമവനിവിബുധൻ വസിച്ചു. 5

പൂരിച്ച കാന്തിയെഴമുണ്ണികൾ നാലുപേരും
ചാരിത്രശുദ്ധി കലൎന്നൊരു പത്നിതാനും
നേരിട്ട കഷ്ടതയിൽ നീന്തുവതന്തണേന്ദ്രൻ
നേരിട്ടു കണ്ടു നെടുവീൎപ്പുവിടും ചിലപ്പോൾ. 6

മുട്ടുള്ള തൂണിനഖിലത്തിനുമുണ്ടൊരൂന്നം-
വിട്ടുള്ള നാന്മറകൾതാൻ തുണയെന്നിതെല്ലാം
പെട്ടുള്ള ഭൂസുരനുമില്ലവുമന്തരങ്ങ-
ളൊട്ടും വരാത്ത നില വന്നതു കണ്ടു ലോകം. 7

കൂടുന്ന കൂറൊടു ജനം മനയോലപോയി-
ട്ടാടുന്ന പൂമുഖമൊടൊത്തതു കണ്ടനേരം
ഈടുററമട്ടു പിടിപെട്ട മഹാകരുത്ത-
ക്കേടുള്ള മൂത്ത നടനെന്നു നിനച്ചുപോയി. 8

ചോരും വിശുദ്ധിയൊടു പൂമുഖമുണ്ടു തട്ടി-
ല്ലാരും നമിച്ചണയുമിവിധമാകമൂലം
നേരുററ വിപ്രവരനന്നു നിജാലയത്തോ-
ടോരുമ്പൊഴൊത്തവിധമായ് നിവസിച്ചിരുന്നു. 9

കീറിപ്പൊളിഞ്ഞൊരു മറക്കുടയുള്ളതും താൻ
പേറിത്തുണയ്ക്കു നിജമക്കളെയും വിളിച്ചു
നീറിപ്പിടിച്ച ജഠരാഗ്നി കെടുത്തുവാനായ്-
കേറിക്കടന്നുടനിരന്നിടുമന്തണസ്ത്രീ. 10

മുട്ടാതെ നല്ല മുറ വെച്ചുണ്ണയും ചിലപ്പോൾ
കിട്ടാതെകണ്ടു ഗതികെട്ടു തിരിച്ചുപോരും
മുട്ടാളരായവർ പഴിക്കുമതിങ്കലൊട്ടും
തട്ടാതെ വാണിതു കലാംഗന ഭാവഭേദം. 11

മാററിത്രയുള്ളൊരു പതിവ്രത കഷ്ടമീറൻ-
മാററി,ല്ലതിന്നൊരു മുറിത്തുണിപോലുമില്ല;
മാററിത്തമെന്തു പറയേണ്ടതു, രണ്ടുനേരം-
മാററിൽക്കുളിക്കുമതുതന്നെ പിഴിഞ്ഞുടുക്കും 12

ചോററിന്നൊഴുന്ന രുചിയോർമ്മയിലില്ല വാട്ട-
മേററിട്ടുഴക്കരി പചിച്ചുടനച്ചയാമ്പോൾ
ഊററിപ്പിടിച്ചു തനയക്കു കൊടുത്തു വെള്ള-
മാററിക്കുടിപ്പതിനു ദമ്പതിമാർ കൊതിച്ചു. 13

ആദിത്യ,നാനമുഖ,നംബിക,മാമണാള-
രാദിക്കു, വല്ലതു മുഷസ്സിനു മുങ്ങിയെത്തി,
നേദിച്ചു നന്ദനരെ വീണു നമസ്കരിപ്പി-
ച്ചാദിക്കിലൊക്കയുമിരക്കുവതിന്നിറങ്ങും. 14

പാങ്ങില്ല നില്പതിനു തൊണ്ട വരണ്ടു തേങ്ങി-
ത്തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു കഠിനം ബത കണ്ണു രണ്ടും,
വീങ്ങിത്തളർന്ന സുതരെക്കുലനാരി മെല്ലെ-
ത്താങ്ങിപ്പിടിച്ചഥ കിടത്തുമതാണു ചട്ടം. 15

ഏവം വസിപ്പുളവവർക്കൊരു നാളിലൊന്നും
കൈവന്നതില്ലശനസാധനമെന്നമൂലം
പാവം മുരിഞ്ഞയിലവെച്ചു കുചേലപത്നി-
പൈവന്ന മക്കളെ വിളിച്ചു കുഴച്ചു നൽകി. 16

എന്നിട്ടു കാന്തനുടെ കാക്കലടുത്തുചെന്നു-
നിന്നിട്ടു നിസ്തുലതപസ്വിനിയായ പത്നി
കുന്നിച്ച താപമൊടു വന്ന കുഴപ്പമെല്ലാ-
മൊന്നിച്ചുണൎത്തി വിനയത്തൊടുമിപ്രകാരം:— 17

"ഹേ കാന്ത! രാപ്പകലുമന്യവിചാരമില്ലാ-
തേകാന്തഭക്തി മുരവൈരിയിൽ നിൎത്തിയേവം
ശോകാദിവിട്ട നിലയാ,ണങ്ങവും മനസ്സി-
ലാകാത്തതെന്തു കഠിനം തറവാട്ടുകാൎയ്യം? 18

കുഞ്ഞിക്കിടാങ്ങളിവർകൾക്കൊരു നാളുഴക്കു
കഞ്ഞിക്കുമില്ല കഴിവ,ക്കഥയോൎത്തിടുമ്പോൾ
പഞ്ഞിക്കിടക്കയൊരു തീക്കനൽപെട്ടപോലെൻ-
നെഞ്ഞിന്നു നീറി നിലവിട്ടു ദഹിക്കമാറായ്. 19

കൊച്ചുങ്ങളിന്നലെ മുതൽക്കുടനന്നമിട്ടു
വെച്ചുള്ള വെള്ളമൊരുതുള്ളി കഴിച്ചതില്ല;
ഇച്ചട്ട വാൎത്തയിലുമില്ലിവിടസ്ഥിരിക്കം
പിച്ചുള്ളപോലിത കിടാങ്ങൾ പിടഞ്ഞിടുന്നു. 20

ഉണ്ടെങ്കിലേ നിറയു തൻവയർ; "വായ കീറീ-
ട്ടുണ്ടെങ്കിലെത്തുമിം"യെന്നു നിനച്ചിരുന്നാൽ
കണ്ടെത്തുകില്ല ദിവസം കഴിവാനുപായം
മുണ്ടെങ്കിലും ചില തരം തിരയേണ്ടതിക്കായ്. 21

കായാവിനുള്ള കുസുമം കരമേകിടുന്ന
കായാഭയോന്നു കമലായതചാരുനേത്രൻ
മായാമണാളനുടെ സന്നിധിയിങ്കലേക്കു
പോയാൽ നമുക്കൊരു നിവൃത്തിവരാതെപോമോ? 22

കൺമുന്നെഴുന്ന ഹരനും കഴൽകുമ്പിടുന്ന
മുമ്മൂർത്തിമുഖ്യ,നളിവർണ്ണ,നനാഥബന്ധു
ഇമ്മൂത്ത നമ്മുടയ സങ്കടമാകമാനം
നിർമ്മൂലമാക്കു,മിവിടുന്നു സതീർത്ഥ്യനല്ലേ? 23

മൽപ്രാണനാഥ! മതിശുദ്ധിമഹത്വമാന്ന്
വിപ്രാഗ്ര്യ! വേഗ മിവിടുന്നു മടിച്ചിടാതെ
സൽപ്രാഭവത്തോടമരും സകലേശനോടൊ-
ന്നിപ്രാകൃതം പറക ചെന്നിടവിട്ടിടാതെ. 24

ഇല്ലത്തിനോടിടനമൂണുകഴിച്ചു വില്പാൻ
കൊല്ലത്തിൽ നെല്ലുനവതിന്നു നിലങ്ങളും വേണം
ഇല്ലത്തുയുള്ള ദര; മക്കളൊരി[illegible]ല്ലെങ്ങു
തെല്ലല്ലൽ വിട്ടുനില കാണ്മതിനാണു മോഹം. 25

വല്ലാതെ പട്ടിണി കിടന്നു കിടന്നു നമ്മ-
ളെല്ലായി, പക്ഷെയതു നോക്കൊരു ശീലമായി;
മല്ലാരിതന്റെ മഹനീയമഹസ്സുഴിഞ്ഞാ-
ലല്ലാതതിന്നൊരു നിവൃത്തി വരുന്നതല്ല. 26

ആലസ്യമുള്ളളവടങ്ങിയൊതുങ്ങി വല്ല-
മൂലയ്ക്കലും ചെറുതു ചെന്നു കിടപ്പതിന്നായ്
കാലപ്പിഴത്തികവുകൊണ്ടു നിവൃത്തിയില്ല
വേലയ്ക്കുനിക്കു വിനനാഴിക വീഴ്ചയില്ല. 27

രാവിൽ കിടപ്പു പതിനൊന്നുമണിക്കു മുമ്പി-
ലാവില്ല, മൂന്നുമണി മുട്ടുമെണീക്കുമപ്പോൾ,
ഈ വിശ്വമാസകലവും പരിപൂർണ്ണയാം 'ശ്രീ-
ദേവിക്കു വെക്കു'മിവിടുന്നതു കാണ്മതല്ലേ ? 28

എന്നിട്ടുകായി മെഴുകീട്ടുടനുള്ള പാത്ര-
മൊന്നിട്ടിടാതെ പരിശുദ്ധി വരുത്തിവെക്കും;
കുന്നിച്ചു വേഗമൊടു പോയ് കുളിയും കഴിച്ചു
വന്നിട്ടു നിത്യനിയമത്തിനൊരുക്കുമെല്ലാം. 29

എന്തിന്നനേകവിധമിക്കഥ ചൊല്ലിടുന്നാ-
തന്തിത്തുണയ്ക്കൊരുവളില്ലതു. വേണ്ട പോട്ടേ;
ചിന്തിച്ചിടുന്ന സമയത്തവസാനമററ
ചെന്തിയ്യു പെട്ടപടി വെന്തുരുകുന്നു ചിത്തം. 30

ഉണ്ണിക്കിടാങ്ങളുഴലുന്നതു കണ്ടിതെല്ലാ-
മെണ്ണിപ്പെറുക്കിയുരചെയ്തു, ചൊടിച്ചിടൊല്ലേ;
പെണ്ണിന്നു ചേൎന്ന നിലവിട്ടു പറഞ്ഞുവെന്നായ്
നണ്ണിബ്ഭവാൻ പരിഭവിക്കരുതൊന്നുകൊണ്ടും. 31

മാനം നടിച്ചിവിടെ നാമമരാതെ വൎത്ത-
മാനങ്ങളൊന്നവിടെയെത്തിയുണൎത്തിയെന്നാൽ
ആ നന്ദനന്ദന,നമേയ,നഖണ്ഡസച്ചി-
ദാനന്ദമൂൎത്തി വിടുമോ വെറുതേ ഭവാനെ"? 32

എന്നിപ്രകാരമവനീസുരപത്നി ചാരെ
ചെന്നിട്ടുണൎത്തിയതു കേട്ടു കുചേലവിപ്രൻ
കുന്നിച്ച കൂറൊടു സമാധിയുണൎന്നു നോക്കി-
യൊന്നിപ്രകാരമുരചെയ്തിതു താൻ പതുക്കേ:— 33

"വിത്തം വിശാലഹൃദയയേ! വിവിധം വിപത്തിൻ
വിത്ത,ന്തരംഗമതിലായതിൽ വേണ്ട മോഹം;
ചിത്തതാപമോൎത്തു സതി! നിസ്തുനിശം നിരാശ-
ചിത്തതാമാൎന്നു നിവസിക്ക നിവൃത്തിയുണ്ടാം. 34

എല്ലാമുണങ്ങി, മലവെള്ളമണഞ്ഞു മുങ്ങി,
വല്ലാത്ത ചാഴി പിടിപെട്ടു, മഹാളിവന്നു,
ഉല്ലാസമീവകകൾകൊണ്ടുണവും പണക്കാ-
ൎക്കില്ലായതൊക്കെ നിരൂപിച്ചു മനസ്സടക്കു. 35

മായാത്ത ഭക്തി മധുമാധ്വിയിലൊന്നു തീവ്ര-
മായാത്തനിഷ്ഠയൊടു നമ്മളിരുന്നിടുമ്പോൾ
മായാമണാളനു മനസ്സലിയും നമുക്ക-
മായാസമററു പരിപൂർണ്ണസുഖം ലഭിക്കും. 36

ധന്യാശയൻ മുനികുലോത്തമനായ സാന്ദീ-
പന്യാശ്രമേ ബത! കഴിഞ്ഞവയോർക്കിലീ ഞാൻ
അന്യായമാണവിടെയൊന്നണയാതിരുന്ന-
തന്യായമെത്ര നിലനില്ക്കുവതാരറിഞ്ഞു? 37

ഞാനുംപയോജദളനേത്രനുമോർക്കിലിപ്പോൾ
മാനും മൃഗാധിപനുമെന്നൊരു മാതിരിക്കും
പേനും പെരുത്ത മദമാർന്നൊരു കൊമ്പനാന-
താനും പെടുംപടിയുമന്തരമുണ്ടു തമ്മിൽ. 38

ആവിർമ്മുദാ പഴയ സേവകനെന്നു ഭാവി-
ച്ചാ വിശ്വമൂർത്തിയുടെ കാലിണ ഞാനണഞ്ഞാൽ
ഭാവിക്കുമോ പരിചയം? പരമാർത്ഥമായുൾ-
പ്പൂവിന്നകത്തിവനു ശങ്ക കവിഞ്ഞിടുന്നു. 39

കാലസ്വരൂപനുടെ കാലിണ വിട്ടശേഷം
കാലം കുറച്ചധികമോർക്കിലഹോ! കഴിഞ്ഞു;
കാലപ്പിഴയ്ക്കു ബത! കണ്ടറിയായ്കിലോ തൽ-
ക്കാലത്തു മൽക്കഥ കുറച്ചു പരുങ്ങലാവും. 40

നോക്കേത്തുമാപ്പരമപൂരുഷനോടതൊന്നും
നോക്കേണ്ടതില്ല പരമാവധി മിണ്ടിടാഞ്ഞാൽ
ലാക്കേല്ക്കുമാത്തളിരൊളിത്തിരുമേനി കണ്ണി-
ലാക്കേണ്ടതിന്നതിനുമേലൊരു കാൎയ്യമുണ്ടോ? 41

നന്നായ്ക്കനിഞ്ഞൊടുവിലിത്തിരി വല്ലതും ത-
ന്നെന്നാകിൽ വേഗമവിടുന്നതു കൊണ്ടുപോരാം;
എന്നായികേ! തവ കരത്തിലണച്ചുകൊള്ളാ-
മെന്നായി കേളിവന്നറച്ചു പുറപ്പെടുന്നോൻ. 42

നന്നായ വിപ്രവരനാണു വെറുംദ്വിജൻതാ-
നെന്നാസ്ഥരില്ലിഹ തരില്ലൊരു താപവും മേ
ഇന്നായർകോനിവനിലേറുമൊരന്പുമുണ്ടാ-
മെന്നാകിലങ്ങണയുവൻ ഗരുഡൻ കണക്കേ. 43

വാഴ്ച്ചയ്ക്കുയൎന്ന നിലയാൎന്നവരോടു കൂടി-
ക്കാഴ്ച്ചയ്ക്കു താണ നിലയാണ്ടവർ ചെന്നിടുമ്പോൾ
വേഴ്ച്ചയ്ക്കു കൈത്തളിരിൽ വല്ലതുമൊന്നു വേണം
കാഴ്ച്ചയ്ക്കുതിന്നു വഴിനോക്കുക നോക്കു കാന്തേ! 44

എന്നാലതിന്നവിധമായിവരാതെ പററി-
ല്ലെന്നായഹോ! നിയമമില്ലതുകൊണ്ടു വേഗം
നന്നായ വല്ലൊരിലയോ സുമമോ ഫലംതാ-
നെന്നാലതോ കരുതണം പുനരത്രമാത്രം. 45

പോവാം പുലൎച്ചയെഴുന്നേററു കുളിച്ചു നാളെ-
ത്തേവാരമുള്ളതു കഴിച്ചു കനത്ത ഭക്ത്യാ
ശ്രീവാസുദേവനുടെ കോമളപാദപത്മ-
സേവാബലം തരമൊടിങ്ങു ശുഭം തരട്ടേ". 46

എന്നായ്ക്കുചേലനുരചെയ്തു ജപം തുടങ്ങി
വന്നാദരാലെവിടെയ്യാ ചില ദിക്കിലെല്ലാം
ചെന്നാശു കിട്ടിയൊരു നെല്ലു വറുത്തിടിച്ചി-
ട്ടന്നാളുഴക്കവിൽ ചമച്ചിതു വിപ്രപതി 47

ചേറിക്കൊഴിച്ചുമിയുമാക്കരടും കളഞ്ഞു
വേറിട്ടെടുപ്പതിനു മാത്രമതില്ലയപ്പോൾ
കീറിപ്പൊളിഞ്ഞൊരു പഴന്തുണിയിൽ പൊതിഞ്ഞു
മാറിങ്കൽവെച്ചു ചരടിട്ടുഴയിൽ കുളത്തി. 48

*　　*　　*　　*

രണ്ടഷ്ടകങ്ങൾ *

I

കണ്ടാൽ തണ്ടാരിൽമാതും കഴലിണ പണിയും-
മട്ടിലായുണ്ടൊരുന്നാ-
ളുണ്ടായീ നല്ല കൊണ്ടൽക്കുഴലികളണിയും
ചാരുമാണിക്യരത്നം;
കൊണ്ടാടിക്കൊണ്ടുതാൻ യൌവനപദമതിലെ-
ക്കെത്തിയന്നാളിലുള്ളിൽ-
ക്കണ്ടാൾ തൻമുമ്പു പായുന്നവരുടെ മഹിഷീ-
പട്ടമേറീടുമെന്നായ്. 1

* ഓരോന്നും അരമണിക്കൂറുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതു്.

മനമതിലേവമുറച്ചു
പനിമതിമുഖിതാൻ പറഞ്ഞിതഖിലരൊടും;
ജനതതി കേട്ടഴലതിയാ-
യിനി വിധിപോലെ വരട്ടെയെന്നായി. 2

കണക്കല്ലാതേവം കളമൊഴി കഥിച്ചീടിലെവനും
പിണക്കം തോന്നീടും പിറകതു കടപ്പത്തിനിടയാം;
'നിണക്കെന്താണയ്യോ! പറയുകൊരുവൻപോലുമിഹ മാ-
റണയ്ക്കാതേ ചാവാൻ പെരിയ കൊതിയോ? പെൺകുലമണേ!

ഈവണ്ണം താതനും മററഖിലരുമനിശം
ചെന്നു ചൊല്ലീട്ടുമേതും
കൈവന്നില്ലാ ഫലം കേളവളൊരു പൊടിയും
സമ്മതിക്കുന്നതില്ല;
ഏവം വാഴുന്ന കാലം ഗുണമെഴുമവളെ-
ക്കേട്ടറിഞ്ഞിട്ടൊരുന്നാ-
ളാവിർണ്ണോർനാഥനോടൊത്തൊരു നൃപതി സമീ-
പത്തു ചെന്നിത്ഥമോതി:— 4

"മാനോടും കണ്ണിയാളേ! മതി മതി മനതാ-
രിങ്കലുള്ളുകു, നേരായ്
ഞാനോടും നിന്റെ മുമ്പിട്ടതിനൊരു കഴിവി—
ല്ലാതെ വല്ലാതെ തോററാൽ
തേനോടും തേറിയെത്തുന്നൊരു വരവചനേ!
കേളികേട്ടിട്ടെനിക്കു-
ള്ളാനോട്ടം മററുമെല്ലാം വെടിയുവനണുവും
നീക്കമെൻ വാക്കിനില്ല" 5

"എന്നാലോടുക"യെന്നുരച്ചവളുട-
ത്തിട്ടുള്ള പൂഞ്ചേലയും
നന്നായ് വേഗമെടുത്തുകുത്തി നൃപനും
പാഞ്ഞു മുറയ്ക്കങ്ങിനെ;
മുന്നേ താൻ കരതാരിലങ്ങു കരുതീ-
ട്ടുള്ളോരു പൊന്നാങ്ങ പെ-
ട്ടന്നാങ്ങിട്ടുകൊടുത്തു മന്നവനതെട്ടു-
പ്പാനായ്ക്കനിഞ്ഞാളവൾ. 6

അത്തക്കത്തിൽ ചതുരമതിയാം മന്നവൻ
ചെന്നു മുന്നോ-
ട്ടെത്തിക്കണ്ടും കുതുകമൊടു താനാഞ്ഞുടൻ
പാഞ്ഞുപോയാൻ,
ഓർത്തിട്ടത്താർമിഴി മികവെഴും ഭൂമിപാ
ലേന്ദ്രനോടായ്
ചിത്തേ തണ്ണും പ്രണയമതിനാൽ "നിന്നിടാ"
മെന്നു ചൊന്നാൾ. 7

നിന്നു രാജകുമാരനപ്പൊഴുതട-
ത്തങ്ങോട്ടു മങ്ങാതുടൻ
ചെന്നുമാല മഹീമണാളഗളനാ-
ളത്തോടു ചേർത്തീടിനാൾ;
സിന്ദൂരാധരിയോടു ചേർന്നു നരന-
ഥൻ പോയി പിമ്പിച്ചിവൻ
ചൊന്നു വസ്തുത നിങ്ങളോടു സഭയിൽ
സന്തോഷമോടോതുവാൻ. 8

II

തന്വീമണേ! കഥ പറഞ്ഞുതരാം തരത്തി-
ലെന്നന്തികത്തിലഴകോടയി! ചേൎന്നിരിക്കൂ!
മാന്യേ! മടിക്കരുതു മൂളണമെന്നതല്ല
നിന്നുൾക്കുരുന്നിലതു മേലിലൊരോൎമ്മവേണം. 1

ഒരു കുട്ടി കിണററിനുള്ള വക്ക-
ത്തൊരുനാൾ ചെന്നു കരഞ്ഞിരുന്നിടുമ്പോൾ
പെരുതായൊരു കള്ളനാവഴിക്കെൻ-
തരളാപാംഗി! കടന്നുചെന്നു താനേ 2

“നിയ്യെന്താണിവിടത്തിലീവിധമിരി-
ക്കുന്നെ”ന്നു കള്ളൻ പരം
പെയ്യും മോദമിയന്നു പെൺകുലമണേ!
ചോദിച്ചതുൾക്കൊണ്ടുടൻ
ഇയ്യാളെച്ചതിയാൽ കിണററിനടിയിൽ
ചാടിച്ചിടാമെന്നുറ-
ച്ചുയ്യാ! ബാലകനൊന്നുരച്ചു കളവായ്
കാദൎവ്വിണിമാർമാലികേ! 3

“അരഞ്ഞാണിതിൽ വീണു കേളതച്ഛ-
ന്നറിവായാലടിക്കൂട്ടുമെന്നുമൂലം
തരമോടതെടുത്തു താങ്കൾ തന്നാൽ
പെരുതായോരുപകാരമായിരിക്കും.” 4

അപ്പൊഴക്കള്ളനൽപ്പവതിലിസ്സമയ-
ത്തിയ്യിവൻ ചൊന്ന പണ്ടം
തപ്പാതെകണ്ടു തട്ടാമിതികരുതിയുടൻ
മുണ്ടഴിച്ചിണ്ടലെന്യേ
ചൊല്ലൊങ്ങം കട്ടിതൻ കൈവശമമിതരസം
നല്കി പിന്നെക്കിണററിൽ
ക്ഷിപ്രം ചെന്നങ്ങിറങ്ങി ചളിയിലവനഹോ!
നിന്നു തപ്പിത്തുടങ്ങി. 5

ഈത്തഞ്ചത്തിൽ കാട്ടുകള്ളൻെറ മുണ്ടും
കൈത്താർതന്നിൽ സംഗ്രഹിച്ചങ്ങു ബാലൻ
മെത്തും വേഗാലോടി വീട്ടിന്നകത്തെ-
ക്കെത്തിത്തത്തും സൌഖ്യമോടങ്ങിരുന്നാൻ. 6

ചേററിൽ പാരം കിടന്നും, ചെറിയൊരു ശിശുവിൻ
നേരെ രോഷം കലർന്നും,
മാററിത്തം വന്നുവെന്നും, മനമതിലവനോ-
ത്തുള്ളു വല്ലാതുഴന്നും,
പററിപ്പോയ് കിണ്ടമെന്നും, പരമകതളിരിൽ
പാർത്തു കേറാൻ തുടർന്നും,
ചേററും പണ്ടങ്ങളൊന്നും ശിവ ശിവ! കിടയാ-
തായവൻ കേറിനിന്നു. 7

നോക്കുന്നേരം കണ്ടനും മുണ്ടുമന്നാ-
വക്കത്തില്ലെന്നല്ലലാക്ഷീമണേ! കേൾ
അക്കള്ളൻതാൻ കോണകം മാത്രമായി-
ച്ചിക്കെന്നോടിത്തൽപ്പുരം പുക്കു വാണു. 8

തൃപ്പൂണിത്തുറെ കവിസമാജത്തിൽ വായിച്ച

പ്രബന്ധം

ഇന്നു സഭാനാഥന്നും
വന്നു നിറഞ്ഞുള്ളൊരിസ്സദസ്യൎക്കും
നിന്നു തരുന്നേൻ വന്ദന-
മൊന്നു കരംകൂപ്പിയിഞ്ഞു കവികൾക്കും. 1

ഉള്ളേതരം വാസനകൊണ്ടു മാത്രമീ-
യുള്ളേതരം തീൎപ്പൊരു പദ്യമാകുമേ
കള്ളേതരം സ്വാദുകലൎന്നമൂലമു-
ക്കള്ളേ തരംപോലെ രുചിക്കയില്ലഹോ! 2

കത്തിവനവിടെക്കിട്ടിയ-
കത്തി മുറയ്ക്കൊന്നു നോക്കി വായിച്ചു
കത്തി മമാശയമായത-
കത്തിപ്പോഴും കെടാതിരിക്കുന്നു. 3

തലയാളികൾതൻ വാക്കു വിലവെക്കാതിരിക്കുകിൽ
നിലകിട്ടില്ലയെന്നോൎത്തു ചിലതിന്നോതിടുന്നു ഞാൻ. 4

പദ്യമോ ഗദ്യമോയെന്നതദ്യ തിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ
വിദ്യയുള്ളോൎക്കുമാവാത്ത പദ്യലേഖനമൊന്നിതാ. 5

ഏതു സംഗതിയെപ്പററിയോതുവാനാണു നിശ്ചയം
ഏതുമില്ലറിവെന്നാലും പേ തുറന്നു പറഞ്ഞിടാം. 6

സമാജമിതിനുള്ള പേർ 'കവിസമാജ'മെന്നാകയാൽ
ക്രമാൽ കവിതയെക്കുറിച്ചിവിടെ രണ്ടു വാക്കോതിടാം;
പ്രമാണികളിരിക്കെയിവിഷയമോതുവാനോക്കിലി-
യമാന്തനിലയാർന്ന ഞാൻ വരുവതേ കട്ടംകയ്യുതാൻ. 7

എല്ലാവരും കവികളാണൊരുപക്ഷമോർത്താ-
ലല്ലായ്കിലില്ല കവിതക്കൊടി കയ്യിലാക്കും;
ചൊല്ലാർന്ന സൽക്കവികൾതൻ തുക തിട്ടമായി-
ച്ചൊല്ലാൻ നമുക്കൊരു കരത്തളിർകൊണ്ടു പോരും. 8

ഒന്നിനുദാഹരണമായ്പ്പറയേണമെങ്കി-
ലെന്നില്ലുമെൻ കൃതിയുമോക്ക പിടിപ്പതായീ;
വന്നിമ്മഹാജനസഭയ്ക്കു നടുക്കു കേറാൻ
വന്നില്ലയോ കൊതിയെനിക്കു മനസ്സിരുത്തിൻ. 9

ശ്ലോകത്തിലേ കവിതയുള്ളു, തരിമ്പുമില്ലീ-
ലോകത്തിൽ വാചകഗണങ്ങളിലെന്നു നേരേ
ആകത്തെളിഞ്ഞു പറയുന്നവരെക്കുറിച്ചു
ശോകപ്പെടാതൊരുവനിന്നു നിവൃത്തിയുണ്ടോ? 10

ഓർത്താൽ നമുക്കതറിയാം പുന'രിന്ദുലേഖ'
മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മുതലായ് ചില ഗദ്യകാവ്യം
പാർത്താകിലോ കവിത വന്നു പെടാത്ത ഭാഗം
തീർത്താണുരപ്പതവയിൽ കണികാണ്മതാണോ? 11

നാരായണീയം നലമൊടു തീൎത്ത
നാരായണൻ ഭട്ടതിരിക്കു തുല്യൻ
ആരാഞ്ഞു നോക്കാമവനീതലത്തി-
ലാരാണൊരാളുന്നമതിന്നു പിമ്പും. 12

തുഞ്ചൻതൻ കഥ വിസ്തരിക്ക വിഷമം,
പിന്നെച്ചെറുശ്ശേരിയും,
കുഞ്ചൻതാൻ മഴമംഗലം പുനവുമാ-
ച്ചേലപ്പറമ്പെന്നിവർ
തഞ്ചത്തിൽക്കവിതക്കൊടിപ്പെരുമര-
ത്തിന്മേൽ കരേറീട്ടതിൻ
തുഞ്ചത്താണവരാണിതേവരെയതിൽ-
ച്ചേൎന്നീടുമുണ്ണായിയും. 13

അച്ഛൻ വെണ്മണി നടുവ-
ത്തച്ഛൻ പൂന്തോട്ടമെന്നിവർ കൃതിച്ചാൽ
സച്ഛന്ദം വായിപ്പതി-
നിച്ഛവരാത്തോൻ മനുഷ്യനോ? പറവിൻ. 14

ശിവനും വെണ്മണിമഹനും
കവനേ കൈവെച്ചതിന്നു വിലതീക്കാൻ
പവനും കാശും വാസന
ശിവനേ! കൈക്കൊണ്ടടുക്കിലും തോല്ക്കും. 15

പോയീ മഹാൻ കേരളകാളിദാസ-
നായീടുമാക്കേരളവൎമ്മഭൂപൻ
പായീ ജഗത്തിൽപ്പുകൾ പൂത്തു കായു-
മായീ നിറച്ചുണ്ടു പടർന്നിടുന്നു. 16

പഞ്ഞിക്കെട്ടിൽ തീക്കനൽക്കട്ടപോലെ
നെഞ്ഞില്പ്പോഴും നാട്ടുകാൎക്കേതവൎക്കും
ഭഞ്ജിച്ചീടും മട്ടിലല്ലേ മഹാനാം
കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ പോയ കാൎയ്യം? 17

വാ തുറന്നു പറയുന്ന നാട്ടില-
പ്പോത്തു വന്ന പുരുനഷ്ടമോൎക്കിലോ
തോളുകൊണ്ടു കിടന്നില്ലുമോ മുറ-
യ്യേളു കമ്പനി പൊളിഞ്ഞുപോകിലും! 18

നോക്കും നന്മയിൽ നാടകങ്ങളഖിലം
പിന്നീടുമുണ്ടാക്കുവാൻ
നോക്കുന്നാപ്പതിവില്ല തൽപ്രകൃതിയോ
മ നിങ്കലന്യാദൃശം;
വായ്ക്കുന്നൎത്ഥസമൃദ്ധി കല്പന മഹാ-
മന്ത്രക്കരുത്തേവമാ-
യോൎക്കുമ്പോളെതിരററ രാജകവിതാൻ
തീപ്പെട്ടുപോയില്ലയോ? 19

ഉണ്ടുള്ളൂർ നല്ല വള്ളത്തോളുണ്ടു കുണ്ടൂർ മഹാകവി
രണ്ടുപക്ഷമതില്ലാതെകണ്ടു പന്തളരാജനും. 20

ആലോചിക്കുംതോറുമൎത്ഥങ്ങൾ മൂന്നോ-
നാലോ കൂടിക്കാണുമമ്മട്ടിലിപ്പോൾ
പാലേക്കൊക്കും പദ്യമുണ്ടാക്കിടുന്നു
മാലോകൎക്കായ് കൊച്ചുകൊച്ചുണ്ണി ഭൂപൻ. 21

മേലാ മററുള്ളോൎക്കിവണ്ണം കൃതിപ്പാൻ
മേലാൽ നമ്മൾക്കുള്ളതാരെന്നു ചിന്തേ
മാലാണ്ടീടായ്കാരുമേ നോക്ക വേന്ദ്രം-
പോലായെക്കാലത്തുമുണ്ടാം മഹാന്മാർ. 22

കട്ടോട്ടുന്നോൻ, കലാവല്ലഭ,നറുവത്സലൻ,
വിത്തമുള്ളോൻ, കൃതജ്ഞം-
കെട്ടോൻ, സൎക്കാർപണിക്കാർ, സരസ, നരസികൻ,
സാധു, സന്യാസിയേവം
മറ്റോരോന്നായി മേലാൽ വരുവതഖിലമി-
പ്പിള്ളരായുള്ളിനത്തിൽ-
പ്പെട്ടോരോന്നായതോൎത്താൽ കവികളുമതുപോ-
ലിന്നതിൽ ചേൎന്നിരിക്കും. 23

മതിബലമിയലുന്നോരുള്ളിണങ്ങീട്ടു നിന്നാൽ
മതിയതുവഴിചേരും നന്മ നമ്മൾക്കു മേന്മേൽ;
കൃതിതതി പരിശോധിച്ചാററകുററം കഥിക്ക-
ന്നതിനവർ തുനിയേണം പങ്കുചൊല്ലായ്ക വേണം. 24
മതിമാന്മാരേ! ഞാനിനി
മതിയാക്കുന്നു പാഠങ്ങളും തീൎന്നു;
മതിയെന്നു നിങ്ങൾ ചൊല്ലീട്ടു-
മതിൽമുമ്പിതു നിൎത്തിടപ്പതാണുചിതം 25

ഒരു മിടുക്കൻ.

കഴിവാൻ വകയുണ്ടൊരൊററ വററു
വഴിപോക്കൎക്കു കൊടുക്കയില്ലിവണ്ണം
കഴിയുന്ന ഗൃഹത്തിലുച്ചയാമ്പോൾ
വഴിപോക്കദ്വിജനേകനെത്തി മുന്നം. 1

പുറത്തു കണ്ടില്ലൊരുപേരെയും താ-
നററക്കെ നാലഞ്ചു ചുമച്ചു പിന്നെ;
"തുറക്കണേയിക്കതകെ"ന്നു പാന്ഥൻ
പറഞ്ഞു മുണ്ടിട്ടിറയത്തിരുന്നു. 2

"ആരാണപ്പുറ, മെന്തിനായ്ക്കലശൽ കൂ-
ട്ടീടുന്നു? കേൾക്കായ്കയ-
ല്ലാരാഞ്ഞീവരവെന്തിനെന്നു"ന്നു ചൊടിയിൽ
ചൊല്ലിഗ്ഗൃഹസ്ഥദ്വിജൻ
നേരായ് വാതിൽ തുറന്നു പാന്ഥനെഴുന്നേ-
ററത്യാദരാൽ കൂപ്പുകൈ-
ത്താരായ് ചൊല്ലി:—"പൊറുക്ക തെററ, കലെയാ-
ണെന്നില്ല"മെന്നിങ്ങനെ. 3

"പൊറുക്കേണമെന്നാണെനിക്കാശ പക്ഷേ
പൊറുക്കാൻ ഞെരുക്കത്തിലാക്കുന്നു നിങ്ങൾ;
വെറുപ്പിച്ചിടും മട്ടെടുക്കണ്ട പോരും
വെറും വാക്കുരയ്ക്കുന്ന"തെന്നാൻ ഗൃഹസ്ഥൻ. 4

"അയ്യോ! ഞാൻ വഴിയാത്രമൂലമതിയായ്-
ക്ഷീണിച്ചു, വാക്കോതുവാൻ
വയ്യോർത്തീടുക, തെല്ലു ചോറു തരണം
പാരം വിശപ്പുണ്ടു മേ
പൊയ്യോതീടുകയല്ല, താങ്കൾ ദയവെ-
ക്കാഞ്ഞാൽ കുഴക്കായിതെൻ
മെയ്യോ ഹാ! തളരുന്നു"വെന്നു വളരെ-
ത്താണോതി പാന്ഥോത്തമൻ. 5

ചൊന്നാനാഗ്ഗൃഹനാഥ"നിങ്ങു വെറുതേ
വന്നാൽ വിളമ്പിത്തരാ-
നന്നാദ്യങ്ങളൊരുക്കിവെച്ചു തറവാ-
ട്ടല്ലിന്നിതെന്നോക്കണം;
തിന്നാനാശ തികഞ്ഞുവന്നു വഷളായ്-
പ്പോവാതിരുന്നീടുവാൻ
പൊന്നാരം പറയേണ്ട വന്നവഴിയേ
പോയ്ക്കൊൾകതാനുത്തമം". 6

വഴിപോക്കനുരച്ചു:—"പിന്നെയും നേർ-
വഴിചൊന്നാലറിയാതിരിപ്പതെന്തേ?
പഴിവാക്കു കുറയ്ക്കു ഹന്ത! ഞാനി-
വഴിയേ വന്നവനല്ലിതേവരെയ്ക്കും" 7

ചൊടിക്കയോ വേണ്ടതു 'പസ്തരിച്ചു'
'കുടിക്കു നീർ' വീഴ്ത്തുകതിന്റെ പുണ്യം
ഇടിച്ചുതാഴ്ത്തേണ്ട കുറച്ചു വെള്ളം
കുടിക്കുവാൻ വൈകി നിവൃത്തിയുണ്ടോ? 8

തമ്മിൽ കണ്ടറിവുള്ളതായിതുവരെ-
ത്തോന്നീലെനിയ്ക്കൊട്ടുമേ
തമ്മിൽ തമ്മിലൊരാളൊട്ടൊന്നിന്നു പണം
വാങ്ങും ഭവാനെങ്കിലോ,
ഇമ്മിക്കും മടിയില്ലതിന്നു വകയു-
ള്ളാളാണു ഞാനല്പമീ-
യമ്മിക്കല്ലൊട്ടു മല്ലിടുന്നൊരു കടം-
നെഞ്ഞൊന്നലിഞ്ഞാൽ മതി!” 9

ഉടൻ ഗൃഹസ്ഥദ്വിജനോതി:—“സാപ്പിടാൻ
നടക്കുവോക്കുള്ള മിരട്ടൊരിക്കലും
നടക്കയില്ലിത്തറവാട്ടിലേതുമേ
കടക്കതാനെന്റെ പടിപ്പുറത്തിനി.” 10

അപ്പോൾ മാതിരി മാറി, പാന്ഥനെഴുന്നേ-
റ്റേവം പറഞ്ഞീടിനാ—
“നിപ്പോൾ ചൊല്ലിയ വാക്കിനിപ്പറയുവാ—
നോർത്തിട്ടു വേണം ഭവാൻ;
തപ്പോരോന്നറിവറ്റവക്കിഹ വരും
വന്നോട്ടെ മറ്റുള്ളവ-
ക്കെപ്പോഴും ക്ഷമവേണമെന്നു കരുതി-
ക്കൊണ്ടിത്രയും പാർത്തു ഞാൻ.” 11

നാലാന്നാളിതുപോലെതന്നെ വളരെ
ക്ഷുത്തോറു ദാഹിച്ചു വ-
ന്നാലാണ്ടിങ്ങുവരും വഴിക്കൊരു ഗൃഹ-
ത്തിൽ ചെന്നു കേറീടിനേൻ;
ശീലാഢ്യങ്ങൾ നിനച്ചിടുന്ന സമയ-
ത്തബ്ഭൂസുരൻ താങ്കളെ-
പ്പോലാകുന്നു പഠിച്ചവിദ്യ പതിനെ-
ട്ടും ഞാനെടുത്തീടിനേൻ.” 12

“കൊടുക്കുന്നൊരാളല്ല, കിട്ടില്ല ചോറെ-
ന്നൊടുക്കം മനസ്സിൽ ദൃഢംവന്നനേരം
കടുങ്കയ്യു ഞാനൊന്നു കാണിച്ചു പോന്നേ-
നെടുപ്പിക്കമക്കയ്യു താനും കലാശം” 13

“വാദിക്കേണ്ട തരം പിഴച്ചു ശരിയാ-
യന്തർജ്ജനത്തോടു പോയ്-
ചോദിക്കൂ, വെളിവില്ല തന്റെ തലമ-
ണ്ടയ്ക്കെന്തു ചെയ്യുന്നു ഞാൻ;
ആദിക്കേ പറയായ്കയല്ലൊരുപിടി-
ച്ചോറേകുവാനായ്മടി-
ച്ചീടിക്കിങ്കലണച്ചു കാര്യമിനി ഞാ-
നോർത്താലുമില്ലാ ഫലം.” 14

കടക്കണ്ണു ചോപ്പിച്ചിവണ്ണം പറഞ്ഞി-
ട്ടിടക്കെട്ടുമായ് പാന്ഥനെക്കണ്ട നേരം
തുടങ്ങീ മനോരാജ്യ,മൂററം ഗൃഹസ്ഥ-
ന്നടങ്ങീ, വിയർത്തൂരു പാരം വിറച്ചു. 15

അന്തർഗ്ഗൃഹത്തിലിവ കേട്ടിറപ്പാൎത്തു നില്ക്കു-
മന്തൎജ്ജനം പതിയെ മാടിവിളിച്ചു വേഗം
അന്തം വെടിഞ്ഞപടി പേടി മുഴുത്തുകൊണ്ടു-
ത്ത്യന്തം പരുങ്ങി പരിതാപഭരം പറഞ്ഞാൾ:— 16

"ഇയ്യാൾ ചില്ലറയല്ല നമ്മളിവിടെ-
ക്കാണിച്ച കാൎയ്യം കടം-
കയ്യാണുങ്ങളിൽകളുള്ള തോക്കുകിതുപോ-
ലില്ലിന്നൊരില്ലത്തിലും
തിയ്യാളുന്നിതു കണ്ണിൽനിന്നിവിടെ വെ-
ച്ചിന്നേരമെന്തൊക്കയോ
ചെയ്യാനായ് തുടരുന്നു നല്ലുക ഭവാ-
നിന്നിക്ഷണം ഭക്ഷണം." 17

"മടിക്കുവാനെന്തിനി? കാലു രണ്ടും
പിടിച്ചുടൻ ചെയ്കഭിവാദ്യമിപ്പോൾ
ഇടിച്ചിലായാളറിയാതെ വാശി-
പിടിച്ചതേ തൊറി തിരിഞ്ഞു നോക്കി." 18

അന്തരത്തയൽപക്കമുള്ളവർ തിര-
ക്കെന്തെന്നു നോക്കീടുവാൻ
വന്നോരും വെയിൽകൊണ്ടുനിന്നു പടുവാം
പാന്ഥന്റെ കോപാഗ്നിയെ
ഇന്നേരത്തു കെടുത്തണം ശരണമി-
ല്ലാതാവുമാളല്ലന,-
ല്ലെന്നേറെപ്പറവാൻ തുടങ്ങി ശിവനേ!
കാണേണ്ടതാണാസ്ഥിതി. 19

ഒന്നാമണവരുമോതിടും മൊഴി മെര-
ട്ടാവില്ല, വൻകോപമീ-
വന്നാൾക്കുണ്ടൊട്ടവെന്തിനുള്ളൊരു പുറ—
പ്പാടാണറിഞ്ഞീല്ല ഞാൻ;
വന്നാൽ വന്നു 'കുറച്ചു ചോറിഹ ചുടാ'-
മെന്നായുറച്ചാ ദ്വിജൻ
ചെന്നാപ്പാന്ഥപദങ്ങളിൽ ഝടുതി വീ—
ണേവം പറഞ്ഞീടിനാൻ:— 20

“തെററി ഭൂസുരവര്യ! ഞാനിതുവരെ-
ക്കാണിച്ചതും ചൊന്നതും,
ചെററീസ്സാധുവിൽ വെക്കണം ദയ, കുളി-
ച്ചുണ്ണാനൊരുങ്ങീടണം;
പററീ താമസ,മായതാസകലമെ-
ന്നില്ലായ്കയാണേ, കണ-
ക്കററിവന്നൊരു കോപമാററുക ഭവാ-
നല്ലാതെയില്ലാശ്രയം.” 21

കുറഞ്ഞു പാന്ഥനിതു കേട്ടു കോപം
പറഞ്ഞു പററി പണിയെന്ന ചിന്തയാൽ
“മുറയ്ക്കു ഞാൻ മുങ്ങിവരാം ഭവാനി
നുറയ്ക്കു; ദുഷ്കാലമകന്നു നിങ്ങടേ.” 22

“കണ്ടാലുമൂഴീസുരവര്യ! മാത്ര-
കൊണ്ടാദരാൽ ഞാൻ ശരിയായൊരുങ്ങാം;
രണ്ടാം കുളിക്കാരന താമസിപ്പാ-
നുണ്ടാകുമോ സംഗതി? തുംഗബുദ്ധേ!” 23

എന്നുരച്ചു വിധിപോൽ കുളിച്ചുടൻ
വന്നു വേണ്ടവിധമായ ലൌകികം
അന്നുനമ്മുടെ ഗൃഹസ്ഥനുള്ളൊഴി-
ഞ്ഞൊന്നുപോലഖിലവും നടത്തിനാൻ. 24

ഒന്നാംതരം മുണ്ടൊരു ശീല ഭസ്മ-
മൊന്നാംതരം ചന്ദനമെന്നിതെല്ലാം
ഒന്നാംതരം ഭക്തിയൊടേകി പിന്നീ-
ടൊന്നാംതരം ഭക്ഷണവും കൊടുത്തു. 25

പുത്തൻപായ കൊടുത്തു പാന്ഥനു മുദാ-
ചെല്ലം കൊടുത്തുണ്ടവ-
ന്നത്തല്ലോ,ന്നു മുറുക്കിനാരിരുവരും,
പിന്നെഗ്ഗൃഹസ്ഥദ്വിജൻ
ചിത്തം ചേർന്നു പറഞ്ഞു:- "നാലുദിവസം
മുമ്പെന്നു കൈ കാട്ടിയെ-
ന്നിത്തക്കത്തിലുരച്ചിടേണ"മതു കേ-
ട്ടോതീടിനാൻ പാന്ഥനും:— 26

"നോക്കിപ്പോളങ്ങുമിങ്ങും വ്യസനമനുഭവി-
ക്കാതെകണ്ടീശ്വരൻ താൻ
നീക്കിത്തന്നുള്ളവസ്ഥയ്ക്കിനിയതു പറയി-
ക്കേണ്ട, കേൾക്കുന്ന നേരം
മൂക്കിൽ കൈവെയ്ക്കുമെല്ലാവരു,മൊരു ദുരഭി-
പ്രായമെന്നാക്കുറിച്ചു-
ണ്ടാക്കിത്തീർക്കേണ്ട, ചോദിക്കരുതിനി"യിതു കേ-
ട്ടോതിനാനാഗ്ഗൃഹസ്ഥൻ:— 27

"ഒഴിയേണ്ട ഭവാൻ പറഞ്ഞുതന്നേ
കഴിയൂ; തങ്കരുതിന്നു ശങ്കതെല്ലും
കഴിയുന്നതുമെന്റെ മട്ടു സത്താം
വഴി വിട്ടോർക്കൊരു പാഠമായ്‌വരട്ടേ." 28

വന്നാളരാലവരുമങ്ങടുത്തു-
നിന്നാർ നിരക്കെച്ചെവിയോർത്തു മേന്മേൽ;
"എന്നാൽ ധരിച്ചീടുവി"നെന്നു പാന്ഥൻ
ചൊന്നാൻ ശരിയ്ക്കുന്നു നടന്നപോലെ. 29

ഒരിത്തിരിച്ചോറു വിശപ്പടക്കുവാ-
നൊരിക്കലും കിട്ടുകയില്ലയെന്നു താൻ
ധരിച്ചിളിഭ്യച്ചിരിയോടിറങ്ങി ഞാൻ
തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ നടന്നു തോഴരേ" 30

ആ വാക്കു കേട്ടപ്പൊഴുതാഗ്ഗൃഹസ്ഥനും
താൻ വാ പിളർന്നാ,നതു വിസ്തരിക്കുവാൻ
നാവായിരം വേണ,മതില്ല നാട്ടുകാ-
ർക്കാവാം വിചാരിക്കിലതാണു ഭംഗിയും. 31

"ചൊല്ലേണം രാജ്യമേതാണയി സരസ! ഭവാ-
നേതൊരില്ലത്തെയെന്നും
ചൊല്ലേണം വേഗ"മെന്നാഗ്ഗൃഹപതി കുതുകാൽ
ചോദ്യമായോരു നേരം
"തെല്ലേറെത്തെക്കു രാജ്യം വലിയൊരു "നട്ടുമുൽ-
പ്പാട്ടു പട്ടേരി" കേട്ടി-
ട്ടില്ലേ?" യെന്നോതി മുണ്ടും കുടയുമുടനെടു-
ത്തിങ്ങു പോന്നാൻ മിടുക്കൻ. 32

വസ്ത്രാപഹരണം.

(കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്)

('ദ്വാരകാമന്ദിരം' എന്നപോലെ)

പൈങ്കിളി! നീ പാരം മോദാൽ പങ്കജനാഭന്റെ നല്ല
പങ്കമററ കഥാസാരം ശങ്കിയാതേ പറഞ്ഞാലും.
പങ്കജമുഖിമാരാകും മങ്കമാർ തമ്മുടെ വാക്യം
തങ്കിടും കുതുകത്താലാതങ്കമെന്യേ കേട്ടനേരം,
വങ്കരിവദനനേയും തിങ്കൾചൂഡനേയും ഭക്ത്യാ
ശങ്കരിയേയും തൻചിത്തത്തിങ്കൽ നന്നായോൎത്തുകൊണ്ടു
തങ്കരത്താൽക്കൂപ്പിക്കണ്ടാൽ കൺകുളുൎക്കുന്നൊരു തത്ത
തങ്കമാകും കഥയൊരു പങ്കുടനെ പാടിക്കൊണ്ടാൾ.
അച്യുതനോടക്കുഴൽതന്നൊച്ചകൊണ്ടു പണ്ടൊരിക്കൽ
മെച്ചമേറും ഗോപിമാൎക്കിച്ഛയും വളൎത്തിക്കൊണ്ടു്
നന്ദിയിൽ വാഴുന്ന കാലത്തിന്ദുമുഖിമാൎക്കെല്ലാൎക്കും
നന്ദജൻ കാന്തനാവേണമെന്നു ചിത്തേ മോഹം തോന്നി-
ച്ചൊല്ലേറും യമുനാതീരെ വല്ലവിമാരെല്ലാം ചെന്നു
മല്ലശരവൈരിയുടെ വല്ലഭയായിടും സാക്ഷാൽ
മല്ലമിഴിഗൌരീരൂപം നല്ല മണ്ണുകൂട്ടിക്കൊണ്ടു
മെല്ലവേ ചമച്ചു പൂജിച്ചല്ലലെന്യേ നിവസിച്ചു.

('മിത്രപുത്രതനയയാം' എന്നപോലെ)

അപ്രകാരമൊരുമാസമല്ലലാക്ഷീവൃന്ദം
കെല്പോടു വസിക്കുംകാലമന്നൊരുന്നാൾ
സുന്ദരിമാർ കളിക്കുവാൻ നന്ദിയോടെ ചെന്നി-
ട്ടന്നദിതൻ വക്കത്തവർ നിന്നു ഭക്ത്യാ.
വസ്ത്രമെല്ലാമഴിച്ചവർ നിസ്ത്രപം തൽതീര-
ത്തൊത്തൊരിടത്തങ്ങു വെച്ചാരുൾതോഷത്താൽ.
ആൎത്തുവിളിച്ചെല്ലാരും കൈകോൎത്തുകൊണ്ടു ചിത്തേ
ചീൎത്തമോദാൽ നദിതന്നിലൊത്തിറങ്ങി.
എന്തീടും രസത്താലവർ നീന്തുകയും വെച്ച
പന്തയത്തെജ്ജയിക്കയും പന്തിയോടേ.
ഈവണ്ണം കളിക്കുംനേരം കാർവൎണ്ണനായീടും
ഗോവിന്ദൻതാൻ പങ്കിച്ചെന്നിതാവിർമ്മോദാൽ.

('താമരക്കണ്ണൻ' എന്നപോലെ)

സുന്ദരാംഗിമാരൊന്നറിയാതേ നന്ദനന്ദനൻ നന്ദിയാൽ
മന്ദം മന്ദം നടന്നുകൊണ്ടുടനന്നദീതീരേ ചെന്നപോൽ.
മോടികൂട്ടുന്നോരാടകളൊക്കപ്പാടെ വാരിയങ്ങോടിനാൻ
കേടകറ്റുന്ന കൈടഭാരിയമ്പോടൊരാലിന്മേൽ കൂടിനാൻ.
നിൎമ്മലാംഭസ്സിലംബുജാക്ഷിമാർ തമ്മുടെ കളിവെണ്മയും
ചിന്മയൻതന്റെ കണ്മണികൊണ്ടങ്ങമ്മാറു കണ്ടു നന്മയിൽ
കായം നല്ലൊരു കായാമ്പൂനിറമായ മായാമയനായ
തോയജാക്ഷനാത്തോയത്തിൻഗുണം മായമെന്യേ സഹാ
[യമായ്.

('കല്യാണീകളവാണി' എന്നപോലെ)

മേല്പോട്ടു കേറീട്ടവരപ്പട്ടു കാണാഞ്ഞപ്പോ-
ളാപ്പെട്ടു പരിതാപപയോനിധിയിൽ.
കെല്പോട്ടു നാലുഭാഗമുൾപ്പൂവ്വെരിഞ്ഞിട്ടവ-
രപ്പോട്ടു നോക്കുന്നോരത്തരികേയുള്ള
ആലിന്മേലഴകേറും മൂലോകനാഥനേയും
ചേലകൾ നില്ക്കുന്നതും നിരക്കെക്കണ്ടു.
പാലൊത്ത വാണിമാർക്കാക്കാലത്തു വന്നടിച്ച
മാലെന്തു പറയേണ്ടു മാലോകരെ!
ഉള്ളിലെ ലജ്ജകൊണ്ടാപ്പുള്ളിമാൻ കണ്ണിമാരും
വെള്ളത്തിൽത്തന്നെ ചാടി തിടുക്കത്തോടെ.
കള്ളംവിട്ടാലിന്മേലങ്ങുള്ളൊരു നാഥനോടായ്
ഉള്ളെരിയുന്ന മട്ടിൽ കരഞ്ഞുചൊന്നാർ:—

(പാന)

“കൈടഭാരേ! ഭവാനടിയങ്ങൾക്കുൾ-
ക്കേടപാരമായേകുന്നതെന്തയ്യോ!
ആട ലേശമില്ലെങ്കിലിതിൽപ്പര-
മാടലേശുവാൻ മറ്റെന്തു വേണ്ടതും?
കൊണ്ടലിന്നും കൊടുതായ താപമുൾ-
ത്തണ്ടിലാക്കീടും നിൻമെയ് കൊതിച്ചുടൻ
ഇണ്ടലോടേ വസിക്കുന്ന ഞങ്ങളെ-
ക്കണ്ടിലാക്കുന്നതെന്തെന്റെ ദൈവമേ!
നേരെ ഞങ്ങളിൽ സത്വരം ത്വൽകൃപാ-
വാരികോരിച്ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടങ്ങിനെ

വാരിജായതനേത്ര! വസനങ്ങൾ
വാരിവെക്കം തരുവാൻ വണങ്ങുന്നേൻ.
തെററന്നിയുള്ള ഞങ്ങളെന്തെങ്കിലും
തെററങ്ങളയ്യോ തോന്നുംവിധത്തിലായ്
കുററംചെയ്യെങ്കിലെല്ലാം പൊറുത്തുടൻ
ചൊരുകാരുണ്യമുണ്ടായ്യരേണമേ.
ആധാരമിന്നു ഞങ്ങൾക്കും ലോകങ്ങൾ-
ക്കാധാരമായി മേവും ഭവാനല്ലോ.
മാധവ! ഭവാനിപ്പരമാത്ഥത്തെ
ബോധിച്ചാടകളെല്ലാം തരേണമേ"

(കുമ്മി)

ഇത്ഥമവരുടെ വാക്കു കേട്ടി-
ട്ടുൾത്താരലിഞ്ഞുകൊണ്ടേവം ചൊന്നാൻ:—
'മൽതമ്പിമാരേ!
വരുവിനിന്നെല്ലാരുംചാരേ
കളഞ്ഞാലും നാണത്തെത്തീരേ
ശങ്കിപ്പതിന്നുള്ള തിന്നാരെ—നിങ്ങൾക്കുള്ളോ-
രുൾത്താരതിലൊത്തോരു രസത്തോടുമടുത്തമ്പിനൊ-
ടെത്തിടവേണം വിവാദം വേണ്ടാ—നിങ്ങൾ-
ക്കേതും മടിയതിന്നുണ്ടാകേണ്ടാ.
എന്നതല്ലാതെ ഞാനങ്ങടുക്കൽ
വന്നീടുമെന്നു നിനയ്ക്കവേണ്ടാ.
പൂന്തേനുമോടും—
പടിക്കിത്ഥം കാരുണ്യമോടും
കടൽവണ്ണനെല്ലാവരോടും

പറയുന്ന വാക്കതിൽ തേടും— രസമോത്തി-
ട്ടക്കാമിനിമാക്കുള്ളതിൽ വായ്ക്കും മടിനീക്കീട്ടിവർ
ചിക്കന്നകേറി കരയ്ക്കു നന്നായ്—മല-
രമ്പനംക്രൂടി സഹായത്തിനായ്.
ഒററക്കൈക്കത്താരാലര മററുമ്പാ—
ക്കററക്കരിങ്കുഴലിമാരെല്ലാം
മേല്പോട്ടു കേറി
പിട്ടു പറവമെന്നതും മാറി
അകത്തട്ടിൽ നാണമൊന്നാറി
പരം വാച്ച ഗർവ്വുമൊന്നേറി—അലരൊത്തി-
ട്ടേന്തുന്നൊരു സന്താപമൊടന്തം ബത! വെന്തിട്ടവർ
ചെന്താമരാക്ഷനെക്കൈപണിഞ്ഞു — അതു
കണ്ടപ്പോൾക്കാർവ്വർണ്ണൻ താൻ പറഞ്ഞു:—
'രണ്ടുകരംകൊണ്ടും വന്ദിച്ചാലും അതി-
നുണ്ടു മടിയെങ്കിൽ പൊയ്ക്കൊണ്ടാലും.
പിട്ടുകളെല്ലാം
ദൂരെ വെച്ചു വേണമിന്നെല്ലാം
അതിനുണ്ടു മടിയെങ്കിൽ ചൊല്ലാം
മമ ചിത്തമപ്പോളൊരു കല്ലാം'—എന്നിങ്ങിനെ
തിണ്ണം ബത! ഖണ്ഡിച്ചൊരു കണ്ണന്മൊഴി കണ്ണങ്ങളി-
ലണ്ണാജനേത്രമാരൊക്കെക്കേട്ടു—ബഹു-
ഭണ്ഡം മനക്കാമ്പിലാശു നട്ടു.

(‘അതുനേരം മന്നവന്മാർ’ എന്നതുപോലെ.)

കല്യാണിമാരിമൊഴികൾ മെല്ലവേ കേട്ടിരുകര-
പല്ലവത്താൽ പണിഞ്ഞിതു പരമഭക്ത്യാ
കല്യാണമൂൎത്തിതാനപ്പോളുല്ലാസം കൈക്കൊണ്ടവൎക്കായ്
നല്ല വസനങ്ങൾ നല്കി നലമോടോതി:—

‘നിങ്ങടെ മനസ്സിലിന്നു തങ്ങിടുന്നൊരഭിലാഷ-
മിങ്ങറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു ഞാനബലമാരേ!
ഭംഗമെന്യേ സാധിപ്പിക്കാം മംഗലാംഗിമാരേ! നിങ്ങൾ
ഭംഗിയിൽ പോയന്തഃപുരം പ്രവേശിച്ചാലും’.

ഈവണ്ണമുള്ളൊരു വാക്യം കാൎവ്വൎണ്ണൻ ചൊന്നതുനേരം-
മാവിൎമ്മോദാലവർ പുരം പ്രവേശിച്ചുതേ.

ഇത്ഥമവരോടു ചൊല്ലീട്ടുത്തമയായീടുന്നൊരു
തത്തക്കുഞ്ഞും തരമോടെ പറന്നുപോയി

ചരമശ്ലോകങ്ങൾ.

1. മുൻസിപ്പ് കത്താമ്പിള്ളി ഗോവിന്ദൻനമ്പ്യാരവർകളുടെ ചരമത്തെപ്പററി.

ഈ വിശ്വത്തിങ്കൽ നന്മയ്ക്കൊരു വിളനിലമായ്-
ബ്ഭാഗ്യവാനായെഴും കേ
ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരെന്നഖിലദിശി വിളി-
പ്പെട്ട മുൻസിപ്പുതന്നെ
ശ്രീവിഷ്ണ്വിൽച്ചേൎന്നു കാൎയ്യാദികളഴിമതികൂ-
ടാതെ നേരേ നടത്താൻ
ഭൂ വിട്ടാസ്വൎഗ്ഗലോകേശ്വരനുടനവിട-
യ്ക്കായി മാററിക്കളഞ്ഞു. 1

വലിയൊരു നിറമേറും 'ദിവ്യതേജോഗ്രദീപം'
'കലി'തരുചി കുറഞ്ഞുംകൊണ്ടു പെട്ടെന്നു കെട്ടു;
കലിയുടെ കറകൊണ്ടോ ഹന്ത! ഗോവിന്ദനിന്നു-
ള്ളലിവകലുകകൊണ്ടോ കൂട്ടരെക്കൈവെടിഞ്ഞു. 2

സത്യം,സൽബുദ്ധി 'സാരജ്ഞത' സകലകലാ-
വൈഭവം, വേരറച്ചാ-
കൃത്യം തൊട്ടുള്ളതൊഞ്ഞാസ്സഹൃദയഹൃദയാ-
ഹ്ലാദമേകുന്ന മട്ടിൽ
അത്യന്തം യോഗ്യനായിട്ടൊരു പുരുഷനെയീ
നാടതിൽത്തേടിയാലും
സത്യം ചെയ്യാമിനിക്കാണ്മതിനു നഹി വൃഥാ
നീർ നിറയ്ക്കേണ്ട കണ്ണേ ! 3

ഓരോന്നെല്ലാം നരച്ചാക്കുടുമ, കരതലേ
ഢപ്പി, നിഷ്കല്മഷതപം,
നേരോടേ നീണ്ടു നീന്നിട്ടിരുനിറമിയലും
മേനി,യാജാനുബാഹു,
ധീരോദാത്തന്നിണങ്ങീടിന മതി, മിതസം-
ഭാഷണം, ഭൂഷണം വി-
ട്ടോരോ കാര്യങ്ങളാലോചനയിവകളൊടൊ-
ത്താരിനിപ്പാരിലാവോ ? 4

പാരം കഷ്ടമുടപ്പിറന്നവളതാ-
മാസ്സോദരിയും മക്കളും
സാരംഗേക്ഷണയാം നിജപ്രിയയുമാ-
പ്പൈതങ്ങളും തങ്ങളിൽ
ആരമ്പോടിനിയുള്ളതെന്നകമെരി-
ഞ്ഞോർത്താർത്തി ചീർത്തവമി-
ന്നേരം നെഞ്ഞിന്നടിച്ചിട്ടനിതതിയായ്-
ത്തേങ്ങിക്കരഞ്ഞങ്ങിനെ. 5

2. മയ്മ്പിള്ളി ഇട്ടിവാസു ഇളയതവർകളുടെ

ചക്രശ്വാസം വലിക്കാത്‘ഹഹ ഞൊടി’സമാ-
പ്തിക്കകം തന്മ്‘കന്നി’-
ങ്ങൽകൃഷ്ണാംഗങ്ങളോടൊരാദിവസമുപചരി-
ക്കേണ്ടതോതിക്കൊടുത്തും,
‘ശക്രശ്രീപൊൻഗൃഹേ പോയ്’ ‘കലി’തരസമുപാ-
ധ്യായവേലയ്ക്കു ധാത്രീ-
ചക്രം കൈവിട്ടു ചക്രായുധനിലകമണ-
ച്ചുള്ള വയ്മ്പിള്ളിയച്ഛൻ. 6

3. ശ്രീമതി അമ്പാട്ട് ഇട്ടിമായമ്മയുടെ

പൊന്നിൻനൽക്കട്ട പുല്ലെന്നിവകളിലണുവും
ഭേദമില്ലാതെകണ്ടും,
പിന്നിൽക്കൂടുന്ന കൂട്ടാളികളുടെ മൊഴിയെ-
ക്കേവലം വിശ്വസിച്ചും,
മന്നിൽ പേർകേട്ടൊരമ്പാട്ടെഴുമഴകുടയോ-
രിട്ടിമായമ്മ കഷ്ടം!
‘തന്നിഷ്ടം നാലു ദിക്കു’ ‘കലി’തരുചി പര-
ത്തി സ്വർത്തിങ്കലെത്തി. 7

4. ചളിക്കാട്ടന്തർജ്ജനത്തിന്റെ

ചൊല്ലീടാം തൃപ്തി വന്നു പ്രിയസഹജ! മഹീ-
മണ്ഡലേ ഞാ‘നിരിക്കു-
ന്നില്ലീദിക്കിൽ’ ‘കലി’ക്കുള്ളൊരു കര കഠിനം
ഹന്ത! കാലം പിഴച്ചു;
നല്ലീടുള്ളോരു ദിക്കിൽ തവ മഹിഷികളു-
ണ്ടാപ്രദേശത്തു ചെന്നാ-
ലല്ലീ സൌഖ്യം നമുക്കെന്നരുളിയിതു ‘ചളി-
ക്കാട്ടെ, മുത്തശ്ശിപോയി. 8

5. ഉളനാട്ടു കുഞ്ഞപ്പണിക്കരുടെ.

മെല്ലെന്നിയ്യൈഹികക്കേടഖിലവുമകലെ-
‘ത്തള്ളിനാൻ നല്ല ദിവ്യൻ’
‘കല്യ’ൻ കൈകാര്യഭാരം നിജസഹജനിലായ്
വെക്കമേല്പിച്ചുകൊണ്ടേ
കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തൊമ്പതിൽ വരുമൊരു സ-
പ്തംബർ പത്താം ദിനം കൈ-
വല്യം പ്രാപിച്ചു പാരം പ്രളവര‘നളനാടാ’-
ണ്ടു കുഞ്ഞൻ പണിക്കർ. 9

6. മയ്മ്പിള്ളി അന്തർജ്ജനത്തിൻെറ

വന്മാറേററുന്ന വർണ്ണം, കനമിയലുമിരി-
പ്പൊത്ത തണ്ടും കരുത്തും,
നിർമ്മായപ്രായമുൾത്തട്ടുഴകൊഴുകിയെഴും
നല്ല നാരായമേവം
ചെമ്മേ തൻനാഥനേകീടിന വിലപെട്ടമാ-
സ്സ്നേഹമോടൊത്തു കത്തു
'ന്നമ്മാത്തുള്ളോരു ദീപം' 'കലി'തരുചി കലാ-
ശിച്ചു പെട്ടെന്നു കെട്ടു. 10

7. കുത്താമ്പിള്ളി കുന്നത്തള്ളി അമ്മാളുഅമ്മയുടെ

കുന്നത്തള്ളിയ്ക്കുരുക്കം കടുകിട പെടുവാൻ
താനയയ്ക്കാതെ സത്താ-
കുന്നത്തള്ളിക്കുരുക്കും വലിയ പദവികൾ-
ക്കുററ നാരായവേരായ്
കുന്നത്തൽപ്പെട്ടുപോം മട്ടിനൊരുടവു വരാ-
ത്തുള്ളുറപ്പുള്ളൊരാളാ-
കുന്നത്താർമങ്ക പോയ്പോയിതു ഗുണഗണമൊ-
ത്താളുമമ്മാളുവമ്മാൾ. 11

ബാലൻ നീ 'സജ്ജനാഢ്യൻ' 'സമ'രുലകിൽ മ'ക-
ന്നി'ല്ലുകം 'തിയ്യതി'ൽപ്പെ-
ട്ടാലന്നേ 'താഴ്ച വെള്ളി'ത്തിരുമലയ വിചാ-
രത്തിൽ വന്നെത്തിയേക്കും
കാലം നോക്കീട്ടു വേണം നടവടി ശരിയായ്
നില്ക്കണം മൽക്കടാക്ഷം-
'മൂലം നക്ഷത്ര'നാഥാസ്യകൾ സഹജകളിൽ-
'പ്ലക്ഷമേഴാ'മിടത്തും. 12

ദേഹിക്കിദ്ദേഹബന്ധം മുഴുവനുമയവായ്-
ക്കേവലം ‘ഭുവിദാനീം
ഗർഹിക്കുന്നു’ ‘കലി’കളെല്ലാരു കടുകറ ഞാൻ
കണ്ടിരിക്കില്ല മേലാൽ;
സ്നേഹിച്ചുള്ളോരു തൻപുത്രനോടിവ വെളിവാ-
യുച്ചരിച്ചാണു പണ്ടേ
മോഹിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നീടിന പരമപദം
ചേർന്നതാസ്സന്നതാംഗി. 13

~~~~~~

8. ബ്ലാഹയിൽ കുഞ്ഞു ഇളയതിന്റെ.

സാരജ്ഞേ! നാം സരാഗം സകലസമയവും
വെച്ചു ലാളിച്ചു ചിത്തേ
പാരം മോദേന രക്ഷിച്ചതുലിതതരമാം
യൌവനാരംഭമായും
ശ്രീരഞ്ജിച്ചും ജനങ്ങൾക്കുരുനയനസുഖ-
ക്കാതലായും വളർന്നാ-
‘ധീരൻ പോയംബുജാസ്യേ!’ ‘കലി’തരസമിരി-
പ്പായി താതാന്തികത്തിൽ. 14

പ്രായത്തിന്നൊക്കും യൌവനശ്രീവിലാസം
കായത്തിൽച്ചേർന്നും ചിത്തനൈർമ്മല്യമാർന്നും
മായം കൈവിട്ടെൻ സ്യാലനായ്ത്തീർന്ന ‘ധീരൻ
പോയല്ലോ ജായേ!’ നി‘ങ്കലി’ഷ്ടം വളർന്നോൻ. 15

~~~~~~

9. മച്ചാട്ടിളയതിന്റെ.

“നന്നായി‘ക്കേളിനേട്ടം’ ‘സമ’യമൊരണ്ടുവും
മക്കളേ! പാഴിലാക്കാ-
തൊന്നായ് വന്ദിക്ക‘മീന’ധ്വജജനകനെ ‘ഹാ!’
തിയ്യതി’ച്ഛിച്ചിടൊല്ലേ
എന്നേ ‘ചൊവ്വ’ല്ലിതെന്നോതിന നിലകളൊഴി-
‘ച്ചിത്ര’ ‘നാൾ’ കാത്ത ഞാൻ പോ-
കുന്നേനെ”ന്നോതി മച്ചാട്ടിളയതവർകൾ പോയ്
വിണ്ണിലേയ്ക്കു‘ദ്വിതീയ’ൻ. 16

10. പെട്ടരഴിയത്തെ മറവിലമ്മ
(ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ അമ്മ)

ക്രൂർവാ‘യ്യാണ്ടാ’‘തെളിഞ്ഞീടി’ന കരൾ വഴിപോ-
‘ക്കർക്കിടം’, ഭക്തി തൊട്ടുൾ-
പ്പൂവാടാതേകൽ, ‘നേരേ’ ‘ദിന’മനു ഗൃഹകൃ-
ത്യങ്ങളെല്ലാം നടത്തൽ,
തേവാരം, നൽഗ്ഗുരുത്വം മുതലഖിലമെഴ-
ന്നമ്മ നന്നെപ്പുലർച്ചെ-
“ ‘പ്പോയ്യാഴ്ചൻ സ്വർഗ്ഗദിക്കിൽ’ ‘കലി’ കലശലിലാ”-
യെന്നുരച്ചു മരിച്ചു. 17

11. കവിരാജൻ എന്ന പ്രസിദ്ധനായ വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ സാമൂതിരിരാജാവ് തിരുമനസ്സിലെ.

ഭുവിൽ കേൾവി പെരുത്ത കന്നലപതി-
സ്ഥാനത്തിലെത്തീല മാ-
ങ്കാവിൽ കോവിലകത്തുനിന്നു വളരെ-
ക്കാലം മുതല്ക്കാരുമേ
ആ വിഖ്യാതപദം കരേറിയ മഹാൻ
ഗീർവ്വാണവാണിക്കക-
മ്പൂവിന്നൊത്ത മണാള—നപ്പുറമുര-
യ്ക്കാവല്ല മാലോകരേ! 18

മാലക്കല്ലായി മാറിൽ'ദ്ദിനകര'വെളിവും
മന്ദഹാസാഞ്ചിതശ്രീ-
മൂലം നൽ'ക്കൌമുദി'ക്കുള്ളൊരു തെളിവുമഹോ!
ദന്തപംക്തിച്ഛലത്താൽ
ആലസ്യം വിട്ടു 'മുക്താവലി'യുടെ തികവും
ചേർന്നു വന്നാടകം താൻ
ചാലച്ചോൽക്കീഴിൽ വെച്ചസ്സുകൃതി വിളി പര-
ത്തിപ്പുരത്തിങ്കലെത്തി. 19

അവനീപതിയുടെ ചിത്രം
ഭവനേ പലരും വരുത്തിവെക്കുകയാൽ.
'ചുവരഖിലം ഹൃദ്യം' 'കലി'-
യവതാളത്തിൽ പിണച്ചുവെന്നാലും. 20

12. ആട്ടോർ ചളികാട്ടുണ്ണിയുടെ

തീൎത്തു നിൎമ്മലദിവ്യജ്ഞത-
'നാട്ടോർ' ദുല്ല്യക്ഷ്മി നിശ്ചിതൻ
താതനങ്ങഗദൻ കേറി
നാകം ഹാ! ഗമനോചിതം. 21

13. തിരുവിതാംകൂർ ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ മഹാരാജാവ് തിരുമനസ്സിലെ

* ഉൎവ്വീശൻ മേലഹോ! കണ്ടായ്
നിൎവ്യാജഗുണശോഭനൻ
ആ വിഷ്ണു മൂലജന്യന്റെ
നാടായ് ദുൎഗ്ഗമമേവനം. 22

* "നീ വാങ്ങു മേലഹോ! കുഞ്ഞേ!
ഭൂപദണ്ഡം മമാവനൌ
ആ വിഷ്ണു മൂലജന്യൻ ഞാ-
നേല്ക്കാം ദുൎഗ്ഗമമേവനം." 23

മരുമകനോടീവാക്കുക-
ളരുളിത്തൃക്കണ്ണടച്ചു വഞ്ചീശൻ
അരുതിനിയിവിടന്നങ്ങോ-
ട്ടൊരു വാക്കും ഹന്ത! ചൊല്ലുവാനാൎക്കും. 24

= 1896066 ഈ കലിസംഖ്യ നാലുപാദങ്ങൾക്കും കാണും.

* ഈ രണ്ടു പദ്യങ്ങളുടെ ഓരോ പാദത്തിനും കലിസംഖ്യ 1835540 ഇതൊന്നുതന്നെ.

14. കോന്തിമേനോൻ മജിസ്ട്രേട്ടു് അവർകളുടെ

സുഗ്രീവൻ തോല്ക്കുമാജ്ഞാബലമുടയ മഹാ-
നപ്രധൃഷ്യപ്രഭാവ-
ശ്രീമാൻ വാതാലയാധീശ്വരവരസചിവൻ
ഹന്ത! മേ കോന്തിമേനോൻ
നാമം ചൊല്ലീട്ടിരിക്കുമ്പൊഴുതതിരഭസം
'നല്ല വിണ്ണോർഗ്ഗൃഹേ പോയ്'-
'കല്യ'ൻ പാപ്പാക്കിയാക്കീയിളയതിലിനിമേൽ
പുത്രവാത്സല്യമേവം. 25

അമ്മമാരോടൊരു വാക്ക്

നന്നായിട്ടോമനിപ്പാനരികിലണയുമാ-
ക്കൂട്ടരെക്കുട്ടനിപ്പോ-
“ളൊന്നാട്ടൂ”വെന്നു ചൊല്ലീടരുതപകടമാം
കുട്ടിയാട്ടിത്തുടങ്ങും
എന്നാൽ പിന്നീടു മാറാൻ പണിയൊരു കുറി തൻ
കൊന്നി മൂളുന്നതെന്നാ-
ണന്നാളല്ലാതെ മാറില്ലു;തു നിജ ദുരിതം-
കൊണ്ടു വല്ലോരുമാവും. 1

അന്തിക്കെങ്ങാൻ ചിലപ്പോൾ ശിശുവുണരുകിലാ-
പ്പെററ മാതാവുറക്കാൻ
ചിന്തിച്ചൂതിക്കെടുത്തും തിരി പലതരമായ്
പൂച്ചതന്നൊച്ചകാട്ടും
ചന്തിക്കോരോന്നു നുള്ളീ“ട്ടിതയിത സവിധേ
പാച്ചി നിന്നെപ്പിടിച്ചി-
ട്ടുന്തിക്കൊണ്ടങ്ങു പോമെ”ന്നിതി പറയുമതാ-
ണങ്കെഴും വങ്കടുക്കെ. 2

പാരലോ ചാററാ കൊടുക്കും, തെരുതെരെ വയർനൊ-
ന്തിട്ടു പൊട്ടിക്കരഞ്ഞെ-
ന്നാലോ പെട്ടെന്നൊടുക്കും, കുടുകുടെ വരുമാ-
പ്പോർമുലപ്പാൽ കൊടുക്കും
താലോലിക്കുന്നതെന്യേ കരയുവതിനെഴും
കാരണം കണ്ടുകിട്ടാ-
നാലോചിക്കുന്ന പെററമ്മകളിതുപൊഴുതും
ന്നൂററിലൊന്നില്ല നൂനം. 3

“ആരെപ്പോളെന്തുതന്നേ പറകിലുമളവ-
റെറത്ര ശാസിക്കിലും താൻ
തീരെക്കേൾക്കില്ല മാനം മനസി മമ മക-
ന്നില്ല ദേവേന്ദ്രനേയും
പോരെങ്കിൽ ശുണ്ഠി വന്നാൽ ജനകനെയുമഹോ!
തല്ലു”മെന്നൊക്കെ നന്നായ്
ചാരേ ചാഞ്ചാടി നില്ക്കും മകനുടെ ഗുണമാ-
യമ്മമാർ വാഴ്ത്തിടൊല്ലേ. 4

മോദി"ച്ചെന്താണിതാരാണി"തി ചില സമയം
പിള്ളർ വല്ലാതലട്ടി-
ച്ചോദിച്ചാലി"ന്നതിന്നാളി"തി ദൃഢമുപദേ-
ശിക്കണം സാവധാനം
ആദിക്കാമട്ടിലല്ലാതവരൊടു് വെറുതേ
ശണ്ഠയിട്ടാകിലേററം
ഖേദിക്കും കാൎയ്യസാരഗ്രഹണമതിൽ മിടു-
ക്കേതുമില്ലാതെയാകും. 5

ഇപ്പാപ്പം, പീപ്പി, യാച്ചിക്കുട്ടു, പടപട, ന-
ല്ലിമ്പ, മുമ്മാമ, പാച്ചം,
പാപ്പാ, മിമ്പാട്ടി, ചാച്ചീ,ഞയിഞയി, പുനര-
മ്മിഞ്ഞിയും യായി വാവ
തപ്പായ് വാക്കേവമോതിച്ചൊട്ടുവിലതു ശരി-
ക്കാക്കിടാനായ്ക്കുഴക്കം
മുല്ലാടുണ്ടാക്കിവെക്കുന്നതു ചെറുതുമഹോ!
ശ്രദ്ധവെക്കായ്കയല്ലേ? 6

അമ്മയ്ക്കാച്ചാച്ചി നല്കുന്നതു ജനനി കഥി-
ച്ചെങ്കിലപ്പോളും മടിക്കാ-
തമ്മയ്ക്കാച്ചാച്ചി നല്കീടരുതിതി യരികേ
നിന്നു മററാളരയ്ക്കും,
ഇമ്മട്ടായാൽ ക്ഷണംകൊണ്ടൊരു കടുകിടയും
കുട്ടി ചൊൽക്കീഴിൽ നില്ക്കാ-
തമ്മയ്ക്കെന്നല്ലെവൎക്കും വലിയൊരു പരിതാ-
പത്തെ നന്നായ്വരുത്തും. 7

മട്ടിപ്പോരാതെ മാൻകണ്ണികൾ വലിയ പഠി-
പ്പുള്ള കൂട്ടത്തിലിപ്പോൾ
പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നിരുന്നീടില്ല മതിനുടെ കാ-
ററുംപ്രദേശത്തിലില്ല
കട്ടിക്കാലത്തു പോരേറേണ്ടതു ജനനികളാ-
ണ്ററായവർക്കായതൊന്നും-
ത്തട്ടിൽക്കേറേണ്ടതിന്നായ് ചിലതെഴുതിയിനി-
ച്ചൊല്ലിടാം പിന്നൊരിക്കെ. 8

ഒരു സന്ദേശം

തിണ്ണം കറച്ചുകലെ വാഴ്ച്ചുവേ വസൂരി-
ദണ്ഡം പിടിച്ചൊരുവനങ്ങു കിടന്നിടുമ്പോൾ
കണ്ണാലെ കണ്ടൊരു സഖാവിനൊടോതിനാൻ തൻ-
പൂർണ്ണേന്ദുവക്ത്രയൊടു ചൊല്ലുവതിന്നിവണ്ണം:— 1

"ആകുന്നമാതിരി നടന്നു നമുക്കടുത്ത-
താകുന്നൊരക്കടവിലങ്ങു തിരഞ്ഞു നീളെ
പോരുന്ന നേരമൊരു വഞ്ചി ലഭിച്ചതിൽ തേൻ-
ചോരുന്ന ചാരുമൊഴി! കൂലി പറഞ്ഞു കേറി. 2

സുവർണ്ണം സുഖക്കേടിലാകുന്ന മട്ടിൽ
സുവർണ്ണം പെടും സുന്ദരീമൌലിമാലേ!
അവൻ വഞ്ചി നീക്കിത്തുഴഞ്ഞാൻ തെരിക്കെ-
ന്നിവൻ പായ നീർത്തിട്ടുറങ്ങിത്തുടങ്ങി. 3

ഓളംകൊണ്ടുപ്പുവെള്ളം മമ തനുവിലഹോ!
വീണനേരത്തുണന്നെൻ-
ള്ളോളം നീങ്ങില്ലയിക്കാററിനൊരിളവു വരാ-
തെന്ന വാക്കൊന്നു കേട്ടു;
കാളും ക്ഷീണത്തൊടേററിട്ടിവനുടനെ നടു-
പ്പന്നകം നീക്കി നോക്കു-
മ്പോളെന്തോ 'ചേററുവായി'യ്യോരുപടി വഴി പോ-
രേണമെന്നോണമത്രേ ! 4

ത്ത്യും താപാലെഴുന്നേററിവനവിടെയിരു-
ന്നല്പനേരത്തു പാവം
വഞ്ചിക്കാരൻ വലഞ്ഞീടുവതഖിലമഹോ !
കണ്ടു വാർകൊണ്ടൽവേണി!
വഞ്ചാതുല്യം പെട്ടന്നായവനവശതവ-
ന്നെങ്കിലും തങ്കരത്താ-
ലഞ്ചാതേകണ്ടു തെക്കേക്കരയുടെ വളവിൽ
ചേർത്തുവെന്നോർത്തിടേണം. 5

അപ്പോൾ കുളിച്ചു നിയമങ്ങൾ കഴിച്ചിളന്നീർ
ശാപ്പിട്ടുകൊണ്ടഥ ശശാങ്കസമാനവക്ത്രേ !
കെൽപ്പുള്ള കാററിനനുകൂലത കിട്ടുവോള-
മാപ്പാടു നിത്തിയൊരു വഞ്ചിയതിൽകിടന്നു. 6

കഥകളിവണ്ണം വരുവാൻ
കഥകളി കണ്ടില്ലയോ തലേദ്ദിവസം ?
ഇതുകളെവക്കും വരുമെ-
ന്നതു കളിയല്ലേ മനസ്സിലോത്താലും. 7

കല്യേ! കാററു തരത്തിലായി നിമിഷം-
കൊണ്ടെത്തി ഞാൻ തുല്യയാ-
ററില്ലത്തേക്കിളമാൻതൊഴും മിഴി! കളി-
ച്ചൂണും കഴിച്ചേൻ ജവാൽ;
തെല്ലും വയ്യ നടക്കുവാനതുവശാ-
ലല്പം കിടന്നപ്പൊഴ-
യ്ക്കല്ലേ സന്ധ്യയടുത്തുവന്നു സകല-
സ്ത്രീസൌഖ്യസാമ്രാജ്യമേ! 8

വല്ലാതുള്ള കുടഞ്ഞുകൊണ്ടു പനിയും,
വങ്ങിപ്പൊളിഞ്ഞിട്ടു തു-
മ്പില്ലാത്തത്തലവേദനക്കെട്ടുതിയും,
മെയ്യിൽക്കഴപ്പും പ്രിയ!
നില്ലാതെ കയറിത്തുടങ്ങി,യവിടു-
ന്നേതെങ്കിലും പോന്നു ഞാ-
നല്ലിൽത്തന്നെ നടെ നാരൊമ്പതുമണി-
ക്കിങ്ങോട്ടണഞ്ഞീടിനേൻ. 9

പടുകുറിയല്ലേ മടവാർ-
തൊടുകുറിയാം വല്ലഭേ! നമുക്കന്നാൾ
തടവുപെടാതതിനാളുക-
ളടവുകളോരോന്നരച്ചു വന്നെത്തി. 10

എല്ലാരുമൂണിനിലവെച്ചു നിരന്നിരിക്കു-
മുല്ലാസമായ്; വിളിതുടങ്ങി വിശാലനേത്രേ!
കല്യാണി! കേളിവന്ന ദണ്ഡമതത്ര സാര-
മില്ലെന്നവർക്കറിവിനങ്ങിനെ ചെന്നിരുന്നേൻ. 11

ഒട്ടും മനസ്സിന്നു സുഖം കലരാത്ത ഞാനോ
തൊട്ടംപാടിച്ചുമുടന്തുണ്ണു കഴിച്ചുകൂട്ടി
കഷ്ടിച്ചു കയ്യു കഴുകിക്കളവാണി! ചൊന്നു
കട്ടിന്മലങ്ങിനെ പുതച്ചു ചുരുണ്ടുകൂടി. 12

പിന്നത്തെക്കഥ പീവരസ്തനി! പറ-
ഞ്ഞീടാൻ പ്രയാസത്തിലാ-
ണെന്നോർത്തീടുക രാത്രി നല്ല പനിയു-
ണ്ടായെൻ പയോജേക്ഷണേ!
അന്നത്തെക്കുറിയെന്റെ നല്ല വിവരം
ഞാനങ്ങറിഞ്ഞില്ല കേ-
ളുന്നത്തിൻനടമാരെടുത്തു മുടിയിൽ
ചൂടുന്ന വൈഡൂര്യമേ! 13

നേരം വെളുത്തു ചിലരെന്നോടു യാത്രചൊല്ലി,
നേരേ നടന്നിതവർ തങ്ങടെ പാടുനോക്കി,
നാരീകുലാഭരണമേ! നലഃമാടു പാൎക്കി-
ലാരീയിവന്റെ കഥയൊന്നറിയുന്നതിപ്പോൾ? 14

കഞ്ഞിയും ചെറിയ കണ്ണിമാങ്ങയും
മഞ്ജുളാംഗി,യിവരേകമെങ്കിലും
അഞ്ജനാക്ഷി! രുചി ലേശമുള്ളിലി-
ല്ലാഞ്ഞു ഞാനതു കഴിപ്പതില്ലെടോ! 15

അപ്പകലും കലശലതാ-
യുല്ലലനയനേ! പനിച്ചുവെന്നാലും
അല്പം ഭേദം സന്ധ്യ-
യ്ക്കിപ്പുറമായപ്പോൾ വന്നു മൽക്കാന്തേ! 16

ബന്ധൂകാധരി! ഞാൻ പത്തുക്കൈയെഴുമന-
റ്റല്പം പുറത്തേക്ക വ-
ന്നെത്തീടും പരിതാപമോടു പരിശോ-
ധിച്ചേൻ ശരീരം മമ;
എന്തെന്നില്ലുരചെയ്യുവാൻ തെരുതെരെ-
ത്താരാഗണം മങ്ങലായ്
സന്ധ്യയ്ക്കുന്നകണക്കിലെന്റെ തനുവിൽ
കണ്ടേൻ കളാലാപിനി! 17

പാരിച്ചാത്തലവേദനക്കെട്ടുതി നൽ-
ത്തണ്ടൽക്കഴപ്പെന്നു തൊ-
ട്ടോരീവമ്പടയാളിമാർകളണിയായ്
മുൻനിന്നുകൊണ്ടങ്ങിനെ
ഘോരാതങ്കമെവർക്കുമേകിന "കുരു-
പ്പി"ലാക്കിലയ്യോ! പനി-
ത്തേരിൽക്കേറിയണഞ്ഞിതെൻ കഥ കഴി-
പ്പാനെന്നു പേടിച്ചു ഞാൻ. 18

പുള്ളിമൃഗാക്ഷി! "കുരുപ്പി"
നുള്ള പുറപ്പാടിതെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ
ഉള്ളു നിറഞ്ഞു വഴിഞ്ഞി-
ട്ടുള്ളഴൽ മൂടിപ്പുതച്ചു ഞാൻ കൂടി. 19

'തിരുത്തിപ്പിള്ളിക്കി' വിവരമറിവാൻ ഗൃദ്ധതരമായ്
വരുത്തിച്ചൊന്നേനിക്കഥകൾ മുഴുവൻ കാമിനിമണേ!
തരത്തിൽ കാണേണം തന്നു മുഴുവനെന്നായ് പറകയാ-
ലിരുത്തിക്കാണിച്ചു സകലവുമഹം കോമളതനോ! 20

‘ഒക്കപ്പാടെപ്പുറകിലുണ്ടവും സാരമില്ലെങ്കിലും വർ-
ജ്ജിക്കേണം നോക്കിവിടെ മുഴവൻ പേടിയുള്ളോർകളല്ലേ?
തർക്കംവേണ്ടാ തരമൊടിനിയത്താഴ്ച തീരെക്കളിക്കാ-
മുൾഖേദത്തെക്കളക വളരെധൈര്യമുണ്ടായിടേണം’. 21

എന്നീവണ്ണം പറഞ്ഞെന്നുടെ കഥയത്തു നിൻ-
താതനോടോതിവന്നു
തന്നില്ലത്തയ്ക്കു വൈകാതിവർ മുഴവനമേ
മാറിനില്ക്കട്ടെയെന്നും
നന്ദ്യാ ഞാനെന്റെ മാതാവൊടുമുടനൊരുമി-
ച്ചിട്ടിതിന്നൊട്ടു ഭേദം
വന്നെത്തിസ്സൌഖ്യമാകുന്നതുവരെയിവിടെ-
പ്പാർക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു. 22

പെട്ടെന്നപ്പോളപ്രകാരത്തിലെല്ലാം
ചട്ടം കെട്ടിശ്ശാതകുംഭോപമാഭേ!
പുഷ്ടസ്നേഹം പെട്ടൊരെൻ സ്യാലനൊന്നി-
ച്ചിട്ടാണിപ്പോൾ താമസം താമരാക്ഷി! 23

തഴയ്ക്കുന്നൊരിഷ്ടത്തിനാൽ ഞാൻ കുളിക്കാ-
തൊഴിക്കുന്ന കാര്യം വെടിപ്പില്ലയെന്നായ്
‘കിഴക്കേട’മോർത്തിങ്ങു പാർക്കുന്നു നീല-
ത്തഴയ്ക്കോടലേകുന്ന വാർകുന്തലാളേ! 24

‘ഇതിനൊട്ടും കുസതതേ
പതിനെട്ടാം പക്കമൊണ്ടുകുളിയറിക’
ഇതി നഷ്ടം പല പറയു-
ന്നതിനിഷ്ടക്കേടെന്നു കൂട്ടരചെയ്യൂ 25

ആരെന്തുതന്നെ പറയുമ്പോഴുമെന്റെ ചിത്ത-
താരെന്തുമാതിരിയിൽ വെന്തുരുകുന്നു കാന്തേ!
പാരന്തടിച്ചൊരഴലുള്ളതു മറ്റൊരാൾക്ക-
ന്നേരന്തരത്തിലറിവാനിടയാക്കിയില്ല. 26

പുറപ്പാടും ബാലേ! പനിയുമവസാനിച്ച സമയ-
ത്തുറപ്പായീ കൂട്ടർക്കിവനുടെ കഥാസാരമഖിലം
പുറപ്പാടാണിപ്പോൾ യമപുരിയിലേക്കെന്നു കരുതീ-
ട്ടിരിപ്പായീ നോക്കുന്നവർകൾ ചിലരെൻ ചന്ദ്രവദനേ! 27

അന്നു രാത്രി മമ താതനും മന-
സ്സിനു നല്ല സുഖവും മനോഹരേ!
വന്നുചേർന്നു വടിവോടറിഞ്ഞുകൊൾ-
കിന്നു കുഞ്ജരസമാനഗാമിനി! 28

നീരും വെള്ളവുമെന്നിയേ തന്നു വര-
ണ്ടപ്പോൾ മരിച്ചീടുമ-
ന്നേരത്തെന്നു നിനച്ചുറച്ചധികമായ്
പേടിച്ചുകൊണ്ടങ്ങിനേ
നേരേ മൂന്നുദിനം കഴിച്ചി; തധുനാ
തെല്ലൊന്നിറക്കത്തിലാ-
ണാരോമൽകമനീമണേ! കഥ കലാ-
ശിപ്പാനടുത്തില്ലെടോ! 29

കുട്ടന്മേനവ,നപ്പുമേനവനിവ-
ർക്കും മററു വേറേ നമു-
ക്കിഷ്ടം ചേർന്നവർകൾക്കുമിക്കഥ ധരിപ്പി-
പ്പാനൊരാളെക്ഷണം
വിട്ടീടാനരവിന്ദനേർമിഴി! യമാ-
ന്തികെക്കൊല്ലുതാണിന്നിയും-
ത്തട്ടിൽ തെല്ലു തിടുക്കമുള്ളതിനിയെ-
ന്നോർക്കേണമുൾക്കാമ്പിൽ നീ. 30

കൃഷ്ണവർണ്ണകചേ! കുഞ്ഞിക്കൃഷ്ണമേനവനിക്കഥ
കൃഷ്ണിക്കാതറിവാനായിക്കൃഷ്ണനേ വിടണം ക്ഷണം. 31

നന്മയിലനുജനൊടും പെ-
ററമ്മയൊടും നന്ദിയോടു നീതന്നെ
പെണ്മണി! പറയണമവരുടെ
കണ്മണിയാണിന്നു ഞാൻ കലേശാസ്യേ! 32

മടങ്ങാതേന്തീടും കെടുതിയതിനാലുള്ള മുഴുവൻ
നടുങ്ങിക്കേണുംകൊണ്ടിരവുപകലും വാഴുമൊരു ഞാൻ
കിടുങ്ങിപ്പോകാതേ കഴിയുവതിനായ് നൽകിടുക നീ
കൊടുങ്ങല്ലൂരമ്മയ്ക്കുരിയ തൊഴുകയ്യെന്റെ പകരം. 33

ഒററശ്ലോകങ്ങൾ

തീവണ്ടി

ഉണ്ടാകും സന്ധികൾക്കൊക്കെയുമയവു വിടാ-
　　തങ്ങൊരേടത്തിലെത്തി-
ക്കൊണ്ടാൽക്കാണാം ചിലപ്പോൾ തലതിരിയുമുലക-
　　ത്തെന്നമർത്ത്യന്, ദാഹം,
ഉണ്ടാം വല്ലാത്ത വെള്ളംകുടി, മുറികൾ പഴ-
　　ത്തുണ്ടു മാറാ,നിതൊക്കെ-
ക്കണ്ടാൽ പാരം പ്രമേഹക്കെട്ടുതികൾ പുകവ-
　　ണ്ടിക്കുമുണ്ടെന്നു തോന്നും.

തീയിട്ടിങ്ങിനെ കാഞ്ഞതാണുടൽ, സദാ-
　　വൃത്തിയ്ക്കു താൻ പാത്രമായ്-
പ്പോയിത്തന്റെ മനസ്സുപോലെ നിയമി-
　　ച്ചേടത്തു ചെന്നെത്തിടും,
സ്ഥായിപ്പെട്ടവരില്ല, വൻപുകവലി-
　　ച്ചൂതിപ്പുറത്തേയ്ക്കു ന-
ന്നായിത്തള്ളുമിതൊക്കെയോർക്കിലഹോ!
　　തീവണ്ടി 'ബാവാച്ചി'യാം.

കാള

കൂററൻകൊമ്പും കുളമ്പും കടമതിനുമകം-
　　കാഞ്ഞിടും ക്രൂരതയും താ-
നേറെറന്തും കാച്ചിവിട്ടീടുവനിതി കരളിൽ-
　　ക്കൊണ്ട ഡംഭും കുറുമ്പും
ഏററം മോദേന ഗംഗാപതി കയറുമൊരാ-
　　ക്കാളയെക്കാല്ക്കൽ വീഴ്ത്തി-
ക്കാററാക്കീടുന്ന കാന്തിപ്രചുരിമ കലരും
　　കാളയെക്കണ്ടുകൊൾക.

ഉപനയിച്ച ഉണ്ണി.

തോലും മുപ്പിരികൂട്ടിയ
നൂലും ചേലൊന്നു കേളിതൻ വായ്പും
കോലും ശീലയുമീവക
കോലുന്നീയുണ്ണി ചെണ്ടയോടൊക്കും.

ഒരു പാട്ടുകച്ചേരിയിൽ ചൊല്ലിയത്.

കേൾവിക്കെത്ര സുഖം സ്വരപ്പിഴയൊഴി-
ഞ്ഞാക്കാലതാളങ്ങളും-
പ്പൂവിൽ തെററുവരാതെ നിൎത്തിയടവൊ-
ഴുക്കം തനിക്കും വിനാ
കേൾവിക്കൊപ്പോളഗണ്യമായിതുവിധം
പാടേണമെന്നാകിലി-
ഗ്ഗോവിന്ദപ്പുതുവാൾക്കൊഴിച്ചൊരുവനും
സാധിക്കുമോ, സംശയം.

മുണ്ട്.

ഓൎക്കുന്നു മുഷിയായ്‌വതിന്നഖിലരും,
ലേശം മുഷിഞ്ഞാലുടൻ
തീൎക്കുന്നു, കരമാത്രമല്ല കുറിയും
മററും ഉരിക്കും സദാ

നേർക്കൊമ്പാറം വിലകൂടലാ,ണിതുപുറം
തുല്യം, സുമദ്ധ്യസ്ഥനാ-
ണാക്കും നല്ലൊരു നാടുവാഴി ശരിയായ്
മുണ്ടിന്നുമുണ്ടിഗ്ഗുണം.

തൃപ്പൂണിത്തുറെ ക്ഷേത്രം കത്തിയതു്.

* സ്വാമി പോയ് വല്ലടിക്കിന്നും
നാട്ടിൽദുർഗ്ഗവ്വും കാണവേ
ഭസ്മം കോവിലധിഷ്ഠാഗ്നൌ
നോക്കഹോ! ലഭിയാ ശ്രുതം.

തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛൻ

തഞ്ചം നോക്കിസ്സുകൃതതരുമേൽ
ക്രൂസൽക്കൂടാതെ കേറി-
ത്തുഞ്ചത്തെത്തിപ്പലപല പദാർ-
ത്ഥങ്ങളും പാട്ടിലാക്കി
പഞ്ചം നീക്കിപ്പുരികൾ പരിശു-
ദ്ധങ്ങളാക്കീട്ടു സാക്ഷാൽ-
ത്തുഞ്ചത്താശാൻ ജഗതി വിജയി-
ക്കുന്നു വിഖ്യാതിയോടും.

---

* 1834164— ഈ കലിസംഖ്യ നാലുപദങ്ങൾക്കും കാണാം.

പാഞ്ചാലീവസ്ത്രാക്ഷേപം

(വഞ്ചിപ്പാട്ട്)

തോണിപ്പാട്ടിലാണിപ്പോളെൻത്രാണിയൊന്നു കാണികളെ-
ക്കാണിപോലും നാണിക്കാതെ കാണിപ്പതെന്നായ്
ശങ്കവേണ്ട വങ്കവിതാപത്തിങ്കൽ മിടുക്കെങ്കിലില്ലി-
ന്നെങ്കിലുമൊന്നങ്ങുകിട്ടുന്നു വങ്കൊതി പാരം.
ആയതല്പം തായക്കേടതായിടായ്‌വാനായിഗ്ഗുരു-
വായുപുരനായകനോടായപേക്ഷിക്കാം.
കാമാരിതന്നോമൽപ്പുത്രി കോമളാംഗി കാമദാത്രി
'രാമവാപി'യാമതിൻ വക്കാമമോദാൽ വാഴും
മായേ! ലോകതായേ! ചാരുകായേ! മമ നീയേ ഗതി
പേയായിതു പോയീടായ്‌വാനായിക്കുമ്പുന്നേൻ.
കൈതവമാം കൈ തരത്തിൽ ചെയ്തമോദാൽ ചെയ്തു പണ്ടു
വാതുവെച്ച ചൂതിൽപ്പാണ്ഡുജാതന്മാരെല്ലാം
ന്നൂറുപേരോടേറ്റൊട്ടുക്കം മുറ്റുമവർ തോറ്റു മുതൽ
ചെറ്റുമില്ലാതറ്റംകണ്ടു പറ്റിച്ചശേഷം
വസ്തുമുതലത്രയും നിരത്തി പണയത്തിലൊരു-
വസ്തു ബാക്കിനിൽത്താതെ കൊടുത്തോരു ശേഷം
പാരിലേഴും പേരുപൊങ്ങിയോരനുജന്മാരും താനും
പാരം തോറ്റു തീരെപ്പെട്ടു കൌരവർകയ്യിൽ.
"നീലവേണീമാലികയാം ബാലിക പാഞ്ചാലിയെ നൽ-
ക്കാലം വിളിച്ചാലും മിഴിച്ചാലോചിക്കാതേ"
നീതി നാഗകേതനനില്ലാതിതുരചെയ്തനേരം
കാതിണ പൊത്താതില്ലാരും ചേതസി ഖേദാൽ.

ശങ്കയുമസ്സങ്കടവും തങ്കരളതിങ്കൽത്തെല്ലും
തങ്കിടാതപ്പെൺകൊടിയാൾതൻകൈപിടിച്ചു
നിർത്തി പണയത്തിന്നു നിരത്തി ചൂതു സത്വരമ-
ങ്ങെത്തിയന്നേരത്തും തോലിയെത്രയും കഷ്ടം!
വന്നു ജയമെന്നതന്ധനന്ദനൻ കണ്ടന്നേരത്തു
നിന്നിടാതെ 'നിന്ന'യോടുമൊന്നിദമോതി:—

"വെക്കമിവളെക്കൊണ്ടടിപ്പിക്ക മുററം തക്കത്തിലു-
ട്ടുക്കം വേലയൊക്കെയെമഴിക്കേണമിപ്പോൾ"
ശാസനകളാസകലം ക്രൂസൽവിട്ടനുസരിപ്പാൻ
വാസന'യാശാസനനാം' ദുശ്ശാസനനല്ലോ.

ദുഷ്ടനവൻ പെട്ടെന്നടുത്തിട്ടു ചെന്നു തൊട്ടപ്പോഴാ-
ക്കുട്ടിപ്പൊന്മാൻദൃഷ്ടിയാൾക്കു പെട്ടൊരു പേടി
ഒന്നിടാതിരുന്നു ചൊൽവതിന്നു വേണ്ടിട്ടിന്നനന്തൻ
വന്നാലുമുഴന്നുപോകും സന്ദേഹമില്ല.

പട്ടുചേല തൊട്ടനേരം ഞെട്ടി ധൈര്യമറ്റു മറി-
ഞ്ഞിട്ടു കരത്തട്ടു മാറിലിട്ടടിച്ചുടൻ
ആവിർബ്ഭക്ത്യാ കാർവർണ്ണനാം ഗോവിന്ദനെക്കൈവണങ്ങി-
ക്കേവലമമ്മാപ്പൂവേണിയാളിവണ്ണമോതി:-
"സന്താപാബ്ധിവീചിരയിൽ സന്തതവും നീന്തുന്നോർക്കു
ചന്തമേറും പന്തിയുള്ള വന്തരണിയായ്,
അന്തമോദം കാത്തുകൊള്ളമാത്മബന്ധോ! പാർത്തീടാതെ-
ന്നാർത്തിതീർത്തു കാത്തുകൊൾവാൻ കാൽത്താർ കൂപ്പുന്നേൻ.
ആടയിന്നു പാടേ പോയാലാടലിന്നാരോടു ചൊൽവൂ
കേടീവണ്ണം കൂടാതെ കാത്തീടുക വെക്കം.

അക്ഷമരുടച്ഛാക്കുണ്ടായ മക്കളാം കുരുക്കളുടെ
മുഷ്ക്കുകൾ സഹിക്കാവല്ല വെക്കം കാത്താലും.
വസ്ത്രമിതാ നിസ്പൃഹം വന്നതുമിഴന്തിട്ടു
സത്യമായുമിത്തരത്തിൽ കൃത്യമെന്തുള്ളൂ?"

നന്നെക്കരഞ്ഞിന്ദുമുഖി നിന്നിവണ്ണം ചൊന്നതെല്ലാം
നന്ദിയേറും നന്ദപുത്രൻ നന്നായ കേട്ടപ്പോൾ
"എത്രനേരമിത്ഥം മടിക്കത്തഴിച്ചു വിട്ടിയാലു-
മെത്ര ചേല സത്വരമുടുത്തുകാണട്ടെ".
എന്നൊരു വരം നൽകിയാ നന്ദജനാനന്ദമൂർത്തി-
യെന്നതാരുമന്നറിഞ്ഞില്ലെന്നതേ വേണ്ടു.

പൂഴിയിലപ്പോഴും ദുഷ്ടൻ കേഴക്കണ്ണാൾ കേഴുംവണ്ണം
വീഴിച്ചിട്ടാറേഴവട്ടം മിഴിച്ചു കഷ്ടം!
പെട്ടെന്നവൻ പട്ടു വലിച്ചിട്ടു വന്നു വട്ടച്ചുററിൽ-
പ്പെട്ട പൊന്മാൻദൃഷ്ടിയാൾ ചരട്ടുപമ്പരം.
ജീവനാഥരിവക കണ്ടാ വിലമായ് വാഴ്‌വതെന്യേ
കേവലം തടവാൻ തെല്ലുമാവാതേവന്നു.

ചെയ്യും കടുങ്കയ്യിവണ്ണമയ്യോ! കണ്ടു കയ്യുകൊട്ടി-
ക്കയ്യർ മിഴിച്ചു "യ്യാ! രസമയ്യാ!" യെന്നോതി.
പുണ്ഡരീകക്കണ്ണിയാളീവണ്ണം കേഴ്വതെണ്ണിക്കണ്ടു
കർണ്ണനെന്ന പൊണ്ണൻ രണ്ടു കണ്ണും മിഴിച്ചു;
ഏതും മടിക്കാതെ നാഗകേതനനെന്നോതും ധൂമ-
കേതുവടിച്ചിതു തുടയ്ക്കുതിരസത്താൽ;
നല്ല നല്ല കല്യന്മാരാം ശല്യർതൊട്ടോരെല്ലാപേരും
നല്ല പന്തിയല്ലെന്നോർത്തു വല്ലാതെയായി.

ചന്തമേററം ചിന്തുനാടയ്ക്കുന്താം കാണാതന്തം വിട്ട-
ത്യന്തമവനന്ധനായിച്ചിന്തുപാടിനാൻ.

പിട്ടുകൊണ്ടിട്ടൊട്ടു ജയം കിട്ടില്ലെന്നോർത്തിട്ടൊടുക്കം
ദുഷ്ടൻ ഗർവ്വ് വിട്ടവളെ വിട്ടുമാറിനാൻ.

അന്നേരത്തു തന്നെ വാടിനിന്നുകൊണ്ടാധന്യശീല
നിന്നുകൊണ്ടോരോന്നീവണ്ണം നന്നായ് ശപിച്ചു:—

“നേരിട്ടേററം ഘോരമായിപ്പോരടിച്ചിട്ടൂരുതന്മേൽ
വീരനാകുന്നോരെൻ ഭീമൻ നേരേ തച്ചുടൻ

പന്നഗധ്വജന്നു ചാക്കു വന്നിടട്ടെ, നന്നായ് കണ്ണൻ
തന്നെപ്പോരിൽക്കൊന്നർജ്ജുനൻ നന്ദിച്ചിടട്ടെ.

മററുള്ളോരാന്തൊരുപേരെ മുററും ഭീമനേററുകൊന്നു
തെററെന്നാക്കും ചിററമ്മോടേ തെററു പററാതെ”

ഇന്നവനെക്കൊന്നിടുവാനിന്നവനാണെന്നു ശാപ-
മിന്ദുമുഖി നന്നായേകിയെന്നതേവേണ്ടു

നിശ്ചയങ്ങളുച്ചമായിട്ടിച്ചൊന്നവയെച്ചെയ്യാനു
വെച്ചിതസ്തമിച്ചു നേരം മെച്ചമോടപ്പോൾ.

ഘോരമേറും ഭ്രാന്തമാം പോരിന്നായിട്ടോരോന്നെല്ലാം
നേരേ പാണ്ഡവരും നൂറുപേരും ചിന്തിച്ചു.

വെക്കമോരോന്നൊക്കെയൊരുക്കി വാണിതുൾക്കറയ്ക്കു-
ള്ളകുതൂഹലങ്ങളിരുപേർക്കും വർദ്ധിച്ചു.

ഇത്തോണിപ്പാട്ടിത്തരത്തിലൊത്തനേരം തത്ത പാടി-
സ്സുതരം തൻപൊത്തിനുള്ളിലെത്തി, മംഗളം.

തജ്ജമകം

ശിരസ്സാട്ടലാൽ ബ്രഹ്മദനയും, വക്ഷസ്സാൽ
മുരദ്വേഷിയേയും, ഫലിച്ചന്ദ്രദനയും,
സുരന്മാരെയെല്ലാം വെറുംനോക്കുകൊണ്ടും
തരമ്പോലവേ ചെയ്തു സംഭാവനത്തെ. 1

തീരാത്തനാസ്ഥമണയും ബഹുസേവകൊണ്ടു
തീരാണതെന്നറിവെഴും സുജനം നിനപ്പൂ;
ശ്രീരാമപത്നിയെ ഹരിച്ചിതു ലങ്ക വാഴ-
മാ രാവണൻ; ജലധി പെട്ടിതു ബന്ധനത്തിൽ. 2

നടക്കാൻ ഞെരുക്കം കൊടുക്കും കുചക്കു-
ന്നിടയ്ക്കാന്ന തന്വംഗിതൻ മെയ്‌വനത്തിൽ
നടക്കൊല്ല നിയ്യെൻമനപ്പാന്ഥ! നന്നായ്-
ക്കിടപ്പുണ്ടതിൽക്കാമനാം കാട്ടുകള്ളൻ. 3

മതി മതിയതിവീപ്പിത്തനചിതൻ മദ്ധ്യഭാഗ-
സ്ഥിതികൾ കഠിന! കണ്ടോ കേഴ്വതുണ്ടായതിപ്പോൾ;
ഇതി മുഖകളോടോതാൻ 'പിന്നരഞ്ഞട്ട'യച്ചി-
ട്ടതിനു കയറിയെത്തീടുന്നിതോ രോമരാജി 4

ഹാലാഹലം ചെറുതുമേ വിഷമല്ല; നഞ്ഞു
പാലാഴിമാതു;ഖിലരും വിപരീതമോർപ്പൂ;
കാലാന്തകൻ വിഷമശിച്ചു സുഖിച്ചു; നിദ്രാ-
മാലാണ്ടിടുന്നു രമതന്നുടൽപൂണ്ട വിഷ്ണു. 5

അല്ലേ ബുക്ക ധരിച്ച പാന്ഥ! ചെറുതൊ-
ന്നിങ്ങു നിൽക്കൂ; ഭവാൻ
ചൊല്ലേറുന്നൊരു വൈദ്യനോ? ഗണിതശാ-
സ്ത്രത്തിൽ പരം കേമനോ?
അല്ലേശ്ശും പൊഴതമ്മതൻെറ നയനം
കാണ്മാൻ മരുന്നെന്തതും,
ചൊല്ലേണം, പതി ദൂരദേശമതിലാ-
ണെന്നെത്തുമെന്നുള്ളതും. 6

ചിത്തം നപുംസകമതെന്നു നിനച്ചൊരിക്ക-
ലത്തനപിതന്നരികിലേക്കു പറഞ്ഞയച്ചു;
എത്തുന്ന മട്ടതവിടെക്കളിയാടിടുന്നി-
ങ്ങെത്തീല; പാണിനി മുറയ്ക്കു ചതിച്ചു നമ്മെ. 7

കൂട്ടം വൻകുളിരേററമട്ടു പകലോ
ചുങ്ങുന്നു, വേഗം വെടി-
ഞ്ഞീടുന്നില്ലിരവംബരം, പകലവൻ
താനഗ്നികോണിങ്കലായ്,
കൂടുന്നു മദനാഗ്നിയുള്ള മടവാർ-
ചിത്തേ ഭവാ,നെന്തു ചെ-
യ്തീടും ഞങ്ങൾ തണുത്തുഴന്നവർകളി-
ക്കാലം ധരിത്രീപതേ! 8

ശൎവ്വസ്വാമിയെ വിഷ്ണുവും ഗിരിജയും
പപ്പാതി വാങ്ങിഇജ്ജഗൽ-
സ്സൎവ്വം നിശ്ശിവമായ്;കടൽക്കു നദി പോയ്,
വാർതിങ്കൾ വാനത്തുപോയ്,
ഗൎവ്വററപ്ഫണി പൂകി നാഗനിലയം,
ചേർന്നു ഭവാങ്കൽ പ്രഭോ!
സൎവ്വജ്ഞത്വമധീശ്വരത്വമിവയും,
പിച്ചയ്ക്കുപോക്കെന്നിലും. 9

സകലഗുണമിണങ്ങും സജ്ജനങ്ങൾക്കനിഷ്ടം
ശകലവുമുളവാകാറില്ല വേൎവ്വാട്ടുമൂലം;
അകലെയധിവസിച്ചും കാർമറച്ചും ശശാങ്ക-
നകലുഷതരമുൾക്കുറാമ്പലോടെന്നുമില്ലേ? 10

വിവാഹമംഗളാശംസകൾ

1. കത്താമ്പിള്ളി രാമൻനമ്പ്യാരവർകളുടെ വിവാഹം.

ഉത്തുംഗപ്രൌഢഹൃത്താമരയുടയവളാം
രുഗ്മിണീദേവിയോടുൾ-
ക്കത്തും മോദേന കത്തും കളുതരമൃദുസ-
ന്ദേശവും കയ്യിലാക്കി
ക്ഷുത്തും ദാഹക്കരുത്തും നിജഹൃദി വകവെ-
ക്കാതെ പാഞ്ഞോരണൻ ചെ-
ന്നെത്തുമ്പോൾ കൃഷ്ണനെത്തീടിന വലിയൊരു സ-
ന്തോഷമേകട്ടെ സൌഖ്യം. 1

ആടിത്തൂമുല്ലവല്ലിക്കൊടിയൊരു ചെറുതേൻ—
മാവിലങ്ങാവിലം വ്-
ട്ടോടിച്ചുററിപ്പടർന്നു ചെറുതിതിനിനിയി-
ല്ലാടലാക്കേടു തീർന്നു;
കൂടിച്ചേരേണ്ട വസ്തുക്കുടെ വലിയൊരു സൽ-
ച്ചേർച്ചയിൽത്തീർച്ചയായും
കൂടിക്കെള്ളും പരം കൌതുകമഖിലജന-
ങ്ങൾക്കുമങ്ങൾക്കരുന്നിൽ. 2

കെ. രാമൻനമ്പിയാരെന്നഖിലദിശി പര-
ന്നോരു പേരർത്ഥവത്താ-
ണാരാണിത്ഥം രമിപ്പിപ്പതിനുമനുദിനം
വിശ്വസിപ്പാനുമേകൻ?
നേരായിട്ടിപ്പുമാനോടണയുവതിനു വീ
മാധവിക്കുട്ടിയല്ലാ-
തീ രാജ്യത്തിങ്കലില്ലാ തരുണികളതിനി-
ല്ലാക്കുമേ തർക്കമേതും. 3

ഓടിച്ചാടിക്കളിച്ചും ചിലപൊഴുതതിയായ്-
നിന്നു ശാഠ്യം പിടിച്ചും,
വാടിക്കാണാത്തൊരുത്സാഹമൊട്ടുടനുടനേ
ബുക്കു നോക്കിപ്പഠിച്ചും,
കൂടിച്ചേർന്നുള്ള മോദത്തൊടുമഴകിൽ വള-
ർന്നുള്ള നീ ഹന്ത, ഭർത്താ-
വോടിപ്പോൾ ചേർന്നു; ചൊല്ലീടുവനഴലതിനി-
ത്തങ്കിടാ പെൺകിടാവേ! 4

ജാതാനന്ദം ജഗത്തൊക്കയുമഴകൊടു നി-
ർമ്മിച്ചുടൻ കാത്തഴിക്കും
വാതാഗാരേശ! വാതാദികകഠിനഗദ-
വ്രാതസാക്ഷാൽമരുന്നേ!
നീതാനെപ്പോഴുമിദ്ദമ്പതികളെയഴലേ-
ലാതെ ചേലോടു മേലാൽ
വീതാതങ്കം വസിപ്പിക്കണമതിനിത കു-
മ്പിട്ടു കൂപ്പുന്നു ഞങ്ങൾ. 5

2. ശ്രീമതി വട്ടോളി ജാനകിയമ്മയുടെ വിവാഹം.

വായിൽപ്പല്ലുങ്കുരിക്കുന്നതുമുതലയി! തേ
പാഠശാലാപ്രവേശം,
വായിപ്പിക്കാൻ വിളിച്ചീടുക, കഥപറയി-
പ്പിക്കലിത്യാദിയെല്ലാം
സ്ഥായിയ്ക്കുന്നന്നു കണ്ടിപ്പൊഴുതു ഭവതിയെ
പ്രാണനാഥാന്തികേ ന-
ന്നായിക്കാണുന്നു, കാണാകണമിവനിനിയും
നിങ്ങളിൽ തുംഗഭാഗ്യം. 6

ആരാധിക്കുക വന്ദ്യരെ, പ്രിയസഖീ-
വൃന്ദത്തെ നന്നായക-
ത്താരായ്ക്കോർക്കുക, ഭൃത്യരോടു ദയകാ-
ണിച്ചീടുകെല്ലായ്പൊഴും,
തീരാഗ്ഗർവ്വിയലായ്ക, തൻകണവനെ-
ക്കാണാകുമദ്ദൈവമായ്
നേരായോർക്കുക; മംഗളം തവതരും
വാതാലയാധീശ്വരൻ. 7

കാൽക്കണം മാലററരീതികാക്കണം രണ്ടുപേരെയും
കാക്കണം ഗിരിജേ! നിൻതൃക്കാല്ക്കുന്നഞ്ഞതിനായ് തൊഴാം.

൩. കുത്താമ്പിള്ളി ജാനകിയമ്മയുടെ.

താരാധിനാഥമുഖിയാകിയ ജാനകിയ്ക്കുൾ-
ത്താരാധി നീക്കി വഴിപോലെ വരിച്ച ദേവൻ
ശ്രീരാമഭദ്രനഖിലേശ്വരനാർത്തിയുള്ളിൽ-
ച്ചേരാതെയാക്കിയനിശം തുണനിന്നിടട്ടെ. 8

ചൊല്ലേറുന്നാ വിദേഹൻ ജനകനുടെ വപു-
സ്സാർന്ന വാത്സല്യനമ്പ-
ത്തല്ലേ? പാക്കുള്ളിലല്ലേ തവ ശുഭജനനം?
ജാനകിക്കുട്ടിയല്ലേ?
ചൊല്ലേണം കാന്തനാവാനപരനുചിതനോ?
ക്ഷത്രവംശോത്തമൻതാ-
നല്ലേ പാടുള്ളൂ? മുല്ലയ്ക്കണവതിനു മരം
നല്ല തേന്മാവു വേണ്ടേ? 9

ചാരുശ്രീ ചാഴിയൂരുള്ള രമനയിലല-
ങ്കാരമായാംഗ്ലഭാഷ-
യ്ക്കോരുന്നേരത്തൊരാളും കടുകിട കിട നി-
ല്ക്കാത്ത ചൊല്ക്കൊണ്ട മട്ടായ്
പാരുള്ളിൽ ഗോദവർമ്മാഭിധയൊടു വിളികേ-
ട്ടുള്ളൊരത്തമ്പുരാനായ്-
ച്ചേരുംമാറായി കേ. ജാനകി! —ശരി, ശരിയെൻ
ജാനകിക്കുട്ടിയമ്മാൾ! 10

വന്ദിക്ക വാർകുഴലി! വന്ദ്യജനത്തെയെല്ലാം,
നിന്ദിച്ചുപോകരുതൊരിക്കലുമാരെയും നീ,
മന്ദിക്കൊലാ സഖികളിൽ കനിവും കൊഴുപ്പും
നന്ദിച്ചു വാഴ്ക പതിയ്ക്കഹിതം വരാതെ. 11

4. ഉാട്ടത്തിൽ ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ ബി. ഏ. അവർകളുടെ വിവാഹം.

(മഞ്ജരി)

ഉള്ള നാടൊക്കയും സൽക്കീർത്തി ചേർത്തുകൊ-
'ണ്ടുള്ള നാട'ങ്ങു വിളങ്ങീടുന്നു.
ഉള്ളതോതീടുവനത്തറവാട്ടിൽ മൂ-
പ്പുള്ള മഹാഭാഗ്യവാരിരാശി
കാണാൻ കൊതിച്ചു കഴിച്ച സൽക്കർമ്മങ്ങൾ
ചേണാൻറ മൂർത്തിമത്തായപോലേ,
കാണായിവന്നു കരൾക്കറ കാണിയും
കാണാതിരിക്കുന്ന പുണ്യവാനെ.

നല്ല ഗുരുലഘുത്വങ്ങൾ നോക്കാതെയും
തെല്ലനായത്തിനിടിവു ചേർത്തും,
കില്ലകന്നോതാമൊരു പദംപോലും വെ-
ല്ലില്ല താനാഭാസമായുമെന്നും.

പാകത്തിലീഗ്ഗുണം ചേൎന്നമൂലം പുണ്യ-
ശ്ലോകനെന്നെല്ലാരുമാത്തമോദം
ലോകത്തിലോതുന്ന ധന്യനാകാരത്തിൽ
ശ്രീകര വിട്ടുള്ള ചാരുശീലൻ;

അപ്പുമാനിന്നത്തെ നായകനാകുന്ന
സൽപുമാന്മാൎക്കൊരു നായകൻ താൻ.
തപ്പുകൂടാതുള്ള നാട്ടിലെ പുത്രനാ-
യിപ്പുരുഷൻതന്റെ മാതുലനായ്,

നന്മയൊത്തുണ്ടൊരു സജ്ജനാഗ്രേസരൻ
തന്മകളിന്നത്തെ നായകിതാൻ!
അമ്മഹിളാമണിത്തങ്കത്തെപ്പെറ്റുള്ളോ-
രമ്മതൻമാഹാത്മ്യമോർക്കുന്നേരം,
ചില്ലാനമല്ലയെന്നാകിലും സത്യമായ്
വല്ലാതെ വിള്ളുന്നിതുള്ളിന്നു മേ.

കേവലം നിർമ്മാ ഗദ്യകർത്താക്കൾക്കോ-
രാവിലം ചിത്തത്തിൽ ചീർക്കുമാറായ്.
നോവലുണ്ടാക്കിയ മാന്യനമാനുഷൻ
ദ്യോവിൽ നിന്നിക്കാഴ്ച കാണും മഹാൻ,
ചെയ്തപുണ്യത്തിൻഫലമൊരുമിച്ചു പെൺ-
പൈതാലായ്വന്ന പരമസാധ്വി.
കൈതവമല്ല മടവാർ മാതൃക-
യ്ക്കൊത്തെടവീടും കമലാക്ഷിയാൾ.

നായികാനായകന്മാരീവണ്ണം ചേർന്നി-
ത്തായിട്ടു കണ്ട ജനം ചുരുങ്ങും.
സ്ഥായിപ്പെട്ടന്നോർക്ക കണ്ണിന്നെഴും പുണ്യ-
മായിരിപ്പോന്നിതു കാങ്കെ മാത്രം.

ഇന്നല്ലോ സത്തുക്കൾക്കുത്സവം; വാനവ-
ർക്കിന്നല്ലോ കണ്ണിന്റെ പുണ്യോദയം;
ഇന്നല്ലോ ലോകത്തിലില്ലാത്തവർക്കോണം;
ഇന്നല്ലോ പാർത്തട്ടിൽ നല്ല ദിനം;
ചേരുന്ന ലക്ഷണം പൂണ്ടുള്ള ദമ്പതി-
മാരുണ്ടായ് വന്നതുകാരണത്താൽ

നേരമ്പോക്കാമിച്ചിളയതിന്നാനന്ദതോഷ-
മോദമ്പോളിന്നല്ലോ പൂർത്തിവന്നു
ചേലുള്ളിന്നായിക മാതാവിൻചോർമുല-
പ്പാലും കുടിച്ചു ചിരിച്ചങ്ങനേ
കോലും കുതുകം കുരുത്തു കുഞ്ഞിക്കയ്യും
കാലും കുടഞ്ഞു കളിക്കുന്നതും,
പല്ലുകളുന്തിപ്പതും, വ്യക്തമാകാത്ത
ചൊല്ലും കളികളും ചാഞ്ചാട്ടവും,
ചൊല്ലുള്ള നൽക്കളിക്കോപ്പുകൾ കൈക്കൊണ്ടു
തെല്ലുമടങ്ങിയിരിയ്ക്കായ്കയും,
ഓടിക്കളിപ്പതും, മാടിവിളിപ്പതും,
ചാടിത്തൻ കാൽതെററി വീഴുവതും,
മോടിക്കു ചോറും പലഹാരമമ്മയോ-
ടാടിക്കഴിഞ്ഞുടൻ മേടിപ്പതും,
താതനും മാതാവുമിക്കളി കണ്ടതി-
പ്രീതരായ്ത്തീൎന്നു ചിരിക്കുന്നതും,
പാതയിൽ വണ്ടികളേററിട്ടിനംപ്രതി
വീതശങ്കം തെന്നലേല്പിപ്പതും,
പാവാടചുററലും, പാഠശാലയ്ക്കകം
പോവാനൊരുങ്ങലും, പോയ്വരവും,
പൂവാടിയിൽ സഖിമാരോടൊന്നിച്ചുകു-
പ്പൂവാടിടാതെ കളിക്കുന്നതും,
മെല്ലെന്നു യൌവനം ശൈശവം പോംമുമ്പു
തെല്ലുടുക്കുന്നതും, മെയ്മിനുപ്പും,

കില്ലകന്നാക്കലാവിദ്യകൾക്കൊക്കെയു-
മില്ലമാണിത്തയ്യലെന്നും പിന്നെ,
തൎക്കമില്ലേതുമിച്ചൈതന്യം കാണുമ്പോ-
ളിക്കന്യ "ധാത്രീതലാംഗദീപം"

ഇക്കല്യാണാംഗിയെക്കണ്ടതു പോരെന്നും
മിക്കതും കണ്ടവരോതുന്നതും,
കണ്ടും ചെവികൾക്കു പാൽക്കുഴമ്പായ്ക്കേട്ടു-
കൊണ്ടും കഴിയുന്നൊരിസ്ഥിവനിൽ

കണ്ടിവാർകേശി! നിൻപാണിപീഡോത്സവം
കണ്ടുകൊൾവാൻ കൊതി ചില്ലറയോ?
ഇന്നാവിടെ ക്ഷണം വന്നുചേരാൻ തരം
തന്നതില്ലീശ്വരനെന്തുചെയ്യാം?

വന്നണഞ്ഞുള്ള തിടുക്കങ്ങളും പുന-
രെന്നല്ല വല്ലാത്ത കാലക്കേടും
കാരണമായ് ഞാനകതാരു കാത്തതി-
ദ്ദൂരത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നെന്നാലും
പാരമെൻ ദമ്പതിമാർകളേ! നിങ്ങളിൽ
കാരണപൂരുഷൻ കന്നയപ്പാൻ
രാവുംപകലുമപേക്ഷിച്ചു കൊള്ളുന്നോ-
നാവുന്നപോലെ ഞാനാത്മഭക്ത്യാ.
താവുന്ന സൽക്കീൎത്തിയോടെ മരുൽപുരം
മേവും മുകുന്ദൻ തരും മംഗളം.

5. ചാത്തനാത്തു ബാലകൃഷ്ണമേനവന്റെ വിവാഹം.

അമ്പതിയാം മാരുതപുരി-
തമ്പതിയാം ഭക്തലോല! ഭരിതകൃപം
നിമ്പതിവിനു മേലാലി-
ദ്ദമ്പതിമാരെക്കനിഞ്ഞു കാക്കണമേ. 1

ചാത്തനാത്തെഴുമിബ്ബാലകൃഷ്ണമേനവനൊത്തിനി
കൂട്ടത്തുണ്ടായ മീനാക്ഷിക്കുട്ടിയമ്മേ! ജയിക്ക നീ. 2

ഉണ്ടാദ്യംമുതൽ വേഴ്ച കാരണവർതൻ
വാത്സല്യസമ്പത്തതോ
കണ്ടാൽ നല്ലൊരു കുട്ടി ജാതിമഹിമ-
യ്ക്കൂനങ്ങളില്ലേതുമേ,
കൊണ്ടാടുന്ന പഠിപ്പുമുണ്ടു, വെളിവു-
ണ്ടുള്ളിന്നു, തെറ്റീലയി-
ന്നുണ്ടായുള്ള തിരഞ്ഞെടുപ്പു സകലംകൊ-
ണ്ടും മഹാഭംഗിയായ്. 3

കണ്ടാൽ കൌതുകമാർന്നു കണ്ണു കുളിരും
കല്യാണരംഗം പരം
കൊണ്ടാടിപ്പല മാന്യർ തിങ്ങി നിവസി-
ച്ചീടുന്നിതൂഢാദരം;
ഉണ്ടായീലൊരമംഗളം, ക്രിയകളോ
ലേശം പിഴച്ചീലയെൻ-
വണ്ടാർവേണി! വിവാഹമിന്നു വിധിപോ-
ലായി മഹാകേമമായ്. 4

നന്നായ് പണ്ടൊരു വീട്ടിൽ മൂത്തപുരുഷൻ
മൂത്തമ്മയെത്താൻ വിളി-
'ച്ചിന്നാൾക്കിന്നിവൾ പാൎത്തിരിക്കണമകത്തെ'-
ന്നോതിയാൽ വേളിയായ്;
ഇന്നാൎത്താളു വലിച്ചെറിഞ്ഞിതു പരി-
ഷ്കാരങ്ങളോരോരിന-
ത്തിന്നാകെക്കു വരുത്തി മാന്യർ നിറവേ-
റ്റി നിൻവിവാഹോത്സവം. 5

വന്നിപ്പോൾ വാനവരോ-
ടൊന്നിച്ചിതു വാനിൽ വാഴ്‌വു തവ താതൻ;
നന്ദിയൊടും ഭക്തിയൊടും
വന്ദിക്കുക ബാലകൃഷ്ണമേനവ! നീ. 6

ഖണ്ഡിച്ചോതുവനിന്നു മോഹനതനോ?
വന്ദിയ്ക്കു നീ വന്ദ്യരെ,-
ദ്ദ്വന്ദ്വിപ്പിക്കരുതാരെയും, ദയവിടാ-
യ്കെന്നും വിശാലാശയേ!
കണ്ണിൽക്കാണ്മൊരു ദൈവമാണു കണവൻ
കല്യാണിമാൎക്കെന്നതാ-
ണെണ്ണിക്കൊണ്ടു വസിച്ചിടേണ്ടതതിനാൽ
മേന്മേൽ വരും മംഗളം. 7

പ്രായംചെന്നവനായി ഞാനൊരു സമീ-
പസ്ഥൻ, മനം നിൎമ്മല-
പ്രായം ഹന്ത! പുരോഹിതൻ പുനരത-
ല്ലോക്കാത്ത വാക്കില്ല മേ;
കുഞ്ഞിശ്ശങ്കരമേനവൻ തവ പിതാ-
വെന്നിഷ്ട, നെന്നും പരം
രഞ്ജിപ്പാർന്നു വസിക്ക ദമ്പതികളേ!
നിങ്ങൾക്കു നന്നായ് വരും. 8

സാമൂതിരിപ്പാട്ട് തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്

ഒരു ഹരജി

ശൈലാബ്ധീശാനുജപ്പാൽക്കടലുടെ നടുവിൽ-
ക്കണ്ട നൽചന്ദ്ര! ചൊല്ലാം
മാലെന്ന്യേ ത്വൽക്കടാക്ഷാമൃതമതു പകലും
രാവുമൊപ്പം പൊഴിക്കും;
ആലോചിച്ചാൽ കളങ്കം തവ മനസി തരി-
മ്പില്ലിതെല്ലാം വിചാരി-
ച്ചാലോ പണ്ടുള്ള മറ്റേശ്ശശിയിലുമിവിടെ-
ക്കേറ്റവും മാറ്റു കൂട്ടും. 1

പേറും സങ്കടമോടു 'പെട്ടരഴിയ'-
ത്തില്ലത്തെളേതായകം-
നീറും കഷ്ടതയിൽക്കുടുങ്ങി വലയു-
ന്നീ രാമശർമ്മാവഹോ!
കൂറേറും തവ തൃക്കരത്തിലിതു വ-
ന്നെത്തീട്ടു താപാഗ്നിയൊ-
ന്നാറേണം ക്ഷണമെന്നിതാ ഹരജി ത-
ന്നീടുന്നിതുൽഡാദരം. 2

ഉണ്ടിടാൻ മുതലുള്ള തപ്പടി കട-
ത്തിൽപ്പെട്ടു മത്താതനെ-
ക്കൊണ്ടേകന്റെ വിധിക്കടത്തിനു കുടു-
പ്പാപ്പിച്ചു കാരാഗൃഹേ
കണ്ടുംകൊണ്ടതുനാൾ മുതൽക്കു ശിവനേ!
തൊട്ടുണ്ണ നിർത്തീട്ടക-
ത്തണ്ടാടിപ്പുലരുന്നു ഞങ്ങളനിശം
ശൈലാംബുധീശപ്രഭോ! 3

പ്രായം നാല്പതു തൊട്ട സംഖ്യ കുറയാ-
തേകണ്ടൊരഞ്ഞൂറു താ-
നായിട്ടെന്നുടെ ജന്മമിപ്പടി കുറെ-
ത്തെങ്ങുംപറമ്പുണ്ടു മേ
ന്യായത്തിൽ കവിയാത്തതായ വില ത-
ന്നിസ്വന്തടച്ചാശു തീ-
രായിട്ടീഗ്ഗുരുവായുമന്ദിരമതിൽ-
ച്ചേർത്തെന്നെ രക്ഷിക്കണം. 4

ആതങ്കങ്ങളൊഴിക്കും
വാതപുരത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തായ്
ഏറ്റുമകന്നല്ലിതു പുന-
രോതാമൊരു നാഴികയ്ക്കൂട്ടത്താണേ. 5

തന്നാട്ടാർക്കുള്ള കച്ചടവിലവുമകല-
ത്താക്കി രക്ഷിച്ചുകൊൾവാൻ
നന്നായ്ക്കാരുണ്യനീർത്തുള്ളികളുടനുടനേ
വീഴ്ചക്കൂടാതെ വീഴ്ത്തി
എന്നും കാക്കും ഭവൽച്ചേവടി വടിവൊടടു-
ത്തൊന്നു കൂപ്പുന്നതിന്നായ്
വന്നീടാനാത്മപൂജാശ്രമമൊരു തടവാ-
യിട്ടകപ്പെട്ടു കഷ്ടേ! 6

എന്നാലും നാലുനാളെയ്ക്കുള്ളതുകളൊരുവിധം
നിത്തിവെച്ചിന്നിതാ ഞാൻ
വന്നേൻ സൽക്കീത്തി മന്നിൽ തെളിവൊടു വിളയി-
പ്പിച്ച പുണ്യാംബുരാശേ!
ഇന്നാകെത്തീൻ മൽസങ്കടകടുകിടുതി-
പ്പാടു, ദാരിദ്ര്യമെന്നെ-
ത്തന്നാശം ചിന്തചെയ്യാതിവിടമതിലണ—
പ്പിച്ചതാശ്ചര്യമല്ലോ! 7

രണ്ടാം ഹരജി.

തണ്ടാർമാതിൻ മണാളൻ ഗുരുപവനപുരാ-
ധീശകാരുണ്യസത്തി-
നുണ്ടാകും സ്വാദറിഞ്ഞുള്ളൊരു ഗുണജലധേ!
ശൈലവാരാന്നിധീശ!
ഉണ്ടായീ നിത്യവൃത്തിക്കൊരു സുഖമിതു നാ-
ളുണ്ണികാൾക്കും നമുക്കും
കണ്ടാത്താടോപമെത്തിക്കശപിശ പറയു-
ന്നില്ലിടയ്ക്കാക്കടക്കാർ. 8

തൽക്കാലമല്ല ബഹുകാലമതായ് ഭവാന്റെ
തൃക്കാല്ക്കലെ പ്രജകളാകിലുമിന്നു ഞങ്ങൾ
ഇക്കാര്യമിപ്പടിയിലാക്കിയ മൂലമെന്നു-
മുൾക്കാമ്പലിഞ്ഞുതവ കാലിണ കൈതൊഴുന്നേൻ. 9

വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്
സാമൂതിരിരാജാവായപ്പോൾ സമൎപ്പിച്ചതു്.

ഭുവിൽക്കേൾവി പെരുത്ത കുന്നലപതി-
സ്ഥാനത്തിലെത്തീല മാ-
ങ്കാവിൽക്കോവിലകത്തുനിന്നു വളരെ-
ക്കാലം മുതൽക്കാരുമേ;
ആ വിഖ്യാതപദത്തിലേറിയ ഭവൽ-
പ്പുണ്യം പുകഴ്ത്താൻ മിടു-
ക്കാവിശ്വംഭരമൂൎത്തിതന്നുടെ കിട-
ക്കയ്ക്കും കിടയ്ക്കില്ലഹോ! 10

പ്രത്യക്ഷസ്തുതിയല്ല; പൎവ്വതപയോ-
രാശീശ! സിംഹാസനേ
സത്യം ചൊല്ലുകിൽ വാഴ്വതിന്നു സകലം-
കൊണ്ടും ഭവാനൎഹനാം;
അത്യന്തം ദയ,ദൈവചിന്തന, പഠി,-
പ്പൌചിത്യ,മെല്ലാററിനും
കൃത്യം തൊട്ടവകൾക്കു നല്ല വിളങ്ങു-
വല്ലോ ഭവാനദ്യമേ. 11

ക്കൂർവാഴ്ചയ്ക്കെത്രയോ മുമ്പരിയ വലിയ കോയ്-
ത്തമ്പുരാനും ഭവാനും
ക്കൂർവാച്ചിട്ടുള്ളിന്നങ്ങിസ്സുകലാദിശി പട-
ൎത്തോരു സാഹിത്യവല്ലി
വേർ വാടാതെ തഴച്ചിട്ടതിനുടെ ഫലമാം
ചീൎത്ത സൽക്കീൎത്തി ലേശം
വേർവാടാവാ ഭവാന്മാർ പരിചിനൊടു പഴ
ത്തിട്ടെടുക്കുന്നു നിത്യം. 12

വായിൽത്താനുണ്ടു ‘മുക്താവലി’ രദനനിര-
ച്ഛായയാ, മാലയിൽക്ക-
ല്ലായി തന്മാറിടത്തിൽ ‘ദ്ദിനകര’വരചൈ-
തന്യമുണ്ടുല്ലസിപ്പൂ;
ഭൂയിഷ്ഠശ്രീയിണങ്ങും മലജലധിപതേ!
‘നാടകം’ ഹന്ത! ചൊൽക്കീ-
ഴായിട്ടുണ്ടുള്ളതെല്ലാമതിസുകൃതി ഭവാൻ-
തന്നെയീ മന്നിടത്തിൽ. 13

മാട്ട മെച്ചാത്തു പോയ് പണ്ടേ കാട്ടുകേറിയ കൂട്ടരും
കേട്ടുവിട്ട ഭവൽക്കീർത്തി പാടുന്നു സരസം വിഭോ! 14
ഒരുമ കനത്തിനി വേട്ട-
യ്യൊരുമകനൊത്തിട്ടു വായുപുരനാഥൻ
തരുമവിടയ്ക്കായുസ്സും
പെരുമ വിടക്കുന്ന സർവ്വമംഗളവും. 15

ടി. യാനതന്നെ സമർപ്പിച്ചത്.

അല്പനതാമെന്നരികില-
നല്പതരം ശുദ്ധനായ കൃഷ്ണയ്യൻ
കല്പനപോലേ ബുക്കിതു
ശില്പമോടെ കൊണ്ടുവന്നിതാ തന്നു. 16

കവിയുമഴകുമേറും “കാശിയാത്രാനുവാദം”
കവിത കരളിരുത്തിക്കൊണ്ടു വായിച്ചുവെന്നാൽ
കവികുലമണികൾക്കുൾക്കാമ്പിൽ വീമ്പുള്ള തൊട്ടു-
ക്കവിയുമതിനുമാത്രം പുരമേ മേലേക്കിടയ്ക്കായ്. 17

നേരായ് പുണ്യപ്രദേശാത്ഭുതമഹിമകളിൽ-
പ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സാക്ഷാൽ
സാരാംശം ചൊല്ലി വാരാണസിവരെ വഴി കാ-
ണിയ്ക്കുവാൻ തക്ക ദീപം
പാരാളും പർവ്വതാഗ്ര്യക്കുടയവര! ഭവാൻ
ഭക്തലോകർക്കുപായി-
ച്ചേരാനായ് സ്നേഹപൂർവ്വം വടിവിലതു കൊടു-
ത്തെന്നു താനെൻെറ പക്ഷം. 18

ഏഴാമകം

വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്.

ലോകത്തിൽ നല്ല നവകീർത്തി വിതച്ചുകൊണ്ട-
താകപ്പുരത്തിൽ മരുവുന്ന ഭവൽപ്പദങ്ങൾ
ഹാ! കണ്ടു കൈതൊഴുതിടാനിടനോക്കിടാതി-
ശ്ശ്ലോകക്കുറിപ്പിനിത മൽക്കരതാർ തുടർന്നു. 1

ഇന്നുള്ള സൂരികളിലെട്ടനണിയും ഭവാനാ-
യൊന്നുള്ളഴിഞ്ഞു വിവരത്തിനു കത്തയപ്പാൻ
വന്നുള്ള വാഞ്ഛ, വലുതായ കടന്ന കയ്യാ-
ണെന്നുള്ളതോർമ്മയിവരുണ്ടവനീശമൌലേ! 2

എന്തമ്പുരാൻെറ മുഖചന്ദ്രനിൽനിന്നു ചോരും
ചന്തം കലർന്ന കവിതാമൃതമാസ്വദിപ്പാൻ
അന്തം വെടിഞ്ഞ കൊതിയുണ്ടതു കിട്ടുവാന-
ത്യന്തം വണക്കമൊടുമുണ്ടു മുറയ്ക്കുപേക്ഷ 3

ഇല്ലത്തുനിന്നൊരുവിനാഴിക വിട്ടുമാറാ-
നില്ലപ്പുവന്ത മതും വിവരിച്ചുണർത്താം ;
തെല്ലല്ല ചുററൽ പറമട്ടിലുമുണ്ടതോത്തും-
ത്തെല്ലല്ലലിൻ നടുവിലാണ്ടു നടന്നിടുന്നു. 4

ഇന്നാൾവരെയ്ക്കുമിനിയും തവ തൃക്കടക്ഷ-
മൊന്നാണു പാക്കിലഖിലത്തിനുമൂന്നലെന്നായ്
നന്നായ് നിനച്ചിട്ടുമൊരാശ്രിതരാണു ഞങ്ങ,-
ളെന്നായ്ച്ചിലപ്പൊളവിടെച്ചെറുതോർമ്മവേണം. 5

അമ്പുററു മൂന്നുലകിലും വിളികൊണ്ടു മാങ്കാ-
വമ്പുന്ന ദേവിയൊരു രാപ്പകൽ വിട്ടിടാതെ
തമ്പുത്രനെന്നു കരുതുന്ന ഭവാനു മേലാൽ
വമ്പുള്ള നൽപ്പദമണച്ചുതരട്ടെ വീണ്ടും. 6

സാരജ്ഞനും കവിയുമായ് വിലസുന്ന നമ്പി-
യാരല്ലയോ വരുവതാത്തിരുമുമ്പിലേയ്ക്കായ്
ധീരൻ ഭവാനിതുകളോർത്തു നിൽത്തിടുന്നി-
ന്നോരത്തു പദ്യരചനയ്ക്കു പദം കഴിഞ്ഞു. 7

കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക്.

(സംസാരരീതി)

പൂരത്തിൽവെച്ചു കണ്ടപ്പോളെന്നെ വേറെ വിളിക്കയും
ചിലതൊക്കെപ്പറകയും ചെയ്യാൻ സംഗതിവന്നതിൽ, 8

ശ്രീമഹാഭാരതം മൂലം ഭാഷയാക്കി വരുന്നതു്
കന്നിയിൽത്തീരുമെന്നാണന്നൊന്നാമതു പറഞ്ഞതു്. 9

(യുഗ്മകം)

അവിടെക്കണ്ണുവൈദ്യം ശീലിച്ചുപാൎക്കുന്ന കൂട്ടരിൽ
നമ്പലാട്ടെക്കുഞ്ഞുമേനോനിന്നാണിവിടെ വന്നത്. 10

"ഈ മാസം പന്ത്രണ്ടാം-
തിയ്യതി മണിയെട്ടടിച്ചു തീൎന്നപ്പോൾ
ഭാരതമെഴുതിത്തീൎക്കൽ ക-
ഴിച്ചിട്ടേൻ തമ്പുരാനെഴുന്നേറ്റു." 11

എന്നു"മിക്കഥ രാമൻനമ്പ്യാരെക്കൂടിയറീക്കണം
പോകുന്നു ഞാനിനിപ്പിന്നെ"യെന്നുമപ്പോൾപറഞ്ഞുപോയ്.
ഈ സമ്പ്രദായത്തിനൊട്ടും കൂസൽക്കൂടാത്ത സൽക്കവേ!
വാസനാവൈഭവാലങ്ങാ വ്യാസനെത്താഴ്ത്തിവെച്ചുപോയ്
ഈയെഴുത്തവിടെക്കിട്ടി വായിച്ചാൽ വിവരത്തിനായ്
രണ്ടക്ഷരം കുറിച്ചിങ്ങോട്ടുന്നുതന്നെയയയ്ക്കണേ. 14

അന്നാകണ്ട മണിപ്രവാളമവിടു-
ന്നോൎത്തുള്ള പോലൊത്തുവ-
ന്നെന്നാൽക്കേരളഭാഷയിൽപ്പുനരതാ-
മൊന്നാന്തരം പുസ്തകം;
ഒന്നാണോൎക്കിലെനിക്കു ശങ്ക; മടിവ-
ന്നാലോ; വരില്ലെ;ന്നുകൊ-
ണ്ടെന്നാൽ നമ്മുടെ നാട്ടുകാർ മുഴുവനും
നിൎഭാഗ്യരായീടുമോ? 15

ധാടിക്കൊത്ത പരപ്പൊഴുക്ക വളവു-
ക്കിത്യാദികൊണ്ടേവനും
പേടിക്കുന്നൊരു ഭാരതപ്പുഴയണ-
ഞ്ഞുത്സാഹമോടിപ്പിടെ
മോടിക്കൊത്തൊരു കൈവിരൽത്തലകൾകൊ-
ണ്ടുൾത്തണ്ടു നന്നായി വെ-
ച്ചോടിച്ചക്കരയിൽക്കടന്നവനിതെ-
ന്തററക്കഴപ്രായമാം. 16

ടി. യാൻതന്നെ

കൊതിയൊടു ചിലപാദം ചേർത്തൊരംബോപദേശ-
സ്ഥിതിയിലെഴുതിവിട്ടേൻ പദ്യമെന്നും പറഞ്ഞു്,
അതിലപകടമേതാണ്ടൊക്കെ വന്നേക്കുമെന്നാ-
ലതിനൊഴിവു ഭവാനുണ്ടാക്കി നന്നാക്കുമല്ലോ. 17

കുത്തിത്തിരുത്തിയൊരുമാതിരി പററിയെങ്കി-
ലത്തിപ്പുതിക്കരിയ 'രഞ്ജിനി'യിൽപ്പെടുത്തി
എത്തിത്തരത്തിലൊരു നോക്കിനെനിക്കു തക്ക-
മെത്തിക്കുമോ? കവികുലാഗ്രഗ! കാത്തിരുന്നാൽ? 18

ശീവൊള്ളി നാരായണൻ നമ്പൂതിരി അവർകൾക്കു്.

പത്തുപുത്രരുമൊരേവിധത്തിലാ-
പത്തുവന്ന സമയത്തൊരന്തണൻ
പത്തു കൃപ്പിയതു കണ്ടു പുത്രസ-
മ്പത്തു നൽകിയ മഹാനു വന്ദനം. 19

കരുണയൊടു ഭവാൻ വിട്ടുള്ള കത്തുള്ളൊരാപ്പൂൺ
വരണ വരവിലിങ്ങെന്തങ്കലാപ്പായിരുന്നു!
മരണവികൃതി കാട്ടീട്ടുണ്ണി രണ്ടാമനേതും
ശരണമതണയാതേ ഹാ! കിടപ്പായിരുന്നു. 20

തുറക്കാതെ വായും തുറന്നക്ഷിദ്വം പാ-
ത്തുറക്കാതെ ചുററിച്ചു നാട്ടാരെയെല്ലാം
മറക്കാ തലേരാത്രി ഞാൻകണ്ടതൊന്നും
മറക്കാതലേക്കാൾ മഹാപാപിയുണ്ടോ! 21

അന്നിളയ്ക്കുല്പവും മാററമെന്നിയെ കേണുകൊണ്ടവൻ
ഇന്നലെശ്ശിവനേ! വിട്ടാനെന്നെയും ഭുവനത്തെയും. 22
മഞ്ഞുതപത്തിന്നു മാറേററിയ മമ തനയൻ
ശുദ്ധമേ നല്ല ചോര-
ക്കുഞ്ഞല്ലേ? കഷ്ടമെന്നുള്ളവയിൽ മമ മന-
സ്സത്ര വാടാതെനിന്നു
അഞ്ചൂറാൾ നിൽക്കെ ഞാനാത്തളിരൊളിതനുവാ-
പ്പട്ടടക്കെട്ടിൽവെച്ചാ-
നെഞ്ചിൽത്തീക്കൊള്ളിവെച്ചപ്പൊഴുതു മമ കരൾ-
ക്കല്ലു രണ്ടായി വിണ്ടു. 23

കുഞ്ഞിപ്പാപ്പ കൊടുക്കുവാനനുജനെ-
ക്കാണാഞ്ഞു കേണോമന-
ക്കുഞ്ഞാം മൂത്ത കുമാരകൻ തിരകയും
ചെയ്യപ്പൊഴും നൽപ്പഴം

കഞ്ഞിക്കയ്യിലെടുത്തു കാലിടറി വീ-
ഴുന്നുണ്ടതോർത്താണകം
ഭഞ്ജിക്കുന്നതെനിക്കു മററവകളൊ-
ട്ടൊക്കെസ്സഹിക്കാം സഖേ! 24

ഇനിക്കുമുള്ളൊത്തമരുന്നൊരെന്മാ-
നിനിക്കുമുള്ളത്തലിതാണു, പോരേ!
ഇനിക്കിടപ്പുള്ളുഴൽ മൂടി മേലേ
മിനുക്കി ഞായം പറയാൻ പ്രയാസം. 25

ഒടുവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ. ബി. ഏ. അവർകൾക്കു്

വിടൎന്ന തണ്ടാർകളിൽ നല്ല വണ്ടിൻ-
കിടയ്ക്കു ഗോപാംഗനമാർ കരങ്ങളിൽ
ഉടൻ കളിക്കുന്നൊരു കണ്ണനുണ്ണി
കടന്നു കാക്കും കവിവര്യ! താങ്കളേ. 26

മകരാക്ഷി ഭവൽപത്നി മകനെപ്പെററ കാരണം
സുകവേ! വന്ന സന്തോഷത്തുകയാക്കു ഗണിച്ചിടാം? 27

ഇനിയാടൽ വരാതേ മാനിനിയും ചെറുപൈതലും [നാം.
അനിശം വാഴുവാൻ ദൈവം കനിഞ്ഞെന്നാൽ ജയിച്ചു 28
ഉണ്ണിക്കുണ്ണാദ്യമിക്കണ്ണനുണ്ണി തൻമുന്നിലല്ലയോ?
കണ്ണിനാനന്ദമന്നാണെന്നെണ്ണിയാണെന്നിരിപ്പിനി. 29

പേററുനോവതിയായ് വന്നിട്ടൂററു കൊണ്ടില്ലമാൻമിഴി
തോററു തുന്നംപാടിയല്ലേ? മാററുകയ്യില്ലതോക്കണം. 30

മോടികൂട്ടുന്ന പൂമേനി വാടിയാ വനജേക്ഷണ
ധാടിവിട്ടു കരഞ്ഞപ്പോളാടിയില്ലേ തവാശയം? 31

രോഗങ്ങൾ പോട്ടെയൊരു മൃക്കവിയക്കലിന്നും
യോഗംവരാതെ തവ സന്തതി ചന്തമോടേ
വേഗം വളർന്നു വരുവാൻ മരുദാലയേശൻ
ഭാഗം പിടിച്ചനുദിനം തുണ നിന്നിടട്ടെ. 32

അന്നം മാത്രം മാതുലന്മാർ മുന്നം നൽകി വളൎക്കയാൽ
കന്നംകിടക്കുന്നു ശുദ്ധകന്നന്മാരെന്നൊടെപ്പൊഴും. 33

ഭായാദിവൎഗ്ഗമിമ്മട്ടെന്തായാലും തടവെന്നിയേ
തായാട്ടുകാട്ടലില്ലാതെയായാൽ മറ്റില്ലൊരല്ലലും. 34

ടി. യാന്തന്നെ.

രഞ്ജിച്ചാണു നിവാസമെങ്കിലുമെളേ-
ത്തുള്ളാത്തൊരാളെന്നക-
ത്തണ്ടിൽത്താങ്കൾ നിനച്ചുകാണുമളവ-
ച്ചങ്ങാതിയോടൊട്ടുമേ
മിണ്ടിപ്പോകരുതെന്നു താങ്കളെഴുതി-
ക്കാണായ്കയാൽ നമ്പിയാർ
കണ്ടിട്ടുണ്ണി പിറന്നതോതി വളരെ-
സ്സന്തോഷമന്തോഴരേ! 35

വല്ലാത്ത കായബലവും കരളിന്നു ചൊല്ലാ-
വല്ലാത്ത ശക്തിയുമുറച്ച പഹച്ചിമാരും
നില്ലാതെയപ്രസവവേദന വായ്ക്കിലെന്തെ-
ന്നില്ലാതെ വാടി വളരെക്കൊഷന്നിച്ചുപോകും. 36

കാലത്തു കാപ്പിയുടന്തൂണിവയൊക്കെ വേണ്ടും-
കാലത്തു താങ്കളരികത്തു വിളിച്ചു നല്കി
ശീലത്തരത്തിലഴകോടു പൊതിഞ്ഞുവെക്കും
നീലത്തഴക്കുഴലിതെല്ലു കുഴങ്ങിയില്ലേ? 37

ബാലാംഗനാമണികൾ വല്ല മരുന്നു സേവി-
ച്ചാലാണു ഗർഭിണികളാവുകയെന്നുവന്നാൽ
മാലാണ്ടൊരിപ്രസവമോർത്തു തൊടില്ല, മാര-
ലീലാവിലാസ,മതിനുള്ള കരുത്തു നോക്കൂ. 38

ഏക്കം, ചിരങ്ങു, ചൊറി, കാതുപഴുപ്പു. മേനി-
ക്കാക്കംകുറച്ചൽ, തലവേദന, വായുമുട്ടൽ,
വീക്കങ്ങളീവകയിലുണ്ണി വലഞ്ഞിടായ്വാൻ
നോക്കംബുജാക്ഷനുടെ കാലിണയാശ്രയം താൻ. 39

കണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ ബി. ഏ അവർകൾക്ക്.

വേറിടുമ്പോളിഷ്ടമല്പം താറിക്കാണുന്നതെന്തഹോ!
കൂറിടും സഞ്ചിതൻകൂട്ടു കീറിയോ മടക്കോറയോ? 40

മാറിടാത്ത പൊടിക്കയ്യുമ്മൂറിടുന്ന രസങ്ങളും
തേറിയെത്തും പദ്യമഞ്ജഞ്ചൊറിഞ്ഞൊട്ടെഴുതീടുമോ? 41

ഷേക്കമമ്പതു പദ്യം നമ്പ്യാൎക്ക് നല്കും ദിനേ ദിനേ
ഷീക്കമുൾക്കുറെഴ നിയ്യുള്ളോൎക്ക് പൂജ്യമിതെന്തഹോ! 42

കാണിക്കാം കത്തു നമ്പ്യാർ, വക്കാണിക്കുന്നില്ല പക്ഷെ ഞാൻ
കാണിക്കും കനിവില്ലാതെ കാണിക്കും ഹന്ത! താങ്കളും. 43

മാനമേറും ഭവദത്തമാനത്തിലിവനാഗ്രഹം
മാനസേ ക്രൂട്ടമങ്ങോ ധീമാനല്ലേ പറയേണമോ? 44

ഉള്ളതോതാം മുറയ്ക്കേറ്റിട്ടുള്ള ജോലി പിടിപ്പതും
ഉള്ള താങ്കൾക്കിവകയ്ക്കൊട്ടുള്ളഴിഞ്ഞീടുവാൻ പണി. 45

എന്നാലുമൊന്നയയ്ക്കാമെന്തന്നാൽ ശുദ്ധൻ പുരോഹിതൻ
എന്നായ് ചിന്തിക്കണാം താങ്കളെന്നാൽ നന്നായിരുന്നുമേ 46

'കുട്ടനെല്ലൂര്' പൂരത്തിൽപ്പെട്ട കോലാഹലങ്ങളെ
ഒട്ടനത്തറിയാതേ കൈവിട്ട ഞാൻ വിഡ്ഢിയല്ലയോ? 47

പിന്നെത്തൃശ്ശൂരെഴും പൂരത്തിന്നെത്താൻ കാത്തിരുന്നു ഞാൻ
പിന്നെയും ദുർഘടം തന്നിലെന്നെച്ചാടിച്ചിതീശ്വരൻ. 48

വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോനവർകൾക്ക്

കത്തിവിടം കണ്ടപ്പോള-
കത്തിവന്നുണ്ടായിരുന്നു കളിയല്ല
കത്തിന മുന്നോട്ടു വെക്കമെ–
കത്തിയഹോ! കയ്യിലാക്കി വായിച്ചു. 49

എത്തും താങ്കളുരച്ചപോലിവിടെയെ-
ന്നന്നോൎത്തു നന്നായി ഞാ-
നെത്തുംമാതിരി പാൎത്തുവന്നു വെറുതേ
കാത്തിങ്ങു പാൎത്തേൻ കുറേ;
സത്യം ചൊല്ലുകിലന്നു വന്നഴലുര-
ച്ചീടുന്ന കാൎയ്യം പ്രയാ-
സത്തിൽത്തന്നെയതെന്നുമാത്രമിത ഞാ-
നോൎത്തു ജാതാദരം. 50

ഓരോ ജോലികൾകൊണ്ടെഴുത്തെഴുതുവാൻ
സാധിച്ചിടാതിങ്ങിവൻ
പാരം താപമൊടൊത്തു പാൎത്തിതുവരെ-
ക്കാലം കഴിച്ചീടിനേൻ;
പാരാതിന്നു തുനിഞ്ഞു തൂവലുമെടു-
ത്തിപ്പദ്യമുണ്ടാക്കിടു-
ന്നേരം താങ്കടെ കത്തുവന്നു കളിയ-
ല്ലേതും കവിപ്രൌഢ! ഹേ. 51

ഇങ്ങോട്ടെത്താതെ പോയിട്ടിതുവരെ വിവരം
ചേൎത്തൊരിക്കത്തയപ്പാ-
നങ്ങയ്ക്കെന്തേ തടസ്ഥം? കവിവര! കനിവീ-
യെങ്കലില്ലാതെയായോ?
മങ്ങാതേ തക്കതാം സംഗതിയതിനു ഭവാ-
നൊട്ടു നേരിട്ടുവെന്നാ-
ലിങ്ങും ചില്ലാനമായിച്ചില തടവു വരാൻ
തെല്ലു പാടില്ലയെന്നോ? 52

ഇഷ്ടന്മാരിലൊരഗ്രഗണ്യത കൊട്ട-
ക്കാനായ് മിടുക്കുള്ളോരെൻ-
കുട്ടന്മേനവനോററവും സുഖമതാ-
ണെന്നാല്ല നന്നായി ഞാൻ
തുഷ്ട്യാ നിങ്ങുടെ കത്തു കാട്ടിയതിലെ
ശ്ലോകങ്ങളാകെ ഗ്രഹി-
ച്ചിട്ടുണ്ടായൊരു മോദമിന്നെഴുതുവാൻ
കേളോക്കിലാളല്ല ഞാൻ. 53

തിച്ച്ചൊല്ലുന്നതായാലോ ‘പാച്ചു’ സംശയമെന്നിയെ
വേഷ്ടയുള്ളതു വെക്കില്ല തേച്ചു തീരെക്കളഞ്ഞിടും. 54

ബദ്ധാനന്ദേന സാമാനമോടവിടെയഹം
നാടകാർത്ഥം വരാനായ്
ബുദ്ധിക്കേററം പിടിച്ചുള്ളൊരു വിവരമതിൽ-
ക്കണ്ടു കാര്യം ഗ്രഹിച്ചു;
ക്രുദ്ധിക്കും ഹന്ത! ഞാനിന്നതിനുടനെയൊരു-
ങ്ങീടിലപ്പോളതിന്നു-
ള്ളദ്ധ്യക്ഷന്മാരതെന്തോ തവ മനസി നിന-
യ്ക്കാതിരിപ്പാൻ മഹാത്മൻ? 55

പങ്കിട്ടെടുത്തു പലരും പണമാദ്യമന്നു-
മെങ്കയ്യിലില്ല വകയന്നതിൽനിന്നൊഴിച്ചു;
ശങ്കിച്ചിടാതെയിനി ഞാനവർകൾക്കു ശരെറ്റു
തങ്കുന്ന മാതിരി നടപ്പതു പന്തിയാമോ? 56

വേണമെങ്കിലവർകൾക്കെഴുത്തയ-
ക്കേണമെന്നോടവർ സമ്മതിക്കണം
നാണമെന്നിയെ നടേത്തെ മട്ടിലെൻ-
പ്രാണതുല്യ! കഴിവാൻ ഞെരുങ്ങിടും. 57

എല്ലാവരും സുഖമോടൊത്തവിടത്തിലിപ്പോൾ
നല്ലോരു മോദമൊടു വാണുവരുന്നതില്ലേ?
ചൊല്ലീടുവാനിവിടെയില്ല വിശേഷമൊന്നു-
മെല്ലാരുമുണ്ടൊരുവിധേന കഴിഞ്ഞിടുന്നു. 58

ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ എം. ഏ, ബി. എൽ.
അവർകൾക്കു്.

പോരാടിസ്സിതയെപ്പൊടിച്ച കവിത-
ക്കാർ നിങ്ങൾ യാതൊന്നിനും
പോരാതുള്ളിവനെ പിടിച്ചരികിൽ വെ-
ച്ചൊന്നായി വാഴ്ത്തീടവേ
പോരാനില്ല മനസ്സെനിക്കിവിടെ വ-
ന്നെത്താൻ തിരക്കുണ്ടു; തും
പോരാ വണ്ടിവഴിക്കിതൊക്കെ നിരുപി-
ച്ചിങ്ങോട്ടിറങ്ങീടിനേൻ. 59

അത്താഴത്തിനു ഞങ്ങളങ്ങിനെ'പ്പര-
പ്പിള്ളി'ക്കു നേരായിവ-
ന്നെത്താമൂന്നിനു താമസിക്കരുതതാ-
ക്കൂട്ടക്കറിഞ്ഞീടുവാൻ
കത്താൾവക്കലെയച്ചു വണ്ടികയറി-
പ്പൂരത്തെയും നൽസ്സഭാ-
വൃത്താന്തത്തെയുമങ്ങയേയുമകമേ
ചിന്തിച്ചു പോന്നിടിനേൻ. 60

ആദിത്യനംബുധിയിലായിതു ‘പൊങ്ങണ’മെ-
ന്നാ ദിക്കിലെത്തിയിരുളൊട്ടു പരന്നു നാട്ടിൽ
ഖേദിച്ചുകൊണ്ടൊരുവളപ്പൊളട്ടത്തു വന്നാ;-
ളാദിക്കതെന്തു കഥയെന്നു പരിഭ്രമിച്ചു. 61

കെട്ടീട്ടുള്ളോനെഴുന്നേററളവിലെവിടെയോ
    കൂലിവേലയ്ക്കു പോയീ,
കുട്ടിക്കോ ദീനമാണായതു കലശലിലാ-
    യിന്നു കഷ്ടത്തിലാണേ!
തട്ടിപ്പോംമുമ്പു കർമ്മം ചിലതിവിടെ നട-
    ത്തേണ്ടതിന്നായൊരാളെ-
ക്കിട്ടീലീ വണ്ടി മണ്ടിപ്പവനെയരഞൊടി-
    ക്കൊന്നയപ്പാനപേക്ഷ." 62

ഏററെത്തടിച്ചൊരഴൽ പൂണ്ടു ചടച്ചൊരുത്തി
മാറത്തടിച്ചു മുറയിട്ടു പറഞ്ഞനേരം
ഈറച്ചൊരാട്ടഹഹ! വണ്ടി തെളിച്ചിടുന്നോൻ;
ക്രൂരല്പമിശ്ശിവനു വന്നു, നിറുത്തി വണ്ടി. 63

"ചെന്നാശു നിശ്ശിവൾ പറഞ്ഞവിധം നടത്തി
വന്നാലു"മെന്നവനെ വിട്ടു നിനച്ചു നേരം
ഒന്നാപ്പുരക്കരികിലെത്തിയതെന്തു മട്ടാ-
യെന്നാശു നോക്കുവതിനങ്ങു കടന്നുചെന്നോൻ. 64

    ‘ചെററ’ മറച്ചാപ്പുരയുടെ
മുററത്തെത്തീട്ടു കുന്നു നോക്കുമ്പോൾ
    അററമകന്നഥ കണ്ടവ
തെററണയാതോതുവാൻ ഞെരുങ്ങീടും. 65

തൊണ്ണൻകയ്ക്കോട്ടു, മുട്ടിപ്പല, മുറ,മരിവാ,-
ളൊററിൽ, വക്കററ പൊട്ട
ക്കിണ്ണം, കാ,വമ്മി, തൊപ്പിക്കുട, വടി, കയറിൻ
കെട്ടു, പായ്ക്കെട്ടു, ചട്ടി,
ചുണ്ണാമ്പിൻ പാത്രു,മണ്ടിപ്പൊളി,യുരൽ, മടയാ
ത്തോല, മാറോല, തേങ്ങാ-
പ്പിണ്ണാക്കെന്നല്ല മററും പല പല വിഭവം
കണ്ടു ഞാൻ കണ്ടുനിന്നു. 66

ഒന്നില്ല പാപ്പിനിടമൊക്കുകിലിത്ര വേണ-
മെന്നില്ല, വീടു ചെറുതും മതി ശീലമായാൽ
ഒന്നിച്ചിതിൽ ചിലർ കിടന്നു പൊറുപ്പതോർത്തു
നിന്നില്ല വെക്കമൊടു വണ്ടിയിൽ വന്നുകേറി. 67

പാരം ജവാലവിടെ വേണ്ടതു ചെയ്തുവണ്ടി-
ക്കാരന്റെ പാട്ടിലവനെത്തി മുറയ്ക്കു പോന്നു
നേരം കുറച്ചധികമായ് മണിയൊമ്പതായ-
നേരത്തിലെത്തിയശനത്തിനുറച്ച ദിക്കിൽ. 68

ക്ഷണം കുളിച്ചുത്തു; കടന്നുചെന്നു ഭ-
ക്ഷണം കഴിച്ചു കലിതാദരം ഞാൻ
കണക്കിലേറെശുശ്രൂഷിനുള്ള കാരണം
കണക്കിലായൂണു കവീന്ദ്രമൌലേ! 69

മോരാട്ടിക്കിലൊരിററുമില്ല. പകരം
ചാറുണ്ടഹോ! മാമ്പഴം
ധാരാളം, പലമാതിരിക്കറികളും
ചക്കക്കരിങ്കാളനും,
തീരാത്തുള്ള വിശപ്പുമൊത്ത സമയ-
ത്തുണ്ടായൊരൂണസ്സലായ്-
ത്തീരാതേ കഴിയുന്നതോ? ചരട് പൊ-
ട്ടീലായതത്യത്ഭുതം! 70

"കുണ്ടും കുന്നുമതായിടയ്ക്കു, വലിയാ-
രാലിന്റെ വേരീവിധം
രണ്ടുംകെട്ട നിരത്തിൽ വണ്ടികയറി-
പ്പോക്കിന്നു സൂക്ഷിക്കണം,
മുണ്ടും മററുമെടുത്തിടേണ്ട പുലരാൻ
കാലത്തു പോകാ"മതെ-
ന്നുണ്ടുംകൊണ്ടു പുറത്തുവന്ന സമയം
ചൊന്നാൻ ഗൃഹസ്ഥൻ മുദാ. 71

"വല്ലാത്തുണ്ടു തിരക്കെനിക്കു, പുലരാ
നങ്ങെത്തണം, താമസി-
ക്കില്ലാ, താങ്കൾ തടസ്ഥമൊന്നുമുരിയാ
ടീടൊല്ല, കേൾക്കില്ല ഞാൻ,
തെല്ലാണോ രസമിശ്ശിവന്നു തവ സൽ-
ക്കാരങ്ങളേല്പാൻ കണ-
ക്കല്ലാതുണ്ടു; നിവൃത്തിയില്ലിനി വരാം ത്തു-
ശ്ശ്രുക്കു പോകുന്നനാൾ." 72

എന്നു പറഞ്ഞവിടുന്നു ന-
ടന്നു വഴിക്കെത്തി വണ്ടിയിൽകേറി
ഒന്നു കുതിച്ചോടിച്ചു കി-
ടന്നു കുറച്ചൊന്നുറങ്ങി ഞാൻ നൂനം. 73

പുലൎന്നു വന്നപ്പൊഴുതിങ്ങു മോദം
കലൎന്നുവന്നു കവിസാൎവ്വഭൌമൻ
തലയ്ക്കുനാലും വണ്ടിയിലാകമ്പം
തലയ്ക്കു ലേശം സുഖമില്ലയാതായ്. 74

പോയിക്കുളിച്ചൂണു കഴിച്ചു സൌഖ്യ-
മായിക്കിടന്നിട്ടൊരുറക്കുറങ്ങി;
സ്ഥായിപ്പെട്ടും സ്നേഹിതരോടിതോരോ-
ന്നായിട്ടു സൎവ്വം പറവാൻ നടന്നു. 75

ധാരാളം പ്രാപ്തി; നീണ്ടുള്ളുട,ലുടനെതിരി
ട്ടാന വന്നാൽ കലുക്കം-
ചേരാതുള്ളോരു ചേതസ്സി,രുനിറ,മിടിപോ-
ലൊച്ച പാരിച്ച കോപം,
പാരാകെക്കീൎത്തി, സത്യം, ദയ,യിവകളൊടൊ-
ത്തേവനും പേടിയേകും-
ധീരാഗ്ര്യൻ കോന്തിമേനോനവൎകളുടെ സമീ-
പത്തു ചെന്നാദ്യമോതി. 76

പാരാകെക്കീൎത്തി, മേനിക്കഴകു, നിജനില
യ്ക്കൊത്തവിത്തം, കവിത്വം,
സാരാസാരം തിരിക്കും മതി, സഹൃദയസം-
പ്രീതി, വല്ലാത്ത വാശി,
ധാരാളം ബുക്കു വായിച്ചറിവ,തിമധുര-
ച്ചൊല്ലിതെല്ലാം തികഞ്ഞാ-
കെ. രാമൻനമ്പിയാരെന്നുടെ വലിയ സഖാ-
വാകയാൽ ചെന്നുചൊല്ലി. 77

പറഞ്ഞറിഞ്ഞപ്പൊഴുതാളുകൾക്കു
നിറഞ്ഞമോദം വഴിപോൽ വഴിഞ്ഞു
കുറച്ചുനാൾക്കുള്ളിൽ വരും ഭവാനെ-
ന്നുറച്ചിരിക്കുന്നിതു ഞങ്ങളെല്ലാം. 78

പുന്നത്തൂർ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു്

ഉണ്ടുമടുത്തുള്ളോരെക്കൊണ്ടു മുറയ്ക്കുരുളവാങ്ങണം പിന്നെ
കണ്ടുമടുത്തവരോടായ്ക്കൊണ്ടുകടം ചെന്നു വാങ്ങണം
[ന്നൂനം. 79

ചൊല്ലാന്നൊരിപ്പുഴയ വായ്മൊഴി ചോൎച്ചലേശ-
മില്ലാത്തതെന്നു കരുതീട്ടൊരപേക്ഷയിപ്പോൾ
കില്ലാശയേ കരുതിടാതിഹ ചെയ്തിടുന്നോ-
നെല്ലാം ശ്രവിച്ചു ധരണീശ! തുണച്ചിടേണം. 80

പൌരോഹിത്യം നടത്തീടണമിവനുപജീ-
വിക്കുവാൻ വീട്ടുകാരു-
ള്ളോരോ കോട്ടപ്പടിക്കാരകലമഥകുറ-
ച്ചുള്ള കാതത്തിലേറും
നേരോതാമുണ്ണിനില്ലത്തണയണമവിടു-
ന്നുണ്ടുപോന്നാൽ ചിലപ്പോ-
ളോരോരോ വീട്ടിൽ നേരത്തണവതിനു ഞെരു-
ക്കത്തിലായും വരുന്നു. 81

നേരം വൈകിവരുന്നതിൽ പരിഭവി-
പ്പോരും ക്ഷണിപ്പാൻ കുറെ-
ദ്ദൂരം തോന്നുകകൊണ്ടുമേതിനെവരു-
ത്താതോരുമായ് മിക്കതും
ഈ രണ്ടും പുതുതായ സംഗതികളാ-
യിട്ടല്ല മൂത്തുള്ള മൽ-
ദാരിദ്ര്യം ദയവെച്ചുകൊണ്ടുപറയി-
ച്ചീടുന്നതാണീവിധം. 82

പണ്ടായാൽ ചില വീട്ടുകാൎക്കു മഠമു-
ണ്ടി,ന്നില്ല വെച്ചുണ്ണുവാ-
നുണ്ടാകേണമിടം വിടാതതിൽ വസി-
ക്കാം ഞങ്ങളാരെങ്കിലും
പണ്ടാരംവകയാകണം തൊടിഗൃഹം
കൊച്ചെങ്കിലും ഹന്ത! നി-
ല്ലുണ്ടാകണമതല്ല നൽക്കിണർ കുളം-
തൊട്ടുള്ളതുണ്ടാകണം. 83

പുന്നത്തൂർ വലിയ തമ്പുരാനവർകൾക്ക്.

ധീരത്വം നല്ല സത്യം, ദയയിവ വിലസും
ഭൂപതേ! ഞങ്ങളുള്ളേ-
ച്ഛാരത്തെപ്പോഴുമെത്തായ്കിലുമകമലരിൽ
പ്രീതിയുണ്ടായ് വരേണം
ദൂരത്തമ്പുന്ന രാജാവഖിലകുവലയം-
തന്നിലും പ്രേമമെല്ലാ-
നേരത്തും കാട്ടുമെന്നോവനുമഖിലകലാ-
നാഥ! ദൃഷ്ടാന്തമല്ലോ. 84

മുന്നത്തെക്കാലമെല്ലാം പ്രജകളിലഴലേ-
ലാതെയും നീതിയോടും
മന്നത്യന്തം മഹീവല്ലഭമഹിമയോടും
മാതുലന്മാർ ഭരിച്ചു
പിന്നത്തെക്കാലവും പേരിനൊരിടിവുവരു-
ത്താതെ വാഴ്ച്ചയ്ക്കൊരങ്ങും
'പുന്നത്തൂർ'ത്തമ്പുരാനിൽഗ്ഗുരുപവനപുരാ- 85
ധീശ്വരൻ കണ്ണിടട്ടെ.

മങ്കടക്കോവിലകത്ത് കൃഷ്ണവർമ്മതമ്പുരാനവർകൾ ഗ്ഗുരുവായൂർ വന്ന സമയം കൊടുത്തത്.

ആഴിത്തട്ടിങ്കൽ വാതാശനമണിശയന-
ത്തിങ്കലും താൻ കനിഞ്ഞി-
ട്ടൂഴിത്തട്ടിങ്കൽ വാതാലയമതിലകവും
വാണിടും വാസുദേവൻ
ഊഴത്തിന്നൂനമെന്യേ കരുണയൊടു കടാ-
ക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിച്ഛപോലേ
വാഴട്ടേ മങ്കടക്ഷ്മാപതിയതമതിമാൻ
കൃഷ്ണവർമ്മാവനീശൻ. 86

നാലേനാലുദിനങ്ങൾകൊണ്ടയി! ഭവാ-
നീ ഞങ്ങൾ തൻ മാനസം
ചാലേ കൈവശമാക്കിയാണുടനെഴു-
ന്നള്ളത്തുറയ്ക്കുന്നതും
മാലേതും കലരുന്നതില്ലിതുവശാൽ
ഞങ്ങൾക്കു മുട്ടാതെ മേ-
ന്മേലേ നല്ലവയാക്കിവെച്ചതുകളെ-
സ്സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളേണമേ. 87

മങ്കടക്ഷിതിമണാള! ഞങ്ങളിൽ-
ത്തങ്കിടും കൃപയൊടങ്ങു ചെന്നുടൻ
ശങ്കയെന്നിയെയൊരു കത്തയയ്ക്കിലെൻ
കൺകുളിക്കുവതിനേകിടും തരം. 88

പുതിയ കോവിലകത്തു
കുട്ടുണ്ണിത്തമ്പുരാനവർകൾക്കു കൊടുത്ത പദ്യങ്ങൾ

കാലേ പാരം വെടിപ്പുള്ളകതളിരതി നീ-
രാജ്യസഞ്ചാരകർമ്മ-
ത്താലേററം വന്ന വൻനന്മകളനിശമഹോ!
ദൈവചിന്താപരത്വം
ചാലേ ചേർന്നോർത്തുകൊണ്ടീയചലജലനിധി
ക്ഷീശവംശേ ജനിച്ചി-
ക്കാലേ കാണും ഭവാനെന്നും പവനപുരാ-
ധീശ്വരൻ കാത്തിടട്ടേ. 89

വിത്തേശത്വം വിപ്രരിൽക്കെൽപ്പുക്കൂട്ടാ
ചിത്തേ മെത്തും ഭക്തി ശാന്തസ്വഭാവം
ഒത്തേശും നല്ലീടെഴും സൽഗ്ഗുണത്തിൻ-
സത്തേ! നിത്യം വാഴ്ക വാട്ടം വരാതേ. 90

ഒട്ടുള്ളിൽച്ചിന്തചെയ്യങ്ങിനെ പല കുറിയും
പററിടാതിപ്പോളൊട്ടൊ-
ത്തിട്ടുള്ളോരീയവസ്ഥയ്ക്കതിധൃതിയൊടെഴു-
ന്നെള്ളുകെന്നുള്ള കാര്യം
ഒട്ടും പററീല പക്ഷേ പലവിധമവിടെ
ബ്ഭാരമുണ്ടെന്ന മാത്രം
കുട്ടുണ്ണിത്തമ്പുരാനേ! കരുതിയൊരു സമാ-
ധാനമാക്കുന്ന ഞങ്ങൾ. 91

പി. സി. മരുമകൻ തമ്പുരാനവർകൾക്ക്.

കന്നലേശകലമൊക്കുംവ കള്ള-
ക്കുന്ന കൊച്ചുനൃപ! സൽക്കവേ! വിഭോ!
വന്നലച്ച ധൃതികൊണ്ടു മിണ്ടുവാൻ
വന്നതില്ല തരമിങ്ങു പോന്ന ഞാൻ. 92

പോരുമ്പോൾ തിരുമുമ്പിൽ വന്നു വിടവാ-
ങ്ങീടാതെ പോന്നെന്നതി-
ന്നോരുമ്പോൾ സുഖമില്ല, സംഗതിവശാൽ
പററായ തെററാണത്,
പാരുള്ളിൽ പുരുകീർത്തി ചേർത്ത നൃപ! പോ-
യില്ലത്തു ചെല്ലാഞ്ഞു വ-
ന്നോരുൾത്താപഭരം നിമിത്തമവിടെ-
യ്ക്കായിട്ടു പോകുന്ന ഞാൻ. 93

“അമ്മേ! കേളച്ഛനെന്തീയ്യിടെയിവിടെ വരാ-
ത്തതെപോയ് ത്താമസിപ്പാൻ
ചെമ്മേ കത്തൊന്നുകൂടീട്ടെഴുതിവിടണ”മെ-
ന്നോൎമ്മവെച്ചോതിയോതി
നമ്മേക്കാണാഞ്ഞു കാഞ്ഞുള്ളകതളിരൊട്ടു ന-
ല്ലോമനക്കണ്ണുടയ്ക്കാ-
ത്തുന്മേഷം വിട്ടിരിക്കാം സുതരുടയ വിനോ-
ദത്തിനായ് പോയ്വരട്ടേ. 94

കാൽക്കനിയും കറ കരൾക്ക പെടാത്തകത്തു-
ള്ളാൾക്കും മദീയസുതരായിട്ടുമുണ്ണികൾക്കും
മാൽക്കററമൂലമകലത്തു കളഞ്ഞു നാലു
നാൾക്കുള്ളിൽ ഞാൻ വരുവനിഷലശേഷമില്ല. 95

പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകത്തു് തമ്പൻതമ്പുരാൻ എന്ന എടത്രാപ്പാട്ടുതമ്പുരാനവർകൾക്കു്.

നാലാം ശൈലപയോധിനായക! ഭവാൻ
മാനം ത്യജിക്കായ്കയാൽ
നാലാൾ കൂട്ടുകിലിന്ദുതുച്ഛനിവിടു-
ന്നെന്നോതിടുന്നെങ്കിലും
മേലാസത്തതി വാനവർക്ക ശശിയെ-
ക്കാളും ഗുണം കൂടലാ-
മേലാ തെല്ലു കളങ്കവും ക്ഷയവുമി-
ന്നാപ്പക്ഷഭേദാദിയും. 96

എം. സി. കേളുനമ്പ്യാക്ക്

ഞായം നീക്കാതെ ഞാൻ നല്ലവനിതി നിരൂപി
ക്കാതെ ചെയ്യുന്നതെല്ലാം
മായം കൂടാതെ താൻ കാരണമണുവുമൊരാൾ-
ക്കാടലേററാതെ നന്നായ്
തായം തെററാതെഴുന്നോർ വലിയ നിലയിലാ-
മെന്നു കാണിച്ച ചാരു-
ശ്രീ യം. സീ. കേളുനമ്പ്യാരവർകളിലിനിയും
മംഗളം തിങ്ങിടട്ടേ. 97

ബ്രഹ്മശ്രീ വഞ്ചിപ്പുഴത്തമ്പുരാൻ
തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കു്.

വാതാദി രോഗനിചയും വലുതായ മററു-
ള്ളാർത്തിയും ക്ഷണമകററുമശേഷനാഥൻ
ജാതാദരത്തൊടവിടയ്ക്കു വിടാതെ മേലാൽ
വീതാമയത്വമണവാൻ തുണനിന്നിടട്ടേ. 98

സേവയ്ക്കുഞങ്ങളെ ലാക്കുവെച്ചതുമിതും
ചൊല്ലീട്ടലട്ടാൻ വരു-
ന്നാവർഗ്ഗത്തിലൊരുത്തനിത്തുവനമെ-
ന്നോരായ്ക്ക നേരായ് വിഭോ!
ശ്രീവഞ്ചിപ്പുഴ മാന്യമന്നവനുമായ്
കാണ്മാനിവണ്ണം തരം
കൈവന്നാപ്പൊഴുതുത്ഭവിച്ച കുതുകം-
കൊണ്ടിന്നിരിക്കുന്നു ഞാൻ. 99

കാക്കണം തനതൊരാശ്രിതസ്ഥിതി-
ക്കാക്കണം വടിവിലെന്നെയും ക്രമാൽ
കാക്കണം കനിവുടിയ്ക്കിലിന്നെനി-
ക്കാക്കണക്കിലൊരു പേരു കിട്ടുമേ. 100

വെങ്ങാലിൽ രാമൻ മേനോൻ മുൻസീഫ് മാററം പോകുമ്പോൾ.

സേവച്ചൊല്ലല്ല സത്യം, ദയ, സകലതിനും
കൃത്യമിച്ചൊന്നതെല്ലാം
‘കൈവക്ക്’ത്തോടു കാപ്പോക്കൊരു തൊടുകുറിയാ-
യിമ്മഹാൻ ചെന്ന ദിക്കിൽ
ഹാ ! വാഴ്ക്കും സൌഖ്യമെന്നാകിലുമിഹ വിരഹ-
ത്തിയ്യു പാളിപ്പടന്നീ-
ച്ചാവക്കാടാകെ വേവുന്നിതു ശിവശിവനേ !
കണ്ടിരിക്കേണ്ടിവന്നു. 101

കേലു ഏറാടി മുൻസീഫിന്നു്.

കേടററീടുന്ന കേളിപ്രചുരിമ തിരളും
സജ്ജനം ചെന്ന ചേരു-
ന്നോടത്തെല്ലാം സുഖത്തിന്നൊരു കുറവു വരി-
ല്ലെന്നു ലോകപ്രസിദ്ധം;
ഈടേശീടാത്ത ഭാഗ്യം കലരുമൊരു ജനം
ഹന്ത ! വാഴുന്ന ചാവ-
ക്കാടേററം കേഴുമാറായിതു വലിയ മഹാൻ-
തന്റെ വേർപാടുമൂലം. 102

ഹാ ! വാക്കിൻഭംഗി താൻ താണൊരു നിലയതിലാ-
ണെന്നുമെന്നുള്ള ബോധം
ശ്രീ വായ്ക്കും മേനി, സത്യം, ദയയിവ വലുതെ-
ന്നുള്ള സത്താം വിചാരം
കൈവല്യക്കാതലോമൽക്കളകമലദള-
ക്കണ്ണനാം കണ്ണനെത്താൻ
സേവിച്ചുംകൊണ്ടിരിപ്പീവകസകലവുമൊ-
ത്താരിനിപ്പാരിലാവോ ? 103

ചൊല്ലാം കാര്യങ്ങളെല്ലാം സകലസമയവും
നോക്കുവാൻ നോക്ക മുൻസി-
പ്പില്ലാതാവില്ല, തത്തുല്യത കലരുമൊരാ-
ളായതിന്നായണഞ്ഞു;
എല്ലാക്കും തൃപ്തിചേർത്താപ്പുരുഷമണി വസി-
ച്ചീട്ടു,മെന്നാലുമിപ്പോൾ
വല്ലാതുള്ളം നടുങ്ങുന്നിതു വിരഹമഹാ-
സങ്കടം വങ്കടപ്പം. 104

ആരോഗ്യം, പാരമായു,സ്സുതിസുഖമിവതൊ-
ട്ടുള്ളതെല്ലാം തികഞ്ഞും
നേരോടേ പുത്രമിത്രാദികളൊടു സതതം
ചേർന്നു മോദം തികഞ്ഞും
കാരുണ്യാംഭോധിയാമിഗ്ഗുരുപവനപുരാ-
ധീശപാദം പണിഞ്ഞും
ചാരുശ്രീ ചേർന്നുകൊണ്ടുന്നതപദവിയഹോ!
മേല്ക്കുമേൽ വന്നിടട്ടേ. 105

മജിസ്ത്രേട്ട ത്യാഗരാജയ്യർക്ക്.

വന്നുചേരുന്നതെല്ലാം നോക്കൊന്നുപോലുള്ള സങ്കടം
എന്നുവന്നാൽ മാഗ്ഗമെന്താണെന്നു നോക്കുക നോക്കിനി 106

മാറാതുള്ളോടലിൽ കേളുവേറാടിയുടെ യാത്രയിൽ
ആറാടീട്ടുള്ള നോക്കായതേറാൻ കാരണമായിതു. 107

ത്യാഗരാജയ്യരോടിത്ര വേഗം പിരിയുമെന്നു നാം
ഹാ! ഗണിച്ചോ? കഷ്ടം, മിന്നാബ്ബ്യാഗമോക്കുന്നതെ
ങ്ങിനെ? 108

വാതാലയേശൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ ജാതാദരമഹന്നിശം
ഏതായാലും കാക്കുമെന്നതോതാം നോക്കീഷലില്ലതിൽ. 109

പണ്ടാകൃഷ്ണൻെറവായിൽ ജ്ജനനിയൊരുദിനം
കണ്ടൊരാരാക്കാഴ്ചയോ ഹാ!
കൊണ്ടാടീട്ടിന്നു കൃഷ്ണനുടയ വലിയ ഹാ-
സ്പിററലിൽക്കാണ്മതാണോ?
കണ്ടാലിവണ്ണമെല്ലാം ജനതതി മതിയിൽ
ച്ചേത്തിട്ടും മട്ടു നമ്മൾ-
ക്കുണ്ടാൽത്തീരാത്തതാമിപ്പലപല വിഭവം
പാക്കിലത്യന്തരമ്യം. 110

ഹിതങ്ങൾ നോക്കീട്ടു പദാത്ഥമോരോ-
ന്നതങ്ങിനേ വൃത്തിയിൽ മാറിടാതെ
ചിതമ്പരം ചേത്തു വിളമ്പിടുന്നീ-
ച്ചിതമ്പരയ്യൻ വിജയിച്ചിടട്ടേ. 111

ചേററൂർ ഗോവിന്ദൻനായർ മുൻസിഫ് അവർകഠംക്ക്.

ഗോവിന്ദൻനായർ മുൻസിഫവർകളുടെ വിയോ
ഗം സഹിച്ചിങ്ങിരിപ്പാ
നാവില്ലിനാട്ടുകാക്കെൻ മുരമഥന! ഭവാ-
നൊന്നിനിച്ചെയ്യിടേണം
കേഠംവിപ്പെട്ടുള്ളൊരത്യന്തപദവികൊട്ടു-
ത്തേക്കണം തമ്മിലപ്പോ-
ളാവിമ്മോദേന കാണ്മാൻ കഴിയുമിതിൽ മറി-
ച്ചില്ല വേറേ നിവൃത്തി. 112

അച്യുതപദയുഗളം ഹൃദി
വെച്ച മനസ്സാക്ഷി ചൊന്ന മൊഴിപോലെ
അച്യുതകീൎത്തിക്കൊടിയി-
ക്കൊച്ചുമിട്ടക്കൻ പരം പടൎത്തട്ടെ. 113

സഭകളെ സംബന്ധിച്ച ശ്ലോകങ്ങഠം:
പട്ടാമ്പി സ്കൂളിലെ സമ്മാനദാനദിനം.

'ദുഷ്ടുള്ളാഹാരദൂഷ്യം' 'കലി'തതരുവുമാ-
ദുൎവ്വിചാരം സദാ ഹൃ-
ത്തട്ടം ചീത്തപ്പെടുത്തും ദുഢമിതിവിലയേ-
റുന്ന സാരോപദേശം
മുട്ടാതെ ചെയ്യുതോൎത്തിപ്പൊഴുതു വലിയ സ-
മ്മാനദാനോത്സവത്തെ-
പ്പട്ടാമ്പി പ്രൈമറിസ്കൂളിലിത നിറവേ-
റുന്നിതേററുന്നമോദം. 114

ഛാലേ നീയാദ്ധ്യമുണ്ടായ് വരുവതിനതിയാ-
യുള്ളയത്നങ്ങൾ വിദ്യാ-
ശാലേ! ചെയ്തോരെനിക്കിസ്സുദിനമവിടെ വ-
ന്നൊന്നു കാണുന്നതിന്നായ്
ഹാ, ലേശം തഞ്ചമില്ലാത്തൊരു നിലയിലക-
പ്പെട്ടുപോ,യെങ്കിലും മേ-
ന്മേലേ വാതാലയേശൻ തിരുവടിയരുളും
മംഗളം ഭംഗമെന്യേ. 115

തൃശ്ശൂർ ഭാരതവിലാസം സഭയിൽ.

ക്ഷണംകൊണ്ടുഞാനാദ്യമേ സൽസഭയ്ക്കു-
ത്തണം മോദമോടെന്നു കാര്യം ഫലിപ്പാൻ
ഈണം ലേശമെന്നാകിലും ജാതകത്തി-
ന്നിണങ്ങാത്തമൂലം വരാൻ തെല്ലുവൈകി. 116

ഇപ്പൂരത്തിനിടയ്ക്കു ഭാരതവിലാ-
സത്തിന്റെ വർഷോത്സവം
കെൽപ്പൂന്നിപ്പതിവായ് നടത്തിവരുമാ-
രുണ്ടെങ്കിലും നാഥനായ്
പൊൽപ്പൂമാതു നടത്തിടുന്നു പുരുഷൻ
ഭൂമീശനെൻ തമ്പുരാൻ
തൃപ്പൂണിത്തുറയപ്പ,നെത്തിവരുമോ
പ്രസ്ഥിന്നിനിസ്സങ്കടം? 117

എല്ലാ ഭാഷയിലും പരം പരിചയം
സത്തായ വര്‍ണ്ണം കിട-
പ്പില്ലാ താന്‍ പെരുമാറിടാത്തവകയായ്-
ഗ്രന്ഥം മഹീമണ്ഡലേ
ചൊല്ലാമീവകയൊത്ത കൊച്ചി പതിനൊ-
ന്നാംകൂര്‍ മഹീപാലനോ-
ടല്ലാതാരൊരുമിച്ചു ഭാരതവിലാ-
സത്തേയിരുത്തുന്നു നാം? 118

വമ്പൂഴപ്പതിനൊന്നാമന്‍ തമ്പുരാന്‍ നിജനാഥനായ്
മുമ്പുള്ളതില്‍ക്കവിഞ്ഞേറെക്കമ്പമേലാ-
യിനിസ്സുഖേ! 119

നേരിട്ടോതുവനച്ചുകൂടനിരയില്‍-
കെല്പൊത്ത 'കല്പദ്രുമം'
പാരില്‍പ്പാര്‍ക്കുകില്‍ നിഴ്പൊഴിഞ്ഞൊരിടവും
കാണാതെ പോയീലയോ!
പാരിച്ചുള്ളൊരു 'മംഗളോദയ'പ്പട-
ത്തെത്തീട്ടതിന്‍ താങ്ങലാം
പാരിന്‍ നായകനായി നിന്‍പതിയിനി-
ക്കന്നിക്ക ക്രൂസേണ്ട നീ. 120

ഈ വിശ്വത്തില്‍ വിളഞ്ഞ ഭാരതവിലാ-
സത്തിന്നുമിമ്മാളിയ-
മ്മാവില്‍ ക്കുഞ്ഞുവറീതിന്നും സരസനാം
സിക്രട്ടരിക്കും സദാ
നാവിന്‍തുമ്പു സരസ്വതീനിലയമാം
സാക്ഷാല്‍ സഭാനാഥനും
ശ്രീ വിഖ്യാതസഭാജനത്തിനുമഹോ!
മേന്മേല്‍ വരും മംഗളം. 121

പാവറട്ടിസ്കൂളിൽവെച്ചു
വി. ഗോപാലൻനായരവർകൾക്ക്

രാമഗോപാലകാചാൎയ്യനാമസ്സാന്ദീപനീമുനി
സീമയററിന്നു നോക്കുള്ളൊരാമയം
തീൎത്തിടേണമേ. 122

‘നിൎയ്യമ്പോടിവിടത്തിലിങ്ങിനെയിരു-
ന്നിപ്പോളുപാദ്ധ്യായക-
ക്കയ്യഞ്ചാതെ വഹിക്കിലെൻ കരതലം
കിട്ടില്ല്യ’യെന്നിങ്ങിനെ
ബിയ്യൽക്ലാസിനിണങ്ങിടും വിജയല-
ക്ഷ്മിച്ചൊല്ലൊഴിച്ചീടുവാൻ
വയ്യല്ലോ ദൃഢമെന്നുറച്ചതിനഹോ!
തെററില്ല ചെറെറങ്കിലും. 123

ധീപാരം ചേൎന്നുപാദ്ധ്യായകപദവിവഹി-
ച്ചായതിന്നായി വേണ്ടും
കൈപാകത്തിൽ പ്രയോഗിച്ചതിമധുരമെഴും
വാഗ്വിലാസം കലൎന്നും
താപാവേഗത്തിനന്യക്കിടയിലിടവരു-
ത്താതെയും പാൎക്കിലീ വീ.
ഗോപാലൻനായർ ബി. ഏ.യവർകളൊടുസമം
പാരിലിന്നാരുമില്ല. 124

ചെററും ചിന്തിച്ചിടാതുള്ളൊരു വിരഹമഹാ
സങ്കടാംഭോധിമദ്ധ്യേ
മുററും മുങ്ങിക്കുഴഞ്ഞിട്ടൊരു മറുകരയും
ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടിടാതെ
തെററും നോക്കുള്ളമെന്നാകിലുമിനിയുടനി-
ക്കീൎത്തിമാനൊത്ത കാൎയ്യം
പററുംമാറാക്കിടട്ടേ ഗുരുപവനപുരം
വാഴുമെന്നാഴിവൎണ്ണൻ. 125

വന്നിട്ടുള്ള സഭാജനത്തിനുമഹോ!
സാക്ഷാൽ സഭാനാഥനും
കുന്നിച്ചുള്ള കുതൂഹലത്തൊടമരു-
ന്നാചാൎയ്യവൎഗ്ഗത്തിനും
ഇന്നിപ്പോളിതിനായ് ശ്രമിച്ചവർകളാം
മൽസ്നേഹിതൎക്കും മുറ-
യ്ക്കൊന്നിച്ചെൻ പവനാലയേശനരുളാൽ
മേന്മേൽ വരും മംഗളം. 126

ഏളയത്തു സമാജങ്ങളിലെ മംഗളം.

നാലായവേദപ്പൊരുളിൻെറ മൂല-
ക്കാലായ വേലായുധ,ദീനബന്ധോ!
മേലാക്കമിസ്സൽസഭയായ കുട്ടി
മാലാണ്ടിടായ്വാൻ കനിയേണമല്പം. 127

വരും നന്മയ്ക്കുള്ള വിത്തെവരും നന്നായെടുക്കുവാൻ
പെരും കീൎത്ത്യാവിളങ്ങുന്നീ‘പ്പെരുംതോട്ടം’
ജയിക്കണം. 128

നോക്ക വേണ്ടുന്ന കാൎയ്യങ്ങളാം നോക്കമിസ്സഭയെപ്പോഴും
കാക്കന്നിയ്യൂം താണിടാൎയ്യാൻ കാക്കണമെൻ
[കഞ്ജലോചനൻ. 129

കാഴ്ച്ചവാച്ചൊരു സഭാതലം പല വിതാന-
മൊത്തു മലർമങ്കയാം
വാഴ്ച്ചയുള്ള പുരിയോടിണക്കിയമ്മതൊത്ത-
താണഖില ഭക്ഷ്യവും
ആഴ്ച്ചതോറുമഭിവൃദ്ധിയുണ്ടിതു വിധത്തി
ലിസ്സഭ മുതിൎന്നിടാൻ
വീഴ്ച്ചവിട്ടരിയ കാതലായി നിലനില്ക്കു-
ണം 'വലിയ മംഗലം'. 130

ശാന്തൻ പള്ളികളിൽ പ്രധാനി വിനയാം-
ഭോരാശി വിഖ്യാത നീ
ശാന്തൻപള്ളി പുറത്തെഴും മിഴിപരം
മങ്ങിക്കഴങ്ങുന്നതിൽ
സ്വാന്തം പൊള്ളിടുമിസ്സഭയ്ക്കുതൊഴിവാൻ
ചന്തത്തിലാടീടുവൻ
ചാന്തമ്പള്ളിൽ വരേണമേ ശിവസുതേ!
മററില്ലൊരാലംബനം. 131

പട്ടാഭിഷേകപ്പന്തലിൽ ചൊല്ലിയവ.

മല്ലാരേ! മധുകൈടഭാന്തക! ഭവാ-
നഞ്ചാമനാം ജോർജ്ജിനും
നല്ലാരിൻമണി മേറിയാൾക്കുമനിശം
നീ മംഗളം നല്കുവാൻ
നില്ലാതുള്ളൊരു ഭക്തിയോടകമലി-
ഞ്ഞൊന്നാമതിന്നാട്ടുകാ-
ർക്കെല്ലാമുണ്ടൊരപേക്ഷയായതു ഫലി-
പ്പിക്കേണമേ ദൈവമേ! 132

പാർക്കുള്ളിലിന്നു പലജാതിമതാന്ധരായി-
പ്പാർക്കും മനുഷ്യരൊരുപോലെ മനസ്സിണങ്ങി
ആർക്കും പെരുത്തതിശയം വരുമാറു ഘോഷി-
ച്ചാർക്കുന്നതോർക്കിലിതു,ഹാ! പരമോത്സവം താൻ! 133

താരാഗണത്തിനിടയിൽ കുളുർതിങ്കളോടു
നേരായെഴുന്നരുളി നമ്മുടെ ചക്രവർത്തി
ധാരാളമുള്ള വെയിലത്തുമഹോ! തിളങ്ങ-
ലീരാജനുണ്ടതു നിനയ്ക്കിൽ മഹാവിചിത്രം! 134

ഇന്നഞ്ചാം ജോർജ്ജുഭൂമീപതി മതിമുഖിയാം
മേറിയൊത്തിന്ത്യയാളാ-
കുന്നത്തന്വംഗിയെക്കാക്കുക കടുകിടയും
തെററു പററാതെതന്നെ
ഒന്നല്പം ദൃഷ്ടിവെച്ചെൻ ഗുരുപവനപുരാ
ധീശ! നീ ഡൽഹിയിൽ പോയ്
നിന്നപ്പട്ടാഭിഷേകോത്സവമതിനരുളീ-
ടേണമേ മംഗളശ്രീ. 135

ഗുരുവായൂർസ്കൂളിലെ സമ്മാനദിവസം

ഇന്നസ്സർവ്വകലേശനായ് കുവലയാ
മോദത്തെ മാനംവിടാ-
തന്നന്നേകിയുമുന്നതസ്ഥിതിപെട്ടും
സദ്വൃത്തനായും പരം
തന്നത്താനവനീതലം മുഴുവനും
നന്നായ് വിളങ്ങീടുമ-
പ്പുന്നത്തൂരിളയാവനീരമണനാം
ചന്ദ്രൻ ജയിക്കേണമേ. 136

ഓരോ ജോലികൾ നിർത്തിവെച്ചയിഭവാ-
നീ ഞങ്ങളല്ലാം ബാലക-
ന്മാരോടുൾക്കൃപയാൻവന്നിവിടെയീ-
സ്സമ്മാനദാനോത്സവം
നേരോടിന്നു നടത്തി മേലിലുമിതി
ന്നാളായിവന്നീടുവാ-
നാരോഗ്യം മരുദാലയേശനരുളും
ക്കുറാണ്ടു ന്നൂറാണ്ടിനി. 187

പാവറട്ടി സംസ്കൃതസ്കൂളിൽ സഭയ്ക്കു്

തീരായ്‌വേണ്ടാത്തിടത്തും വലിയഗുരുലഘു-
ത്വങ്ങളോക്കാതെകണ്ടും
പോരാ വല്ലാത്തനത്ഥസ്ഥിതിയിലുമുചിതം
വിട്ടമാഭാസമായും
നേരായ്ക്കോപ്പിക്കു പററാതെയുമൊരുപദവും
വെച്ചുകാണായ്കയാലീ-
കെ. രാമൻനമ്പിയാരാം സുകൃതി സഹൃദയാ-
നന്ദമേകുന്നു മേന്മേൽ. 138

കാക്കണം കുറവുവിട്ടൊരാസ്ഥിതി-
ക്കാക്കണം സഭയിതായതിന്നു നീ
കാക്കണം മുരരിപോ! ഭവാൻെറ തൃ-
ക്കാൽക്കണഞ്ഞതിനു കൈതൊഴുന്നു ഞാൻ. 139

എം. കോന്തിമേനവന്നു്

വീരശൃംഖലകൊടുത്ത സഭയിൽ

നാലായവേദപ്പൊരുളിന്നുമൂല-
ക്കാലായ കാളാംബുദനീലവണ്ണൻ
ലോലായതാക്ഷൻ മരുദാലയേശ-
നീ ലാക്കിൽ നമ്മൾക്കു സുഖം തരട്ടേ. 140

ധീരൻ ശൈലാംബുധീശൻ ഗുരുപവനപുരം
തന്നിൽ വെച്ചിന്നിമേലാൽ
വീരശ്രീശൃംഖലപ്രാപ്തിമതികലരും
കോന്തിമേനോനിലാക്കി
പാരാതക്കാൎയ്യമെല്ലാജനവുമതിതകൊ-
ണ്ടോടിയെന്നുള്ളമൂലം
'വീരൻതാൻ നാലുദിക്കും' 'കലി'തരുചിവിള-
ങ്ങും വിളക്കം കനത്തു. 141

മൂലോകത്തും മുറയ്ക്കുള്ളരിയൊരു
മുഴുവൻ കാൎയ്യവും മുഗ്ദ്ധപത്മ-
ശ്രീലോലാക്ഷൻ ജഗൽപ്രാണനുടെ
വരുതിയ്ക്കുള്ളിലായിട്ടിരിയ്ക്കേ,
ആലോചിക്കുന്നതായാലഴകിനൊടവിട-
യ്ക്കുള്ളകാൎയ്യം നടത്തി-
ട്ടീലോകത്തിൽ പ്രസിദ്ധിക്കൊരു വിളനിലമാം
കോന്തിമേനോൻ ജയിപ്പൂ! 142

വൎണ്ണിച്ചിന്നു മുഖസ്തുതിക്കു പറയും
വാക്കല്ല നോക്കുളെള്ളാരീ-
ക്കണ്ണിൽക്കാണ്മൊരു കോന്തിമേനവനു നാം
നന്നെക്കടപ്പെട്ടുപോയ്;
കണ്ണിൻകാഴ്ച കുറഞ്ഞുപോമളവിലേ
നാട്ടാരതിൻ നന്മയെ-
ക്ഖണ്ഡിച്ചോതുകയുള്ളു നോക്കതിനലാ-
ക്കെത്താതിരിക്കേണമേ. 143

പാവറട്ടി സംസ്കൃതകോളേജിൽ സഭയ്ക്കു്.

രാമഗോപാലകാചാര്യ നാമസ്സാന്ദീപനീമുനി
സീമയററിസ്സഭയ്ക്കേല്ക്കുമാമയം തീൎത്തിടേണമേ. 144

അന്നന്നടിച്ചുതളി,യാൾപ്പെരുമാററ,മേററം
വന്നങ്ങുമിങ്ങുമണയും ചിതൽനീക്കലേവം
വന്നന്ദികേടൊട്ടു വെടിഞ്ഞൊരു രാജധാനി-
യെനാക്കിടയ്ക്കുഹാഹ! സംസ്കൃതമൊന്നുഴന്നു! 145

ഇന്നുള്ള ഭാഷകളിൽവെച്ചു വിശേഷമായ് മുൻ-
നിന്നുള്ളതാണരിയ സംസ്കൃതഭാഷ നൂനം
എന്നുള്ള തത്വമറിയാത്ത ജനങ്ങൾ മൂലം
വന്നുള്ള സങ്കടമിയന്നു കുറച്ചുകാലം. 146

ഇന്നാനിലയ്ക്കധികമായൊരു മാററമാൎന്നു
നന്നായിതിൻ മഹിമയിൽ ചിലർ കണ്ണുവെച്ചു
ഒന്നായിതിൻകെട്ടതി തീൎത്തുകളഞ്ഞിടേണ-
മെന്നായ് മുതിൎന്നു നിലയായ് പലരും മഹാന്മാർ 147

സർക്കാർസഹായവും വന്നിതിക്കാൎയ്യത്തിന്നു മേല്ക്കുമേൽ
തൽക്കാലം വന്നടുക്കുമ്പോളൊക്കാതാവില്ലൊ-
രെണ്ണവും. 148

ഇക്കാലം സംസ്കൃതത്തിന്റെ ദുഷ്കാലം നിരൂപിക്കുകിൽ
മുക്കാലും തീൎന്നുപോയിട്ടു നല്ക്കാലംവന്ന മട്ടിലായ്. 149

ഈ വിദ്യാശാലയിൽ വ-
ന്നാവിർമ്മോദം പഠിച്ച കുട്ടികളിൽ
ഭാവിഗുണത്തിൻ വിത്തുകൾ
പാവിക്കാണെന്നതുണ്ടു കണ്ടാലും. 150

നോക്കീടുകിൽ സംസ്കൃതപാഠശാല
നോക്കീവിധം തീർത്ത മഹാമനസ്കൻ
പോക്കീടുമെല്ലാ പ്രതിബന്ധമെന്നു
നീക്കീടിലാശ്രുഝനഴന്നുപോമോ? 151

പിന്താങ്ങായ് ധനവാന്മാ-
രുന്താനില്ലെങ്കിലേതു ബലവാനും
ചിന്താകുലനായകതളിർ
വെന്താളുമിടയ്ക്കു വീണുപോയേക്കും. 152

കണക്കറേറുള്ളൊരുത്സാഹ ഗുണവാൻ കുറിയാക്ക താൻ
ഗുണക്കാരുള്ളൊരാളല്ല പണക്കാരനുമല്ലഹോ! 158

വലിയവരെവരെന്നു ഗുണാ-
വലി മതിയിൽ ചേർന്നിടും മഹാന്മാരേ!
അലിവുള്ളിലിയന്നിടുവിൻ
പുലിവാലു പിടിച്ചപോലെയാക്കരുത്. 154

ഉരുളച്ചോറാനയ്ക്കായ്
തെരുതെരെയേകുന്നിടയ്ക്കു വറെറാന്ന്
കരുതാതെ താഴെ വീണാ-
ലൊരു കേടവനി, ല്ലുറുമ്പിനോണവുമായ്! 155

അതിനാൽ പല ചിലവുമിട്ട-
ന്നതിലിതിനുംകൂടി ഹാ! സഹായിച്ചാൽ
മതിയിതു നിലനിന്നീടാൻ
മതിമാന്മാരേ! മനസ്സുവെച്ചിടുവിൻ. 156

ഈ വിധമീ ഞങ്ങളക-
പ്പൂവിൽ നിറഞ്ഞിട്ടഹോ! പൊഴിക്കുന്ന
ആവിലഃമോതീട്ടനിശം
മേവിന ഫലമിന്നു ഹന്ത! കൈവന്നു. 157

വിലപ്പെട്ട കാൎയ്യങ്ങളെല്ലാമൊഴിച്ചാ-
വിലപ്പെട്ടോരീ നല്ല വിദ്യാലയത്തെ
നിലയ്ക്കാക്കുവാൻ മാന്യരാം നിങ്ങളിന്നി-
സ്ഥലത്താൻ കാൎയ്യം കണക്കിന്നുവന്നു 158

ഉടൻ നിങ്ങൾ ചെയ്യും സഹായം വഴിക്കു-
ള്ളുടഞ്ഞീടുവാൻ കാരണം കൈവരാതെ
കടന്നെപ്പൊഴും മംഗളം തന്നിടട്ടേ
കടല്ക്കൊത്തവൎണ്ണൻ സമീരാലയേശൻ. 159

ഭജനമവസാനദിവസം
സുജനാഗ്രഗർ! നിങ്ങൾകൂടിവരുമല്ലൊ
അജനപ്രമേയനരുളും
നിജനാനാതാപശാന്തിയഖിലൎക്കും. 160

തരിപ്പിനും നീരിനുമൂക്കഃപാരാ
തിരിപ്പിനും നല്ല നിവൃത്തിവന്നുപോയ്
തിരിക്കുമിട്ടാദ്യമടുക്കലെത്താ-
തിരിക്കിൽ വന്നാലഴലാറുമീശ്വരൻ. 161

ശ്രീമതി വട്ടോളി കുട്ടിപ്പാറുഅമ്മയ്ക്കു്

വിട്ടീടാതിന്നിമേലാൽ വിവരമഖിലവും
വെച്ചെഴുത്താഴ്ച്ചതോറും
വിട്ടീടേണം മുറയ്ക്കെന്നൊരു വലിയകരാ-
റില്ലയോ നമ്മൾ തമ്മിൽ?
തട്ടീലാ നിർമ്മനക്കാമ്പതിലതു വകവെ-
ക്കുന്നതി,ല്ലിങ്ങു തക്കം
കിട്ടീടാതെ വലഞ്ഞേനിതുവരെയുമിനി-
ക്കേൾക്ക തെല്ലൊന്നു ചൊല്ലാം. 162

തൃത്താലെക്കടവിക്കരെയ്ക്കൊരു പെരും
ചങ്ങാടമേറിക്കട-
ന്നുൾത്താരിൽ കുതുകേന വണ്ടികയറാ-
നായിട്ടൊരുങ്ങും വിധൌ
നൽത്താരാധിപനൊത്ത ചാരുവദനേ!
സൂതാളി പുല്ലിന്നുപോ-
യെത്താഞ്ഞുച്ചതിരിഞ്ഞു രണ്ടുമണിയോ-
ളം ഞങ്ങൾ കിണ്ടത്തിലായ്. 163

അപ്പോഴയ്ക്കൊരുവൻ കിതച്ചവിടെ വ-
ന്നാ വണ്ടി പൂട്ടീട്ടതിൽ-
ക്കെൽപ്പോടേ കരയേററി ഞങ്ങളെയവൻ
വേണ്ടില്ല വണ്ടിക്കഹോ!
ഉൾപ്പോർകൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടന്നവകയാ-
ണെന്നോർത്തു പോകായ്ക നീ-
യിപ്പോൾ ഞാൻ പറയാം വഴിക്കൊരു സുഖം
കിട്ടീല പിട്ടല്ലെടോ! 164

ഊററം നന്നേപ്പുലമ്പും വലിയ തടി, കരി-
ങ്കാർനിറം, വൻകഷണ്ടി-
ക്കേററംകൊണ്ടുള്ള മണ്ടത്തല, പെരുവയറും
വൻതുറുംകണ്ണുമായി
തീററയ്ക്കായ് തിന്നവക്രത്വം തടവിട്ടുമൊരുവൻ
ഹന്ത! പൊട്ടിച്ചിരിച്ചി-
ട്ടേററം നിസ്സാരവാക്കങ്ങളിനെ വിതറിയുടൻ
വണ്ടിയിൽച്ചാടിവീണു 165

നാണ്വാരുള്ളെണ്ണ നല്ലാനെന്നാണ്വാക്കൻ താൻ നടിപ്പതും
പോണ്വാ തൈലം തുളുമ്പീട്ടാച്ചാണ്വാരന്നായതും രസം. 166

മുത്തശ്ശിക്കൊരസഹ്യതയ്ക്കു വഴിയു-
ണ്ടാക്കേണ്ടയെന്നൊക്കെയും
ചിത്തത്തിൽക്കരുതിക്കുറച്ചകലുകിൽ
ബ്രഹ്മാണ്ഡവങ്കൻെറ മേൽ
ഉത്തുംഗസ്ഥനി! മുട്ടമായയവനൊഴി-
ഞ്ഞീടുന്ന പാടല്ലറ-
പ്പൊത്തുള്ളൊരകത്താരൊടടങ്ങിനെ കുറേ
നേരം കുഴങ്ങീടിനേൻ. 167

വെക്കം താഴത്തിറങ്ങിച്ചളിയിളകിമറി-
ഞ്ഞുള്ള റോഡാകിലും തെ-
ല്ലുൾക്കമ്പം കാട്ടിടാതിച്ചിവനുടനെ നട
പ്പായി മററെന്തു കാട്ടാം?
തക്കം നോക്കീട്ടു പെയ്യുന്നിതു പെരുമഴയും
കൂരിരുട്ടായിതപ്പോ-
ഴയ്ക്കമ്പോ! വണ്ടി [illegible] ട്ടാശങ്കരമതിനാൽ
ത്തൊട്ടു ഞാനും നടന്നു. 168

നടന്നുതോല്ക്കുമ്പൊഴതൊന്നു കേറി-
ക്കടന്നിരിക്കും ക്ഷണമിങ്ങിറങ്ങും
നടന്നുനോക്കും പുനരിപ്രകാരം
നടന്നുകാൎയ്യം നളിനാക്ഷിയാളേ! 169

ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കിങ്ങിനെ മുൻപറഞ്ഞ
വിടക്കിനെപ്പാൎത്തു ശപിച്ചുകൊണ്ടു്
മടങ്ങി ഞാനന്നൊടുവിൽ കിഴക്കേ
നടയ്ക്കലേക്കിങ്ങിനെ വന്നുചേൎന്നു. 170

അത്തുനേരത്തൊമ്പതടി-
പ്പത്തുകേട്ടുള്ളം തണുത്തുവെന്നോക്ക്
കത്തുകാലില്ലത്തെത്തി-
പ്പുത്തുമധുപൊഴിയുന്ന ചാരുമൊഴിയാളേ! 171

കംബുകണ്ഠി! കളിവാക്കുരയ്ക്കയ-
ല്ലിമ്മുറയ്ക്കിനിയുമുള്ള വാസ്തവം
അംബുജായതവിലോലനേത്രയാ-
മമ്മ വിട്ടിട്ടുമെഴുത്തിലില്ലയോ? 172

വന്ദിക്കേണ്ടവരെ വണങ്ങുക വയോ-
രൂപങ്ങളൊക്കും സഖീ-
വൃന്ദത്തോട്ട മനസ്സിണങ്ങുക വൃഥാ
നേരം കളഞ്ഞീടൊലാ
നിന്ദിച്ചീടരുതാരെയും നില വെടി-
ഞ്ഞീടായ്ക നിൻ കാന്തനെ-
ന്തൊന്നാണിഷ്ടമതാചരിയ്ക്കുക മറ-
ക്കാതേ മറക്കാതലെ. 173

ശ്രീമതി നെടിയംവീട്ടിൽ അമ്മുക്കുട്ടിയമ്മയ്ക്കു്.

ബാലനന്നെ പനിച്ചിരുന്നതു കറ-
ച്ചാശപാസമായെന്നു ഞാ-
നാലോചിച്ചു വസിച്ചിട്ടുന്നു, വരുവാൻ
സാധിച്ചതില്ലിന്നാലേ;
കാലത്തിന്നു വരേണമെന്നു കരുതി-
പ്പിന്നീടതും പൂജ്യമായ്
ലോലാപാംഗികളൊത്തെടുത്തു മുടിയിൽ-
ച്ചൂടുന്ന വൈഡൂര്യമേ! 174

നാളെക്കാലത്തു വന്നേരിക്കോളം പോകേണ്ടതുണ്ടെടോ!
നാളീകാക്ഷിമണേ! മററന്നാളോ തൃശ്ശൂർക്കുയാത്രയായ്. 175

പെൻഷ്യൻഡ് പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ ചാറക്കാട്ടു് ഗോപാലമേനോനവർകൾക്കു്.

നല്ലാമോദാൽ വളർന്നപ്രിയസഹജയതാം
മാധവിക്കുട്ടിയെക്ക-
ണ്ടുല്ലാസത്തോടു കല്യാണമതിടിപൊടിയായ്
വേണമെന്നുള്ളതുള്ളിൽ
തെല്ലാലോചിച്ചു വേണ്ടുംപടിയഴകിൽ നട-
ത്തിച്ചുടൻ തുഷ്ടിപൂണ്ട-
ച്ചൊല്ലാളും രാമനും മാധവനുമകമലി-
ഞ്ഞൊന്നു നോക്കീടവേണം. 176

പോരുമ്പോളതിലേ വരാൻ തരമെനി-
യ്ക്കുണ്ടായതി,ല്ലായതൊ-
ന്നോരുമ്പോൾ ചെറുതൊന്നിളിഭ്യതയക
ത്തണ്ടിങ്കലുണ്ടിന്നഹോ!
ചേരുമ്പോലവിടെക്കഴിച്ച ദിവസം
പത്തീശ്വരാനുഗ്രഹം
ചേരുമ്പോളഖിലം തരത്തിൽ വരുമെ-
ന്നിപ്പോളുറപ്പായി മേ. 177

സാമാന്യം വേഗമെന്നല്ലരഞൊടിയിടകൊ-
ണ്ടങ്ങു വന്നിട്ടുകെന്ന-
ധീമാനാം കോന്തിമേനവർകളരുളിയെ
ന്നോട്ടു ഞാനോടിയില്ലേ
ഹേ! മാന്യന്മാരണിഞ്ഞുള്ളൊരു മകുടമണേ!
ചെന്നാ നേരത്തിലെന്നും-
ല്ലൂമാലിൽപ്പെട്ടു ചൊല്ലാമവിടെയവർ കളി-
ച്ചില്ല വല്ലാത്തമാന്തം. 178

മുമ്പേതന്നെ പതിഞ്ഞ മട്ടു പതിവാ-
യുള്ളാണ്ടിയൂട്ടുന്നതോ
മുമ്പേ തീർച്ചപറഞ്ഞു പോയവർ കുറെ-
പ്പേരുമ്മറത്തങ്ങിനെ
എമ്പേരിൽ പ്രതിപത്തിയുള്ളതു പറ-
ഞ്ഞിട്ടെന്തുകാര്യം? മുറ-
യ്ക്കുമ്പേ പൂജ്യമതാകുമൂണിതി നിന-
ച്ചോടിക്കളിച്ചനഹം. 179

മുങ്ങിവന്നിവനടുക്കളെയ്ക്കുക-
ത്തങ്ങിനേ വളരെ വേഗമെത്തിനേൻ
തിങ്ങിടും ധൃതിപിടിച്ചു വെങ്കില-
ന്നെങ്ങിനേ നിലയിൽ നില്ക്കുമുൾത്തടം? 180

തെല്ലുണ്ടു വെക്കമവിടുന്നെഴുന്നേററു മണ്ടി-
ച്ചെല്ലുന്ന നേരമവിടെക്കഥയൊക്കെമാറി;
ചൊല്ലുള്ള മൂപ്പർ കടലിൽത്തിരമാലയെല്ലാം
വെല്ലുന്ന ചില്ലികൾ ചുളിച്ചു വസിച്ചിടുന്നു. 181

"ആയീ! നിങ്ങൾ വരട്ടെയെന്നു കരുതി
ക്കാത്തിട്ടു നേരംകുറ-
ച്ചായി നോക്കുക നോക്കു വാതപുരിയിൽ
സന്ധ്യയ്ക്കു സന്ധിക്കണം
പോയീ കുട്ടികൾ നമ്മളായവർ സമീ-
പത്തേയ്ക്കു ചെന്നെത്തിയാ-
ലായീ പോരിക"യെന്നിറങ്ങിയവിടു-
ന്നിയ്യുള്ളവൻ പിന്നിലും. 182

പിട്ടിതെന്നോക്കോലാ കണ്ണിൽക്കിട്ടിയില്ല കുറുപ്പിനെ
കുട്ടിപ്പാറുവിനോടെൻ കൈത്തട്ടിനാൽ യാത്ര
[ചൊല്ലി ഞാൻ. 183

വെക്കമെങ്ങിനെ നടന്നുപോന്നുകൊ-
ണ്ടിക്കരെയ്ക്കുരികിലെത്തിടും വിധൌ
അക്കടുത്ത വെയിൽകൊണ്ടു ക്രുദ്ധരു-
ണ്ടൊക്കെ വണ്ടിയിലിരുന്നിടുന്നു കേൾ. 184

നിൽക്കാതെ വണ്ടികേറിജ്ജവമൊടവിടെനി-
ന്നൂക്കോടോടിച്ചു പക്ഷ-
ത്തൽക്കാലം കുട്ടികൾക്കെത്തിയ കെടുതിയതി
ന്നന്തമില്ലെന്തു ചെയ്യാം?
അക്കാര്യം സാരമാക്കാതവർ പല വിരുതും
കാട്ടി മേളിക്കയാലെ-
ങ്ങൾക്കാമ്പിൽത്താപമേലാതണവതിനിടയായ്
'നീട്ടിയത്തെ'പ്പടിക്കൽ. 185

ചായയ്ക്കായ് തുനിയുന്നതാകിലൊരുപാ-
ടാളുണ്ടു പാലി,ല്ലതി-
ന്നായന്നു കിണഞ്ഞതില്ല പഴവും
പഞ്ചാരയും വെള്ളവും
കായക്കേടൊരുമാതിരിക്കൊഴിയുവാ-
നായിക്കഴിച്ചിട്ടിരു-
ട്ടായപ്പോളൊരു മട്ടണഞ്ഞു ശരിയാ-
യന്നെങ്ങൾ കുന്നംകുളം. 186

അന്തിയ്ക്കാണവിടുന്നു പോന്നതു നിലാ-
വില്ല നമുക്കോർക്കിലി-
ന്നെന്തിപ്പോളൊരു ക്രൂസെലെന്നു കരുതീ-
ട്ടക്കാട്ടുപാടസ്ഥലം
പന്തിക്കങ്ങിനെ പററി മുപ്പരവിടെ-
ത്താഴത്തിറങ്ങിക്കുറെ-
ച്ചിന്തിച്ചിട്ടു പറഞ്ഞു "ദനാക്കിനി നട-
ക്കാ"മെന്നു മന്ദേതരം. 187

എല്ലാരുമപ്പൊഴു വണ്ടിയിൽനിന്നിറങ്ങി
കല്യാണി മാത്രമതിൽ നിന്നൊഴിവായി വന്നു;
"അല്ലാ! യിതെന്തു കഥ"യെന്നു നിനച്ചിടേണ്ട
മല്ലാക്ഷികൾക്കയി സഖേ! പുതുഗർഭമല്ലേ? 188

അതിലപ്പോൾ ചില കുട്ടിക-
ളതി വാത്സല്യംവഴിക്ക തുണയായി
പതിയാരൊടു കൂടിപ്പോയ്
മതിമോദാൽ ഞങ്ങൾ പോന്നിതിങ്ങോട്ടും. 189

എല്ലാവരും ഞങ്ങൾ നടന്നുവന്നു
കല്യാണിയെക്കാത്തു കുറച്ചിരുന്നു
വല്ലാതെയായെങ്കിലുമപ്പൊളെത്തി
നില്ലാതെയാക്കൂട്ടർ കിടാങ്ങളോടും. 190

അന്നന്തിക്ക നടയ്ക്കലുണ്ടു പലരെ-
പ്പോന്നിട്ടു പൂർണ്ണാദരം
വന്നപ്പോളിവിടുന്നു പോയതുമുതൽ-
ക്കുള്ളോരുദന്തങ്ങളെ
"ഒന്നെങ്ങുന്നു പറഞ്ഞു കേൾക്കുവതിനാ-
യുണ്ടാഗ്രഹം പാരമാ"
യെന്നാപ്പാൽമൊഴിയായ മൽപ്രിയ പറ-
ഞ്ഞിട്ടോതി ഞാനിങ്ങിനെ. 191

"അഞ്ചാംതിയ്യതി ഞങ്ങളൊന്നരമണി-
ക്കെല്ലാവരും ചേൎന്നുകൊ-
ണ്ടഞ്ചാതങ്ങിനെ വണ്ടികേറിയിവിട്ടു-
ന്നങ്ങോട്ടു ചെല്ലും വിധൌ
പഞ്ചാരപ്പൊടിവാണി! വണ്ടികൾ മഹാ-
മോശം, വഴിക്കാമയം
തഞ്ചാതെത്തുകിലായിയെന്നഖിലരും
പാൎത്താൎത്തരായീ ദൃഢം. 192

കുന്നും കുണ്ടുമതായ് നിരത്തപകടം
വണ്ടിയ്ക്കുഴം കാളകൾ-
ക്കൊന്നും വയ്യ വഴിക്കു വീഴുമുടനേ
മെല്ലെന്നെഴുന്നേററിടും
നിന്നും തല്ലി നടത്തിയും മതി മടു-
ത്തിട്ടോൎത്തുപോയിന്നിമേ-
ലെന്നും വണ്ടിവഴിക്കു യാത്രയരുതെ-
ന്നെല്ലാവരും കേവലം. 193

തീരാത്ത ദാഹ,മതുമല്ല വിശപ്പി,തൊക്കെ-
പ്പാരാതണഞ്ഞഖിലരും വളരെക്കുഴങ്ങി;
നേരായൊരൊമ്പതുമണിക്കവിടത്തിലെത്തി-
ച്ചേരാൻകഴിഞ്ഞു ചികുരാധരിതാന്ധകാരേ! 194

അടുത്തുണ്ടൊരമ്പ്രാർ വസിക്കുന്നിതങ്ങോ-
ട്ടടുത്തിട്ടുഞാനും കുളിച്ചുണ്ടുപോന്നു;
കടുത്തുള്ള മഞ്ഞേററു വല്ലാതെ ദേഹം
കിടുത്തിട്ടു വയ്യായതാരോടു ചൊല്ലും? 195

നേരം പുലൎന്ന സമയത്തെഴുന്നേററു നോക്കം
ന്നേരം പറഞ്ഞ പടിയ,ല്ലവിടത്തിലൊന്നും
പാരം ചുരുങ്ങിയ നിലയ്ക്കിതു നില്ക്കുവാനു-
ള്ളാരംഭമല്ലതു മനസ്സിലുറപ്പുവന്നു. 196

പറഞ്ഞിട്ടാളെ വിട്ടിതു പുലരവേ-
തന്നെ ചിരട-
പ്പുറത്തില്ലത്തേയ്ക്കായശനമിവനേ-
ല്പിക്കുവതിനായ്
കുറച്ചുമ്മട്ടെല്ലാടവുമവിടെ നോ
ക്കീട്ടതിജവാൽ
പുറപ്പെട്ടേനിഷ്ടപ്രജസഹിതനാ-
യുണ്ണുവതിനായ്. 197

ഉണ്ടാലൊട്ടും താമസം വന്നിടാതെ-
കണ്ടാമാത്രയ്ക്കത്ര വട്ടോളിയെത്തും
വണ്ടാർവേണീമൌലി! ഞാനിക്കണക്കായ്-
ക്കൊണ്ടാനന്ദിച്ചങ്ങിനേ താമസിച്ചേൻ. 198

പുകയില വെററിലയെന്നീ-
വകയിലഹോ! നഷ്ടമെന്നിയേ വാങ്ങാൻ
പികമൊഴി! പാലക്കാട്ടെ-
യ്ക്കകമലിയും മോദമോടു ഞാൻപോയി. 199

എട്ടാംതിയ്യതി സാമാനംകെട്ടാക്കിപ്പുക വണ്ടിയിൽ
ഇട്ടാരശീതി സൂക്ഷിച്ചു പട്ടാമ്പിക്കെത്തിനേനഹം 200

പതിവുപോൽ കുളിയൂണിവയും കഴി-
ച്ചതിജവാലവിടത്തിലണഞ്ഞു ഞാൻ
മതിതൊഴുംമുഖി! മുമ്പു മനസ്സിലൊ-
ത്തിലുമൊന്നു കവിഞ്ഞു തിരക്കുകൾ. 201

അതിയായ് ധൃതിയായിതൊമ്പതാം തി-
ഥിയായവന്നഖിലർക്കു മുദക്കുരുന്നിൽ
അതിലത്ഭുതമില്ല താലികെട്ടു-
ന്നതിനന്നാണു മുഹൂർത്തമാംഗി! 202

കല്യാണരംഗത്തിലലങ്കരിപ്പാൻ
കല്യാണി! മെല്ലെപ്പുലരും മുതിർന്നാ,
വല്ലാത്ത ഭംഗിക്കൊരിരിപ്പിടം മ-
റ്റില്ലായിതേയുള്ളവതെന്ന മട്ടായ്. 203

ഒന്നോതാം കരകൗശലങ്ങളും കണികാ-
ണാത്തുള്ള ഞാൻ മൂപ്പനായ്
നിന്നോരോ പണിചെയ്തിതായതുവശാ-
ലാണീവിധം വന്നതും
എന്നേക്കും സമയത്തിതെങ്ങിനെ വിശേ-
ഷപ്പെട്ടുവെന്നുള്ള സ-
ത്തിന്നോതാം തറവാടിനുണ്ടു സുകൃതം
താരേശബിംബാനനേ! 204

ഹേ രാജന്മുഖി! കോന്തിമേനവനുമായ്
പ്രാണപ്രിയസ്നേഹിത-
ന്മാരായുള്ളോരു യോഗ്യരാസകലവും
വന്നെത്തിയെന്നോർക്കണം;
പേരാകെപ്പുറവാനൊരുങ്ങുകിലഹോ!
പദ്യങ്ങളോരായിരം
പോരാ, തെല്ലുകവിഞ്ഞു വേണമതിനി-,
പ്പിന്നെ പ്പറഞ്ഞിടുവൻ. 205

എണ്ണപ്പെട്ടവർകൾക്കു ചായ പലഹാ-
രംതൊട്ടതിഷ്ടപ്പെട്ടും—
വണ്ണം നല്കിടുവാൻ മുറയ്ക്കു പതിയാ-
രാണെന്നറിഞ്ഞീടണം
തിണ്ണം തെല്ലൊരു വീട്ടുവീഴ്ചകൾ വരാ-
തൊപ്പിയ്ക്കുമായാളതീ-
വണ്ണം മറെറാരുവന്നുമൊക്കുക ഞെരു—
ക്കം തന്നെ തന്പീമണേ! 206

“ഞാനാണാദ്യവസാന”മെന്നൊരു മഹാ-
നാട്യം നടിച്ചങ്ങിനേ
ഞാനാ നല്ല തിരക്കിലൊക്കെ വെറുതേ
തിക്കിത്തിരക്കീട്ടഹോ!
ദീനാവേശമതെന്നിയേ സകലനേ—
രത്തും നടപ്പാണിരി-
പ്പാനായിട്ടിടയില്ല ജോലിയിവനി-
ല്ലൊന്നും തുറന്നോതിടാം. 207

* * * * *

നാലഞ്ചാളുകളൊത്തിരുന്നു വളരെ-
ശ്ശുശ്രൂഷ ചെയ്യേണമെ-
ന്നാലല്പം ചിലനേരമുണ്ടു സുഖമീ-
മട്ടുള്ള രോഗാർത്തനായ്
മേലാതങ്ങു കിടന്നിടുന്ന മതിമാൻ
ശ്രീരാമമേനോന്റെ ക-
യ്യാലാണങ്ങു കണക്കെഴുത്തുകൾ കഴി-
ക്കപ്പെട്ടതെന്നോർക്കണം. 208

അടിസ്ഥാനം കാണാത്തൊരു നിലയിലാ-
ണെങ്കിലുമതി-
പ്പടിയ്ക്കൂട്ടിപ്പേറായ് വഹകളെഴുതീ-
ട്ടും ബഹുധനാ
മുടിക്കുന്നുണ്ടെല്ലാവരുമതു നിന-
യ്ക്കുന്ന സമയം
മടിച്ചാലോ നാമെന്നൊരു നിലയിൽ ഞാൻ
കണ്ടിതവിടെ. 209

മൽത്താരാനാഥവക്ത്രേ! സകലരുമൊരുപോ-
ലുള്ളൊരുത്സാഹമോട-
ന്നത്താഴസ്സദ്യ,പിന്നീടടിതളി മുതലാ-
യുള്ളതെല്ലാം കഴിച്ചു,
ചിത്താനന്ദേന വേണ്ടുന്നവ സകലമൊരു-
ക്കീട്ടുനേരം ശരിക്കാ-
യെത്താൻ കാത്തങ്ങിരിക്കുന്നളവു കലശലായ്
ത്തീൎന്നു തിക്കും തിരക്കും. 210

വന്നുചേൎന്നു ധനരാശിയപ്പൊഴ-
യ്ക്കൊന്നുപോലെ ചില കൂട്ടരൊത്തുടൻ
നിന്നു കച്ചു തലയിൽക്കരേററിയാ-
ക്കുന്നു പക്ഷെയതു കേൾക്കവയ്യെടോ! 211

കെട്ടുവാൻ ചില മണാളരെത്തിയാൽ
കെട്ടുതാലികളെടുത്തു മെല്ലവേ
ഒട്ടുമമ്പതുകൾ വെച്ചു പൂജചെ-
യ്തിട്ടു നല്കണമഹോ! പുരോഹിതൻ. 212

അന്നാട്ടുകാരുടെ പുരോഹിതനന്ന്യദിക്കി-
ന്നന്നാശു പോയറിക മംഗലസൂത്രമേകാൻ
നന്നായതിന്നു ബദലായവിടയ്ക്കു ഞാൻതാ-
നെന്നായിവന്നകഥ നല്ലരസം പിടിച്ചു. 213

വന്നുമുഹൂർത്തമഥ പന്തലിലേക്കു കൊണ്ടു-
വന്നു കിടാങ്ങളെ വരാംഗികളൊത്തിരുന്നു
നിന്നുക്കിലാപ്പുവിളി വായ്ക്കുരവലന്നിതെല്ലാം
നിന്നു, നടുക്കൊരു പുരോഹിതനാണ്ടു, ഞോഞാൻ. 214

മോദിച്ചു കേൾക്ക മുകിൽവേണി! മുറയ്ക്കുറക്കെ-
ച്ചോദിച്ചുവാങ്ങി കണിയാനൊടനുജ്ഞ പിന്നെ
ആദിക്കു ഞാനധികഭക്തി തഴച്ചുവെച്ചു
നേദിച്ചതാലി മണവാളർ കഴുത്തണച്ചു 215

കഴിഞ്ഞു കല്യാണമതപ്പൊഴേ വി-
ട്ടൊഴിഞ്ഞുഭാരം പുനരെന്നനേരം
വഴിഞ്ഞ സന്തോഷഭരാശ്രു നേരേ
പൊഴിഞ്ഞുപോയീ സകലർക്കുമാർദ്രേ! 216

അത്താഴമന്നു പിറെറന്നു മുത്താഴമതു കാരണം
ഒത്താപ്പാചകർ വെക്കുന്നുസത്താം ഭക്ഷ്യങ്ങ
ളൊക്കയും. 217

“നേരംവെളുത്തുമണി പത്തിനു സദ്യയെല്ലാം
[illegible] വെടിപ്പോടു കഴിഞ്ഞെന്നു”മെന്നതാദ്യം 218

സാരംഗശാബമിഴി! നമ്മുടെ കോന്തിമേനോൻ
സാരജ്ഞനോതിയതുപോലെ നടത്തിയെല്ലാം. 219

അല്ലണിക്കുഴലി! കേൾക്ക ഞാൻ മിന-
ങ്ങില്ലയെന്ന പരബോദ്ധ്യമല്ലയോ?
നല്ല മുണ്ടുകൾ തിരഞ്ഞെടുത്തുടു-
ത്തല്ലലെന്നിയെ നടന്നിതാസ്ഥലേ. 220

പാരിലൊക്കെ വിളികൊണ്ട 'നാഗില-
ശ്ശേരി'യംശമധികാരി നമ്പിയാർ
നേരിണക്കമിവയൊത്തുകൊണ്ടുടൻ
സാരിയായവിടെയുണ്ടു തോക്കിണം. 221

നല്ലാവശ്യം വരുമ്പോൾ ചില മൊഴികളൊത്തു-
ക്കീട്ടതൊക്കെപ്പൊത്തുക്കെ-
ത്തെല്ലാമാലോചിച്ചുരയ്ക്കും, വലിയ നില തനി-
ക്കില്ല,വങ്കത്തമില്ല,
എല്ലാററിന്നും വിശേഷിച്ചൊരു വകതിരിവു-
ണ്ടങ്ങിന്നക്കോക്കിലൊട്ടും
ചില്ലാനക്കാരനല്ലെന്നറിക വടിവിൽ വ-
ട്ടോളിഗോവിന്ദമേനോൻ. 222

വെളിവകതളിരിന്നുണ്ടായതാദ്യത്തിലാരും
വെളിവിലറികയില്ലാ, കണ്ണിനോ കാഴ്ചപോരാ,
കളിചിരികൾ ചുരുങ്ങീട്ടുൾക്ക്ലേഷിബ്ഭ്രാന്തമായി-
ട്ടളിനിറനൊരു മേനോനുണ്ടു,നാരായണാഖ്യൻ 223

ധാരാളം മലയാളഭാഷയറിയാം,
ഗീൎവ്വാണമല്പം മിക-
ച്ചോരാ ഹൂണകവാണി വേണ്ടതറിയാം,
മിണ്ടാതിരിക്കും സദാ,
നേരായ് ത്തന്നുടെ കാൎയ്യമെന്നിയെ തനി-
ക്കില്ലൊന്നുമിമ്മട്ടിലു-
ള്ളോരാക്കൊച്ചുമിട്ടുക്കനുണ്ടൊരു പുമാൻ
ഗോപാലമേനോൻ മഹാൻ. 224

വായിച്ചുള്ളറിവുണ്ടു, നിൎമ്മലമന-
സ്സാ,ണേവരോടും കണ-
ക്കായിട്ടുണ്ടൊരിണക്കം,മക്കഠിനമാം
രോഗാൎത്തനത്യുത്തമൻ
ആയുസ്സുള്ളൊരു മൂലമായൊരുവിധം
കാലം കഴിക്കുന്നൊരാ-
ളായിട്ടുണ്ടൊരു രാമമേനവനിതി-
ന്നദ്ധ്യക്ഷനായങ്ങിനെ. 225

കവിതഭ്രാന്തു,വൈദ്യത്തിൽ
കവിയുംകൊതി, കോപവും
ഇവയൊത്തുണ്ടു കോമൻമേ-
നവനെന്നൊരു പൂരുഷൻ. 226

നലമൊടു കവിതത്തയ്യും
ചിലവിരലില്ലാത്ത നല്ലിടക്കയ്യും
വിലസും മാധവനോത്തും
പലഫലിതംകൂട്ടി കൂനലില്ലേതും. 227

നടുമുൽപ്പാടിന്റെ നയചാതുര്യം.

1. ഗിരിമകളോടും വെള്ളി—
ഗ്ഗിരിമുകളിൽപ്പാൎത്തിടുന്ന പരമശിവൻ,
തരണം, ദുരിതാംഭോനിധി
തരണം ചെയ്വാൻ കടാക്ഷഗുരുതരണി.

2. കഥ തരുണി! കഥിക്കാം, വേണ്ടതെന്തെന്നുരയ്ക്കാം-
മതിനൊരു മടിയില്ലാ, മായമോതുന്നതല്ല;
അതിപടു നടുമുൽപ്പാടിൻ ചരിത്രം വചിപ്പാൻ
മതിയിലൊരഭിലാഷം പാരമുണ്ടെന്തുദോഷം?

3. ‘അതുമതി, രസ’മെന്നോ തന്വി! ചൊല്ലുന്നതെന്നോ-
ടതിനിത മതിരുന്നു; ഞാനെഴുന്നേററിരുന്നു;
മതിമുഖിമണിയാളേ! നീയെഴുന്നേൽക്ക മൂളേ-
ണ്ടതിനഴകിൽ, മുറുക്കിക്കൊണ്ടുരയ്ക്കാം ചുരുക്കി.

4. ചതുരനരിയ വഞ്ചിക്ഷോണിപാലന്റെ നെഞ്ചിൽ
പ്രതിദിനമതിയായി പ്രീതിയേറുന്നതായി,
മതിമതിയൊരുനാരീമൌലിയുണ്ടായി,താരീ-
ക്ഷിതിയിലവളൊടേതാനൊക്കമെന്നുള്ളതോതാൻ?

5. അതുലഗുണമെഴുന്നാ നായർനാരിക്കു നന്നായ്
മതിരസമൊടു ഗേഹം തീൎക്കുവാനുള്ളിൽ മോഹം,
ക്ഷിതിരമണനു മുത്തു [illegible]പ്രമൊന്നങ്ങുതീൎന്നു;
പതിവിനു പടിചെച്ചു; പാലുകാച്ചാനുറച്ചു.

6. പഠിച്ചിനൊടതുനാളിൽ, പ്പാരമാത്തനചിഹ്നാളിൽ
പ്പെരിയ മമതകാണും ഭൂസുരന്മാൎക്കാത്രണം
അരിമയുടയ ഗോദാനാദിയും നല്ലമാദാൽ
തരിതമഥ നടത്തീടേണമെന്നായുണൎത്തി.

7. പരഭൃതമൊഴിതന്റെ വാക്കുകേട്ടായതിന്റെ
ഇരുലഘുത വിചാരിക്കാതതോടങ്ങു ചാരി,
ധരണിസുരരൊ'ടെന്നാലന്നു വന്നസ്ഥകെ'ന്നാ-
യറിവുമഥ കൊടുത്തു, വിപ്രരെല്ലാം വെറുത്തു.

8. "തരമൊട്ടു തലവെട്ടും തത്ര ചെല്ലായ്കിലൊട്ടും
കരുണയുവരനില്ല; കാന്തയാം കണ്ടതല്ല;
ഒരു വൃഷളി വസിപ്പാനുള്ളതിൽച്ചെന്നശിപ്പാ-
നരു തൊരുമറുകയും കണ്ടതി, ല്ലെന്തുചെയ്യും"?

9. പരമിവ നിരുപിച്ചും പാരമുള്ളം പിടച്ചും
ധരണിസുരർ വസിക്കും ദിക്കിലേയ്ക്കപ്പൊഴേയ്ക്കും,
വിരവൊടു 'നട്ടുമൽപ്പാ'ടെത്തി, വൃത്താന്തം ഗ്രഹിപ്പാൻ
തരിതമവർ പറഞ്ഞു; കാൎയ്യവും താനറിഞ്ഞു

10. "വലിയൊരപകടത്തിൽ പ്പെട്ടനാമുകളെത്തി-
ന്നലിവൊരു ലവലേശം ഭൂപനില്ലെന്തു നാശം"
ചലമിഴി! വിരുതൊത്തുള്ളാമഹാനിത്ഥമോൎത്തു,
ചില കളവു നിനച്ചു; താനിറങ്ങിത്തിരിച്ചു.

11. വലിയതെരുവിലെത്തി; കണ്ണതിൽ ഞാൻ നടത്തി;
വളരെ വിലചുരുങ്ങിട്ടുള്ള "ചകാളാമ്പി" വാങ്ങി,
നലമൊടതുമെടുത്തി ട്ടാരണന്മാർകുലത്തിൻ-
തലവനറിക നേരേ ചെന്നു ഭൂപന്റെ ചാരേ.

12. സുലളിതസുകപോലേ! കേളെടോ വേണ്ടപോലേ
തലയിളയൊട് ണങ്ങിത്താണു വിപ്രൻ വണങ്ങി;
ചില കുശലമുരച്ചു, ഭൂപനൊന്നാദരിച്ചു,
'വലിയവരവു നന്നാ, യിപ്പോളെങ്ങുന്നിതെ'ന്നായ്.

13. "കലിതകുതുകമെന്നില്ലുള്ളു നിന്നിങ്ങുപോന്നി-
ന്നാലെയിവിടെയണഞ്ഞു; സദ്യയാണെന്നറിഞ്ഞു;
കുളിപതിവിനു തേവാരങ്ങളോരോന്നു ചെയ്വാൻ
വളരെവഴകി" യെന്നായ് വിപ്രനും ചൊല്ലിയന്നാൾ.

14. പെരിയരസം, മിരിക്കൂ, ഭാണ്ഡമെന്താണഴിക്കൂ,
വഴി വടിവിൽ മുറുക്കൂ, പിന്നെ വെള്ളം കുളിക്കൂ".
നരവരമൊഴിപോലേ, ചെന്നിരുന്നിട്ടു ചാലേ
കരളിലഥ ചിരിച്ചു, കേൾക്ക മാറാപ്പഴിച്ചു.

15. കരിവരനടയാളേ! വിപ്രനോർത്തീടിലാളേ-
തറിവതിനൊരുനാളും പ്രാപ്തനാവില്ലൊരാളും;
പരിചിലതിലടക്കം ചെയ്ത 'കോളാമ്പി'തക്കം
കരുതിയുടനെടുത്തു; ഹന്ത! കാട്ടിക്കൊടുത്തു.

16. "ഒരു വിവരമുരപ്പാനുണ്ടതിൽക്കൊണ്ടുതപ്പാൻ
പരിചിനൊടിതിലാദ്യം പത്മനാഭന്നു നേദ്യം,
നരവര! വഴിപോലേ വേണമെന്നൊന്നു ചാലേ
കരുതിയറികമുന്നേ, പായസംകൊണ്ടുതന്നേ.

17. ത്വരിതമതു കഴിക്കാം, മൃഷ്ടി നന്നായ്ക്കഴിക്കാം,
തിരുവടിയിൽ നമിക്കാം, പത്തുനാൾ മത്തടിക്കാം,
കരളിലിവ നിരൂപിക്കുന്നു; വല്ലാതെ കോപി-
ക്കരുതു, പുതിയ വീട്ടിൽച്ചെന്നു ചേരട്ടെ പാട്ടിൽ."

18. ചതിയനിതു കഥിച്ചു; താൻ കളിപ്പാൻ തിരിച്ചു;
ക്ഷിതിരമണനകച്ചൂടൊന്നു വല്ലാതെ വാച്ചു;
ചിതമൊടിതു നടത്താൻ സാധ്യമാവില്ലിതിൽത്താ-
നിതിലധികമനസ്താപത്തിലാം" ഭൂപ ഃനാത്താൽ.

19. ക്ഷിതിസുരരെ വരുത്തീട്ടാദരാലമ്പലത്തിൽ
ക്ഷിതിപനാഥനടത്തീ സദ്യ, സൽപ്പേർ പരത്തി;
മതിമുഖിയുടെ വീട്ടിൽപ്പാദജന്മാക്കൾ പാട്ടിൽ
ദ്രുതതരമതിമാനം ചെയ്തുതാനന്നദാനം.

20. വീട്ടിൽച്ചെന്നുണ്ണുവാനായ് നരവരനരുളി-
ച്ചെയ്കതില്ലായ്ക ചെയ്തി-
പ്പാട്ടിൽക്കാര്യം നടത്തി സ്വജനനിര കൊടു-
ത്തുള്ളൊരാശിസ്സു വാങ്ങി,
നാട്ടിന്നീശൻെറ മുമ്പേ വിരുതൊടുടനണ-
ഞ്ഞപ്പൊഴോ, മുമ്പിലത്തേ-
ക്കാട്ടിൽത്തോഷേണ വഞ്ചിക്ഷിതിപതി, നടുമൽ
പ്പാടിനെ സ്സൽക്കരിച്ചു.

ഭ്രാതൃസ്നേഹം.

ഭാഷാനാടകം.

(നാന്ദി.)

സാരാസാരവിവേകവും സഹൃദയ-
ന്മാരോടു സംസർഗ്ഗവും
ഘോരാപൽസ്ഥിതിയിൽ കുഴങ്ങുമവരിൽ
കൈവന്ന കാരുണ്യവും
നേരായ്ക്കൈവെടിയാതവർക്കകലുഷാ-
നന്ദപ്രദൻ പ്രത്യഹം
ധാരാളം ഭവനാശനൻ ഭവികമേ-
കീടും ഭവാന്മാർക്കുമേൽ. 1

(നാന്ദിയുടെ അവസാനത്തിൽ സൂത്രധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സൂത്രധാരൻ:—(ചുററി നടന്നു നാലുപുറവും നോക്കീട്ട്.) (ആത്മഗതം) ഇന്നിവിടെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സമ്മാനദാനോത്സവം കണ്ടാനന്ദിപ്പാൻ വന്നുകൂടിയ മഹാന്മാരുടെ സന്നിധിയിൽ നമ്മുടെ നാട്യവിദ്യയെ പ്രയോഗിച്ചു ചാരിതാർത്ഥ്യം നേടുവാൻ സംഗതി വന്നതു് എന്റെ ഭാഗ്യവിശേഷംതന്നെ. (അണിയറയിലേക്കു നോക്കീട്ട്) ആരവിടെ?

(നടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

നടൻ:—ആര്യ്യാ! ഞാനിതാ വന്നിരിക്കുന്നു; മേൽ വേണ്ടതു് കല്പനപോലെ.

സൂത്രധാരൻ:—സഖേ!

ഇക്കാണും ബാലവിദ്യാൎത്ഥികളുടെ വിരുതി-
ന്നൊത്ത സമ്മാനമേകി-
സ്സല്ക്കാരം ചെയ്തയപ്പാൻ സഭയിതിലരുളും
മാന്യസാമാജികന്മാർ
ഉൾക്കാമ്പിൽ പ്രീതികൈക്കൊണ്ടുടനുടനഭിന-
ന്ദിക്കുവാൻ തക്കവണ്ണം
തല്ക്കാലം നന്മയോടാടണമൊരു നവമാം
നാടകം നമ്മളിപ്പോൾ 2

നടൻ:—ആൎയ്യന്റെ കല്പനപോലെ ചെയ്യാം. എന്നാൽ ഏതു നാടകമാണ് ആടേണ്ടത് എന്നുകൂടി ആൎയ്യൻ തന്നെ ആജ്ഞാപിച്ചാലും.

സൂത്രധാരൻ:—ബ്രഹ്മശ്രീ പെട്ടരഴിയത്തു രാമൻഇളയതവർകൾ ഈയ്യിടയിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്നാടകത്തെ അനുകരിച്ചു മലയാളത്തിൽ "ഭ്രാതൃസ്നേഹം" എന്നൊരു നാടകം ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടല്ലോ. അതായാൽ നന്നായിരിക്കുമെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം

നടൻ:—ശരിതന്നെ; നാം അത് ഈയ്യിടയിൽ അഭ്യസിച്ചു കഴിഞ്ഞതുമാണല്ലോ.

മാനമിന്നതിൽ നമുക്കു കൈവരാൻ
ജ്ഞാനമുള്ള ജനമാദരിക്കണം
ഊനമറ്റിതിനൊടൊത്തതായ ന-
ല്ലേനമൊന്നിനി വരില്ല നിൎണ്ണയം. 3

എന്നാൽ ഞാൻ ഇനി വേണ്ടതൊക്കയും ചട്ടം ചെയ്യട്ടെ

സൂത്രധാരൻ:—ഓ! നേരം സന്ധ്യയായി.

ആകാരഭൃതിയിങ്കലീഷ്യ കലരം-
മട്ടിന്നു പെട്ടെന്നിതാ
രാകാചന്ദ്രനിലും നമുക്കു കുറവി-
ല്ലെന്നുള്ള നാട്യത്തൊടും
ആകാശത്തിലുഡുക്കൾ വന്നിത നിര
ന്നീടുന്നു ജോസപ്പിലും-
പ്പോർകാണിപ്പതിനെത്തിടുന്ന സഹജ-
ന്മാരെന്നു തോന്നുംവിധം. (പോയി) 4

പ്രസ്താവന കഴിഞ്ഞു.

ഒന്നാം രംഗം.

(അനന്തരം ജോസപ്പിന്റെ ഭ്രാതാക്കൾ പത്തുപേർ ജേക്കപ്പിന്റെ ഭവനത്തിലെ ഒരു മുറിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഒന്നാമൻ:—(മററവരോടു്) ആ കള്ളനല്ല അപ്പനു നമ്മുടെ നേരെ ദ്വേഷ്യമുണ്ടാക്കിത്തീർത്തതു്?

രണ്ടാമൻ:—എന്തിനു ജോസപ്പിനെ പറയുന്നു? അപ്പൻ തന്നെയാണു് അവനെ ലാളിച്ചു ലാളിച്ചു് ഈ നിലയിൽ ചീത്തയാക്കിയതു്?

മൂന്നാമൻ:–ചൊല്ലാമിവൻ ചെറുകിടാങ്ങൾ കൊതിച്ചിടുന്ന-
തെല്ലാം കൊടുത്തധികലാളന ചെയ്തുവെന്നാൽ
വല്ലാത്ത ദുർമ്മതികളാമവരെന്ന ബോദ്ധ്യ-
മെല്ലാക്കുമേല്പതിനുദാഹൃതിയൊന്നിവൻ താൻ. 5

നാലാമൻ:—അപ്പൻ മക്കളെ എല്ലാവരേയും ഒരുപോലെ വിചാരിക്കേണ്ടതാണ്. അങ്ങിനെയിരിക്കെ നമ്മുടെ അപ്പൻ ജോസപ്പിന്റെമേൽ ഒരധികപ്രീതി വെപ്പാനിട വന്നതു് നമ്മുടെ കഷ്ടകാലംതന്നെ.

അഞ്ചാമൻ:—കഷ്ടകാലമാണ്, ഗ്രഹപ്പിഴയാണ്, ദൈവാധീനമില്ലാഞ്ഞിട്ടാണ് എന്നൊക്കെ തീൎച്ചപ്പെടുത്തിമിണ്ടാതിരിക്കുന്നതു മടയന്മാരുടെ ലക്ഷണമാണ്

ആറാമൻ:—എനിക്ക് അവന്റെ തൊപ്പിയും കുപ്പായവും ഇട്ടിട്ടുള്ള നാട്യവും നിലയും കാണുമ്പോൾ ദേഷ്യം കുറച്ചല്ല വരുന്നത്.

ഏഴാമൻ:—ഇക്കാൎയ്യത്തിൽ നമ്മളിങ്ങിനെ എണ്ണിപ്പെറുക്കിയതുകൊണ്ടു ഫലമില്ല ഈ സൈ്വരക്കേടിൽനിന്നു മോചനം കിട്ടുവാൻ വഴിയെന്താണെന്നു ആലോചിക്കയാണ് വേണ്ടത്.

എട്ടാമൻ:—(പതുക്കെ) ജോസപ്പിനെക്കൊണ്ടു മേലാൽ നമുക്കെന്നല്ല, ഭൂലോകത്തിൽ യാതൊരാൾക്കും ഒരുപദ്രവം തട്ടാത്തവിധത്തിൽ ആക്കണമെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്

ഒമ്പതാമൻ:—ഇതിത്ര വളച്ചുപിടിച്ചു പറയണമെന്നൊന്നുമില്ല ജോസപ്പ് ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ നമുക്കു സൈ്വരക്കേടുതന്നെയാണ് ഫലം "അളയിൽ കുത്തിയാൽ ചേരയും കടിക്കു"മെന്നുള്ള പഴമൊല്ലുപോലെ ഇപ്പോൾ നാം വല്ല കടുംകൈയ്യും ചെയ്താൽ ഒരു തെറ്റുമില്ല

പത്താമൻ:—ഇതിൽ നാം എന്തു ചെയ്യണമെന്നു നാളെ മൈതാനത്തിൽ വെച്ചാലോചിക്കാം.

ഒന്നാ:—അവൻെറ സ്വപ്നത്തിൻെറ വൎത്തമാനം കേട്ടില്ലെ? അവൻ കൊയ്തുവെച്ച കററകഠം നിവിൎന്നില്ക്കയും നമ്മുടെ കററകഠം അവൻെറ കററകളെ നമസ്കരിക്കയും ചെയ്തുവത്രെ.

നാലാ:—അതിനാണല്ലോഠംതന്നെ നല്ല സമാധാനം കൊടുത്തത് എന്താ നിനക്കു ഞങ്ങടെ രാജാവായിരുന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നു കൊതിയുണ്ടോ എന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു. അതുമുതല്ക്കാണ് എനിക്കു എന്തെന്നില്ലാത്ത വെറുപ്പു തുടങ്ങിയത്.

രണ്ടാ:—സ്വപ്നം ഒന്നുകൂടിയുണ്ട്. സൂൎയ്യനും ചന്ദ്രനും പതിനൊന്നു നക്ഷത്രങ്ങളും ജോസപ്പിനെ ആരാധിച്ചുവെന്ന് ഒരു ദിവസം കണ്ടുവത്രെ.

മൂന്നാ:—അതിനല്ലേ ഞാൻ ചോദിച്ചത്? അപ്പനും അമ്മയും ഞങ്ങളെല്ലാവരും നിന്നെ വന്ദിക്കണമെന്നു കൊതിക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന്.

അഞ്ചാ:—(ഇതൊക്കെ കേട്ടിട്ടു) അവനെന്തോ വല്ലാത്ത ഭാഗ്യം വരാൻ പോകുന്നുണ്ടെന്നാണ് അപ്പൻ വിചാരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ആട്ടെ, നമുക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കാം. അവൻെറ ഭാഗ്യം. ഇപ്പോഠം നമുക്കു അപ്പൻെറ സമീപത്തേക്കു പോക.

(എല്ലാവരും പോയി)

രണ്ടാം രംഗം

(ഒരു മൈതാനം)

ജോസഫ് പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.

ജോസപ്പ്:—(ആത്മഗതം) ആടുകളെ മേക്കാൻ പോയിരിക്കുന്ന ഭ്രാതാക്കന്മാർ കളിച്ചുനില്ക്കുന്നുണ്ടോ അതോ ആടുകളെ മേയ്ക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കിവരാനാണല്ലൊ അപ്പൻ എന്നെ പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നത്. അവർ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണെന്നു നോക്കുക തന്നെ (നോക്കിട്ട്) ഓ! നേരം നട്ടുച്ചയായി ഇതാ

ഹന്താ/കമാനമുലകം നെടുവെയിലുകൊണ്ടു
വെന്താളിടുന്നിതിവിടെത്തണലില്ല തെല്ലും;
എന്താവതപ്പനുടെ കല്പനധിക്കരിക്കാ.
തെന്താകിലും ദൃഢമുടൻ നിറവേററിടും ഞാൻ. 6

ആടുകളും മനുഷ്യരും ഇതിലെ കിഴക്കോട്ടു പോയിട്ടുള്ള കാലടികൾ കാണുന്നുണ്ട്. അങ്ങോട്ടു പോക തന്നെ. (ചുററിനടന്നിട്ട്)

പച്ചപ്പുല്ലും പല ചെടികളും പക്ഷിവൃന്ദങ്ങൾ ചേൎന്ന-
ങ്ങുച്ചത്തിൽക്കാണ്മൊരുവക തരുശ്രേണിയും മദ്ധ്യഭാഗേ
മെച്ചപ്പെട്ടുള്ള മുത്തെതിർജലം ചേൎന്ന വഞ്ചോലയും ഞാൻ
നൽച്ചന്തത്തോടരികിലിവിടെക്കണ്ടിടുന്നുണ്ടു നൂനം. 7

(കുറച്ചുദൂരത്തേക്കു നോക്കീട്ട്) ഇതാ ഭ്രാതാക്കന്മാർ ആ വലിയ പാറപ്പുറത്തു വട്ടമിട്ടിരിക്കുന്നു. അടുത്തുചെല്ലുക തന്നെ. (ചുററിനടക്കുന്നു)

(അനന്തരം ജോസപ്പിന്റെ സഹോദരന്മാർ പാറപ്പുറത്തിരുന്നുകൊണ്ടു് പ്രവേശിക്കുന്നു.)

നാലാ:—അവനെ ഒററയ്ക്കു കണ്ടുകിട്ടണമല്ലൊ.

അഞ്ചാ:— തേടിയ വള്ളി കാലിൽത്തടഞ്ഞമാതിരി ജോസപ്പിതാ ഇങ്ങോട്ടുതന്നെ വരുന്നു. (എല്ലാവരും നോക്കീട്ടു്) (ഒന്നാമനൊഴികെ മറെറല്ലാവരും ജോസപ്പിനെ പിടിക്കുടുന്നു) എടാ, നിന്റെ ഏഷണിക്കും മേന്മക്കും തക്ക ഫലം ഇപ്പോൾതന്നെ അനുഭവിപ്പിച്ചേക്കാം.

ആറാ:—നിശ്ചല്ലേ അപ്പന്് ഇത്ര ദ്വേഷ്യം ഉണ്ടാക്കിത്തീത്തതു്?

ഏഴാ:—(കത്തി ഊരിപ്പിടിച്ചിട്ടു്) നിശ്ശിന്നിതിന്നിര. (കത്തി ഓങ്ങുന്നു.)

ഒന്നാ:—(ആത്മഗതം ഈ നിദ്ദയന്മാർ ഇവന്റെ കഥ കഴിക്കുമെന്നു തന്നെയാണു് തോന്നുന്നതു്. ആകട്ടെ ഇവരോടിങ്ങിനെ പറകതന്നെ.)

(സ്പഷ്ടം)

കൊല്ലാതകണ്ടിവനെയിങ്ങൊരു തുള്ളിവെള്ള-
മില്ലാത്ത വൻകിണറിനുള്ളിലിറക്കിനിത്തി
വല്ലാതെകണ്ടു വലയും പടിവെച്ചു കൊൾവി-
നല്ലാതെ കൊല്ലരു,തതാണു നമുക്കുയോഗ്യം. 8

മററവർ:—അനുമതി; ഞങ്ങൾക്കും അത്ര മാത്രമേ ശാഠ്യമുള്ളു. മേലാലിവർ ഏഷണിക്കു പുറപ്പെടാഞ്ഞാൽ മതി. (എല്ലാവരുംകൂടി അവന്റെ കുപ്പായം അഴിക്കുന്നു.)

ജോസ:—അയ്യോ! എന്തിനാണിപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതു്?

മററവർ:—മിണ്ടരുതു്.

ജോസ:—ഞാൻ നിങ്ങൾ പറയുന്നതുപോലെ ചെയ്യാം.

മററവർ:—നിനക്കിനി ആരു പറയുന്നതും ചെയ്യാൻ തരമാവില്ല. (കിണററിൽ ഇറക്കുന്നു) ഇനി നോക്കു് അല്പം സുഖം കിട്ടും. ഇവിടെ ഇരുന്നു പൊതിച്ചോറ് ഊണു കഴിക്കുക. (അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു)

(അണിയറയിൽ)

എന്തിപ്പോൾ വളരെപ്പുതുക്കനെ നട-
  ന്നീടുന്നിതെല്ലാവരും
ചിന്തിച്ചാൽ മണി മൂന്നടിച്ചിതൊരിടം
  ചെന്നിട്ടു ചേരേണ്ടയോ?
അന്തിക്കില്ലിനി താമസം കരതലേ
  വിത്തം പെരുത്തുണ്ടുകം
വെന്തിപ്പോൾ തകരുന്നു കള്ളർ പിടിക്കു-
  ടീടാതെ നോക്കേണ്ടയോ? 9

ഒന്നാ:—(കേട്ടിട്ടു്) ആരോ ചില വഴിയാത്രക്കാരായ കച്ചവടക്കാരുടെ വാക്കുപോലെ തോന്നുന്നു.

മററവർ:—കച്ചവടക്കാരാണെങ്കിൽ ഈ ദുർബ്ബുദ്ധിയെ അവൎക്കു് വിററാലെന്താണു്? നല്ല വില വാങ്ങാം. എന്തായാലും വേഗം കൈ കഴുകി ജോസപ്പിനെ കിണററിൽ നിന്നു കേററിനിൎത്തുകയും ആ വഴിപോക്കർ ഇങ്ങോട്ടു വരുന്നവരോ ആ വഴിക്കുതന്നെ പോകുന്നവരോ എന്നു നോക്കുകയും ചെയ്യാം. (അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു.)

(രണ്ടു് കച്ചവടക്കാർ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഒന്നാം കച്ചവടക്കാരൻ:—ഞങ്ങൾ നേരം അസമയമായിത്തുടങ്ങിയതുകൊണ്ടു് എവിടെയെങ്കിലും കേറിത്താമസിക്കാൻവേണ്ടി ബദ്ധപ്പെട്ടുപോകയാണ്. നിങ്ങളും വഴിയാത്രക്കാരാണെങ്കിൽ സഹായത്തിന്നാളായല്ലൊ എന്നു വിചാരിച്ചു നിങ്ങളെ കണ്ടപ്പോൾ ഇങ്ങോട്ടു വന്നതാണ്.

മററവർ:—ഞങ്ങൾ വഴിയാത്രക്കാരല്ല; പക്ഷെ സഹായമായി വല്ലതും ചെയ്യുണ്ടതുണ്ടെങ്കിൽ സന്നദ്ധന്മാരുമാണ്. നിങ്ങൾ എന്തു കച്ചവടക്കാരാണ്?

കച്ചവടക്കാർ:—ഇന്നതെന്നില്ല. ലാഭത്തിൽ കിട്ടുന്നതായാൽ എന്തു സാമാനവും ഞങ്ങൾ മേടിക്കും. കുറച്ചു ലാഭം കിട്ടിയെങ്കിൽ ഉടനെ വില്ക്കും. പിന്നേയും വാങ്ങും; ഇങ്ങിനെയാണ് പതിവ്.

മററവർ:—നിങ്ങൾ മനുഷ്യരെ വിലയ്ക്കു മേടിക്കുമൊ?

കച്ചവടക്കാർ:—വാങ്ങാൻ വിരോധമൊന്നുമില്ല. പക്ഷെ ലാഭത്തിൽ കിട്ടുകയും ഞങ്ങൾ വില്ക്കുന്നതുവരെ വല്ല പ്രവൃത്തികളും എടുപ്പിക്കാൻ പററുന്നവനാകയും വേണം.

മററവർ:—ജോസപ്പിനെ മൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ടു് ഇയ്യാളെ നിങ്ങൾക്കു് പററുമോ? നോക്കിൻ.

കച്ചവടക്കാർ:—(നോക്കീട്ടു് ആത്മഗതം) ഇവനുത്തമപുരുഷന്മാരുടെ ലക്ഷണം തികച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്; ചെറുപ്പക്കാരനുമാണു്. യാതൊരു രോഗവും കൂടാതെ ദൃഢഗാത്രനായിരിക്കുന്നു. ഇതൊക്കെ നോക്കുമ്പോൾ ഇവൻ മേലാൽ നല്ല വിലയുള്ളവനായിത്തീരാതിരിക്കുമെന്നു തോന്നു

ന്നില്ല. എന്നാൽ ഇവരോടങ്ങിനെ നടിച്ചാൽ വില കൂട്ടിപ്പറയും. (പ്രകാശം) ഈ വിദ്വാൻ നന്നെ ചെറുപ്പക്കാരനാകയാൽ ഇപ്പോഠം പ്രവൃത്തിയെടുപ്പിക്കാൻ തെരുങ്ങും. പ്രകൃതം പരിചയിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടും ദുർബ്ബുദ്ധിയൊ സുബുദ്ധിയൊ എന്നു ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിക്കൂടാത്തതുകൊണ്ടും കുറെ ലാഭത്തിൽ കിട്ടിയാൽ വാങ്ങാം.

മററവർ:—ആട്ടെ, എന്തു വിലവെക്കാമെന്നു പറയിൻ.

കച്ചവടക്കാർ:—പതിനഞ്ചുറുപ്പികയിലധികം വിലവെക്കാൻ പാടില്ല.

മററവർ:—ഇരുപത്തഞ്ചുറുപ്പിക തന്നാൽ തരാം.

കച്ചവടക്കാർ:—(ആത്മഗതം) ഇവർ ഇതിലധികം പറയുമെന്നു വിചാരിച്ചു. (പ്രകാശം) ഇരുപതുറുപ്പിക തരാം. അതിലധികം തന്നാൽ മുതലാവില്ല.

മററവർ:—(ആത്മഗതം) നമുക്കിപ്പോഠം കിട്ടിയതു ലാഭം. ആവാത്ത മട്ടിലായാൽ ഒരു കാശും കിട്ടുകയില്ലല്ലൊ. അതുകൊണ്ടു സമ്മതിക്കതന്നെ. (പ്രകാശം) ആട്ടെ, പണം എടുക്കിൻ (ഇരുപതുറുപ്പിക എടുത്തുകൊടുക്കുന്നു.)

മററവർ:—(ജോസപ്പിൻെറ കൈ പിടിച്ചു കച്ചവടക്കാൎക്കു കൊടുക്കുന്നു; അവർ വാങ്ങിപ്പോകുന്നു.) ആവു, ഇനി നേരെ പൊറുക്കാമല്ലൊ. അപ്പൻ ജോസപ്പ് എവിടെയെന്നു ചോദിച്ചാൽ ചെന്നായ പിടിച്ചു എന്നു പറയാം. അദ്ദേഹത്തിന്നു വളരെ കണ്ഠിതമുണ്ടാകും; ഇനി കുറെ അപ്പൻ വ്യസനിക്കട്ടെ. (എന്നു പറഞ്ഞു് ഒരാടിനെ കൊന്നു് ചോര ജോസപ്പിൻെറ ഉടുപ്പിന്മേലാക്കി പോയി.)

മൂന്നാം രംഗം.

(ജയിലിൽ കിടക്കുന്ന ജോസപ്പും വേറെ രണ്ടുപേരും കൂടി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ജോസ്:—കാലക്കേടു കണക്കുവിട്ടൊരുവനിൽ
കാളിക്കലന്നീടുമ-
ക്കാലത്തായവനിന്നതൊക്കെ വരുമെ-
ന്നെണ്ണാവതല്ലാൎക്കുമേ
മാലല്പം പിണയാതെ പൂൎവ്വജരുമാ-
യൊന്നിച്ചുതാനന്തികേ
ലീലയ്ക്കൊത്തൊരു വാഴ്ച വിട്ടിതധുനാ
കാരാഗൃഹം മൽഗൃഹം. 10

ഒരുവിധം നോക്കുമ്പോൾ ആ ദുർബ്ബുദ്ധികളായ ജ്യേഷ്ഠന്മാരുടെ ഇടയിൽനിന്നു വിട്ടുപോന്നതിൽ വ്യസനിപ്പാനില്ല. എന്റെ മേലേററവും വാത്സല്യമുള്ള അപ്പനെ പിരിഞ്ഞതിലാണ് എനിക്കു സഹിച്ചുകൂടാത്ത വ്യസനം. ഞാൻ ന്യായവിരോധമായി മനസാ വാചാ കൎമ്മണാ യാതൊന്നും പ്രവൃത്തിച്ചിട്ടില്ലാത്ത അവസ്ഥയ്ക്കു് ഒരു വേള ദൈവത്തിന്് എന്റെ മേൽ തിരുമനസ്സുണ്ടാവാം.

അന്നിക്കഷ്ടസ്ഥിതികള-
കന്നിവിടം വിട്ടു വീട്ടിലേക്കെത്തി
ഒന്നിനുമുഴലാതപ്പനൊ-
ടൊന്നിച്ചത്യന്തസൌഖ്യമായ് വാഴാം. 11

അച്ഛന്ന വയസ്സുകാലത്ത് എന്നെക്കാണാത്തതുകൊണ്ടുള്ള വ്യസനം സഹിക്കാൻ ശക്തി മതിയാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

വേറെയുള്ളതിലൊരാൾ—(മററവനോട്) ചങ്ങാതി! ഞാൻ മിനിഞ്ഞാന്ന് ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു.

മററവൻ — എന്താണ് സ്വപ്നത്തിന്റെ സ്വഭാവം? പറയു.

ഒന്നാമൻ:—പറയാം, കേൾക്കു. ഒന്നാം ത്തു മൂന്നു മുന്തിരിവള്ളി വളരെ ഭംഗിയിൽ പടൎന്നു നില്ക്കുന്നതാണ് കണ്ടത് അതു പൂത്തു ഫലങ്ങളുണ്ടായെന്നും ആ ഫലങ്ങൾ പഴുത്തപ്പോൾ അറുത്തെടുത്തു വീഞ്ഞയുണ്ടാക്കി നമ്മുടെ മഹാരാജാവിനു ഞാൻതന്നെ ഗ്ലാസിൽ ഒഴിച്ചു കുടിക്കാൻ കൊടുത്തു എന്നും കണ്ടു.

രണ്ടാമൻ:—അന്നു ഞാനും ഒരു സ്വപ്നം കണ്ടു. ഞാൻ മൂന്നു അപ്പക്കൊട്ട മീതെയ്ക്കുമീതെ തലയിൽവെച്ചു പോകയായിരുന്നു. (അപൂൎണ്ണം)

ഷഷ്ടിപൂൎത്തിമംഗളങ്ങൾ

സ്ഥാനത്യാഗംചെയ്ത

കൊച്ചി വലിയ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ.

('ഇന്ദിരാ തന്നുടെ' എന്ന മട്ട്)

വാതാലയേശ്വര! വാസുദേവ! നിന്റെ
കാതാലംബിച്ച കരികണ്ണേററാൽ
വാതാദിരോഗംപോലെൻകൃതിക്കുററ കേ-
ടേതായാലും കരിഞ്ഞീടുമല്ലോ
തഞ്ചത്തിരിപ്പിൽ കവിതക്കൊടിയുടെ
ഞ്ചത്തിരിപ്പിന്നടിയുറച്ച
ഞ്ചനും കഞ്ചനും മാടമഹീപതി-
ത്തഞ്ചരിത്രത്തിലിഷ്ഷഷ്ടിപൂൎത്തി
വൎണ്ണിച്ചു പാടാനിടവന്നില്ലെന്നതു
നിൎണ്ണയിച്ചിന്നു കുളിച്ചുചൊല്ലാം.
ഖണ്ഡിച്ചുരയ്ക്കുന്നു ഞാനെൻ കവികളേ!
മണ്ണിൽ സുകൃതികൾ നമ്മളായി.
എണ്ണത്തിൽ പെട്ട വിഷയമെടുത്തിട്ടു
തിണ്ണം വിവരിച്ചു പാടുന്നാകിൽ
പൊണ്ണനും പോരാതെ പോകില്ലെളുപ്പത്തി-
ലെണ്ണാവതാണോ? വിഷയരസം!
തട്ടാന്റെ താഴ്ചകൊണ്ടെട്ടും വിലക്കേട്ട
തട്ടാനില്ല പണ്ടം പൊൻകൊണ്ടായാൽ;
പട്ടാംഗമാണതുകൊണ്ടിതിലേക്കാശയ-
പ്പൂട്ടാലോ ഞാനും നാലയ്ക്കു നില്ക്കും.

പണ്ടൊരു കൊച്ചീശൻ തോഷിച്ചു ഘോഷിച്ചു
കൊണ്ടൊരു ഷഷ്ടിപൂൎത്ത്യുത്സവത്തിൽ
ഉണ്ടോരുണ്ടോ ചെന്നു കണ്ടോരുണ്ടോ ചെവി-
ക്കൊണ്ടോരുണ്ടോ പാരിൽ തന്മഹത്വം?

ആയുസ്സഖിലേശനിമ്മാടഭൂപതി-
ക്കായിക്കൊടുത്തതുകൊണ്ടു മാത്രം
മായം വെടിഞ്ഞിതു സാധിച്ചുകൊള്ളുമാ-
റായെന്നു തേറൊല്ല മാലോകരേ !

മുമ്പെഴുന്നള്ളി നിലിമ്പാലയം വാട്ടും
തമ്പുരാക്കന്മാരിൽവെച്ചു ‘ശക്തൻ-
തമ്പുരാനേക്കാളൊരമ്പതിനായിരം
കമ്പുകൂട്ടം ഗുണമിമ്മന്നനിൽ.

അഞ്ചാമൻ ജോർജ്ജിന്റെ പട്ടാഭിഷേകത്തി-
നഞ്ചാതെഴുന്നള്ളിട്ടാത്തമോദം
തഞ്ചാരത്തിട്ട മഹാമണിനിർമ്മിത-
മഞ്ചാഗ്രേ വാണു വിരുതു വാങ്ങി.

നാട്ടാൎക്കു നിത്യസുഖത്തെയിതുപോലെ
കൂട്ടാൻ കരുത്ത കുതുകമോടേ
കൂട്ടിപ്പറയുകയല്ല ഞാനിന്നേതു
നാട്ടിലാണുള്ളതൊരൂഴിപാലൻ?

ചേതസി നാട്ടാരിൽ കൂറോടെ തീവണ്ടി
ഭൂതലനാഥൻ നടപ്പാക്കിച്ചു.
ഏതാനുമിന്നതിനുള്ള മഹത്വങ്ങ-
ളോതാതിരിക്കുന്നതെങ്ങിനെ ഞാൻ?

ഓരുന്ന ദിക്കെത്താനൊട്ടും ഞെരുക്കമി-
ല്ലാരുമണ്ണുവിന്നാ ഭേദമില്ല;
പാരുള്ളിലുള്ള പദാൎത്ഥങ്ങൾ തന്നിലേ
ചേരുമടച്ചു തടവില്ലിതിൽ;
പാരിട്ടിളക്കമാറൊച്ചപ്പാടും തന്റെ
നേരിട്ടു നില്ക്കുവാനാരുമില്ല;
നേരായിത്തന്നുടെ തന്ത്രമറിയുവാൻ
പോരുന്നോരാരായോർ കുറെച്ചുരുങ്ങും;

താവുമുറപ്പുള്ള നേർവഴി വിട്ടെങ്ങും
പോവുന്ന ചട്ടങ്ങളൊട്ടുമില്ല;
തീവണ്ടിതൻ നന്മ ചൊന്നാലിതീ മാട-
ഭ്രവിണ്ണവർകോന്നു തുല്യമത്രെ.
ചൊല്ലാമിത്തമ്പുരാൻ നല്ല പുണ്യശ്ലോക-
നല്ലായെന്നോൎക്കുന്നോരുണ്ടോ പാരിൽ ?
ചൊല്ലാളും വൎണ്ണഗുണം പദവിന്യാസ-
മെല്ലാം തികഞ്ഞിരിപ്പുണ്ടു തന്നിൽ.

സത്താം പദാൎത്ഥങ്ങൾ സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ടു,
വൃത്തപ്പിഴ ലവലേശമില്ല;
ചിത്താം കളുൎക്കലങ്കാരവാസ്സിന-
മൎത്ഥപുഷ്ടിക്കുമളവില്ലേതും.
പേരങ്ങു വെല്ലുമിത്തമ്പുരാൻ താനിന്നു
താരാധിനായകനോടു നേരേ
പോരാടുവാനായ് നിനയ്ക്കിലതിന്നോളും
പോരാത്തോരാളല്ലുറച്ചു ചൊല്ലാം.

മാനത്തെ വിട്ടു നടപ്പില്ലാതുന്നത-
സ്ഥാനത്തു സദ്വൃത്തനായിരുന്നു
സാനന്ദം കാരുണ്യപീയൂഷംകൊണ്ടുടൻ
താനേ കുവലയാമോദം ചേക്കും.
എന്നുള്ളതോക്കുകിൽ തിങ്കളോടീമാട-
മന്നവൻ തുല്യനായെന്നു നേരേ
നിന്നു പറഞ്ഞുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടീടുന്നു
മന്നിലിന്നുള്ളോർകളെല്ലാവരും.

പക്ഷഭേദം മാടമന്നവനില്ല, താ-
നക്ഷയനായുള്ള നിഷ്കളങ്കൻ,
ഇക്ഷമാപാലനോടിന്ദു നേത്താകിലെൻ
പക്ഷമോതാമവനസ്തമിക്കും.
ശ്രീമാനാം 'തമ്പുരാപാലൻ ദിവ്യൻ' കലി-
താമോദം പന്തീരാണ്ടഞ്ചിനിയും
ഭൂമയിൽ വാഴുവാനൊത്ത വരം ഗുരു-
ശ്രീമരുൽഗേഹേശനേകീടട്ടെ.

ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമികളുടെ

('ഇന്ദിരതന്നുടെ' എന്ന മട്ടു്)

അയ്യോ! പണ്ടുള്ളോരോരോ മട്ടുവിചാരിച്ചാൽ
കയ്യും കണക്കും കഥിക്കവയ്യാ.
പൊയ്യല്ല ദിവ്യപാദത്തെ വഷളാക്കി-
ത്തീയ്യരെന്നോതിത്തുടങ്ങി കഷ്ടം!

നാലുവർണ്ണങ്ങൾക്കും തിയ്യർതുടങ്ങിയോർ
നാലാറു കാലടി ദൂരെപ്പോണം.
ചാലേ പറയേണ്ടും വാക്കൊന്നും സാമാന്യം
പോലേയിക്കൂട്ടർക്കുരച്ചുകൂടാ.

സല്ലാപത്തിന്നും നടപ്പുടുപ്പെന്നിവ-
യെല്ലാററിന്നും പേരു മാറി വേണം.
ചില്ലാനക്കാരേയും ചിക്കെന്നു കാണുമ്പോൾ
വല്ലാതേ വാക്കൈക്ക പുതച്ചിടേണം.

വാസ്തവം ചൊല്ലീടാം ബ്രഹ്മാലയാദ്യത്തിൻ
വാസ്തുവിന്നുള്ളിൽച്ചവിട്ടിക്കൂടാ.
ഓർത്തുകൊണ്ടീടാതെ സജ്ജനചേഷ്ടകൾ-
ക്കൊത്ത പേരൊന്നും പറഞ്ഞുകൂടാ.

തങ്ങളെത്താഴ്ത്തിയുമന്യരെ വാഴ്ത്തിയും
ഭംഗികേടായിപ്പറഞ്ഞിടേണം.
കുപ്പമാടം വീടു, ചെമ്പുകാശാണത്രേ
നൽപ്പവൻ, കല്ലരി നെല്ലരിയും,

തപ്പാതെല്ലാററിന്നുമിവണ്ണം ചിത്തപ്പേ-
രപ്പപ്പോൾ ചൊല്ലിക്കഴിച്ചിടേണം.
പങ്ങിപ്പതുങ്ങി നടക്കേണം വിദ്യാല-
യങ്ങളിൽക്കേറിപ്പഠിച്ചുകൂടാ.

ചോറു വല്ലോരും കൊടുക്കുന്നതാകിലോ
കൂറുകൂടാതതും കഷ്ടമാക്കും.
കീറിപ്പൊളിഞ്ഞുള്ളിലവെച്ചു വൈലത്തോ
ചാറും മഴയത്തോ വെച്ചു നൽകും.

കൊള്ളരുതാത്തുള്ള കാൎയ്യനി ചെത്തിച്ചേ-
ൎത്തുള്ള കറിയല്ലാതെകകില്ല.
വെള്ളമിടയ്ക്കു കുടിപ്പാൻ കൊതിച്ചാലും
കള്ളമല്ലാരും കൊടുക്കയില്ല.

പണ്ടയ്ക്കുപണ്ടേയിമ്മട്ടു കഷ്ടത്തിലായ്-
ക്കൊണ്ടു ക്രൂർവിട്ടു കുഴക്കിടുമ്പോൾ
കൊണ്ടുപിടിച്ചൊന്നുയരുവാൻ തന്നെത്താൻ
കണ്ടു പിടിച്ചാർ വഴി പലതും;

ഒട്ടുനാളായിട്ടു തിയ്യരെല്ലാവരും
മട്ടുമാറിക്കൊണ്ടുയർന്നുവന്നു.
ഒട്ടും ദയവെടിഞ്ഞന്യന്മാരിട്ടിട്ടു
'വട്ടു തിരിക്കലും' കാലംകൂടി.

സൎക്കാർപണികളിൽ മേലേക്കിടയിലും
മിക്കതും തിയ്യർ ഏ!; ദിവ്യർ— ആയി.
സൽക്കലാവിദ്യാലയങ്ങളിൽ നോക്കുമ്പോ-
ളിക്കൂട്ടരില്ലാതൊരേടമില്ല.

വീതശങ്കം വിദ്യകൊണ്ടു വിളങ്ങുന്ന
ചേതസ്സോടൊത്തു ചിതമോടിപ്പോൾ
ഏതിനും പോന്നവർ തിയ്യരെപ്പോലെയി-
ന്നേതിനംതന്നിലും കാണ്കയില്ല.

ഇക്കാലം വർദ്ധിച്ച വിത്തബലംകൊണ്ടും
സൎക്കാരുദ്യോഗത്തിന്നുക്കകൊണ്ടും
മുഷ്ക്കാൻപെട്ടുള്ള മായാമയമാക-
മക്കണ്ണിൽ തിയ്യരായുള്ളാനകൾ,

വീണു കരേറുവാനാവതില്ലാതേററം
താണു കിടക്കും കിടപ്പു നേരേ
ചേണുററ നാരായണഗുരുസ്വാമിയായ്-
ക്കാണുന്നോരാനയെക്കാട്ടി ദൈവം.

പിച്ചാണിച്ചൊല്ലുന്നതെന്നോർത്തുമേ വിചാ-
രിച്ചുനിന്നീടൊല്ലേ നാട്ടുകാരേ!
നിശ്ചയമായുമിക്കൂട്ടർ തിരിഞ്ഞു മ-
റിച്ചുകൊട്ടാതെ കഴിഞ്ഞാലായി.

ആനക്കുഴിയിൽനിന്നാനകളെക്കേററു-
വാനായി മററുള്ളോരാനയല്ലോ,
നൂനമതുപോലിസ്വാമി കനിഞ്ഞിട്ട-
ന്യൂനം സ്വജനത്തെ രക്ഷിക്കുവാൻ

നാന്മറയാകുന്ന കാലടി തെററാതെ
തന്മഹിതന്നിൽ നടന്നുകൊണ്ടു്
ചെമ്മേ പുരാണേതിഹാസങ്ങളാകുന്ന
വന്മരം വള്ളിതൊട്ടുള്ളതെല്ലാം

വമ്പിച്ച തന്മതിവൈഭവമാകുന്ന
തുമ്പിക്കൈകൊണ്ടു പിടിച്ചെടുത്തു്
ഇമ്പമോടെപ്പോഴുമുള്ളിലാക്കിയൊരു
കമ്പംകൂടാത്ത കരുത്തു നേടി

എങ്ങും തടവകററിടുവാനായുക്ക
തങ്ങും തനിക്കേററാരായുധമായ്
മങ്ങാതെ സത്യ[illegible]ങ്ങിന രണ്ടു
ഭംഗികൂടീടുന്ന കൊമ്പുയർത്തി

കെട്ടുക്കുടാത്ത വിനയമാം ചങ്ങല
മോടിയിൽ മെയ്യിലലങ്കരിച്ച്
ധാടിയോടെത്തി വലിച്ചു മേല്പോട്ടുകേ-
റ്റീടുന്നു കണ്ടാലും മാലോകരേ!
ഏവം സഹായങ്ങളുള്ളഴിഞ്ഞെപ്പൊഴ-
മേവനും ചെയ്യുമിസ്വാമിയാക്ക്
കേവലാത്മാവിൻ കടാക്ഷം കലൎന്നിട്ടു
കൈവന്നിതു ഹന്ത! ഷഷ്ടിപൂൎത്തി.
നാരായണഗുരുസ്വാമിയാമിഗ്ഗുണം
‘ഖേരം ഗജാഢ്യ”കലി’ന്നിയും നീ
നാരായണ! ഗുരുവായൂരപ്പ! വേദ-
വേരായ്‌വിളങ്ങുന്ന വിശ്വംഭര!
ഉള്ളഴിഞ്ഞായുസ്സുമാരോഗ്യവും കാ-
ത്തുള്ള സുഖവും തടവുവിട്ട്
ഉള്ളേടത്തോളം കൊടുപ്പതിനായ് തിരു-
വുള്ളം കനിയുവാൻ കൈതൊഴുന്നേൻ.

കവിസാൎവ്വഭൗമൻ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സിലെക്ക്.

(ശ്ലോകങ്ങൾ)

നേരായിട്ടന്വയാൎത്ഥങ്ങളിലടവുവരും
മട്ടിലും, ഭംഗി ലേശം
പോരാതേയും, വിശേഷാൽ ചെറുതു ഗുരുലഘു-
ത്വങ്ങൾ നോക്കാതെകണ്ടും,

പോരാ, നല്ലോക്കിണങ്ങാതെയുമൊരു പദവും
വെച്ചുപോകാത്ത കേമൻ
ധീരാഗ്ര്യൻ വാണിടുന്നു വലിയ സുകൃതിയാം
കൊച്ചുകൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ. 1

മരൽഗേഹം വാഴും മുരഹരകൃപാനീരിൽ മുഴുകീ-
ട്ടിരുന്നു കൊച്ചുണ്ണിക്ഷിതിപതി മുറയ്ക്കാണ്ടുരുപതും;
ഒരുൾക്ലേശം കൂടാതിനിയുമിതുപോലിസ്സുകൃതി 'മൽ-
കുരുംബാംബാഹൃദ്യൻ' 'കലി'തകുതുകം വാഴ്ക സുചിരം! 2

വിദ്വാൻ പുന്നശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാ അവർകൾക്ക്

ഓരം വല്ലാതെ കൂട്ടും നില, കറയകലും
വർണ്ണവും, നല്ലിരുപ്പും,
സാരജ്ഞന്മാക്കിണങ്ങും പല വകതിരിവും,
സ്നേഹവും ചേർന്നുകൊണ്ടേ
പാരം കത്തുന്ന ദൂരത്തിലുമിരുളകള-
ഞ്ഞെപ്പൊഴും നമ്പിയാകും
'ശ്രീരംഗാലംബദീപം' 'കലി'മലരഹിതം
ഷഷ്ടിപൂർത്ത്യുത്സവത്തിൽ. 3

മാനം തേടുന്ന നോക്കുന്നളവിലൊരണുവും
തെററു പററില്ല വൃത്തി-
യ്ക്കൂനംകൂടാത്ത നല്ലക്ഷരനിരകളുമു-
ണ്ടുള്ളിലോ സൽപ്പദാർത്ഥം

സ്ഥാനം തെററാത്തതാം പൂമുഖമിവകൾ പെട്ടം
നമ്പിയങ്ങനു പാരിൽ
സാനന്ദം സൽക്കലാവിദ്യകളഖിലമെഴു
ന്നില്ലമാ,ണില്ല മാററം 4

മോടിക്കില്ലാശ, വായിച്ചറിവു, തന്റെ വെള്ള-
ത്തൊട്ടു മെല്ലിച്ച, തെല്ലാം
മൂടിക്കാട്ടുന്ന ഭസ്മക്കുറി, വലിയ മുഴ-
പ്പുള്ള രുദ്രാക്ഷമാല്യം,
കോടിപ്പാവൊന്നു, കൂടെസ്സകലസമയവും
ശിഷ്യരിച്ചൊന്നതെല്ലാം
കൂടിച്ചേരും മഹാത്മാവിനു വിജയമണ-
യ്ക്കേണമേ! ദൈവമേ! നീ. 5

സൂരികളണിമണി പുന്ന-
ശ്ശേരിയെഴും നീലകണ്ഠശർമ്മാവിൽ
വാരിജനയന! നിറയ്ക്കുക
വാരിക്കോരീട്ടു പൂർണ്ണസുഖമെന്നും. 6

—∞—

ഇപ്പോൾ രാജ്യഭാരം ചെയ്യുന്ന കൊച്ചി വലിയ
തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെക്ക്.

കുന്നിന്മേൽ കള്ളർമേട, നന്ദിയൊടെഴും
കൂട്ടാളർ, നല്ലാർജനം
വന്നിട്ടാശു വണങ്ങിടും ദയിതയായ്
ശ്രീപാർവ്വതീദേവിയാൾ,

മുന്നില്പാൻ വിബുധാളിയെന്നിവകളാം
കേളിപ്പെട്ടും സൽഗുണം
കുന്നിച്ചീടിന രാജശേഖരനഹോ!
രക്ഷിക്കണം നമ്മളെ. 7

തണ്ടാരമ്പോപമശ്രീ തടവി വിലസിടും
കൊച്ചുകൊച്ചീശർ മേലാ-
ലുണ്ടായിട്ടമ്മഹാന്മാരുടെ വില കലരും
ഷഷ്ടിപൂർത്ത്യുത്സവങ്ങൾ
കണ്ടാനന്ദിച്ചിരിക്കേണ്ടതിനവസരമി-
ത്തമ്പുരാനേകിടട്ടേ
കൊണ്ടാടിച്ചാരുവാതാലയമടിയരുളും
സച്ചിദാനന്ദമൂർത്തി. 8

ശൃംഗാരശ്ലോകങ്ങൾ

സേവന്മാരും, സരോജപ്രതിമമുഖി! സഖീ-
വൃന്ദവും, ഭൃത്യരും, ചേർ-
ന്നാവിർമ്മോദേന വാതാലയമതിലമരും
ദേവനെസ്സേവചെയ്വാൻ
പോവുന്നേരത്തപൂർവ്വപ്പൊടി വിതറിവിടും
ചില്ലിയാൽ തന്നെ തല്ലേ-
ററാവൂ! കഷ്ടത്തിലായ് ഞാനറിക സകലസൌന്ദ-
ര്യസാരക്കുഴമ്പേ! 1

പാലാഴിത്തട്ടതന്നിൽപ്പരമരസമൊട്ടം
പള്ളികൊള്ളും പുമാനെ-
ച്ചാലേ വന്ദിച്ചു നീതാൻ വരുമളവതിലീ-
മാളികച്ചോട്ടിലായാൽ
ത്രൈലോക്യത്തെജ്ജയിക്കും തവ കടമിഴിയെ-
ക്കൊണ്ടു വീക്കുന്ന വീക്കാൽ
മേലാതായിട്ടിരിപ്പാണഹമിതു പൊഴുതെൻ-
യാമിനീകാമുകാസ്യേ! 2

"ഓത്തോട്ടേറെക്കഴങ്ങീ തവ വരവു വിടി-
ല്ലിന്നു ഞാനൊന്നു മുങ്ങി-
ത്തോർത്തട്ടെ വെക്ക"മെന്നാക്കമനി കുളി കഴി-
ഞ്ഞിട്ടൊഴിഞ്ഞങ്ങു മാറി;
മാത്തട്ടാത്തോർത്തുമുണ്ടിന്നുടയൊരു തലയാ-
ലൊട്ടു മൂടീട്ടു "മൂന്നാം
പാത്തിട്ടേ തൊട്ടതിന്നൊക്കെയുമൊഴിവു നമു-
ക്കുള്ളു പൊയ്ക്കൊള്ളുകെ"ന്നാൾ. 3

ഇഷ്ടന്മാരൊത്തുകൂടീട്ടുടവുകൾ പലതും
തട്ടിമിന്നിച്ചു പാരം
ഇഷ്ട്യാ ഞാൻ മേക്കരെത്തെല്ലിടയിവിടെയിരി-
ക്കാം കരിക്കാർകചേ! കേൾ
പിട്ടല്ലിച്ചൊന്നതൊന്നും പികമൊഴി! പിടയാ-
യ്കേതുമില്ലാ തിടുക്കം
കട്ടിക്കുംഭീന്ദ്രയാനേ! കുതുകമൊടു കുളി-
ച്ചീടെടോ ക്രൂസൽവേണ്ടാ. 4

കണ്ണന്നേ കട്ട നീയെൻ കര,ളതുതിരിയെ-
ത്തന്നതില്ലേ,ന്നതല്ലി-
ക്കണ്ടുള്ളോരാനെക്കടക്കൺകടുതരവികട-
ച്ചങ്ങലയ്ക്കി,ട്ടു പൂട്ടി,
കണ്ടിക്കാർകേശി! പിന്നീടിത, മദനമഹാ-
രാജനേല്പിച്ചു, കഷ്ടേ!
കണ്ടും കേട്ടിട്ടുമില്ലീവക; തലയിലെഴു-
ത്തോക്കിലിന്നാർക്കു മായ്ക്കാം? 5

മാറിൽപ്പാതിയിടം പൊരുക്കുവതിനായ്
പോരെന്നതന്യോന്യമുൾ-
ക്കൂറില്ലാതെ പറഞ്ഞു നിൻകുചയുഗം
തിക്കിത്തിരക്കുംവിധൌ
കേറിച്ചെന്നവരോടു തെല്ലു ഗുണദോ-
ഷത്തെപ്പറഞ്ഞീടുവാൻ
തേറിക്കൊണ്ടിത! രോമരാജി വെളിവാ-
യെത്തുന്ന മദ്ധ്യസ്ഥനായ്! 6

പെട്ടില്ലെന്നോ, മമ മൊഴിയെടോ!
നിൻചെവിത്തട്ടിലൊട്ടും?
വിട്ടില്ലെന്നോ വിഷമവിശിഖൻ
നിന്റെ നേരിട്ടൊരമ്പും?
കിട്ടില്ലെന്നോ പറക മറുകൈ-
യെന്തെടോ കോന്തലയ്ക്കൽ
ക്കെട്ടില്ലെന്നോ? ചെറുതു ചെറുതേൻ-
വാണിയെന്തീയമാന്തം? 7

ചില്ലീവല്ലിക്കൊടിയുടെ കടുംക്രൂരട്ടുഴം ക്രൂട്ടുതല്ലേ-
റല്ലീ ഞാനിപ്പൊഴുതിലുഴലാറായതെന്നായതാക്ഷി!
ഇല്ലീയുള്ളോരിവന്ന ശരണം നിച്ചിതിൽ കണ്ണൊഴിച്ചാൽ
മല്ലീബാണൻ മധുരവചനേ! മല്ലടിച്ചെല്ലൊടിക്കും. 8

ചൊട്ടൊട്ടുമിന്ന കലരാതഴകേന്തിയൊന്നി-
ച്ചൊട്ടൊട്ടുയൎന്നുവരുമിക്കുളുർകൊങ്ക രണ്ടും
കിട്ടാഞ്ഞു കീരമൊഴി! മന്മഥനെന്റെ മേനി-
ക്കിട്ടാഞ്ഞു വീക്കുവതിനിക്കു സഹിക്കവയ്യേ! 9

ആക്കുന്നൊളിക്കുളുർമുലക്കുടമൊന്നു കയ്യി-
ലാക്കുന്നതിന്നൊരു തരം തരളാക്ഷിയാളേ!
കാക്കുന്ന സാധുമതിയായിടുമെന്റെ നേരേ-
യ്ക്കാക്കുന്ദബാണനതിരറ്റെതിരിട്ടിടുന്നു. 10

പച്ചപ്പട്ടിലൊളിച്ചുവെച്ചന്നദിനം
സൂക്ഷിക്കുമപ്പോർമുല-
യ്ക്കിച്ഛപ്പെട്ടിവനച്ചനേരമവിട-
യ്യൊന്നിന്ന ചെന്നീടിനേൻ;
അച്ചപ്പിട്ട മഹീസുരനന്നുകള-
ന്നേരത്തു കൈമുദ്രയും
വെച്ചൊപ്പിട്ടവളും തീർകൊടുത്തവിധമാ-
ണെന്തോയിതെന്തോഴരേ! 11

എന്താണിയ്യിടെ നമ്മോടത്ര രസമി-
ല്ലെന്നുള്ള നാട്യം വരാൻ?
പിന്താങ്ങാനൊരു * * * ള്ളത്തു നിന-
ച്ചാണോ നിശേശാനനേ!
കൊന്ത്രമ്പല്ലുമസൂയയും കലശമ-
* * * യോതുന്ന ദു-
ർമ്മന്ത്രം സംഖ്യ കഴിച്ചിരിക്കുക തിരി-
ക്കുന്നോൻ തെരിക്കെന്നു ഞാൻ. 12

എഞ്ചിത്തക്കുട്ടിമാൻ നിൻകുളുർമുലമല ക-
ണ്ടന്നതിന്മേൽ ക്കേറി-
ത്തഞ്ചത്തിൽ കേളിയാടാമിതു ബഹുരസമെ-
ന്നോർത്തതെന്നെ ത്യജിച്ചു;
പഞ്ചാരക്കൊഞ്ചലാളാകിയ ഭവതിയതിൽ
ദൃഷ്ടിവെക്കായ്കമൂലം
സഞ്ചാരപ്പെട്ടതേതോ കുഴിയുടെ നടുവിൽ-
പ്പെട്ടതായ്ക്കേട്ടു കഷ്ടേ! 13

കാറൊക്കുംവേണി കെട്ടിത്തിരുകിന കനക-
പ്പൂവ്വ്, നൽക്കാന്തി കത്തി-
ക്കേറിക്കാതിൽപ്പെട്ടും കാതില, കളരുചിയെ-
ക്കണ്ണിലാക്കും ബുലാക്കും,
മാറൊക്കും പോർമുലക്കച്ചയു, മണിതുകിലും
ചേർന്നുടൻ തൻകടക്ക-
ണ്ണേറാലി * * * പ്പെൺമണി ശിവശിവനേ!
മാറിടം കീറിടുന്നു. 14

മോടിക്കടുത്ത ചില ചേടീജനങ്ങളൊടു_
കൂടിക്കളർന്ന കുതുക-
ത്തോടീ നറുംകുസുമവാടീവിലാസവിധി
തേടീട്ടു നില്ക്കുമളവിൽ
'ലേഡീ'കുലത്തിലിവളോടിന്നു നേരിടുകി-
ലോടീടുമേവളുമത-
മ്പോടിങ്ങുറച്ചു മനമാടീല ഹൂണകവ-
ധൂടീകുലാഭരണമേ! 15

കററക്കാറതിലും കറുപ്പു കലരും
കണ്ണാണു കെട്ടിപ്പിടി-
ച്ചൊററക്കയ്യിലൊതുക്കകില്ലൊരുവരും
മാറിൽക്കവിഞ്ഞീടുമേ
തെറെറന്നാശയതാരിലാശയെവനും
കേററിച്ചുരുണ്ടാണു നിൻ
കുററം വിട്ടിടതൂർമ്മയുള്ള കചവും
വാർകുന്തലും വല്ലഭേ! 16

മംഗളങ്ങൾ.

"ചിററും മുണ്ടില്ല, ചീററും ചില ഫണികളണി-
ക്കോപ്പു, ഭൂതങ്ങളാണേ
ചുററും, ചെന്തീയ്യു ചിന്നുംമിഴി, ചിതനടുവിൽ-
ക്കേളി, ഗംഗക്കു ചിററം,

ഷിററും നി"യ്യെന്നു താൻ [illegible] വട്ടവടിവായ്-
ച്ചൊന്ന വാക്കോട്ടു പിത്തം
ചെററും ചേരാത്ത ഗൌരീനില കരളലിയേ-
ക്കണ്ട കണ്ണേ! ജയിക്ക 1

കൂട്ടാളികൾ പിശാചുക്കൾ, വേട്ടാളോ വേടനല്ലയോ?
കാട്ടാനയല്ലേ കുഞ്ഞെന്തു കാട്ടാനാണപലാത്മജേ! 2

"തിയ്യാളുംകണ്ണനാം മൽപ്പതി നിജതലയിൽ-
ക്കേററി ലാളിക്കുവാനായ്
ത്തയ്യാറായ് വെച്ചിരിക്കുന്നമരനദി തിള-
യ്ക്കുന്നതാശ്ചര്യമല്ല;
ഇയ്യാപത്തിയ്യിടെത്തീർന്നിടുമതു സമയം
സൊല്ലുതീരും നമുക്കെ"-
ന്നയ്യാ! ഗൌരിക്കു ചേരും നിനവഴലകലെ-
ത്തള്ളി മോദം തരട്ടേ. 3

തെറെറന്നാപ്പാത്ഥനോടായ് പുരരിപു പൊരുതീ-
ട്ടന്ന നേരത്തു പാരാ-
തേററം ദേവൻെറ മൂർദ്ധാവതിലഥ വിജയൻ
വെച്ച താങ്ങുന്നനേരം
കററക്കാർവേണി ഗംഗയ്ക്കുടനുടനടി കൊ
ള്ളുന്ന കണ്ടിട്ടു"പാരം
പററട്ടേ പാട്ടി"ലെന്നായ് ഗിരിജയുടെ കുണു-
ക്കം കണ്ണക [illegible] താഴുന്നോൻ. 4

കടലോടിടയും വണ്ണം തടവിന്നരുള ദൈവമേ!
ഇടയപ്പെൺമുലക്കുന്നിലടയും പൈതലേ! തോഴാം.

കൈവററാക്കാനുപായം ചെറുതൊരു പൊഴുതും
കണ്ടുകിട്ടാഞ്ഞൊടുക്കം
പൈ വല്ലാതേററ പൈതങ്ങളിലലിവൊടണ-
ഞ്ഞാക്കുചേലൻെറ കക്ഷേ
കൈവെച്ചാക്കീറമുണ്ടിൻ പൊതിയിലവിൽമണി-
ക്കായിരം പൊൻകൊടുത്ത-
കൈവല്യക്കുമ്പിനെക്കൂപ്പുക മമ മനമേ!
പിന്നെ വേണ്ടാ വിഷാദം. 6

പാരിച്ചീടുന്ന പാപാംബുധിയുടെ നടുവിൽ-
പ്പെട്ടുഴന്നീടുമെന്നെ-
ത്തീരെച്ചക്രം തിരിക്കാതതിനുടെ കരയിൽ-
ക്കേററുവാനുററ ഭക്ത്യാ
താരിൽ ചേരുന്ന തണ്ടാർദളമിഴി വളരും
കാമമോടോമനിപ്പാൻ
തേറിച്ചെല്ലുന്ന തേജോമയനുടെ തിരുമെയ്
കണ്ടു കൈകൂപ്പിടുന്നേൻ. 7

കടലോട്ടു നിറംകൊണ്ടൊന്നിടലോടുന്ന മാതിരി
ഉടലുള്ളിടയക്കണ്ണിയാം ക്ഷേപാസ്സുന്നൊരാശ്രയം. 8

പെറേറാരാമക്കളെല്ലാമപകട;ഃമാതൃവ-
ന്നാറു മോറുണ്ടു, കഷ്ടേ!
മറേറവൻ ക്രൂറനാനത്തലവ,നയി മണാ-
ളൻ മഹാപിച്ചതെണ്ടി,
ചിററം മറെറാന്നിനോട്ടുണ്ടു,വനൊരു നന്മ
ണ്ടെങ്കിലും ചിററുവാൻ കൈ-
പ്പററീട്ടില്ലിത്രനാളും, “മമ മലമകളെ!
ജാതകം ജാതിതന്നെ.” 9

പൊൽപ്പൂബാണൻ പൊരിഞ്ഞീടിന പൊരിപതറും
കണ്ണിനും, കണ്ണു തെററി-
പ്പോയ്പ്പോയാൽ ഗംഗയെത്തേടിന രുചിരകര-
ത്താമരത്താരിണയ്ക്കും,
എപ്പോഴും ക്ഷുത്തുക്രുട്ടും ഗണപതി വിട്ടുവാ-
നായ്മടിക്കും മടിക്കും,
ക്രുപ്പീടുന്നോൻ കലാദ്രീശ്വരനുടെ മകൻതൻ
നെഞ്ചിരിക്കും ചിരിക്കും. 10

പൊട്ടക്കണ്ണുള്ള ഭൂമീപതിയുടെ സുതരോ-
ടേററുടൻ നൂററിനേയും
വെട്ടിക്ഖണ്ഡിച്ചു കാളുന്നൊരു കഠിനരുഷാ
കാലദേവാലയത്തിൽ

ഒട്ടുക്കെണ്ണം കൊടുപ്പാൻ വിജയന്നു വരവും
നൽകി വിട്ടോരു ചെന്തീ_
ക്കട്ടക്കണ്ണന്റെ കാൽത്താരടിയിണ കരളിൽ-
ക്കണ്ടു കൈകൂപ്പിടുന്നേൻ. 11

തടിക്കും ഭാഗ്യത്തെത്തരമൊടിളമസ്ഥാനവിജയ-
ക്കൊടിക്കെത്തിക്കുന്നാപ്പതിവു ഫലവത്തായിതു ശിവേ!
മടിക്കാതേ മേലാൽ യുവഗിരിപയോരാശിവരനെൻ_
കൊടിക്കുന്നത്തമ്മേ! ഭഗവതി! കൊടുത്തീടു കുശലം. 12

നിന്ദിച്ചു നീക്കിടുക കണ്ടതിലൊക്കയും ചെ-
ന്നൊന്നിച്ചിരുന്നിട്ടമൊരാശയതാശു സർവ്വം
വന്ദിച്ചുകൊൾക; മലമങ്ക മനം കനിഞ്ഞു-
മൊന്നിച്ചിരക്കുമൊരു മാധവനേ മനസ്സേ! 13

ശ്രീമത്തായുള്ള 'വെള്ളക്കര' തളിരു 'വരി-
ച്ചൊട്ടി'ണക്കീട്ടതിന്മേൽ
'സോമ'ശ്രീചേർത്തു വെ'ണ്ണീരെഴ' തടവി മി'ക-
ച്ചാ'ച്ചിടക്കെട്ടുമായി
നാമ'പ്പാവാ'മയോടൊത്ത'മലമല'യിലു
ള്ളാ'ജ്ജഗന്നാഥ'രൂപം
ധീമട്ടാ'തോർത്തു'കൊണ്ടാൽ ഭവജലധിയിലീ
'മാതിരിപ്പാട്' വേണ്ടാ. 14

പാരാകും നല്ലരങ്ങിൽപ്പലവക വലയും
ജീവകാലത്തെ വേഷ-
ക്കാരാക്കിച്ചേർത്തു വേണ്ടുന്നാഭിനയവിരുതോ-
രോന്നു കാട്ടിക്കൊടുത്തും,
നേരായ്ക്കണ്ടും രസിച്ചീടിന നവരസവി
ജ്ഞാനി വാതാലയത്തിൽ-
പ്പേരാണ്ടുള്ളോരു നാരായണനടരസിക-
സ്വാമി കാമം തരട്ടേ !! 15

— ശുഭം —